

תמצית דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2017

תוכן העניינים הראשי

7	דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה
8	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
15	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
50	סקירת הסיכונים
87	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקורות ונהלים
90	הצהרות לגבי גילוי בתמצית הדוחות הכספיים
92	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
93	תמצית הדוחות הכספיים
209	ממשל תאגידי, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו
215	נספחים לתמצית הדוחות הרבעוניים
222	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בתמצית הדוחות הרבעוניים

דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2017

תוכן העניינים

7	פתח דבר
7	מידע צופה פני עתיד
8	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
8	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
12	סיכונים עיקריים
12	יעדים ואסטרטגיה עסקית
12	התפתחויות במבנה ההון
12	התפתחויות במקורות המימון
13	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
14	התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל
14	התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע
14	התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית
14	נושאים נוספים
15	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
15	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
17	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
19	סיכונים מובילים ומתפתחים
19	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
19	אירועים לאחר תאריך המאזן
19	שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים
20	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
28	ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
28	נכסים והתחייבויות
33	הון, הלימות הון ומינוף
37	פעילות חוץ מאזנית אחרת
38	מידע כספי לפי מגזרי פעילות
49	חברות מוחזקות עיקריות
50	סקירת הסיכונים
50	התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם
52	הערכת גורמי הסיכון
53	סיכון אשראי
73	סיכון שוק וריבית
83	סיכון תפעולי
84	סיכון נזילות ומימון
85	סיכונים אחרים
85	סיכון ציות ורגולציה
85	סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון
86	סיכון מוניטין
86	סיכון אסטרטגי
87	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
87	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
88	בקרות ונהלים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת הדוח התמציתי של הדירקטוריון וההנהלה

8	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
10	מאזן - סעיפים עיקריים
11	יחסים פיננסיים עיקריים
17	פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם
21	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
22	פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
22	היתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
23	פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות) על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
23	פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי
24	פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
25	נתוני Cost-Income Ratio
27	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות ויחס המינוף בתום הרבעון
27	רווח ודיבידנד למניה
28	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
28	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
29	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
29	פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
30	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
30	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
31	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
31	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
31	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
32	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
32	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
33	הרכב ההון העצמי
33	נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים
34	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
34	התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה
34	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
35	יחס המינוף של הבנק
36	פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק
37	התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת
39	תוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים
40	תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
42	תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית
43	תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים
44	תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
45	תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

46	תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים
47	תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
48	תוצאות הפעילות בחוץ לארץ
52	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה
53	לוויים גדולים
54	אשראי למטרת עסקאות הוניות
54	אשראי לחברות ממונפות
54	תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
55	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי
55	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
56	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי
56	סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים
57	סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי
57	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים
58	סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן
59	סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס
60	סיכון אשראי לפי ענפי משק
66	חשיפה למדינות זרות
68	חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
70	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
70	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור
72	פרטים על הפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
73	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
73	השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
74	חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
82	שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית
82	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית
83	ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2017

פתח דבר

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 13 בנובמבר 2017 (כ"ד חשון התשע"ח), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2017.

דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תמצית הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות המפקח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (ראה גם ביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 וביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה).

בהתאם למבנה הדוחות שנקבע על ידי המפקח על הבנקים, נכלל מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

מידע נלווה נוסף זה כולל דוח סיכונים מפורט בהתאם לדרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ובהתאם להמלצות נוספות של הוועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB) וכן פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאופוליטיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צורך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאופוליטיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כוח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר התפתחויות משמעותיות בקבוצת הבנק ותחומי פעילותה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, בביצועים, בסיכונים אליהם חשוף הבנק וכן ביעדים ובאסטרטגיה. ככל הנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2016.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק

לרבעון שהסתיים ביום							
31.3.2016	30.6.2016	30.9.2016	31.12.2016	31.3.2017	30.6.2017	30.9.2017	
במיליוני שקלים חדשים							
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים							
760	1,014	1,056	948	1,027	1,173	⁽²⁾ 1,011	הכנסות ריבית, נטו
67	69	40	119	(1)	21	61	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
454	363	380	370	369	365	374	עמלות והכנסות אחרות
1,281	1,446	1,476	1,437	1,395	1,559	1,446	סך ההכנסות
3	57	59	81	49	42	41	הוצאות בגין הפסדי אשראי
779	836	815	869	823	877	972	הוצאות תפעוליות ואחרות
477	520	508	566	498	568	⁽³⁾ 650	מזה: משכורות והוצאות נלוות
499	553	602	487	523	640	433	רווח לפני מיסים
203	200	218	212	192	231	161	הפרשה למיסים על הרווח
288	340	373	265	321	400	⁽⁴⁾ 261	רווח נקי⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2016		2017	
במיליוני שקלים חדשים			
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים			
3,778	2,830	3,211	הכנסות ריבית, נטו
295	176	81	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,567	1,197	1,108	עמלות והכנסות אחרות
5,640	4,203	4,400	סך ההכנסות
200	119	132	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,299	2,430	2,672	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,071	1,505	⁽³⁾ 1,716	מזה: משכורות והוצאות נלוות
2,141	1,654	1,596	רווח לפני מיסים
833	621	584	הפרשה למיסים על הרווח
1,266	1,001	⁽⁵⁾ 982	רווח נקי⁽¹⁾

- (1) בכל מקום בדוח הדיסקוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.
- (2) ההוצאות בגין המדד הידוע השלילי בשיעור של 0.5% הביאו להקטנת הכנסות הריבית, נטו ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-62 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת להלן.
- (3) ההוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים הביאו לגידול בהוצאות השכר ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-160 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.
- (4) ההוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים ובגין המדד הידוע השלילי הביאו להקטנת הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-144 מיליוני שקלים חדשים.
- (5) ההוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים הביאו להקטנת הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-104 מיליוני שקלים חדשים.

התוצאות הכספיות של קבוצת הבנק ברבעון השלישי של שנת 2017 כוללות מספר השפעות משמעותיות כמפורט להלן:

- ביום 16 באוגוסט 2017 הגיעו ההנהלה וארגון העובדים לכדי גיבוש מסמך הבנות בנושא הסכם השכר שיחול בשנים 2016-2021⁽¹⁾. ההבנות כוללות בין השאר: הסכמה על שקט תעשייתי לשנות ההסכם, תוספות קבועות ודיפרנציאליות לשכר העובדים ומענקי התמדה והירתמות, המתייחסים גם להירתמות העובדים באפשרות של מיזוג הבנק עם בנק אחר, הקטנת תוספת הותק, תוכנית פרישה מרצון והבנות נוספות⁽¹⁾. השפעת מסמך ההבנות בתקופות המדווחות על הוצאות המשכורות הינה גידול בהוצאות של 160 מיליוני שקלים חדשים ועל הרווח הנקי - קיטון של 104 מיליוני שקלים חדשים.
- המדד הידוע ברבעון שחלף, הסתכם במדד שלילי בשיעור של 0.5%, זאת לעומת מדד ידוע חיובי בשיעור של 0.4% ברבעון המקביל אשתקד. השפעת המדד הידוע השלילי לבדה ברבעון זה הינה רישום הוצאה של 62 מיליוני שקלים חדשים (40 מיליוני שקלים חדשים במונחי רווח נקי), ראה להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת.

לפיכך,

הרווח הנקי של הקבוצה ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכם ב-261 מיליוני שקלים חדשים (סך ההשפעות כאמור לעיל הקטינו את הרווח הנקי ב-144 מיליוני שקלים חדשים). רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 8.0%. ברבעון המקביל אשתקד הסתכם הרווח הנקי ב-373 מיליוני שקלים חדשים (רווח המבטא תשואה על ההון של 12.4%).

הרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-982 מיליוני שקלים חדשים (השפעת מסמך ההבנות כאמור לעיל הקטינה את הרווח הנקי של הקבוצה ב-104 מיליוני שקלים שקלים), לעומת 1,001 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 10.1% לעומת תשואה על ההון בשיעור של 11.0% בתקופה המקבילה אשתקד ו-10.2% בשנת 2016 כולה.

בהתאם למדיניות הדיבידנד של הבנק, יחולק דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי רבעון זה (78.3 מיליוני שקלים חדשים). לפרטים, ראה פרק דיבידנד בעמוד 35.

בהמשך לאמור לעיל, להלן תמצית ההשפעות על רווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- סך ההכנסות גדלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של 4.7% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים בדבר השפעת מדד המחירים לצרכן והשפעות אחרות שאינן ליניאריות על הכנסות המימון לרבות השפעת המדד הידוע השלילי בשיעור של 0.5% ברבעון זה, לעומת מדד ידוע חיובי בשיעור של 0.4% ברבעון המקביל אשתקד, ראה ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת, להלן. ראה גם הסבר מפורט על השינוי בעמלות וההכנסות האחרות להלן.
- גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות: בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, גדלו ההוצאות התפעוליות והאחרות בשיעור של 10.0% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

(1) לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק להלן.

ליום							
31.3.2016	30.6.2016	30.9.2016	31.12.2016	31.3.2017	30.6.2017	30.9.2017	
במיליוני שקלים חדשים							
							מאזן - סעיפים עיקריים
216,809	217,758	225,520	230,455	234,071	235,056	239,578	סך כל המאזן
162,073	165,515	168,620	171,341	173,068	177,133	178,621	אשראי לציבור, נטו
38,193	36,842	40,753	41,725	41,683	39,146	42,578	מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,013	8,419	9,407	10,262	11,791	10,560	10,938	ניירות ערך
1,546	1,545	1,537	1,585	1,550	1,391	1,359	בניינים וציוד
165,001	169,621	173,748	178,252	180,722	180,680	184,221	פיקדונות הציבור
26,859	24,337	27,253	27,034	26,924	27,851	29,129	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,416	1,183	1,255	1,537	1,474	1,454	1,462	פיקדונות מבנקים
12,098	12,384	12,726	12,714	13,015	13,276	13,399	הון עצמי ⁽¹⁾

ההתפתחות הרבעונית בסעיפי המאזן מצביעה על צמיחה עקבית בפעילות הבנק כאשר:

- סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם ב-239.6 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 14.1 מיליארדי שקלים חדשים - 6.2%, בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2016 (עלייה של כ-9.1 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2016).
- האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם ב-178.6 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 10.0 מיליארדי שקלים חדשים - 5.9% בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2016 (עלייה של כ-7.3 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2016).
- פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו ב-184.2 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 10.5 מיליארדי שקלים חדשים - 6.0%, בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2016 (עלייה של כ-6.0 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2016).
- איגרות החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו ב-29.1 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 1.9 מיליארדי שקלים חדשים - 6.9%, בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2016 (עלייה של כ-2.1 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2016).
- במהלך הרבעון האחרון הונפקו איגרות חוב בהיקף משמעותי של 3.5 מיליארדי שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות במקורות המימון להלן.
- ההון העצמי ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם ב-13.4 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 0.7 מיליארדי שקלים חדשים - 5.3%, בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2016 (עלייה של כ-0.7 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2016).

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

סיכונים עיקריים

במסגרת מיפוי הסיכונים של הבנק נקבעה רשימה של סיכונים שהעיקריים בהם: סיכון אשראי (ורכזיות אשראי), סיכון שוק, סיכון ריבית (סיכון הריבית בתיק הבנקאי בפרט), סיכון נזילות, סיכון תפעולי, לרבות סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון טכנולוגי המידע וסיכון משפטי, סיכון ציות ורגולציה, סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגי - עסקי. מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית של הבנק ואת תנאי השוק ודרישות הרגולציה. לפרטים נוספים ראה פרק סיכונים עיקריים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

מידע על התפתחויות בסיכונים מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן. דוח סיכונים מפורט מפורסם באתר האינטרנט של הבנק. לפרטים בדבר חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לפרטים בדבר יעדי הבנק והאסטרטגיה העסקית שלו לשנים 2017-2021, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016. ביום 19 ביוני 2017 החליט דירקטוריון הבנק לנקוט בצעדים במטרה לרכז, ככל האפשר, את יחידות המטה של הבנק, באתר מרכזי אחד, בלוד, והנחה את הנהלת הבנק לבצע את הפעולות הנדרשות לשם כך. במסגרת זו, "נציבים נכסים וציד", חברה בבעלות מלאה של הבנק, התקשרה בהסכם לרכישת קרקע באזור התעשייה בלוד בסמיכות לבניין הקיים של הבנק. ביצוע התוכנית, ובכלל זאת התכנון, ההקמה והמעבר, צפוי להמשיך לאורך מספר שנים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק להלן וכן, ביאור 9 י"ג לדוחות הכספיים. מעבר לכך, לא חלו שינויים ביעדים ובאסטרטגיה העסקית של הבנק מאז פרסום הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016.

התפתחויות במבנה ההון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

– לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים. – ביום 18 בספטמבר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לבטל 2,500,000 מניות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת, בהונן המונפק של הבנק, שנרכשו על ידי הבנק ומהוות מניות רדומות שאינן מקנות לבנק זכויות כלשהן. בהתאם לכך, ביום 25 בספטמבר 2017 בוטלו, המניות הרדומות, ברישומי הבנק. ביטול המניות הרדומות אינו משפיע על ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק, על הזכויות שאינן מקנות שליטה ועל ההון הפיקוחי של הבנק.

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת איגרות חוב לסוגיהן והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, הלימות הון ומינוף, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוק ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

כתבי התחייבות ואיגרות חוב מהציבור

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר, באמצעות מזרחי טפחות להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

נכון למועד הדוחות הכספיים סך תעודות ההתחייבות, לרבות כתבי התחייבויות נדחים, שהונפקו לציבור על ידי טפחות הנפקות הסתכמו בערך נקוב כולל של כ-25.6 מיליארדי שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2016 - 23.5 מיליארדי שקלים חדשים), מהם 0.5 מיליארדי שקלים חדשים כתבי התחייבות נדחים (נכללים בהון רובד 2 לעניין שמירת יחס הון מזערי ומופחתים בהדרגה בכפוף להוראות מעבר).

ביום 2 באפריל 2017 הנפיקה טפחות הנפקות איגרות חוב (סדרות 40 ו-41), בדרך של הרחבת סדרות נסחרות, בערך נקוב כולל של 2,579 מיליוני שקלים חדשים, תמורת כ-2,703 מיליוני שקלים חדשים.

ביום 28 בספטמבר 2017 הנפיקה טפחות הנפקות איגרות חוב מסדרה 42 בדרך של הרחבת סדרה נסחרת ואיגרות חוב מסדרות 45 ו-46 אשר הונפקו לראשונה לציבור, בערך נקוב כולל של 3,529 מיליוני שקלים חדשים, תמורת כ-3,527 מיליוני שקלים חדשים.

מכשירי הון מורכבים

היתרה המשוערכת של מכשירי הון המורכבים, כולל כתי התחייבות הנדחים המותנים מסוג CoCo ליום 30 בספטמבר 2017 עומדת על כ-2.9 מיליארדי שקלים חדשים (מתוכם כ-0.9 מיליארדי שקלים חדשים כתי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo), לעומת 2.8 מיליארדי שקלים חדשים (מתוכם כ-0.8 מיליארדי שקלים חדשים כתי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo) בסוף שנת 2016. לפרטים, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר הנפקת כתי התחייבות נדחים בבנק יהב, ראה ביאור 9 ט"ו לדוחות הכספיים.

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

מגעים לגיבוש מתווה עקרוני של עסקה לרכישת בנק אגוד לישראל

ביום 31 ביולי הודיע הבנק על מגעים במסגרתם נדונה אפשרות לגיבושו של מתווה עקרוני של עסקה (להלן: "העסקה") לרכישת כל המניות בהון המונפק של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "בנק אגוד") ובכללן מניות בעלי השליטה בבנק אגוד וכן המניות המוחזקות על ידי קבוצה נוספת (להלן כולם ביחד: "בעלי השליטה בבנק אגוד"), במחיר המניות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן "הבורסה"), ובלבד שלא יעלה על 60% מההון העצמי בספרי בנק אגוד וכנגד הקצאת מניות בהון של הבנק, לבעלי המניות בבנק אגוד, הכל במטרה למזג את בנק אגוד, עם ולתוך הבנק.

בשלב זה, טרם הושלמו כל הבדיקות הרלוונטיות להתקשרות בעסקה.

כמו כן, נערכות בדיקות משפטיות לעניין ההשלכות של ההתקשרות בעסקה על ההגבלות החלות על בעלי השליטה בבנק, על פי החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד - 2013, לרבות לעניין הוראות המעבר על פי החוק האמור. ההתקשרות בעסקה, ככל שתתגבש, כפופה לאישור האורגנים המוסמכים של הבנק. בנוסף, ככל שיוסכם על העסקה, היא תהא כפופה לקבלת אישורים והסכמות של רשויות רגולטוריות וצדדים שלישיים, ככל הנדרש על פי דין. בהתאם לכך, אין כל וודאות כי הצדדים יגיעו להסכמה ביחס לתנאי העסקה או כי המגעים בין הצדדים יבשילו לכדי חתימה או כי יינתנו האישורים וההסכמות הנדרשים או כי העסקה תצא אל הפועל.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

מכירת זכויות והתחייבויות בתיק המשכנתאות

ביום 28 במרץ 2017 נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים למכירת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו של תיק הלוואות לדיור שסכמו הכולל הוא כ-912 מיליוני שקלים חדשים. תיק הלוואות מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק בין 1 בינואר 2013 ל-30 ביוני 2014. תיק הלוואות שנמכר כולל הלוואות שבהן שיעור המימון (LTV) אינו עולה על 60%.

ביום 26 בספטמבר 2017 נחתם הסכם נוסף בין הבנק ובין גופים מוסדיים למכירת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו של תיק הלוואות לדיור שסכמו הכולל הוא כ-683 מיליוני שקלים חדשים. תיק הלוואות מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק בין 1 ביולי 2014 ל-31 באוקטובר 2015. תיק הלוואות שנמכר כולל הלוואות שבהן שיעור המימון (LTV) אינו עולה על 60% (בסך הכל, סכומם של תיקי הלוואות לדיור שנמכרו בשנת 2017 - 1,595 מיליוני שקלים חדשים).

בשתי העסקאות דלעיל, יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק באופן שזכויות הרוכשת זכויות הבנק תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי 10%).

בהתאם להסכמי ניהול שנחתמו בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק תיק הלוואות שנרכש על ידה, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות החלק בתיק הלוואות שנותר בבעלותו.

התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל

התפתחויות ביחסי עבודה

לפרטים בדבר התפתחויות ביחסי עבודה ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק להלן.

התפתחויות בלוגיסטיקה, מינהל והתייעלות

לפרטים בדבר מכירת הזכויות בבניין בו נמצאים כיום המשרדים של מטה הבנק ושכירתם בחזרה ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק להלן, וכן, ביאור 9 י"ג לדוחות הכספיים.

תוכנית התייעלות בבנק יהב

ביום 13 ביוני 2017 אישר דירקטוריון בנק יהב מהלכי התייעלות הכוללים תוכנית פרישה מרצון וצמצום בשטחי נדל"ן. בנק יהב קיבל אישור לתוכנית מהפיקוח על הבנקים בהתאם לנדרש בהוראת התייעלות. לפי תוכנית הפרישה תתאפשר פרישה מוקדמת של עובדים בבנק יהב בהתאם לקריטריונים הקבועים בתוכנית. עלויות ההתחייבות האקטואריות בגין תוכנית הפרישה בבנק יהב הסתכמו בסך של כ-36 מיליוני שקלים חדשים לפני מס (23 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס). בהתאם להנחיות בנק ישראל, ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות ההון יותאם (יוגדל) וההשפעה ההונית של התייעלות תיפרס בקו ישר לתקופה של 5 שנים. לפרטים נוספים ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע

פרויקט החלפת מערכת הליבה הבנקאית בבנק יהב

בנק מזרחי טפחות רכש בשנת 2008 את השליטה בבנק יהב (50% מהמניות) מבנק הפועלים בע"מ (להלן-בנק הפועלים). עד ליום 31 בדצמבר 2016 קיבל בנק יהב שירותי מחשוב ותפעול מבנק הפועלים. השירותים האמורים ניתנו לבנק יהב בהתאם לאישור המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים. לצורך התנתקות ממערכות בנק הפועלים, בהתאם להנחיות בנק ישראל, התקשר בנק יהב עם חברה בינלאומית מקונצרן TATA להקמת מערכת ליבה בנקאית וקבלת שירותי מיקור חוץ בנושאי מחשוב ותפעול. ביום 1 בינואר 2017 עבר בנק יהב למערכת הליבה החדשה. המעבר למערכת הליבה החדשה הסתיים בהצלחה לאחר סיום הסבת נתונים ובדיקות תקינות פנים מערכתיות וחוץ מערכתיות (מול צדדים שלישיים). במהלך שנת 2017 בנק יהב פועל בהתאם לתוכנית העבודה, להשלמת פיתוחים לפי לוח הזמנים שגובש בתקופת הפיתוח של המערכת, וכן פיתוחים נוספים כמתוכנן.

התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית

בסוף חודש מרץ 2017 נסגרה פעילות נציגות הבנק באורוגוואי, הודעה נמסרה לרגולטור המקומי שנתן את אישורו.

נושאים נוספים

אופציות לנושאי משרה ומנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות

ביום 31 באוגוסט 2017 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול של הבנק, הצעת כתבי אופציה לנושאי המשרה בבנק, וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות של הבנק. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

אחריות תאגידית

בחודש אוגוסט 2017 פרסם הבנק את דוח האחריות התאגידית שלו לשנת 2016.

דוח אחריות תאגידית של הבנק נכלל באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור 10 ב.2-4) לדוחות הכספיים.

חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית

לפרטים בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ולפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה נגזרת ובקשה לאישור תובענה ייצוגית בהקשר זה, ראה ביאורים 10 ב.2, 10 ב.3, א.3 ו-10 ב.4 לדוחות הכספיים.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי, לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים. כמו כן, מתוארות תוצאות מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

תוכנית לריכוז יחידות המטה של הבנק

ביום 19 ביוני 2017 החליט דירקטוריון הבנק לנקוט בצעדים במטרה לרכז, ככל האפשר, את יחידות המטה של הבנק, באתר מרכזי אחד, בלוד, והנחה את הנהלת הבנק לבצע את הפעולות הנדרשות לשם כך (להלן: "התוכנית"). במסגרת זו, נציבים נכסים וציוד" (להלן: "החברה"), חברה בבעלות מלאה של הבנק, התקשרה בהסכם לרכישת קרקע באיזור התעשייה בלוד בסמיכות לבניין הקיים של הבנק. ביצוע התוכנית, ובכלל זאת התכנון, ההקמה והמעבר, צפוי להמשך לאורך מספר שנים.

ביום 28 ביוני השלים הבנק התקשרות כוללת (באמצעות החברה) ולפיה:

- החברה תמכור לחברה הרוכשת את זכויותיה בבניין המצוי ברחוב ז'בוטינסקי 7, רמת גן, אשר בו נמצאים כיום המשרדים של מטה הבנק, תמורת סך של 278 מיליוני שקלים חדשים בצירוף מס ערך מוסף כדין.
- החברה תשכור את הנכס מהחברה הרוכשת למשך תקופה בת 8 שנים, ותהא רשאית להאריך את תקופת השכירות לתקופות נוספות, באופן שתקופת השכירות הכוללת לא תעלה על 24 שנים.

לפרטים נוספים בדבר ההתקשרות, השפעתה על הדוחות הכספיים והקלות הוניות שאישר הפיקוח על הבנקים הנוגעות להתייעלות בתחום הנדל"ן, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

התפתחויות ביחסי עבודה

לקראת סוף שנת 2015 החל הליך של בוררות כלכלית ("בוררות") בין הבנק לארגון עובדי מזרחי טפחות ("ארגון העובדים"), בו נידונות דרישות ארגון העובדים לשנים 2015-2005.

במהלך שנת 2016 נעשה ניסיון להעביר את הדיון בדרישות ארגון העובדים למסגרת של גישור, ואולם ניסיון זה לא צלח ולקראת סוף שנת 2016 חזר הנושא להידון במסגרת של בוררות.

לדעת ההנהלה, המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את החשיפה בגין הבוררות.

במקביל לבוררות, נערך בחודשים האחרונים משא ומתן לחידוש הסכם השכר בין הנהלת הבנק לארגון העובדים לשנים 2016-2020.

ביום 13 ביוני 2017 הודיע ארגון העובדים על סכסוך עבודה.

ביום 25 ביוני 2017 הודיעו הנהלת הבנק וארגון העובדים, במשותף, כי יקיימו משא ומתן במטרה להגיע להסכם עד לסוף חודש יולי 2017. המשא ומתן לא הבשיל לכדי הסכם שכר כולל לשנים האמורות.

ביום 1 באוגוסט 2017 הודיע ארגון העובדים על שביתה של עובדי הבנק המיוצגים על ידו, החל מיום 2 באוגוסט 2017.

במהלך ימי השביתה העניק הבנק שירותים סדירים, ככל הניתן.

ביום 16 באוגוסט 2017 הודיע הבנק כי בין ההנהלה וארגון העובדים גובשו הבנות, אשר בעקבותיהן הסתיימה שביתה העובדים. על פי ההודעה, הצדדים ימשיכו ויקיימו דיונים ביניהם, עד ליום 12 בספטמבר 2017, על מנת להגיע להסכמות שתאפשרנה חתימה על הסכם קיבוצי. בשלב זה, הוארך מועד ההגעה להסכם, והמגעים בין הצדדים נמשכים.

נוסף על האמור לעיל, ככל שיושגו הסכמות שתאפשרנה חתימה של הסכם קיבוצי, מותנית החתימה, כאמור, באישור דירקטוריון הבנק, ובכפוף המלצת ועדת התגמול. להלן עיקרי ההבנות שגובשו:

- הסכם כולל בין הצדדים, אם וככל שייחתם, יחול לגבי השנים 2016-2021.
- במהלך התקופה הנ"ל, תינתנה תוספות קבועות ותוספות דיפרנציאליות לשכר. תוספת הוותק שתינתן לעובדים שייקלטו בבנק החל ממועד חתימת ההסכם תופחת לעומת הקיימת כיום.
- יינתן מענק מותנה בביצועי הבנק (תשואה להון), הכולל תוספת מדורגת בהתאם לעמידה ביעדי התוכנית האסטרטגית.
- העובדים יקבלו מענק התמדה והירתמות מיוחד בסכום של שתי משכורות י"ג (לפי ערך יום חתימת ההסכם), אשר ישולם בארבעה תשלומים של מחצית משכורת כאמור, בכל אחת מהשנים 2018 עד 2021.
- ישרור שקט תעשייתי מלא ומוחלט, לאורך כל תקופת ההסכם.
- עובדי הבנק יירתמו לסייע בהצלחת מהלכים לרכישה ו/או מיזוג של בנק אחר, שאינו נמנה עם ארבעת הבנקים הגדולים, ללא עלות נוספת לבנק.
- תופעל תוכנית הפרישה מרצון שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27 בדצמבר 2016 (דיווח מיידי מיום 27 בדצמבר 2016 אסמכתא 2016-01-092211).

בהתאם למסמך ההבנות שגובש עם ארגון העובדים נרשמו בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2017 הוצאות בסכום של 160 מיליוני שקלים חדשים (השפעה על הרווח הנקי בסכום של 104 מיליוני שקלים חדשים).

לפרטים בדבר השפעת ההבנות שגובשו על ההתחייבות האקטוארית לתשלומי שכר, ראה ביאור 8 סעיף 3. לדוחות הכספיים.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

- למידע נרחב בדבר מגמות של השנים האחרונות בענף הבנקאות בארץ ובעולם ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2016.
- התפתחויות נוספות בשנת 2017:
בהמשך להוראת ההתייעלות התפעולית של המערכת הבנקאית בישראל פרסם בנק ישראל מכתב המרחיב את הגדרת ההתייעלות ומעודד צעדי התייעלות נוספים לרבות צמצום עלויות הנדל"ן והתחזוקה של יחידות המטה, בין היתר, באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי, זאת באמצעות מתן הקלות בדרישות הלימות ההון.
לפרטים בדבר מכתב בנק ישראל ראה ביאור 9 י"ג לדוחות הכספיים.
לפרטים בדבר השפעת ההנחיות על הבנק, ראה תוכנית הבנק לריכוז יחידות המטה של הבנק לעיל וכן, ביאור 9 י"ג לדוחות הכספיים.
לפרטים בדבר השפעת ההנחיות על בנק יהב ראה תוכנית התייעלות בבנק יהב לעיל.

התפתחויות במשק בישראל ובכלכלה העולמית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017

המשק בישראל

התפתחויות ריאליות

צמיחת התוצר במחצית הראשונה של שנת 2017 הסתכמה בשיעור שנתי של 2.1%, לעומת 4.6% במחצית השנייה של שנת 2016 ולעומת 4.0% בשנת 2016 כולה. ההתמתנות בקצב צמיחת התוצר התרחשה בעקבות ההשפעות הבאות: התמתנות בצמיחת הצריכה הפרטית השוטפת; ירידה משמעותית בצריכת מוצרים בני קיימא, לאחר שבתקופות הקודמות נרשמו בסעיף זה שיעורי צמיחה חריגים על רקע רכישה מוגברת של כלי רכב, בעקבות שינוי כללי המס הירוק; התמתנות הצמיחה בהשקעות בענפי משק וביצוא הסחורות והשירותים.

על פי הערכת בנק ישראל שוק העבודה קרוב למצב של תעסוקה מלאה. שיעור האבטלה הממוצע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 עמד על 4.2%, בהשוואה לשיעור של 4.8% בשנת 2016. זאת, במקביל לירידה קלה בשיעור המועסקים הממוצע לרמה של 64.0%.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 עלה מדד המחירים לצרכן (בגין) בשיעור של 0.3%, לאחר שנותר ללא שינוי בתקופה המקבילה אשתקד. המדד הושפע בעיקר מעלייה במחירי הדיור (שכירות), מעלייה במחירי החינוך, התרבות והבידור, ומתייקרות במחירי הירקות והפירות. מנגד, המדד הושפע לשלילה מירידה במחירי ההלבשה וההנעלה ומירידה במחירי התחבורה והתקשורת. במהלך 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2017 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.1%.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

שער החליפין של:	30 בספטמבר 2017	31 בדצמבר 2016	שיעור השינוי (באחוזים)
הדולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.529	3.845	(8.2)
אירו (בשקלים חדשים)	4.157	4.044	2.8

ביום 8 בנובמבר 2017 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.513 - ייסוף של 0.5% מיום 30 בספטמבר 2017. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 4.070 ייסוף של 2.1% מיום 30 בספטמבר 2017.

מדיניות מוניטרית

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לא חל שינוי בשיעור ריבית בנק ישראל, אשר המשיכה לעמוד על 0.1%. המדיניות המוניטארית של בנק ישראל מתחילת השנה הושפעה, בין היתר, מהמשך התחזקות השקל אל מול סל המטבעות, קיפאון מתמשך ביצוא הסחורות, ציפיות אינפלציה מתונות והמשך מדיניות מוניטארית מרחיבה במשקים מרכזיים בעולם, וזאת על רקע המשך צמיחה איטית של הכלכלות העיקריות בעולם.

מדיניות פיסקלית

בחודשים ינואר-ספטמבר 2017 נרשם בתקציב הממשלה גירעון מצטבר בסך של 5.0 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת גירעון תקציבי מצטבר בסך של 6.2 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון ביחס לתוצר

המקומי הגולמי ב-12 החודשים שהסתיימו בספטמבר 2017 הינו 1.9%, לעומת שיעור של 2.1% בשנת 2016. יצוין כי יעד הגירעון לשנת 2017 הינו 2.3%.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה הכמות המבוקשת לדירות חדשות (דירות שנמכרו ודירות שנבנו שלא למטרת מכירה) במהלך שמונת החודשים הראשונים של שנת 2017 בכ-28.1 אלף דירות, ירידה של 16% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ושל 20% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2015. הירידה לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובעת, בין היתר, מירידה בכמות המבוקשת של דירות על ידי משקיעים. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ניתנו לציבור הלוואות לדירור בסך של 40.1 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 46.9 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ו-49.4 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה בשנת 2015 - ירידה של 14.5% ושל 18.8% בהתאמה.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדירור בבעלות, במונחי 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש אוגוסט 2017 עלו בשיעור של 4.2%, לעומת עלייה בשיעור של 6.7% בשנת 2016 ושל 7.8% בשנת 2015.

שוק ההון

המסחר בשווקי המניות בעולם, ברבעון השלישי של שנת 2017, המשיך להתנהל במגמה חיובית בהובלת הבורסות בארצות הברית. זאת לעומת ירידה מתונה בשוק המניות בארץ אשר נותר ללא שינוי.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים):

2017				
מדד	תשעה חודשים	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
תל-אביב 35	(3.4)	(0.9)	2.6	(5.0)
תל-אביב 125	0.8	0.3	3.0	(2.4)
תל-אביב 90	15.9	2.6	4.1	8.4

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2017 בכ-1.30 מיליארדי שקלים חדשים ליום, זאת לעומת 1.41 מיליארדי שקלים חדשים בממוצע ליום ברבעון השני, ו-1.65 מיליארדי שקלים חדשים בממוצע ליום ברבעון הראשון בו עלתה רמת המסחר עם שינוי הרכב מדדי המניות.

להלן השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים):

2017				
מדד	תשעה חודשים	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
אג"ח כללי	3.3	1.5	1.1	0.6
אג"ח ממשלתי צמוד למדד	1.9	1.7	0.8	(0.6)
אג"ח ממשלתי לא צמודות	2.9	1.5	0.7	0.6
תל בונד 20	5.3	1.9	1.7	1.6
תל בונד 40	3.0	0.9	1.5	0.7

כלכלה עולמית

קצב הצמיחה של כלכלת ארצות הברית צמח ברבעון השלישי של שנת 2017 בקצב שנתי של 3.0%, בדומה לקצב של 3.1% ברבעון הקודם, ולעומת קצב של 1.5% בשנת 2016. בתשעת החודשים הראשונים של השנה חל שיפור במדדי הייצור התעשייתי והמסחר הקמעונאי, כאשר מדד מנהלי הרכש המשיך להעיד על התרחבות בפעילות הכלכלית. בשוק העבודה התקבלו נתונים חיוביים: ממוצע מספר המשרות שנוספו למשק האמריקאי היה לרוב גבוה מהציפיות, ובשיעור האבטלה נרשמה ירידה נוספת, במקביל לעלייה מתונה בשיעור ההשתתפות בשוק העבודה. קצב הגידול של השכר הריאלי הואץ לקראת סוף הרבעון השלישי. בעקבות הנתונים החיוביים שהתקבלו משוק העבודה, העלה ה-FED את הריבית בחודש יוני ב-0.25% לרמה של 1.0%-1.25%.

התוצר בגוש האירו צמח ברבעון השני של שנת 2017 בשיעור שנתי של 2.3%, בהשוואה לשיעור של 2.0% ברבעון הראשון של השנה ולשיעור של 1.8% בשנת 2016. בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2017 חל שיפור מסוים בקצב הגידול של מדדי הייצור התעשייתי והמסחר הקמעונאי. מדד מנהלי הרכש ממשיך להעיד על התרחבות בפעילות הכלכלית, מדד ביטחון העסקים נמצא ברמתו הגבוהה ביותר מאז תחילת שנת 2011 ומדדי הסנטימנט הכלכלי ואמון הצרכנים נמצאים ברמתם הגבוהה ביותר מאז תחילת שנות ה-2000. שיעור האבטלה ממשיך לרדת, אך בקצב מתון.

הכלכלה הסינית צמחה ברבעון השלישי של שנת 2017 בשיעור שנתי של 6.8%, בדומה לקצב צמיחה של 6.9% שנרשם בשני הרבעונים הקודמים, ולקצב של 6.7% בשנת 2016 כולה. במדד הייצור התעשייתי ובמדד המסחר הקמעונאי חל שיפור מסוים. תוצאות הבחירות בארצות הברית, נתוני מאקרו חיוביים והעדר אלטרנטיבות השקעה המשיכו לתת רוח גבית למדדי המניות בעולם.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים):

מדד	2017			
	תשעה חודשים	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
דאו ג'ונס	13.4	5.0	3.3	4.5
S&P 500	12.5	4.0	2.6	5.5
נאסד"ק 100	22.9	5.9	3.9	11.8
DAX	11.7	4.1	1.0	7.2
FSTE 100	3.2	0.8	(0.1)	2.5
CAC	9.6	4.1	-	5.4
Nikkei	6.5	1.6	5.9	(1.1)

סיכונים מובילים ומתפתחים

במסגרת פעילותו נחשף הבנק לשורה של סיכונים המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. במסגרת מיפוי הסיכונים, בוחן הבנק את הסיכונים המובילים, סיכונים קיימים (או חדשים) העשויים להתממש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות של הבנק ויציבותו, כגון: סיכונים אשראי, ריבית ונזילות. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתעוררים, סיכונים העשויים להתממש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הארגון. מבין סיכונים אלה ניתן לאפיין סיכונים אבטחת מידע וסייבר, טכנולוגית המידע, מוניטין וקבוצת סיכונים הציות והרגולציה. כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית של הבנק ואת תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לא התרחשו אירועי הפסד מהותיים. לפרטים נוספים הכוללים את ניתוח הסיכונים העיקריים שהבנק חשף אליהם וסקירה של אופן ניהולם והתפתחותם בתקופה המדווחת, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן וכן, דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בביאור 8 סעיף 3, בביאור 10 ב.2.ט. ובביאור 10 ב.3.א-ד) לתמצית הדוחות הכספיים, ביחס להתחייבויות תלויות בבנק לרבות תביעות שהוגשו כנגד הבנק וחברה מאוחדת שלו, ובקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות, וכן לאמור בביאור 10 ב.4 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

אירועים לאחר תאריך המאזן

- לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השלישי של שנת 2017 ראה פרק "ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון" להלן, וכן דוח על השינויים בהון העצמי וביאור אירועים לאחר תאריך המאזן במסגרת תמצית דוחות כספיים אלה.

שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים

מיסים נדחים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2017, את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה. בהתאם לכללים החדשים מכיר הבנק בהתחייבות מיסים נדחים בגין רווחים לא מחולקים של חברות מוחזקות.

ליישום ההוראות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

לפרטים נוספים ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

מלבד האמור לעיל, במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, לא חלו שינויים במדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, אשר מפורטים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2016.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

- התוצאות הכספיות של קבוצת הבנק ברבעון השלישי של שנת 2017 כוללות מספר השפעות משמעותיות כמפורט להלן:
- ביום 16 באוגוסט 2017 הגיעו ההנהלה וארגון העובדים לכדי גיבוש מסמך הבנות בנושא הסכם השכר שיחול בשנים 2016-2021⁽¹⁾. ההבנות כוללות בין השאר: הסכמה על שקט תעשייתי לשנות ההסכם, תוספות קבועות ודיפרנציאליות לשכר העובדים ומענקי התמדה והירתמות, המתייחסים גם להירתמות העובדים באפשרות של מיזוג הבנק עם בנק אחר, הקטנת תוספת הותק, תוכנית פרישה מרצון והבנות נוספות⁽¹⁾. השפעת מסמך ההבנות בתקופות המדווחות על הוצאות המשכורות הינה גידול בהוצאות של 160 מיליוני שקלים חדשים ועל הרווח הנקי - קיטון של 104 מיליוני שקלים חדשים.
  - המדד הידוע ברבעון שחלף, הסתכם במדד שלילי בשיעור של 0.5%, זאת לעומת מדד ידוע חיובי בשיעור של 0.4% ברבעון המקביל אשתקד. השפעת המדד הידוע השלילי לבדה ברבעון זה הינה רישום הוצאה של 62 מיליוני שקלים חדשים (40 מיליוני שקלים חדשים במונחי רווח נקי), ראה ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת להלן.

לפיכך,

- הרווח הנקי של הקבוצה ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכם ב-261 מיליוני שקלים חדשים (סך ההשפעות כאמור לעיל הקטינו את הרווח הנקי ב-144 מיליוני שקלים חדשים).**
- ברבעון המקביל אשתקד הסתכם הרווח הנקי ב-373 מיליוני שקלים חדשים.
- הרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-982 מיליוני שקלים חדשים (ההוצאות בגין מסמך ההבנות כאמור לעיל הקטינו את הרווח הנקי של הקבוצה ב-104 מיליוני שקלים שקלים).
- בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכם הרווח הנקי ב-1,001 מיליוני שקלים חדשים.

---

(1) לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ מפעילות שוטפת ברבעון השלישי של שנת 2017, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-1,105 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 990 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 11.6%. הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית מפעילות שוטפת בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-3,223 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,858 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 12.8%. הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית ברבעון השלישי של שנת 2017, כפי שמוצגות בדוחות כספיים אלה, הסתכמו ב-1,072 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,096 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 2.2%, בהשפעת המדד הידוע השלילי בשיעור של 0.5% לעומת מדד ידוע חיובי בשיעור של 0.4%. הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, כפי שמוצגות בדוחות כספיים אלה, הסתכמו ב-3,292 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3,006 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 9.5%.

להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	2016				2017			
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
רבעון שלישי 2017 לרבעון שלישי 2016	760	1,014	1,056	948	1,027	1,173	1,011	הכנסות ריבית, נטו הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית ⁽¹⁾
(2.2)	827	1,083	1,096	1,067	1,026	1,194	1,072	סך הכנסות מימון בניכוי:
	(119)	57	43	(29)	(21)	105	(62)	השפעת מדד המחירים לצרכן (62) הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים
	10	10	13	7	13	9	11	רווחים מממוש איגרות חוב ורווחים מאיגרות חוב למסחר, נטו
	31	23	20	1	7	18	16	השפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות ⁽²⁾
	(95)	137	106	49	(21)	123	(33)	סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
11.6	922	946	990	1,018	1,047	1,071	1,105	סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת

שיעור השינוי (באחוזים)	תשעה חודשים		
	2016	2017	
9.5	3,006	3,292	סך הכנסות מימון
-	148	69	בניכוי: סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
12.8	2,858	3,223	סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת

- (1) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוגן ואחרות, וכן הוצאה בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.
- (2) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית, הפרשי הצמדה, והפרשי שער בלבד), לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הוגן. השפעות אחרות כוללות גם:
  - בעקבות ירידה בהיקף הפירעונות המוקדמים של משכנתאות, נרשמה ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ירידה בהכנסות בהיקף של כ-11 ו-60 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה, לעומת התקופות המקבילות אשתקד.
  - השפעת חיסוי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

להלן פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	תשעה חודשים		מגזר פעילות
	2016	2017	
	סכום השינוי		
אנשים פרטיים:			
17.9	145	811	956
			משקי בית- הלוואות לדיור
13.1	98	746	844
			משקי בית- אחר
16.2	6	37	43
			בנקאות פרטית
15.6	249	1,594	1,843
			סך הכל אנשים פרטיים
פעילות עסקית:			
10.1	60	594	654
			עסקים קטנים וזעירים
10.9	15	138	153
			עסקים בינוניים
1.5	5	339	344
			עסקים גדולים
13.5	10	74	84
			גופים מוסדיים
7.9	90	1,145	1,235
			סך הכל פעילות עסקית
(36.1)	(52)	144	92
			ניהול פיננסי
10.0	287	2,883	3,170
			סך הכל פעילות בישראל
(0.8)	(1)	123	122
			פעילות חוץ לארץ
9.5	286	3,006	3,292
			סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	תשעה חודשים		שיעור השינוי (באחוזים)	רבעון שלישי		מגזר הצמדה
	2016	2017		2016	2017	
12.9	135,288	152,728	8.6	140,555	152,657	מטבע ישראלי לא צמוד
(0.6)	51,179	50,849	2.3	50,557	51,722	מטבע ישראלי צמוד למדד
3.4	12,072	12,481	17.0	11,549	13,517	מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
8.8	198,539	216,058	7.5	202,661	217,896	סך הכל

השינויים ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזרים השונים נובעים בעיקר מהצמיחה בפעילות האשראי לציבור כאשר עיקר הצמיחה הינה במגזר השקלי. הגידול ביתרות הממוצעות במטבע חוץ נובע מעלייה ביתרות מזומנים ופיקדונות במטבע חוץ במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כאשר עלייה זו גורמת לקיטון במרווח הפיננסי כמוצג בטבלת פערי הריבית להלן.

להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽¹⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

מגזרי הצמדה	רבעון שלישי		תשעה חודשים	
	2017	2016	2017	2016
מטבע ישראלי לא צמוד	1.96	2.08	1.95	2.03
מטבע ישראלי צמוד למדד	0.89	0.67	0.83	0.48
מטבע חוץ	1.22	1.38	1.49	1.26
סך הכל	1.62	1.71	1.64	1.57

(1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.
 (2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

במגזר השקלי הלא צמוד - הירידה בפער הריבית, נובעת בעיקר מירידה בעמלות פירעון מוקדם. במגזר השקלי הצמוד למדד - העלייה בפער הריבית נובעת מהמשך שיפור במרווחי הריבית וירידה בעלות הממוצעת של מקורות צמודי מדד.

במגזר מטבע חוץ - הירידה בפער הריבית ברבעון השלישי נובעת מעלייה בריבית ה-FED. לאור מבנה המקורות והשימושים בבנק נכללת הכנסה מקבילה במסגרת הפעילות בנגזרים, כך שבסך הכל אין ירידה בפער הריבית הכולל במטבע חוץ. סך הכל פער הריבית ברבעון השלישי הושפע מהמדד הידוע השלילי ברבעון זה.

פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכלל במסגרת נספחים לדוחות הרבעוניים - "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".

הוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-41 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.09% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 59 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, שיעור של 0.14% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו ובסך הכל קיטון של 18 מיליוני שקלים חדשים. הוצאות בגין הפסדי אשראי בקבוצה הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-132 מיליוני שקלים חדשים. שיעור של 0.10% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו לעומת 119 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, שיעור של 0.09% (על בסיס שנתי) מסך האשראי לציבור, נטו, ובסך הכל גידול של 13 מיליוני שקלים חדשים.

להלן פירוט התפתחות הוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

	רבעון שלישי		תשעה חודשים	
	2017	2016	2017	2016
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני (לרבות מחיקות חשבונאיות)	34	(7)	74	83
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:				
לפי עומק הפיגור	2	(2)	1	(18)
אחרת	5	68	57	54
סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי	41	59	132	119
שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):	0.09%	0.14%	0.10%	0.09%
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור	0.24%	0.37%	0.26%	0.26%
מזה: בגין הלוואות לדיור	0.02%	0.02%	0.02%	0.01%

ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני ברבעון השלישי של שנת 2016 הושפעה מגבייה משמעותית מלקוחות שחובותיהם נמחקו בעבר.

ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הושפעה מהחזרי פיגורים משמעותיים של לקוחות, בעיקר ברבעון הראשון של שנת 2016.

שינויים בהפרשה הקבוצתית האחרת מוסברים בהבדלים בין טווח השנים של שיעור הפסדי העבר ששימש בחישוב ההפרשה לאורך השנה. זאת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. בשנת 2017 כולה, שימש בחישוב ההפרשה, טווח שנים היסטורי של 7 שנים.

להלן פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר פעילות	רבעון שלישי		תשעה חודשים	
	2017	2016	2017	2016
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיור	6	7	18	8
משקי בית- אחר	32	24	92	60
בנקאית פרטית	-	1	1	1
סך הכל אנשים פרטיים	38	32	111	69
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	37	33	107	96
עסקים בינוניים	(2)	1	(16)	(1)
עסקים גדולים	(23)	(6)	(53)	(43)
גופים מוסדיים	(9)	(1)	(19)	2
סך הכל פעילות עסקית	3	27	19	54
ניהול פיננסי	-	(1)	-	(2)
סך הכל פעילות בישראל	41	58	130	121
פעילות חוץ לארץ	-	1	2	(2)
סך הכל	41	59	132	119

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח התפתחות האשראי לציבור ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח סיכון האשראי ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

הכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-435 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 420 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 15 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-1,189 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,373 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 184 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר להלן.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-61 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 40 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-81 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 176 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב והוצאות (הכנסות) בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה (ההוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

הכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-346 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 360 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 14 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-1,056 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,077 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 21 מיליוני שקלים חדשים.

הצמיחה השוטפת במרבית סעיפי העמלות קוזזה בירידה בהכנסות מעמלות ערביות חוק מחר בעקבות מכירת הסיכון באמצעות רכישת פוליסות ביטוח לערביות מסוג זה.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-28 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 20 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 8 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-52 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 120 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 68 מיליוני שקלים חדשים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נכללו רווחי הון של 17 מיליוני שקלים חדשים לפני מס ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, לעומת 87 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-972 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 815 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 157 מיליוני שקלים חדשים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-2,672 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,430 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 242 מיליוני שקלים חדשים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, כוללות את ההוצאות בגין מסמך ההבנות שגובש עם ארגון העובדים⁽¹⁾, בסכום של 160 מיליוני שקלים חדשים (104 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס).

כמו כן, ההוצאות התפעוליות והאחרות, ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, הושפעו מגידול בהוצאות בגין הטמעת מערכת ליבה בנקאית חדשה בבנק יהב החל מיום 1 בינואר 2017.

ראה גם הסבר מפורט להלן, לפי רכיבי ההוצאות התפעוליות השונים.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-650 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 508 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 142 מיליוני שקלים חדשים, הכולל, כאמור לעיל את ההוצאות בגין מסמך ההבנות שגובש עם ארגון העובדים, בסכום של 160 מיליוני שקלים חדשים.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-1,716 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,505 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 211 מיליוני שקלים חדשים, הכולל מעבר לגידול השוטף בשכר וההוצאות בגין מסמך ההבנות כאמור לעיל, גם את ההוצאות בגין הטמעת מערכת ליבה בנקאית חדשה בבנק יהב החל מיום 1 בינואר 2017.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-187 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 177 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 10 מיליוני שקלים חדשים.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-554 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 522 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 32 מיליוני שקלים חדשים.

עיקר הגידול, מעבר לגידול השוטף בסעיף זה, נובע מהטמעת מערכת ליבה בנקאית חדשה בבנק יהב החל מיום 1 בינואר 2017.

הוצאות האחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-135 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 130 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 5 מיליוני שקלים חדשים.

ההוצאות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-402 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 403 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 1 מיליוני שקלים חדשים.

להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽⁴⁾ (באחוזים):

2016		2017	
רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
60.5	55.2	57.8	60.8
59.0	56.3	67.2 ⁽²⁾	Cost-Income Ratio

(1) ההוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים ובגין המדד הידוע השלילי הביאו להגדלת יחס היעילות ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-13.4 אחוזים (מוחלטים).

תשעה חודשים		שנתי
2017	2016	2016
60.7 ⁽³⁾	57.8	58.5
Cost-Income Ratio		

(3) ההוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים הביאו להגדלת יחס היעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-3.6 אחוזים (מוחלטים).

(4) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(1) לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-433 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 602 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 169 מיליוני שקלים חדשים.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-1,596 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,654 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 58 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר מפורט לעיל.

ההפרשה למיסים הסתכמה ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-161 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 218 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 57 מיליוני שקלים חדשים.

ההפרשה למיסים הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-584 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 621 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 37 מיליוני שקלים חדשים. שיעור ההפרשה למיסים על הרווח לפני מיסים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-36.6% לעומת שיעור הפרשה של 37.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה למיסים על הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 כללה הוצאה של כ-30 מיליוני שקלים חדשים הנובעת מקיטון ביתרת המיסים הנדחים, בעקבות ירידת שיעור המס באותה התקופה.

ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, כוללת ההפרשה למיסים את השפעת יישום כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה. בהתאם לכללים מכיר הבנק בהתחייבות מיסים נדחים בגין רווחים לא מחולקים של חברות מוחזקות. לפרטים ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

בנוסף, ההפרשה למיסים הושפעה מירידת שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - ברבעון השלישי של שנת 2017 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, לעומת הרבעון המקביל אשתקד בו נרשמו רווחים בסך של 1 מיליוני שקלים חדשים בגין חברות כלולות.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, לעומת התקופה המקבילה אשתקד בה נרשמו רווחים בסך של 1 מיליוני שקלים חדשים בגין חברות כלולות.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק ייחב, הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-11 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 12 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק ייחב, הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-30 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 33 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-261 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 373 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-982 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,001 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ברוח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק נכללים בעיקר השינויים בהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, השינויים בגידור תזרים מזומנים והשינויים בהתאמות בגין הטבות לעובדים.

ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ירד הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק ב-41 ו-49 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה לעומת התקופות המקבילות אשתקד. השינוי נובע בעיקר מהתאמות בגין הטבות לעובדים ומהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן. לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות תשואת⁽³⁾ רווחי הקבוצה על ההון⁽⁴⁾ יחס הון עצמי רובד 1⁽⁵⁾ לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות⁽⁶⁾ ויחס המינוף בתום הרבעון⁽⁷⁾ (באחוזים):

2016				2017			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
10.0	11.6	12.4	8.6	10.4	12.7	8.0 ⁽¹⁾	תשואת רווח נקי על ההון
9.65	9.72	9.85	10.10	10.12	10.15	10.16	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון
97	99	105	117	118	122	117	יחס כיסוי הנזילות (רבעוני)
5.23	5.33	5.31	5.27	5.27	5.42	5.36	יחס המינוף בתום הרבעון

(1) ההוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים ובגין המדד הידוע השלילי הביאו להקטנת התשואה ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-4.6 אחוזים (מוחלטים).

שנת	תשעת החודשים		
2016	2016	2017	
10.2	11.0	10.1 ⁽²⁾	תשואת רווח נקי על ההון

(2) ההוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים הביאו להקטנת התשואה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-1.1 אחוזים (מוחלטים).

- (3) תשואה בחישוב שנתי.
 (4) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.
 (5) לפרטים בדבר הוראת ניהול בנקאי תקין 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדירור" על הון עצמי רובד 1, החל מיום 1 בינואר 2015, ראה ביאור 9 ד' בדוחות הכספיים.
 (6) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
 (7) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

רווח ודיבידנד למניה

להלן נתוני הרווח והדיבידנד למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

שנת	תשעה חודשים		רבעון שלישי		
	2016	2017	2016	2017	
5.46	4.32	4.23	1.61	1.12	רווח בסיסי למניה
5.46	4.32	4.20	1.61	1.11	רווח מדולל למניה
80.26	56.10	110.24	21.99	51.63	דיבידנד למניה (באגורות)

ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2016	2016	2016	2016	2017	
4.0	6.2	230,455	225,520	239,578	סך כל המאזן
2.0	4.5	41,725	40,753	42,578	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4.2	5.9	171,341	168,620	178,621	אשראי לציבור, נטו
6.6	16.3	10,262	9,407	10,938	ניירות ערך
(14.3)	(11.6)	1,585	1,537	1,359	בניינים וציוד
3.3	6.0	178,252	173,748	184,221	פיקדונות הציבור
(4.9)	16.5	1,537	1,255	1,462	פיקדונות מבנקים
7.7	6.9	27,034	27,253	29,129	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5.4	5.3	12,714	12,726	13,399	הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים גדלה במהלך בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-0.9 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרת המזומנים הינו במסגרת הניהול השוטף של נזילות הבנק.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים, הגיע ביום 30 בספטמבר 2017 ל-75%, לעומת 74% בסוף שנת 2016. האשראי לציבור, נטו בקבוצה, גדל במהלך בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-7.3 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 4.2%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני, התפתחות החובות הבעייתיים ומדדי סיכון שונים הנוגעים לאשראי לדיור ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2016	2016	2016	2016	2017	
					מטבע ישראלי
6.7	10.0	111,144	107,786	118,592	לא צמוד
1.2	0.3	49,369	49,821	49,950	צמוד מדד
(6.9)	(8.5)	10,828	11,013	10,079	מט"ח כולל צמוד מט"ח
4.2	5.9	171,341	168,620	178,621	סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר 2016		30 בספטמבר 2016		30 בספטמבר 2017
4.0	5.7	114,076	112,273	118,685
4.4	7.0	18,595	18,144	19,415
18.5	(1.0)	81	97	96
4.1	5.9	132,752	130,514	138,196
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיור				
משקי בית- אחר				
בנקאות פרטית				
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים				
עסקים בינוניים				
עסקים גדולים				
גופים מוסדיים				
5.2	7.2	35,366	34,719	37,204
(0.1)	(4.9)	3,223	3,387	3,221
4.2	5.9	171,341	168,620	178,621

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 30 בספטמבר 2016		ליום 30 בספטמבר 2017		ליום 30 בספטמבר 2017		ליום 31 בדצמבר 2016
סיכון אשראי ⁽¹⁾		סיכון אשראי ⁽¹⁾		סיכון אשראי ⁽¹⁾		סיכון אשראי ⁽¹⁾		סיכון אשראי ⁽¹⁾
חץ		חץ מאזני		חץ מאזני		חץ מאזני		חץ מאזני
כולל	מאזני	כולל	מאזני	כולל	מאזני	כולל	מאזני	כולל
1. סיכון אשראי בעייתי								
893	212	681	876	193	683	833	194	639
סיכון אשראי פגום								
428	-	428	110	-	110	298	-	298
סיכון אשראי נחות								
1,610	229	1,381	1,591	233	1,358	1,728	48	1,680
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾								
2,931	441	2,490	2,577	426	2,151	2,859	242	2,617
סך הכל סיכון אשראי בעייתי								
מזה: חובות שאינם פגומים,								
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾								
958								
909								
1,114								
614								
2. נכסים שאינם מבצעים ⁽³⁾								
653								

(1) אשראי מאזני וחץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
 (2) לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר, בסך של 1,024 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2016 - 827 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2016 - 853 מיליוני שקלים חדשים).
 (3) נכסים שאינם צוברים ריבית.

לפרטים נוספים ראה ב'אורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי של האשראי לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חץ מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באיגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החץ מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חץ מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל בקבוצת הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2017 ב-234 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 227 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2016, גידול בשיעור של 3.1%.

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2016	2016	2017
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים⁽¹⁾:				
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו ⁽¹⁾				
7.6	1.5	16,688	17,691	17,952
(8.6)	(10.1)	12,461	12,678	11,393
ערביות לרוכשי דירות התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן				
8.8	(0.6)	10,651	11,661	11,593
(10.8)	(8.6)	7,559	7,378	6,745
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו				
11.0	15.6	5,797	5,567	6,435
התחייבויות להוצאת ערבויות				
10.2	12.5	4,869	4,772	5,367
ערבויות והתחייבויות אחרות				
(13.9)	(11.7)	2,606	2,540	2,243
ערבויות להבטחת אשראי				
(48.2)	(59.8)	384	495	199
אשראי תעודות				
מכשירים פיננסיים נגזרים⁽²⁾:				
סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים				
(2.8)	5.4	233,901	215,845	227,453
נכסים (מאזניים) בגין מכשירים נגזרים				
6.3	16.3	3,584	3,267	3,808
התחייבויות (מאזניות) בגין מכשירים נגזרים				
(7.7)	(6.4)	3,566	3,520	3,293

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים.
 (2) כולל עסקאות פרוורוד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני ראה פרק הסיכונים להלן וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך גדלה במהלך בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-0.7 מיליארדי שקלים חדשים וגדלה ב-1.5 מיליארדי שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הגידול ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

30 בספטמבר 2017				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך מוחזקים לפדיון	3,255	82	-	3,337
ניירות ערך זמינים למכירה	7,498	⁽²⁾ 39	⁽²⁾ (34)	7,503
ניירות ערך למסחר	180	-	-	180
סך כל ניירות הערך	10,933	121	(34)	11,020
30 בספטמבר 2016				
ניירות ערך מוחזקים לפדיון	3,225	90	-	3,315
ניירות ערך זמינים למכירה	5,925	⁽²⁾ 42	⁽²⁾ (15)	5,952
ניירות ערך למסחר	230	-	-	230
סך כל ניירות הערך	9,380	132	(15)	9,497
31 בדצמבר 2016				
ניירות ערך מוחזקים לפדיון	3,236	75	-	3,311
ניירות ערך זמינים למכירה	6,724	⁽²⁾ 30	⁽²⁾ (76)	6,678
ניירות ערך למסחר	347	⁽³⁾ 1	-	348
סך כל ניירות הערך	10,307	106	(76)	10,337

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (3) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2016	2016	2016	2016	2017	
					אנשים פרטיים:
4.8	6.3	71,334	70,327	74,786	משקי בית- אחר
7.7	12.8	11,167	10,666	12,032	בנקאות פרטית
5.2	7.2	82,501	80,993	86,818	סך הכל אנשים פרטיים
					פעילות עסקית:
27.1	30.8	15,738	15,301	20,010	עסקים קטנים וזעירים
(10.4)	(6.4)	7,378	7,058	6,609	עסקים בינוניים
(18.2)	(12.4)	32,101	29,958	26,250	עסקים גדולים
11.7	11.0	35,285	35,496	39,404	גופים מוסדיים
2.0	5.1	90,502	87,813	92,273	סך הכל פעילות עסקית
(2.3)	3.8	5,249	4,942	5,130	פעילות חוץ לארץ
3.3	6.0	178,252	173,748	184,221	סך הכל

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2016	2016	2017	
			תקרת הפיקדון
59,606	59,621	62,846	עד 1
38,805	38,094	40,670	מעל 1 עד 10
25,042	23,889	26,761	מעל 10 עד 100
24,120	27,426	22,589	מעל 100 עד 500
30,679	24,718	31,355	מעל 500
178,252	173,748	184,221	סך הכל

לפרטים נוספים על הרכב פיקדונות הציבור, ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה לסך של כ-1.5 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2016.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה לסך של כ-29.1 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-27.0 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2016, גידול של 7.7%, הנובע מהנפקת איגרות חוב בהיקף משמעותי של 3.5 מיליארדי שקלים חדשים במהלך הרבעון האחרון. ראה גם פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

הון, הלימות הון ומינוף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה לסך של כ-13.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-12.7 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2016 וליום 30 בספטמבר 2016, גידול של 5.4%-ו-5.3% בהתאמה.

להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2017	
2,239	2,224	2,176		הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
58	72	52		קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(76)	(76)	-		מניות באוצר
(317)	(95)	(364)		הפסד כולל אחר מצטבר ⁽²⁾⁽³⁾
10,810	10,601	11,535		עודפים ⁽⁴⁾
12,714	12,726	13,399		סך הכל

- (1) לפרטים בדבר הנפקת מניות ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי.
 (2) לפרטים נוספים בדבר רווח (הפסד) כולל אחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.
 (3) יתרת הרווח (הפסד) כולל אחר ליום 30 בספטמבר 2017 וליום 31 בדצמבר 2016 כוללת התאמות בגין הטבות לעובדים. לפרטים בדבר השפעת תוכנית התייעלות שאישר דירקטוריון הבנק ביום 27 בדצמבר 2016, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2016.
 (4) לפרטים בדבר התפתחות ההכנסות וההוצאות המצטברות ליתרת העודפים בתקופת הדיווח ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2017 הגיע ל-5.59% לעומת 5.52% ליום 31 בדצמבר 2016 ולעומת 5.64% ליום 30 בספטמבר 2016.

הלימות הון

ההון הפיקוחי

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק.

ההון הכולל מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2.

הון רובד 1 כולל בעיקר את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק (ההון החשבונאי בספרים) ואת זכויות המיעוט, ומהווה את המרכיב העיקרי בספיגת הפסדים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. ביום 30 בספטמבר 2017 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף.

הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון מסוג CoCo (Contingent convertible capital instrument), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מתחת לטריגר כמותי שנקבע, או כאשר נמסרה הודעת המפקח על הבנקים, לפיה הפעלת המנגנון לספיגת הפסדי קרן, הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי (אירוע "אי קיימות" של הבנק).

כתבי התחייבויות נדחים, שהוכרו כמכשירי הון רובד 2 על פי ההוראות הקודמות, אינם כשירים כהון פיקוחי על פי ההוראות הנוכחיות (בעיקר עקב היעדר מנגנון ספיגת הפסדים) ומופחתים על פני תקופת הוראות מעבר.

להלן נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2016		30 בספטמבר 2016		30 בספטמבר 2017		
						הון לצורך חישוב יחס ההון
13,318	13,136	13,136	14,055	14,055	14,055	הון עצמי רובד 1
13,318	13,136	13,136	14,055	14,055	14,055	הון רובד 1
4,888	4,893	4,893	4,603	4,603	4,603	הון רובד 2
18,206	18,029	18,029	18,658	18,658	18,658	סך הכל הון כולל
						יתרות משוקללות של נכסי סיכון
122,605	124,385	124,385	128,818	128,818	128,818	סיכון אשראי
1,184	985	985	1,213	1,213	1,213	סיכונים שוק
8,113	7,979	7,979	8,332	8,332	8,332	סיכון תפעולי
131,902	133,349	133,349	138,363	138,363	138,363	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

יחס הון לרכיבי סיכון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישם הבנק את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2015 מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחסים אלה התווספו דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.86% ו-13.36% בהתאמה. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
10.10	9.85	10.16	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.80	13.52	13.48	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
			יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש
9.76	9.64	9.86	לפי הוראות המפקח על הבנקים
			יחס הון הכולל המזערי הנדרש
13.26	13.14	13.36	לפי הוראות המפקח על הבנקים

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2016		30 בספטמבר 2016		30 בספטמבר 2017		
דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	קבוצת חשיפה
73	549	70	529	100	749	חובות של ריבונות
85	640	74	563	110	821	חובות של ישויות סקטור ציבורי
101	770	106	809	121	909	חובות של תאגידים בנקאיים
4,657	35,119	5,037	38,336	4,977	37,253	חובות של תאגידים
307	2,312	301	2,290	292	2,185	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
1,748	13,180	1,685	12,826	1,817	13,604	חשיפות קמעונאיות ליחידים
836	6,307	823	6,261	904	6,769	הלוואות לעסקים קטנים
7,770	58,597	7,570	57,606	8,203	61,396	משכנתאות לדיור
596	4,495	600	4,570	607	4,543	נכסים אחרים
16,173	121,969	16,266	123,790	17,131	128,229	סך הכל

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון⁽⁴⁾ CVA וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2016		30 בספטמבר 2016		30 בספטמבר 2017		
דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	
157	1,184	130	985	162	1,213	סיכון שוק
84	636	78	595	79	589	סיכון CVA בגין נגזרים ⁽⁴⁾
1,076	8,113	1,049	7,979	1,113	8,332	סיכון תפעולי ⁽⁵⁾
1,317	9,933	1,257	9,559	1,354	10,134	סך הכל
17,490	131,902	17,523	133,349	18,485	138,363	סך נכסי הסיכון

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.36% מיתרות נכסי הסיכון.

(2) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.14% מיתרות נכסי הסיכון.

(3) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.26% מיתרות נכסי הסיכון.

(4) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

(5) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

יחס המינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

להלן יחס המינוף של הבנק (באחוזים):

2016				2017			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי
5.23	5.33	5.31	5.27	5.27	5.42	5.36 ⁽²⁾	יחס המינוף ⁽¹⁾

- (1) יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 5%.
 (2) יחס המינוף ירד ברבעון האחרון ל-5.36%, בין היתר בגין השפעת גיוס משמעותי של איגרות חוב בהיקף של 3.5 מיליארדי שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים ודוח סיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 21 בנובמבר 2016, אישר דירקטוריון הבנק תוכנית חומש אסטרטגית חדשה לשנים 2017 עד 2021 ובמסגרתה החלטה על מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת החל משנת 2017. מדיניות הדיבידנד של הבנק, הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים, דיבידנד בשיעור של 30% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק.

הבנק קיבל את אישורה של המפקחת על הבנקים, למתווה של מדיניות הדיבידנד. דירקטוריון הבנק יעקוב אחר הביצוע של התוכנית האסטרטגית החדשה, במטרה לבחון את האפשרות להגדלה של שיעור הדיבידנד שצוין לעיל במדרגה נוספת, החל משנת 2018. זאת בכפוף לקבלת אישורה של המפקחת על הבנקים. מדיניות הדיבידנד הינה בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות הפיקוח על הבנקים ולשמירה על שולי ביטחון נאותים.

להלן תמצית ההחלטות הקודמות שקבע הדירקטוריון לעניין מדיניות חלוקת דיבידנד:

- ביום 28 באפריל 2006 נקבע, כי יחולק בכל שנה דיבידנד בשיעור של 40% מהרווח הנקי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח הנקי מפעולות בלתי רגילות.
- ביום 23 ביולי 2012 נקבע, כי בתקופת תוכנית החומש לשנים 2013-2017 תישמר מדיניות חלוקת דיבידנד שאימץ לעצמו הבנק.
- ביום 14 באוגוסט 2013 נקבע קו פעולה לפיו עד ליום 31 בדצמבר 2014, יחולק דיבידנד בשיעור של עד 30% מהרווח הנקי השנתי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח השנתי מפעולות בלתי רגילות.
- ביום 23 בדצמבר 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר מדיניות חלוקת דיבידנד לשנים 2015-2016.
- מדיניות הדיבידנד הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים בשנים 2015 ו-2016 (החל מן הרבעון הראשון של שנת 2015) דיבידנד בשיעור של עד 15% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות.
- באותו מועד ובטרם ההחלטה שבתוקף מיום 21 בנובמבר 2016, כאמור לעיל, הוחלט כי בשנת 2017 מדיניות הדיבידנד תמשיך ותהא, חלוקה, בכל שנה של 40% מהרווח הנקי מפעולות רגילות ו-80% מפעולות בלתי רגילות.

חלוקת דיבידנד

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2015 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה	שיעור דיבידנד מהרווח	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
18 במאי 2015	14 ביוני 2015	15.84	15%	36.6
16 באוגוסט 2015	17 בספטמבר 2015	21.35	15%	49.5
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2015				
24 בפברואר 2016	21 במרץ 2016	15.52	15%	36.0
18 במאי 2016	21 ביוני 2016	18.62	15%	43.2
10 באוגוסט 2016	11 בספטמבר 2016	21.99	15%	51.0
14 בנובמבר 2016	12 בדצמבר 2016	24.12	15%	56.0
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2016				
20 במרץ 2017	26 באפריל 2017	17.12	15%	39.8
15 במאי 2017	20 ביוני 2017	41.45	30%	96.3
28 באוגוסט 2017	26 בספטמבר 2017	51.63	30%	120.0
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2017				
256.1				

הכרזה על דיבידנד בגין רווחי הרבעון השלישי של שנת 2017

ביום 13 בנובמבר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסכום של 78.3 מיליוני שקלים חדשים, 30% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2017, זאת בהתאם למדיניות הדיבידנד המעודכנת כאמור לעיל.

סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 336.7% מההון המונפק, דהיינו 33.67 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 26 בנובמבר 2017 ויום התשלום הינו 10 בדצמבר 2017. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המירים של הבנק.

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר
	2016	2016	2016	2017
ניירות ערך ⁽¹⁾	-	217,310	217,567	217,521
נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול	0.9	75,515	75,276	76,192
נכסים בנאמנות קבוצת הבנק	8.0	71,564	71,131	77,275
נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול	16.9	13,896	14,002	16,240
נכסים אחרים בניהול ⁽²⁾	5.3	11,055	11,115	11,640

(1) שווי תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.

(2) לרבות:
 - יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.
 - הלוואות אחרות בניהול הבנק לרבות, הלוואות לדיור שהבנק מנהל ומתפעל בעבור אחרים.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה וברת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי).

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות של אנשים פרטיים ומגזרי פעילות של לקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

להלן מגזרי הפעילות הפיקוחיים והגדרה תמציתית שלהם:

משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית כאמור להלן.

בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזור פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים גדולים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.

גופים מוסדיים - לרבות ובעיקר קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות.

פעילות חוץ לארץ - מוצגת בנפרד מהפעילות בישראל בחלוקה לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שיוך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה. לעומת זאת, פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט לעיל.

קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שיוך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות. יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השיוך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשיוך הלקוח לחטיבה ספציפית.

לאור דרישת המפקח על הבנקים לדון ולנתח במסגרת דוח הדירקטוריון וההנהלה את מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ולאור העובדה שקיים מתאם בין המגזרים ה"פיקוחיים" ל"גישת ההנהלה", יוצג המידע המגזרי (הכמותי והאיכותי) להלן, באופן תמציתי, לכל מגזר ומגזר באופן הבא:

- הגדרה פיקוחית של המגזר.
- הסבר להבדלים בין ההגדרה ה"פיקוחית" לבין אופן ניהול העסקים בפועל (ב"גישת ההנהלה").
- תוצאות כספיות של המגזר (ב"גישה הפיקוחית").

לפרטים בדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.

לפרטים ולתיאור המגזרים באופן מפורט, ראה פרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות השנתיים לשנת 2016.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רווח נקי		חלק מסך רווח נקי (באחוזים)		
תשעה חודשים		תשעה חודשים		
2017	2016	2017	2016	
אנשים פרטיים:				
369	340	36.7	33.8	משקי בית- הלוואות לדיור
(1) ⁽¹⁾	(4)	-	-	משקי בית- אחר
7	6	0.7	0.6	בנקאות פרטית
375	342	37.4	34.4	סך הכל אנשים פרטיים
פעילות עסקית:				
195	206	19.4	20.5	עסקים קטנים וזעירים
94	75	9.3	7.5	עסקים בינוניים
252	260	25.1	25.9	עסקים גדולים
29	11	2.9	1.1	גופים מוסדיים
570	552	56.7	54.9	סך הכל פעילות עסקית
(23)	51	-	5.1	ניהול פיננסי
922	945	94.0	94.4	סך הכל פעילות בישראל
60	56	6.0	5.6	פעילות חוץ לארץ
(1)982	1,001	100.0	100.0	סך הכל

(1) ההוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים הביאו להקטנת הרווח הנקי, של הבנק, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-104 מיליוני שקלים חדשים. הרווח הנקי במגזר משקי בית-אחר כולל את חלקו היחסי של המגזר בהוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים.

לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר משקי הבית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר משקי בית כולל אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים במגזר בנקאות פרטית. כלומר המגזר לא כולל אנשים פרטיים עם יתרת נכסים פיננסיים הגבוהה מ-3 מיליוני שקלים. אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 2.5 מיליוני שקלים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- ככלל, לקוחות פרטיים משויכים למגזרי משקי הבית. לפי הגישה הפיקוחית, לקוחות פרטיים עם חבות גבוהה או בעלי מאפיינים עסקיים, מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים ולא למגזר משקי הבית.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		2016		2017		
		במיליוני שקלים חדשים				
אחר	הלוואות לדיור	אחר	הלוואות לדיור	אחר	הלוואות לדיור	סך הכל
רווח ורווחיות						
844	956	746	1,800	811	1,557	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
390	112	388	502	112	500	עמלות והכנסות אחרות
1,234	1,068	1,134	2,302	923	2,057	סך ההכנסות
92	18	60	110	8	68	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,122 ⁽¹⁾	468	1,045	1,590	370	1,415	הוצאות תפעוליות אחרות
20	582	29	602	545	574	רווח לפני הפרשה למיסים
7	213	11	220	205	216	הפרשה למיסים
13	369	18	382	340	358	רווח לאחר מיסים
(14)	-	(22)	(14)	-	(22)	רווח נקי :
(1) ⁽¹⁾	369	(4)	368	340	336	המיחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
						המיחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:						
19,644	119,310	18,355	138,954	112,884	131,239	אשראי לציבור (יתרת סוף)
19,415	118,685	18,144	138,100	112,273	130,417	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
74,786	-	70,327	74,786	-	70,327	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
18,658	117,317	17,652	135,975	109,584	127,236	יתרה ממוזעת של אשראי לציבור
73,039	-	68,666	73,039	-	68,666	יתרה ממוזעת של פיקדונות הציבור
17,100	64,626	15,696	81,726	60,250	75,946	יתרה ממוזעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:						
553	924	512	1,477	789	1,301	מרווח מפעילות מתן אשראי
289	-	233	289	-	233	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
2	32	1	34	22	23	אחר
844	956	746	1,800	811	1,557	סך הכל הכנסות ריבית נטו

(1) הרווח הנקי וההוצאות התפעוליות והאחרות כוללים את ייחוס חלקו היחסי של המגזר בהוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים. לפרטים בדבר מסמך ההבנות שגובש בין ההנהלה וארגון העובדים, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל וביאור 8 לדוחות הכספיים.

תרומת מגזר משקי הבית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-368 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 336 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תרומת הלוואות לדיור (כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-369 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 340 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הכנסות הריבית נטו, הסתכמו ב-956 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 811 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-17.9% הנובע מעלייה בהיקף ובמרווח האשראי. בתקופה הנוכחית נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסכום של 18 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה להפרשה של 8 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור הושפעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 מהחזרי פיגורים משמעותיים של לקוחות. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-468 מיליוני שקלים חדשים לעומת 370 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-26.5%, לעומת גידול בשיעור של 15.7% בסך ההכנסות.

הגידול בהוצאות התפעוליות נובע ממסמך הסכם ההבנות שגובש עם ארגון העובדים, אשר הגדיל את הוצאות המשכורות וההוצאות הנלוות המיוחסות למגזר. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק. תרומת יתר פעילות משקי הבית (שאינה הלוואות לדיור) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה בהפסד של 1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד של 4 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בגלל גידול בהפרשה הקבוצתית לאנשים פרטיים וגידול בהוצאות התפעוליות כמוסבר להלן. בסעיף הכנסות הריבית נטו, נרשמה עלייה של כ-98 מיליוני שקלים חדשים. העלייה מיוחסת לגידול במרווח מפעילות מתן אשראי, וכן לגידול במרווח מפעילות קבלת פיקדונות כתוצאה מעלייה בהיקפי האשראי ועלייה בהיקפי הפיקדונות. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-390 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 388 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי חל גידול של 32 מיליוני שקלים חדשים. לאור מאפייני הסיכון במגזר, מגדיל הבנק את ההפרשה הקבוצתית האיכותית לאנשים פרטיים, וזאת בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים. בנוסף, הגידול בשיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי נובע גם מהשפעות חקיקה, המצמצמות את היקף החזרי החוב מלקוחות פרטיים שנקלעו לקשיים. לפרטים נוספים על סיכון האשראי לאנשים פרטיים, ראה בפרק הסיכונים להלן ניתוח מפורט של התפתחות הסיכון.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-1,122 מיליוני שקלים חדשים לעומת 1,045 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-7.4%, הנובע ממסמך ההבנות שגובש עם ארגון העובדים, אשר הגדיל את הוצאות המשכורות וההוצאות הנלוות המיוחסות למגזר, וכן מהוצאות בגין הטמעת מערכת ליבה בנקאית חדשה בבנק יחב החל מיום 1 בינואר 2017. ראה גם בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
במיליוני שקלים חדשים					
אחר	הלוואות לדיור	סך הכל	אחר	הלוואות לדיור	סך הכל
רווח ורווחיות					
291	333	624	255	284	539
סך הכל הכנסות ריבית, נטו					
-	-	-	-	-	-
הכנסות מיוון שאינן מריבית					
115	51	166	126	38	164
עמלות והכנסות אחרות					
406	384	790	381	322	703
סך ההכנסות					
32	6	38	24	7	31
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
361	205	566	333	143	476
הוצאות תפעוליות אחרות					
13	173	186	24	172	196
רווח לפני הפרשה למיסים					
5	64	69	9	62	71
הפרשה למיסים					
8	109	117	15	110	125
רווח לאחר מיסים					
רווח נקי :					
(6)	-	(6)	(8)	-	(8)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
(2) ⁽¹⁾	109	111	7	110	117
המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי					
מאזן - סעיפים עיקריים:					
19,644	119,310	138,954	18,355	112,884	131,239
אשראי לציבור (יתרת סוף)					
19,415	118,685	138,100	18,144	112,273	130,417
אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)					
74,786	-	74,786	70,327	-	70,327
פיקדונות הציבור (יתרת סוף)					
19,058	118,763	137,821	18,310	112,286	130,596
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור					
74,221	-	74,221	70,314	-	70,314
יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור					
17,230	65,569	82,799	16,100	61,338	77,438
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:					
188	323	511	171	277	448
מרווח מפעילות מתן אשראי					
103	-	103	83	-	83
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות					
-	10	10	1	7	8
אחר					
291	333	624	255	284	539
סך הכל הכנסות ריבית נטו					

(1) הרווח הנקי וההוצאות התפעוליות והאחרות כוללים את ייחוס חלקו היחסי של המגזר בהוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים. לפרטים בדבר מסמך ההבנות שגובש בין ההנהלה וארגון העובדים, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל וביאור 8 לדוחות הכספיים.

מגזר בנקאות פרטית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר בנקאות פרטית כולל אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 2.5 מיליוני שקלים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- מגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה כולל גם עסקים שלהם היקפי נכסים נזילים, בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות אלה מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים בגישת מגזרים פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2016	2017	2016	2017
במיליוני שקלים חדשים			

רווח ורווחיות

12	14	37	43	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
1	2	8	7	עמלות והכנסות אחרות
13	16	45	50	סך ההכנסות
1	-	1	1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
11	13	34	38	הוצאות תפעוליות אחרות
1	3	10	11	רווח לפני הפרשה למיסים
-	1	4	4	הפרשה למיסים
1	2	6	7	רווח נקי

מאזן - סעיפים עיקריים:

98	97	98	97	אשראי לציבור (יתרת סוף)
97	96	97	96	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
10,666	12,032	10,666	12,032	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
75	89	71	77	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
10,554	11,809	10,508	11,371	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
32	20	28	27	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:

-	1	1	1	מרווח מפעילות מתן אשראי
12	13	36	42	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	-	אחר
12	14	37	43	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר הבנקאות הפרטית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-7 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 6 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית נטו גדלו ב-6 מיליוני שקלים חדשים, כתוצאה מגידול בהיקף פיקדונות הציבור. בסעיף עמלות והכנסות אחרות וכן גם ביתר הסעיפים, לא חלו שינויים מהותיים.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על מגזר זה, ראה ביאור 12.g. לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים זעירים וקטנים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים זעירים וקטנים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי קטן מ-50 מיליוני שקלים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות עסקיים, שלהם היקפי נכסים נזילים בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים, משויכים למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה. לקוחות אלה מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים, בהתאם למחזור פעילותם השנתי, לפי גישת מגזרים פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים אשר משויכים כיום לבנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
207	230	594	654	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
88	86	247	249	עמלות והכנסות אחרות
295	316	841	903	סך ההכנסות
33	37	96	107	הוצאות בגין הפסדי אשראי
142	178	414	487	הוצאות תפעוליות אחרות
120	101	331	309	רווח לפני הפרשה למיסים
43	38	124	113	הפרשה למיסים
77	63	207	196	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
15,019	16,428	15,019	16,428	אשראי לציבור (יתרת סוף)
14,764	16,114	14,764	16,114	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
15,301	20,010	15,301	20,010	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
14,907	16,579	14,693	15,943	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
15,367	19,521	14,555	18,383	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
13,758	15,262	13,191	14,714	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
186	199	540	577	מרווח מפעילות מתן אשראי
15	25	40	64	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
6	6	14	13	אחר
207	230	594	654	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים קטנים וזעירים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-196 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 207 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-654 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 594 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 10.1% הנובע בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות באשראי ובפיקדונות.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-249 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 247 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-107 מיליוני שקלים חדשים לעומת 96 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע מעלייה בהיקף האשראי לציבור.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-487 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 414 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 73 מיליוני שקלים חדשים, הנובע בעיקר ממסמך ההבנות שגובש עם ארגון העובדים, אשר הגדיל את הוצאות המשכורות וההוצאות הנלוות המיוחסות למגזר. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים בינוניים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים בינוניים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- מגזר בנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה כולל עסקים בעלי מחזורי פעילות שבין 30 ל-120 מיליוני שקלים חדשים ובהיקף חבות מעל 6 מיליוני שקלים חדשים ועד 25 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שלקוחות מסוימים בבנקאות המסחרית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים מסווגים במגזר עסקים זעירים וקטנים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.
- מנגד, לקוחות עסקיים אשר שייכים למגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם נמוך מ-250 מיליוני שקלים משויכים למגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות				
48	54	138	153	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
16	22	48	57	עמלות והכנסות אחרות
64	76	186	210	סך ההכנסות
1	(2)	(1)	(16)	הקטנת הוצאות בגין הפסדי אשראי
24	30	67	77	הוצאות תפעוליות אחרות
39	48	120	149	רווח לפני הפרשה למיסים
14	18	45	55	הפרשה למיסים
25	30	75	94	רווח נקי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
4,966	5,714	4,966	5,714	אשראי לציבור (יתרת סוף)
4,887	5,642	4,887	5,642	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
7,058	6,609	7,058	6,609	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
4,829	5,886	4,827	5,480	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
6,849	7,392	6,333	7,070	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
6,692	6,699	6,402	6,351	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
40	47	119	129	מרווח מפעילות מתן אשראי
7	6	17	19	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1	1	2	5	אחר
48	54	138	153	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים בינוניים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-94 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 75 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:
 בסעיף הכנסות הריבית נטו חל גידול של כ-15 מיליוני שקלים חדשים המיוחס בעיקר לעלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות. בסעיף עמלות והכנסות אחרות חל גידול של 9 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הקטנת הפרשה של 16 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הקטנת הפרשה של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

השינויים בהפרשה מיוחסים להשפעת הגבייה ממספר לקוחות בודדים שחובותיהם נמחקו בעבר. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-77 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 67 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-10 מיליוני שקלים חדשים, התואם את היקפי הגידול בפעילות העסקית. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים גדולים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים גדולים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליון שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- מגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה כולל עסקים בעלי מחזורי פעילות הגדול מ-120 מיליון שקלים חדשים ובהיקף חבות מעל 25 מיליון שקלים חדשים. המשמעות היא שלקוחות מסוימים בבנקאות העסקית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-250 מיליון שקלים מסווגים במגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
112	110	339	344	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
41	37	129	112	עמלות והכנסות אחרות
153	147	468	456	סך ההכנסות
(6)	(23)	(43)	(53)	הקטנת הוצאות בגין הפסדי אשראי
30	43	95	112	הוצאות תפעוליות אחרות
129	127	416	397	רווח לפני הפרשה למיסים
47	47	156	145	הפרשה למיסים
82	80	260	252	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
13,966	14,564	13,966	14,564	אשראי לציבור (יתרת סוף)
13,788	14,383	13,788	14,383	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
29,958	26,250	29,958	26,250	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
14,416	13,961	14,098	14,687	יתרה ממוזעת של אשראי לציבור
28,231	25,609	28,133	27,595	יתרה ממוזעת של פיקדונות הציבור
22,812	20,918	23,710	20,902	יתרה ממוזעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
99	97	291	294	מרווח מפעילות מתן אשראי
13	13	42	42	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	6	8	אחר
112	110	339	344	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים גדולים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-252 מיליון שקלים חדשים, לעומת 260 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:
 סך הכל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-344 מיליון שקלים חדשים, לעומת 339 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, זאת כתוצאה מעליית המרווח מפעילות מתן אשראי.
 העמלות וההכנסות האחרות הושפעו מירידה בהכנסות מעמלות ערבויות חוק מכר בעקבות רכישת פוליסת ביטוח לערבויות מסוג זה.

סעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי הושפע מגביית סכומים משמעותיים מלקוחות שחובותיהם נמחקו בעבר ובנוסף מההפרשה הקבוצתית. לפרטים נוספים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים, ראה ניתוח הוצאות בגין הפסדי אשראי בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-112 מיליון שקלים חדשים, לעומת 95 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 17 מיליון שקלים חדשים, הנובע בעיקר ממסמך ההבנות שגובש עם ארגון העובדים, אשר הגדיל את הוצאות המשכורות וההוצאות הנלוות המיוחסות למגזר. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.
 לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר גופים מוסדיים

ההגדרה הפיקוחית

המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים מנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית ובמסגרת מגזר הניהול הפיננסי, ומוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות				
25	30	73	84	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	1	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
14	11	41	38	עמלות והכנסות אחרות
39	41	115	122	סך ההכנסות
(1)	(9)	2	(19)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
34	32	96	95	הוצאות תפעוליות אחרות
6	18	17	46	רווח לפני הפרשה למיסים
2	7	6	17	הפרשה למיסים
4	11	11	29	רווח נקי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
1,321	1,079	1,321	1,079	אשראי לציבור (יתרת סוף)
1,280	1,065	1,280	1,065	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
35,496	39,404	35,496	39,404	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
1,566	1,384	1,650	1,508	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
35,588	40,395	34,686	38,543	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
2,508	2,212	2,611	2,365	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
10	8	29	25	מרווח מפעילות מתן אשראי
15	21	44	57	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	1	-	2	אחר
25	30	73	84	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר גופים מוסדיים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2017 הסתכמה ב- 29 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 11 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-84 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 73 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 11 מיליוני שקלים חדשים המיוחס בעיקר לעלייה בהיקף הפיקדונות.

בסעיף ההוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הקטנת הוצאות של 19 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר השינוי מיוחס להשפעת הפרשה קבוצתית במגזר זה.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר ניהול פיננסי

ההגדרה הפיקוחית

מגזר ניהול פיננסי כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.

ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפדיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים ומגדרים, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ.

השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזר הניהול הפיננסי, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
				במיליוני שקלים חדשים
רווח ורווחיות				
70	(93)	(26)	16	סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
39	60	170	76	הכנסות מימון שאינן מריבית
49	41	202	115	עמלות והכנסות אחרות
158	8	346	207	סך ההכנסות
(1)	-	(2)	-	הקטנת הוצאות בגין הפסדי אשראי
80	91	252	219	הוצאות תפעוליות אחרות
79	(83)	96	(12)	רווח לפני הפרשה למיסים
29	(31)	36	(4)	הפרשה למיסים
50	(52)	60	(8)	רווח לאחר מיסים
1	-	1	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
51	(52)	61	(8)	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(4)	(5)	(10)	(15)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
47	(57)	51	(23)	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
5,584	6,308	5,448	5,716	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
70	(93)	(26)	16	אחר
70	(93)	(26)	16	סך הכל הוצאות ריבית נטו

תרומת מגזר הניהול הפיננסי (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה בהפסד של 23 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח של 51 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תוצאות הפעילות המימונית (הכנסות ריבית נטו והכנסות המימון שאינן מריבית) קטנו ב-52 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מהשפעות שווי הוגן ואחרות. ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

סך העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-115 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הכנסות מעמלות ואחרות בסכום של כ-302 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נכללו רווחי הון של 17 מיליוני שקלים חדשים לפני מס ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, לעומת 87 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על מגזר זה, ראה ביאור 12.g. לדוחות הכספיים.

פעילות חוץ לארץ

ההגדרה הפיקוחית

פעילות הבנק בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים ומנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזרי הפעילות השונים - בעיקר בנקאות פרטית ועסקית.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות				
43	42	118	117	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
1	1	5	5	הכנסות מימון שאין מריבית
7	9	22	28	עמלות והכנסות אחרות
51	52	145	150	סך ההכנסות
1	-	(2)	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
18	19	57	54	הוצאות תפעוליות אחרות
32	33	90	94	רווח לפני הפרשה למיסים
12	12	34	34	הפרשה למיסים
20	21	56	60	רווח נקי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
3,415	3,250	3,415	3,250	אשראי לציבור (יתרת סוף)
3,387	3,221	3,387	3,221	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
4,942	5,130	4,942	5,130	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
3,260	3,107	3,180	3,055	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
4,760	5,084	4,646	5,104	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
3,670	3,537	3,645	3,499	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
21	22	63	68	מרווח מפעילות מתן אשראי
4	4	10	10	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
18	16	45	39	אחר
43	42	118	117	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת הפעילות בחוץ לארץ לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-60 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 56 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-117 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 118 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות מעמלות בפעילות השוטפת גדלו ב-6 מיליוני שקלים חדשים. בתקופה הנוכחית נרשמה הפרשה להפסדי אשראי בהיקף של כ-2 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הקטנת הפרשה בסכום של כ-2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

בהוצאות התפעוליות חל קיטון של כ-3 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על תוצאות הפעילות בחוץ לארץ, ראה ביאור 12ג. לדוחות הכספיים.

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ל-88 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 99 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו. ללא השפעת הפרשי שער כאמור לעיל, הסתכמה תרומת החברות המוחזקות ב-105 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד, ראה הסבר בחברות המוחזקות להלן.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: בנק יהב)

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. תרומת בנק יהב לרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-30 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 33 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנת, הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ל-6.6%, לעומת תשואה של 7.6% בתקופה המקבילה אשתקד. סך המאזן של בנק יהב ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם ב-24,758 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 23,854 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2016, גידול של 904 מיליוני שקלים חדשים (3.8%). יתרת האשראי לציבור נטו ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה ב-9,359 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 8,931 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2016, גידול של 428 מיליוני שקלים חדשים (4.8%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה ב-20,964 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 20,273 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2016, גידול של 691 מיליוני שקלים חדשים (3.4%).

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: טפחות ביטוח)

טפחות ביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. תרומתה של טפחות ביטוח לרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 (בניכוי הכנסות המימון נטו מעודפי המזומנים של החברה) הסתכמה ב-39 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 36 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ל-7.7% לעומת תשואה של 8.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 כ-20 מיליוני שקלים חדשים נטו, לעומת 17 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. מזה סך של 10 מיליוני שקלים חדשים (לעומת 8 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד) מפעילות נאמנות במסגרת החברה הבת, מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שוויץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, United Mizrahi Overseas Holding Co. B.V.(Netherlands) ("מזרחי החזקות בינלאומיות"), הרשומה בהולנד.

הרווח הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-0.5 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.7 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם ב-162 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 193 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2016.

יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה ב-74 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 69 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2016. יתרת הפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה ב-86 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 121 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2016. יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה ב-99 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 131 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2016.

נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY) ותיקי ניירות ערך של לקוחות, המהווים מרכיבים עיקריים בפעילותו העסקית של הבנק בשוויץ.

לפרטים בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית, הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

השקעות בתאגידים ריאליים

הבנק מנהל השקעות נוסטרו בתאגידים ריאליים. מניות התאגידים הריאליים שבהן השקיע הבנק כאמור, מוצגות בתיק ניירות הערך הזמינים למכירה ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד. 2% מההשקעות הן סחירות, ומוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן. יתר ההשקעות מוצגות בהתאם לעלותן או בהתאם לשווי המאזני. במקרים של ירידת ערך שעל פי הערכת ההנהלה אינה בעלת אופי זמני, נרשמת הפרשה לירידת ערך ההשקעה כהפסד בספרי הבנק.

השקעות הבנק בתאגידים ריאליים הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2017 ב-89 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 100 ו-101 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2016 וליום 31 בדצמבר 2016 בהתאמה.

רווחי הבנק נטו מההשקעות בתאגידים ריאליים, לאחר הפרשה לירידת ערך, הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-5 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סקירת הסיכונים

פרק זה כולל סקירה תמציתית וניתוח ההתפתחויות של הסיכונים העיקריים שהבנק נחשף אליהם. ככל שנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירת הסיכונים שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2016. דוח סיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB), מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, ביניהם - סיכוני שוק, ריבית בתיק הבנקאי ונזילות, סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכוני ציות. מדיניות ניהול ובקרת הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת החשיפה לסיכונים אלה. פרופיל הסיכון של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הינו נמוך. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2017, לא נרשמו חריגות מתיאבון הסיכון שקבע דירקטוריון הבנק לסיכונים השונים. מדדי הסיכון נמצאים במרחקים סבירים, מהמגבלות שנקבעו ובהלימה למתווה התוכנית האסטרטגית ותוכניות העבודה השוטפות. היחסים הפיננסיים העיקריים ומדדי הרווחיות מצביעים על יציבות לרווח והון הבנק. לבנק כריות הון מספקות לצורך עמידה ביעדי ההון שלו הן במצב עסקים רגיל והן במצב קיצון.

לפרטים בדבר התפתחויות ביחסי עבודה, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

תיאור הסיכונים

הבנק עוסק בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונאית) ובפעילות משכנתאות, אשר בה מוביל הבנק את מערכת הבנקאות בישראל.

סיכון האשראי הוא הסיכון המרכזי בפעילות התאגידים הבנקאיים. בבנק מוטה סיכון זה לפעילות האשראי הקמעונאי ובפרט האשראי לדיור, פעילות המאופיינת ברמת סיכון נמוכה יחסית. בהתאם לעקרונות התוכנית האסטרטגית החמש שנתית, פועל הבנק לשמירה על מעמדו כמוביל בתחום הקמעונאי וכן להגברת המיקוד והרחבת הפעילות במגזריים העסקיים. הבנק מנטר ומנהל את סיכוני תיק האשראי במגוון כלים, לרבות פיתוח והטמעה של מודלים מתקדמים. ראה בהרחבה בפרק סיכון האשראי להלן.

הוראת המפקח בדבר תוספת הון בשיעור של 1% מתיק המשכנתאות, אשר הגדילה את יעדי ההון בהדרגה מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017, השפיעה על הבנק באופן מהותי יותר ביחס לשאר הבנקים במערכת. הבנק השלים יישום הוראה זו ונמצא החל מסוף שנת 2016 ביעדי ההון הנדרשים ובתוספת של שולי ביטחון.

בתחום העסקי הבנק פועל תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו (ריכוזיות ענפית). הפעילות בתחום זה מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים וחברות הביטוח הממוקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולזמן ארוך.

בסוף שנת 2016 הסתיימה תקופת המעבר ליישום יחס כיסוי נזילות מזערי (LCR) בשיעור של 100%. הבנק נמצא החל מסוף שנת 2016 ביחסי נזילות גבוהים, עם מרווחי ביטחון הולמים וכן במבנה מקורות יציב.

חשיפת הבנק לפעילות בחוץ לארץ היא נמוכה וכן, פעילותו בתחום השקעות הנוסטרו, אשר נועדה ברובה להשקעת עודפי הנזילות, הינה בנכסים איכותיים עם סיכון אשראי מזערי.

ההתפתחויות הטכנולוגיות והעלייה ברמת התחכום של הגורמים הפועלים בתחום מתקפות הסייבר, מעלה את רמת הסיכון ובמקביל את עצימות הניהול והניטור של הסיכונים התפעוליים, סיכוני טכנולוגיית המידע וסיכוני אבטחת המידע והסייבר.

הקבוצה הבנקאית חשופה להשפעות שינויים רגולטוריים ושינויים מאקרו כלכליים בארץ ובעולם על פעילותה העסקית, בהתאם למתווה התוכנית האסטרטגית. הבנק בוחן, מנטר ונערך להשפעות אלה במסגרת פעילותו השוטפת ואומד את הסיכון גם תחת תרחישי קיצון.

לבנק מסגרת נרחבת לניהול ובקרת הסיכונים אליהם הוא נחשף, הכוללת מבנה ארגוני תומך בניהול ובקרת סיכונים אלה. ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע באופן שוטף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 של בנק ישראל - "ניהול סיכונים", ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל II, כולל השינויים הנדרשים עם כניסת באזל III לתוקף.

דירקטוריון הבנק והועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות את העקרונות הנדרשים לניהול ובקרת הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו, כולל קביעת תיאבון הסיכון ופיקוח אחר עמידת הבנק בעקרונות ובתיאבון הסיכון שקבע.

הנהלת הבנק מחויבת לניהול שוטף של הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק, וליישום העקרונות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק לטיפול בסיכונים אלה.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, הנקבעים לפי סף מהותיות, המבוסס במונחי ההון של הבנק. עקרונות הטיפול בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופוי, לרבות, תיאבון הסיכון, אופן המדידה, הניהול והמעורר של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים.

תיאור תיאבון הסיכון וניהול הסיכונים

תיאבון הסיכון של הבנק נקבע לכל הסיכונים המהותיים באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות, כאשר המגבלות הכמותיות מוגדרות ברובן כפונקציה של הון עצמי רובד 1 של הבנק. עבור מרבית הסיכונים נקבעו מגבלות למצב שוק רגיל וכן, למצב קיצון, וזאת בהסתמך על תוצאות מבחני המצוקה השונים שעורך הבנק. בכל שנה, מאותגר תיאבון הסיכון על ידי מנהל הסיכונים הראשי, ההנהלה והדירקטוריון, לנוכח היעדים העסקיים שנקבעו בתוכניות העבודה, בהתאם לתוכנית האסטרטגית, לפרופיל הסיכון ולתוצאות תהליך הערכת ניהול הסיכונים האיכותי שמבצעים המנהלים בבנק. התהליך נועד לבחון את רמת הסיכונים השונים וכיוון התפתחותם במהלך השנה העוקבת. כתוצאה מכך, נתמכת האסטרטגיה העסקית של הבנק על ידי מסגרת תיאבון סיכון מתאימה, תוך כדי ניטור שוטף של פרופיל הסיכון והתראה במקרה שפרופיל הסיכון מגיע לגבולות תיאבון הסיכון שנקבע.

מבחני מצוקה

מבחני המצוקה בבנק משמשים להערכת החשיפה הנוכחית לסיכונים ובראייה צופה פני עתיד המניחה אי וודאות. מבחני המצוקה מהווים כלי משלים למודלים לצורך הערכת הסיכונים. לבנק מגוון מתודולוגיות חישוב לביצוע מבחני מצוקה. השימושים העיקריים של מבחני המצוקה והעקרונות לקביעתם מעוגנים במסמך המדיניות לניהול הסיכונים. הבנק עושה שימוש נרחב בתוצאות מבחני המצוקה במסגרת תהליך תכנון ההון המהווה חלק ממסמך ה-ICAAP. תהליך זה בוחן האם לבנק די הון על מנת לעמוד בתוכנית האסטרטגית, המאותגרת על ידי שורה של מבחני מצוקה בדרגות חומרה שונות. מבחני מצוקה אלה פוגעים ברווחיות הבנק על ידי גרימת הפסדים פוטנציאליים לסיכונים המהותיים לפעילותו: אשראי, ריכוזיות אשראי, שוק, ריבית בתיק הבנקאי, תפעולי לרבות אבטחת מידע וסייבר ועוד. דגש רב ניתן במבחני המצוקה על תיק המשכנתאות של הבנק ופעילות האשראי העסקית שלו, פוטנציאל הפגיעה של אירועי אבטחת מידע וסייבר, אירועי כשל תפעוליים ועוד. תוצאות תכנון ההון של הבנק, כפי שעלו מתהליך ה-ICAAP לשנת 2016 מלמדות כי לבנק יש מספיק הון כדי לעמוד ביעדי התוכנית האסטרטגית שלו, גם לנוכח מבחני מצוקה בדרגות חומרה שונות. כמו כן, מבצע הבנק תרחיש קיצון אחיד, שהינו מבחן מצוקה המתבסס על תנאי מאקרו הנקבעים על ידי בנק ישראל למערכת הבנקאית. תוצאות התרחיש האחיד תומכות בתוצאות מבחני המצוקה השונים של הבנק, ומלמדות כי פוטנציאל הפגיעה בביצועי הבנק, תחת תרחיש שכזה, הינו נמוך יחסית להון הבנק והרווח השנתי שלו.

מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, הנדון בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון הבנק, מציג מבט נרחב על הסיכונים השונים של הבנק, תוך שהוא מדגיש את מצב פרופיל הסיכון, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע בכל מסמכי המדיניות. בכך, מחזק ומשלים המסמך את המבט הניתן על פרופיל הסיכון במסגרת מסמך ה-ICAAP השנתי של הבנק, כאמור לעיל.

הערכת גורמי הסיכון

להלן מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון ⁽¹⁾	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה	
השפעה כוללת של סיכונים שוק	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון מחירי מניות	נמוכה	
סיכון נזילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽²⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי - עסקי	נמוכה	מנהל כללי

- (1) ההערכה של השפעתם של גורמי הסיכון לעיל מביאה בחשבון את הסיכונים הנוגעים לחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, כמו גם את כלל פעילות הבנק להגנה על עמדתו בקשר עם החקירה. לפרטים בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ולפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה נגזרת ובקשה לאישור תובענה ייצוגית בהקשר זה, ראה ביאורים 10 ב.2, ט, 10 ב.3 א ו-10 ב.4 לדוחות הכספיים.
- (2) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

מידת ההשפעה של הסיכונים השונים בטבלה לעיל, נקבעה בהתאם להערכות ההנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת. הערכות אלה, על פי ניטור מדדי הסיכון הכמותיים השונים שקבע הבנק, כולל כיוון התפתחותם וכן בהתבסס על הערכה איכותית של ניהול הסיכונים, ואפקטיביות מעגלי הבקרה בתאום עם תהליך ותוצאות ה-ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהלי הסיכונים של הבנק.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה או צד נגדי של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים, סיכונים אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון, סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכונים ציות ועוד.

ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי, נותרה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ברמה נמוכה-בינונית, כאשר רמת הסיכון בתיק ההלוואות לדיור היא נמוכה. בהפרשה השוטפת בתיק זה נרשמה בתשעת החודשים הראשונים הכנסה ושיעור החוב הבעייתי נמצא במגמת ירידה מתמדת.

ביום 6 ביולי 2017 שלח הפיקוח על הבנקים מכתב לבנק ולכלל המערכת הבנקאית ובו בקשה לביצוע ניתוח סיכונים לאשראי לענף "מסחר בכלי רכב" ולאשראי הצרכני לרכישת רכב באמצעות תרחישי קיצון שונים. בהתאם לתוצאות נדרש הבנק לבחון את התאמת הפעילות העסקית והבקורות הנלוות לה.

בקרת הסיכונים של הבנק ביצעה סקירה מקיפה בנושא, אשר הובאה לדיון מעמיק, בפורומים ניהוליים כולל דיון בדירקטוריון. ממצאי והמלצות הבחינה, ישולבו במסמך מדיניות האשראי לשנת 2018 והיחידות העסקיות נערכות במקביל ליישומם.

בעקבות ניתוח הסיכונים, לא חלה השפעה מהותית על ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

ניתוח ההתפתחות באיכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) במיליוני שקלים חדשים.

נכון ליום 30 בספטמבר 2017 לא קיימת בבנק קבוצת לווים העומדת בתנאי המוזכר לעיל.

לפרטים נוספים בדבר חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2017 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי כולל
1.	בינוי ונדל"ן	97	773	870
2.	בינוי ונדל"ן	135	640	775
3.	בינוי ונדל"ן	11	619	630
4.	בינוי ונדל"ן	262	359	621
5.	תחבורה ואחסנה	603	6	609
6.	בינוי ונדל"ן	15	583	598

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

1. אשראי למטרת עסקה הונית יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:

- אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
- אשראי למימון רכישת זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
- אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה ההונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות ההוניות שרכישתם מומנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תוכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
- רכישת תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
- חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.

עסקה הונית לעניין מימון ממונף, הינה עסקה בה יתרת האשראי גבוהה מ-0.5% מהון הבנק ושיעור המימון בה גבוה מ-50%.

2. מימון לחברות ממונפות - הינו מתן אשראי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דירוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחנים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית, בפורום מימון ממונף בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לבקרת סיכונים והחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי, בו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

החל מיום 1 בינואר 2016 נכנסו לתוקף עדכונים בנושא מגבלות על מימון עסקאות הוניות בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 323 וכן הוראת ניהול בנקאי תקין 327 בנושא ניהול הלוואות ממונפות. הוראות אלה מגדירות את מסגרת הסיכונים הכוללת להלוואות ממונפות.

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:

אשראי למטרת עסקאות הוניות (במיליוני שקלים חדשים):

		31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017			
הפרשה פרטנית	סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית	סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית	סיכון	אשראי חוץ מאזני	ענף משק של הנרכשת
הפסדי הפסדי אשראי	אשראי כולל	15	81	-	100	-	100	-	-	-	מסחר
-	96	15	81	-	100	-	100	-	-	-	סך הכל

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

		31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017			
הפרשה פרטנית	סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית	סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית	סיכון	אשראי חוץ מאזני	ענף משק של הלווה
הפסדי הפסדי אשראי	אשראי כולל	210	64	-	261	190	71	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	274	210	64	-	261	190	71	-	-	-	מסחר
-	565	161	404	-	530	103	427	-	377	15	362
-	309	-	309	-	19	-	19	-	182	-	182
-	95	95	-	-	95	95	-	-	152	90	62
-	1,243	466	777	-	905	388	517	-	711	105	606

התפתחויות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי כולל			
2016	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017	31 בדצמבר 2016
893	876	833	893
428	110	298	428
853	827	1,024	853
757	764	704	757
2,931	2,577	2,859	2,931

סיכון אשראי בעייתי

סיכון אשראי פגום	833
סיכון אשראי נחות	298
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - לדיור	1,024
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - אחר	704
סך הכל סיכון אשראי בעייתי	2,859

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

2016 בספטמבר 30	2016 בספטמבר 30	2017 בספטמבר 30	
0.4	0.4	0.4	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
1.2	1.2	1.1	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי שאינו לדיור
2.8	2.3	2.6	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדיור
0.5	0.5	0.6	שיעור יתרת האשראי לדיור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ⁽²⁾⁽¹⁾
1.3	1.2	1.2	שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

(1) שיעור זה שאינו לדיור זניח.

(2) יתרת האשראי בפיגור לפני הפרשה לעומק הפיגור.

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

בנקים		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
סך הכל	וממשלות					
1,555	2	1,553	237	621	695	יתרת הפרשה ליום 30 ביוני 2017
41	-	41	33	6	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(88)	-	(88)	(45)	(2)	(41)	מחיקות חשבונאיות
55	-	55	14	-	41	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(33)	-	(33)	(31)	(2)	-	מחיקות חשבונאיות נטו
1,563	2	1,561	239	625	697	יתרת הפרשה ליום 30 בספטמבר 2017

בנקים		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
סך הכל	וממשלות					
1,487	2	1,485	199	611	675	יתרת הפרשה ליום 30 ביוני 2016
59	(1)	60	34	6	20	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(86)	-	(86)	(36)	(6)	(44)	מחיקות חשבונאיות
61	-	61	12	-	49	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(25)	-	(25)	(24)	(6)	5	מחיקות חשבונאיות נטו
1,521	1	1,520	209	611	700	יתרת הפרשה ליום 30 בספטמבר 2016

בנקים		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
סך הכל	וממשלות					
1,549	2	1,547	208	615	724	יתרת הפרשה ליום 31 בדצמבר 2016
132	-	132	93	18	21	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(307)	-	(307)	(104)	(8)	(195)	מחיקות חשבונאיות
189	-	189	42	-	147	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(118)	-	(118)	(62)	(8)	(48)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,563	2	1,561	239	625	697	יתרת הפרשה ליום 30 בספטמבר 2017

בנקים		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
סך הכל	וממשלות					
1,509	3	1,506	195	614	697	יתרת הפרשה ליום 31 בדצמבר 2015
119	(2)	121	70	7	44	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(246)	-	(246)	(99)	(10)	(137)	מחיקות חשבונאיות
139	-	139	43	-	96	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(107)	-	(107)	(56)	(10)	(41)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,521	1	1,520	209	611	700	יתרת הפרשה ליום 30 בספטמבר 2016

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

30 בספטמבר 2017	30 בספטמבר 2016	31 בדצמבר 2016	
0.9	0.9	0.9	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.7	0.7	0.7	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.1	0.1	0.1	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.1	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.1	0.1	0.1	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו
0.3	0.3	0.3	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור ⁽¹⁾
0.1	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו

(1) השיעור בגין הלוואות לדיור הינו זניח.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור⁽¹⁾)

מגזר משקי הבית הינו מנוע צמיחה מרכזי ומהווה חלק משמעותי מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2017-2021. מגזר הלקוחות הפרטיים מאופיין ברמת פיזור גבוהה - הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. מיתון בפעילות הריאלית מהווה גורם סיכון עיקרי בפעילות משקי הבית ועלייה בשיעור האבטלה עלולה להגדיל את היקף הלקוחות שייקלעו לקשיים. מדיניות האשראי ונהלי העבודה לעניין מתן אשראי, לרבות ללקוחות פרטיים, כוללים הנחיות וקווים מנחים לעניין חיתום אשראי תקין והתאמת האשראי לצרכי הלקוח וליכולת החזר שלו. בחינת מטרת האשראי, שיעור המימון המבוקש, תקופת ההלוואה, ניתוח כושר החזר ומקורות החזר של הלקוח ביחס לכלל חביותיו. זאת, תוך בחינת פרמטרים כלכליים שונים של הלקוח ובהתבסס על ההיכרות עם הלקוח וניסיון העבודה המצטבר עמו. הבנק עוקב באופן אחרי רמת הסיכון בתיק האשראי לפרטיים, בין השאר באמצעות מודל פנימי לדרוג אשראי ללקוחות פרטיים; מעקב, ניטור וניתוח של ההוצאות בגין הפסדי אשראי; וכן באמצעות ביצוע מבחני קיצון מגוונים ובהם מבחני קיצון בהתאם להנחיות בנק ישראל, הכוללים תרחישים כגון מיתון במשק, גידול משמעותי בשיעורי האבטלה ועלייה ברמת הריבית.

להלן פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר		
2017	2016	2016	2016	
חובות⁽¹⁾				
5,649	5,581	5,606 ⁽⁶⁾		חשבונות עובר ושב וכרטיסי אשראי
1,912	1,775	1,883		הלוואות לרכב ⁽⁵⁾
10,929	9,709	10,076 ⁽⁶⁾		הלוואות ואשראי אחר
18,490	17,065	17,565		סך הכל חובות (אשראי מאזני)
מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות				
9,364	10,099	10,097		מסגרות עובר ושב וכרטיסי אשראי לא מנוצלות
202	191	195		ערביות
64	78	61		התחייבויות אחרות
9,630	10,368	10,353		סך הכל מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות (אשראי חוץ מאזני)
28,120	27,433	27,918		סך הכל סיכון האשראי לאנשים פרטיים
מזה:				
2,346	1,338	1,920		חלק ההלוואות שסכומן לפירעון הינו בתקופה שמעל 5 שנים ⁽²⁾
1,267	1,020	1,133		אשראי מאזני מעל 300 אלפי שקלים חדשים
תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי⁽³⁾				
3,318	3,377	3,442		תיק נכסים פיננסיים
1,189	1,184	1,200		בטוחות אחרות ⁽⁴⁾
4,507	4,561	4,642		סך הכל תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי

- (1) כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 451.
- (2) בעיקר הלוואות לשכירים עובדי מדינה, בהן החזר ההלוואה מנוכה באופן ישיר מהשכר של הלקוח ורמת הסיכון בהן נמוכה באופן משמעותי מהלוואות דומות לאותה תקופה.
- (3) הסכומים המוצגים הינם תיק הנכסים הפיננסיים ובטוחות אחרות עד לגובה חבות הלקוח, בלבד.
- (4) הביטחונות הינם לאחר מקדם ביטחון בהתאם למקדמי הבנק הנלקחים בחשבון בעת מתן האשראי.
- (5) בהמשך לביקשת הפיקוח על הבנקים לביצוע ניתוח סיכונים לאשראי לענף "מסחר בכלי רכב" ולאשראי הצרכני לרכישת רכב באמצעות תרחישי קיצון שונים. בקרת הסיכונים של הבנק ביצעה סקירה מקיפה בנושא, אשר הובאה לדין מעמיק, בפורומים ניהוליים כולל דיון בדירקטוריון. ממצאי והמלצות הבחינה, ישולבו במסמך מדיניות האשראי לשנת 2018 והיחידות העסקיות נערכות במקביל ליישומם. בעקבות ניתוח הסיכונים, לא חלה השפעה מהותית על ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.
- (6) סוג מחדש.

להלן פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

30 בספטמבר 2017			30 בספטמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2016		
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾		
חוץ מאזני כולל			חוץ מאזני כולל			חוץ מאזני כולל		
222	3	225	184	3	187	183	3	186
1.20%	0.03%	0.80%	1.08%	0.03%	0.68%	1.04%	0.03%	0.66%

(1) אשראי מאזני וחוץ מאזני לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.
 (2) היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לסך סיכון האשראי לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר ⁽¹⁾
2016	2016
0.52%	0.31%

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך אשראי לציבור לאנשים פרטיים 0.64%

(1) מחושב על בסיס שנתי.

נתוני סיכון אשראי לאנשים פרטיים מראים כי :

- סך חובות לאנשים פרטיים (אשראי מאזני) גדל בשיעור של 8% לעומת 30 בספטמבר 2016 ובשיעור של 5% לעומת 31 בדצמבר 2016, בעיקר עקב גידול בהלוואות ואשראי אחר.
- לא חלו שינויים מהותיים בהתפלגות החובות לאנשים פרטיים במחצית הראשונה של שנת 2017.

ליום 30 בספטמבר 2017:

- חשבונות עובר ושב וכרטיסי אשראי 31%
- הלוואות לרכב 10%
- הלוואות ואשראי אחר 59%

- כנגד 24% מסך כל החובות (אשראי מאזני) ליום 30 בספטמבר 2017, קיימים נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות, בחשבון הלקוח (שיעורים דומים ליום 30 בספטמבר 2016 וליום 31 בדצמבר 2016).

לאור מאפייני הסיכון במגזר, הגדיל הבנק את ההפרשה הקבוצתית האיכותית לאנשים פרטיים, וזאת בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים.

בנוסף, הגידול בשיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי נובע בין השאר גם, מהשפעות חקיקה המצמצמות את היקף החזרי החוב מלקוחות פרטיים שנקלעו לקשיים.

סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל

פעילות האשראי בענף זה מהווה רכיב משמעותי בפעילות האשראי של החטיבה העסקית. במימון ענף הבנייה והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן ליווי פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בנייה נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ וברמות מחירים בינוניות. כמו כן, מתבצעת הקצאה מבוקרת של המימון בין אזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלבנטיים. במתן אשראי לבנייה מתמקד הבנק בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי, והן במהלך ליווי הפרויקט, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויותיו האחרות של היזם - הלווה. הבנק נעזר במפקחי בנייה חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הליווי הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח של סקטור הנדל"ן והבנייה. כמו כן, קבע הבנק מדיניות וכללים למימון עסקאות נדל"ן מסוגים אחרים כגון מימון נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, תמ"א 38 ועוד. בשנת 2017 ביסס את עבודתן היחידות שהוקמו בחטיבה העסקית ובחטיבה הקמעונאית שמטרתן מתן מענה לפרויקטים בהיקפים קטנים יחסית. לפרטים בדבר רכישת פוליסת ביטוח לערבויות שרכש הבנק ביום 28 בדצמבר 2016, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

להלן פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן (במיליוני שקלים חדשים)

30 בספטמבר 2017						
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		סיכון אשראי כולל בעייתי		סיכון אשראי		
סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	בעייתי אחר ⁽⁴⁾	פגום	חוץ מאזני ⁽³⁾ כולל	מאזני ⁽²⁾	
						בביטחון נדל"ן בישראל:
26	49	28	151	21,321	14,331	6,990
						לדיר
2	54	25	47	4,758	787	3,971
						למסחר ולתעשייה
28	103	53	198	26,079	15,118	10,961
						סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל:
14	45	58	107	5,999	3,054	2,945
						שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
42	148	111	305	32,078	18,172	13,906
						סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל
29	57	4	11	20,687	13,614	7,073
						מזה: מיועד לליווי פרויקטים

30 בספטמבר 2016						
						בביטחון נדל"ן בישראל:
14	81	213	161	19,594	14,319	5,275
						לדיר
2	57	5	57	4,553	849	3,704
						למסחר ולתעשייה
16	138	218	218	24,147	15,168	8,979
						סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל:
12	38	56	159	5,259	2,502	2,757
						שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
28	176	274	377	29,406	17,670	11,736
						סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל
20	25	220	27	18,274	13,141	5,133
						מזה: מיועד לליווי פרויקטים

31 בדצמבר 2016						
						בביטחון נדל"ן בישראל:
32	48	210	170	20,593	14,449	6,144
						לדיר
4	60	8	63	4,644	977	3,667
						למסחר ולתעשייה
36	108	218	233	25,237	15,426	9,811
						סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל:
13	42	40	159	4,761	2,322	2,439
						שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
49	150	258	392	29,998	17,748	12,250
						סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל
33	48	271	78	19,049	13,309	5,740
						מזה: מיועד לליווי פרויקטים

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור פגום מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.
- (2) אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהינו נחות או בהשגחה מיוחדת.

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017			
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
									ביטחון נדל"ן בישראל
									נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:
4,934	1,074	3,860	5,448	2,326	3,122	7,940	3,096	4,844	קרקע גולמית
17,702	13,832	3,870	16,070	12,438	3,632	15,259	11,395	3,864	נדל"ן בתהליכי בנייה
2,601	520	2,081	2,627	403	2,224	2,880	627	2,253	נדל"ן שבנייתו הושלמה
25,237	15,426	9,811	24,145	15,167	8,978	26,079	15,118	10,961	סך הכל אשראי בביטחון נדל"ן בישראל
4,761	2,322	2,439	5,261	2,503	2,758	5,999	3,054	2,945	שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
29,998	17,748	12,250	29,406	17,670	11,736	32,078	18,172	13,906	סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן

(1) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור פגום מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

נתוני סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן ליום 30 בספטמבר 2017 מראים כי כ-51% מסיכון האשראי המאזני וכ-75% מסיכון האשראי החוץ מאזני מיועד ללווי פרויקטים סגורים בנדל"ן, ברובם המכריע לבניה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ וירושלים. רוב האשראי החוץ מאזני נובע מערביות חוק המכר לרוכשי דירות. מרבית סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי. יצוין כי חלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד. חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק ליום 30 בספטמבר 2017, כמוצג בפרק הסיכונים להלן (סיכון אשראי לפי ענפי משק), הינו 13.7%. יצוין כי, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, שיעור החבות של ענף משק בינוי ונדל"ן (לצורך חישוב ריכוזיות ענפית) הינו 9.72% (שיעור זה אינו כולל התחייבויות, לרבות מותנות למתן אשראי או להוצאת ערבות וכן סכומי ערבויות חוק מכר בגינן רכש הבנק פוליסת ביטוח).

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל		חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽²⁾			
שווי הוגן נגזרים	איגרות חוב ⁽⁴⁾	סך הכל	ערבוביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות	חובות ⁽¹⁾	
					ציבור - מסחרי
-	-	784	204	580	חקלאות, ייעור ודיג
22	-	545	238	307	כרייה וחציבה
70	-	8,357	3,383	4,974	תעשייה וחרושת
5	-	29,475	17,600	11,875	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
10	-	2,577	561	2,016	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
200	-	1,318	526	792	אספקת חשמל ומים
64	-	10,443	2,823	7,620	מסחר
1	-	1,117	254	863	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
2	-	2,051	341	1,710	תחבורה ואחסנה
1	-	1,031	573	458	מידע ותקשורת
834	-	9,389	6,117	3,272	שירותים פיננסיים
3	-	3,625	1,065	2,560	שירותים עסקיים אחרים
50	-	1,892	376	1,516	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1,262	-	72,604	34,061	38,543	סך הכל אשראי מסחרי
-	-	124,993	5,683	119,310	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
14	-	28,120	9,630	18,490	אנשים פרטיים - אחר
1,276	-	225,717	49,374	176,343	סך הכל
131	17	5,251	1,508	3,743	בגין פעילות לווים בחוץ לארץ
1,407	17	230,968	50,882	180,086	סך הכל אשראי לציבור
2,401	18	2,580	184	2,396	תאגידים בנקאיים
-	10,813	426	-	426	ממשלות
3,808	10,848	233,974	51,066	182,908	סך הכל אשראי

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 2 מיליוני שקלים חדשים.
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, יישום ההוראה הינו מהדוחות לשנת 2014 בדרך של מכאן ואילך.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוב מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיוור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,485 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,515 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 5,616 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) בעייתי			סיכון אשראי כולל בעייתי				
הפסדי אשראי ⁽³⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך הכל	עסקאות עתידות
12	1	5	2	15	769	784	-
3	-	(1)	-	-	576	576	9
98	11	17	104	222	8,306	8,528	101
145	(4)	1	283	387	29,094	29,481	1
45	(53)	(67)	22	29	2,568	2,597	10
8	-	4	3	30	1,588	1,618	100
166	75	41	167	464	10,104	10,568	61
26	7	14	12	38	1,080	1,118	-
10	6	7	11	29	2,030	2,059	6
7	1	1	12	16	1,020	1,036	4
91	(16)	(21)	30	213	11,184	11,397	1,174
47	11	17	48	92	3,556	3,648	20
3	8	3	21	30	1,959	1,989	47
661	47	21	715	1,565	73,834	75,399	1,533
624	8	18	41	1,065	123,928	124,993	-
239	62	93	73	225	27,751	28,214	80
1,524	117	132	829	2,855	225,513	228,606	1,613
37	1	-	4	4	5,417	5,421	22
1,561	118	132	833	2,859	230,930	234,027	1,635
2	-	-	-	-	5,893	5,893	894
-	-	-	-	-	11,239	11,239	-
1,563	118	132	833	2,859	248,062	251,159	2,529

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2016

(במיליוני שקלים חדשים)

חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽²⁾ סיכון אשראי כולל					
שווי הוגן נגזרים	איגרות חוב ⁽⁴⁾	סך הכל	ערבוביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות	חובות ⁽¹⁾	
					ציבור - מסחר
-	-	900	289	611	חקלאות, ייעור ודיג
20	-	597	286	311	כרייה וחציבה
61	-	8,044	3,031	5,013	תעשייה וחרושת
2	-	26,956	17,374	9,582	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
-	-	2,447	295	2,152	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
291	-	1,216	606	610	אספקת חשמל ומים
41	-	10,378	2,363	8,015	מסחר
2	-	1,025	226	799	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
1	-	1,972	915	1,057	תחבורה ואחסנה
4	-	1,088	597	491	מידע ותקשורת
457	-	⁽⁸⁾ 10,388	6,730	⁽⁸⁾ 3,658	שירותים פיננסיים
6	-	⁽⁸⁾ 3,342	1,034	⁽⁸⁾ 2,308	שירותים עסקיים אחרים
10	-	1,726	333	1,393	שירותים ציבוריים וקהילתיים
895	-	70,079	34,079	36,000	סך הכל אשראי מסחרי
-	-	119,582	6,698	112,884	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
19	-	⁽⁸⁾ 27,433	10,368	⁽⁸⁾ 17,065	אנשים פרטיים - אחר
914	-	217,094	51,145	165,949	סך הכל
131	19	5,541	1,466	4,075	בגין פעילות לווים בחוץ לארץ
1,045	19	222,635	52,611	170,024	סך הכל אשראי לציבור
2,221	19	4,377	226	4,151	תאגידים בנקאיים
-	9,276	366	13	353	ממשלות
3,266	9,314	227,378	52,850	174,528	סך הכל אשראי

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 16 מיליוני שקלים חדשים.
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, יישום ההוראה הינו מהדוחות לשנת 2014 בדרך של מכאן ואילך.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוב מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,463 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,670 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) סווג מחדש.

חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) בעייתי הפסדי אשראי ⁽³⁾			סיכון אשראי כולל בעייתי				
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך הכל	עסקאות עתידיות
9	1	4	9	14	886	900	-
4	-	(2)	-	-	626	626	9
90	11	14	86	181	8,047	8,228	123
136	1	(7)	299	570	26,389	26,959	1
68	2	(8)	78	81	2,366	2,447	-
5	1	3	4	6	1,596	1,602	95
171	17	28	206	514	9,938	10,451	32
19	5	7	17	31	996	1,027	-
8	1	3	13	24	1,952	1,976	3
8	1	(14)	3	11	1,083	1,094	2
101	(18)	(1)	15	17	⁽⁸⁾ 12,224	⁽⁸⁾ 12,242	1,397
38	9	17	24	59	⁽⁸⁾ 3,327	⁽⁸⁾ 3,386	38
12	4	6	18	24	1,755	1,779	43
669	35	50	772	1,532	71,185	72,717	1,743
610	10	7	22	849	118,733	119,582	-
209	56	70	72	187	⁽⁸⁾ 27,064	⁽⁸⁾ 27,489	37
1,488	101	127	866	2,568	216,982	219,788	1,780
32	6	(6)	9	9	5,715	5,724	33
1,520	107	121	875	2,577	222,697	225,512	1,813
1	-	(2)	-	-	7,276	7,276	659
-	-	-	-	-	9,642	9,642	-
1,521	107	119	875	2,577	239,615	242,430	2,472

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2016

(במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל		חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽²⁾			
שווי הוגן נגזרים	איגרות חוב ⁽⁴⁾	סך הכל	ערבוביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות	חובות ⁽¹⁾	
					ציבור - מסחרי
-	-	778	184	594	חקלאות, ייעור ודיג
18	-	588	252	336	כרייה וחציבה
78	-	8,203	3,050	5,153	תעשייה וחרושת
2	-	27,550	17,400	10,150	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
2	-	2,440	344	2,096	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
331	-	1,082	558	524	אספקת חשמל ומים
63	-	10,145	2,297	7,848	מסחר
-	-	1,036	229	807	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
5	-	1,817	710	1,107	תחבורה ואחסנה
-	-	1,080	578	502	מידע ותקשורת
652	-	10,161 ⁽⁸⁾	6,329	3,832 ⁽⁸⁾	שירותים פיננסיים
12	-	3,472	1,103	2,369	שירותים עסקיים אחרים
8	-	1,741	385	1,356	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1,171	-	70,093	33,419	36,674	סך הכל אשראי מסחרי
-	-	120,350	5,659	114,691	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
14	-	27,918 ⁽⁸⁾	10,353	17,565 ⁽⁸⁾	אנשים פרטיים - אחר
1,185	-	218,361	49,431	168,930	סך הכל
135	19	5,220	1,371	3,849	בגין פעילות לווים בחוץ לארץ
1,320	19	223,581	50,802	172,779	סך הכל אשראי לציבור
2,264	19	2,790	281	2,509	תאגידים בנקאיים
-	10,133	330	-	330	ממשלות
3,584	10,171	226,701	51,083	175,618	סך הכל אשראי

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 9 מיליוני שקלים חדשים.
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, יישום ההוראה הינו מהדוחות לשנת 2014 בדרך של מכאן ואילך.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוב מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,544 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,646 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 6,111 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.
- (8) סווג מחדש.

חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) בעייתי			סיכון אשראי כולל בעייתי				
הפסדי אשראי ⁽³⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך הכל	עסקאות עתידות
8	2	4	7	11	767	778	-
4	-	(2)	-	-	615	615	9
92	15	20	91	188	8,228	8,416	135
140	11	7	314	569	26,984	27,553	1
59	-	(19)	78	81	2,364	2,445	3
4	2	3	3	5	1,503	1,508	95
200	21	61	211	535	9,725	10,260	52
19	7	9	11	25	1,011	1,036	-
9	4	7	11	17	1,810	1,827	5
7	1	(15)	3	9	1,075	1,084	4
96	(16)	(4)	17	329	⁽⁸⁾ 12,003	⁽⁸⁾ 12,332	1,519
41	15	23	27	69	3,468	3,537	53
8	8	6	18	23	1,767	1,790	41
687	70	100	791	1,861	71,320	73,181	1,917
614	12	13	27	880	119,470	120,350	-
208	76	92	71	186	⁽⁸⁾ 27,545	⁽⁸⁾ 27,969	37
1,509	158	205	889	2,927	218,335	221,500	1,954
38	2	(4)	4	4	5,400	5,404	30
1,547	160	201	893	2,931	223,735	226,904	1,984
2	-	(1)	-	-	5,859	5,859	786
-	-	-	-	-	10,463	10,463	-
1,549	160	200	893	2,931	240,057	243,226	2,770

חשיפה למדינות זרות - מאוחד⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק א - מידע בדבר סך החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁶⁾		חשיפה מאזנית ⁽²⁾											
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה מאזנית של שלוחות של הבנק במדינה זרה לתושבים מקומיים							חשיפה מאזנית מעבר לגבול		המדינה		
מזה: סך סיכון חשיפה אשראי חוץ-מאזני לפירעון מעל עד שנה		מזה: סך סיכון חשיפה אשראי חוץ-מאזני לפירעון מעל עד שנה		מזה: סך סיכון חשיפה אשראי חובות מאזנים פגומים		חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי		חשיפה מאזנית לפני ניכוי		לממשלות ⁽⁴⁾ לבנקים לאחרים			
לפירעון מעל עד שנה		לפירעון מעל עד שנה		לפירעון מעל עד שנה		מקומיות		מקומיות		מקומיות			
30 בספטמבר 2017													
4,091	1,834	-	1,370	-	19	5,925	-	389	389	1,207	430	4,288	ארצות הברית
384	306	-	2,926	-	13	1,306	616	468	1,084	430	260	-	בריטניה
2,489	1,155	-	4,270	-	32	3,644	-	-	-	3,254	343	47	אחרות ⁽⁵⁾
סך כל החשיפות למדינות זרות													
6,964	3,295	-	8,566	-	64	10,875	616	857	1,473	4,891	1,033	4,335	
מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC													
406	132	-	153	-	5	538	-	-	-	536	-	2	
מזה: סך כל החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה ואירלנד													
33	12	-	417 ⁽⁶⁾	-	-	45	-	-	-	44	1	-	
30 בספטמבר 2016													
2,114	3,441	-	524	1	7	5,555	-	357	357	1,190	423	3,942	ארצות הברית
3,150	1,398	-	1,932	1	25	5,067	519	535	1,054	4,068	440	40	אחרות ⁽⁵⁾
סך כל החשיפות למדינות זרות													
5,264	4,839	-	2,456	2	32	10,622	519	892	1,411	5,258	863	3,982	
מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC													
324	193	-	173	-	4	517	-	-	-	515	-	2	
מזה: סך כל החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה ואירלנד													
39	16	-	69	-	-	55	-	-	-	53	2	-	

ראה הערות להלן.

חשיפה למדינות זרות מאוחד⁽¹⁾ - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר 2016													
חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁶⁾			חשיפה מאזנית ⁽²⁾										
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			חשיפה מאזנית של שלוחות של הבנק במדינה זרה לתושבים מקומיים					חשיפה מאזנית מעבר לגבול					המדינה
מזה: סך חשיפה אשראי			חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי					חשיפה מאזנית ניכוי					
לפירעון מעל עד שנה שנה			תחייבויות התחייבויות התחייבויות					לממשלות ⁽⁴⁾ לבנקים לאחרים					
סך חשיפה אשראי	חוץ מאזנית	בעייתי	סך כל חשיפה מאזנית	סך כל חשיפה מאזנית	חובות פגומים	סך כל חשיפה מאזנית	ניכוי	ניכוי בגין	ניכוי	לאחרים	לבנקים	לאחרים	
2,635	1,646	-	1,268	-	9	4,281	-	405	405	1,208	413	2,660	ארצות הברית
380	201	-	3,411	-	6	1,008	427	551	978	422	159	-	בריטניה
1,230	200	-	916	-	19	1,430	-	-	-	1,304	126	-	צרפת
1,510	1,248	-	3,054	-	4	2,758	-	-	-	2,122	515	121	אחרות ⁽⁵⁾
סך כל החשיפות למדינות זרות													
5,755	3,295	-	8,649	-	38	9,477	427	956	1,383	5,056	1,213	2,781	
מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC													
363	147	-	151	-	1	510	-	-	-	509	1	-	
מזה: סך כל החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה ואירלנד													
39	14	-	837 ⁽⁶⁾	-	-	53	-	-	-	51	2	-	

חלק ב'- מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך:

31 בדצמבר 2016		30 בספטמבר 2016		30 בספטמבר 2017		
חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	
-	-	-	-	851	1,442	צרפת

חלק ג'- מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

לימים 30 בספטמבר 2017, 30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016 אין לבנק חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.
- (4) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (5) הבנק עוקב מקרוב אחר האירועים בשווקים הפיננסיים שחלו לאחר תאריך המאזן ומבצע התאמות לפעילות השוטפת ככל הנדרש. הבנק מעדכן את הפיקוח על הבנקים על החשיפות למוסדות פיננסיים זרים ועל הפעולות שביצע ומבצע למזעור הסיכונים הכרוכים בפעילות.
- (6) יתרת החשיפה החוץ מאזנית כוללת סך של 5,616 מיליוני שקלים חדשים בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערביות חוק מר של לווים בענף הנדל"ן בישראל. (ליום 31 בדצמבר 2016 - 6,111 מיליוני שקלים חדשים). מזה סכום של 351 מיליוני שקלים חדשים למבטחי משנה בינלאומיים מאירלנד בעלי דירוג A (ליום 31 בדצמבר 2016 - 767 מיליוני שקלים חדשים).

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽²⁾⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

חשיפת אשראי נוכחית		סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾		סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾		דירוג אשראי חיצוני
לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	
30 בספטמבר 2017						
2,870	2,923	2,393	477	530		AAA עד AA-
4,373	4,640	4,283	90	357		A+ עד A-
31	31	-	31	31		BBB+ עד BBB-
19	19	19	-	-		BB+ עד B-
-	-	-	-	-		נמוך מ: B-
1	1	-	1	1		ללא דירוג
7,294	7,614	6,695	599	919		סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
30 בספטמבר 2016						
426	460	1	425	459		AAA עד AA-
295	338	77	218	261		A+ עד A-
5	17	-	5	17		BBB+ עד BBB-
17	17	17	-	-		BB+ עד B-
-	-	-	-	-		נמוך מ: B-
3	3	-	3	3		ללא דירוג
746	835	95	651	740		סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
31 בדצמבר 2016						
2,107	2,295	1,698	409	597		AAA עד AA-
5,844	6,053	5,425	419	628		A+ עד A-
7	25	-	7	25		BBB+ עד BBB-
18	18	18	-	-		BB+ עד B-
-	-	-	-	-		נמוך מ: B-
1	1	-	1	1		ללא דירוג
7,977	8,392	7,141	836	1,251		סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

נכון לימים 30 בספטמבר 2017, 30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016 אין סיכון אשראי בעייתי, נטו. סיכון אשראי בעייתי - סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, שוויץ וצרפת.
- (2) לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי.
- (3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (4) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'. יתרת החשיפה החוץ מאזנית למוסדות פיננסיים כוללת סך של 5,616 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2017 (ליום 31 בדצמבר 2016 - 6,111 מיליוני שקלים חדשים) בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לווים בענף הנדל"ן בישראל.
- (5) מוצג לאחר קיזוז שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצדדים נגדיים החתומים על הסכמי התחשבות נטו. מספרי ההשוואה סווגו מחדש.
- (6) בגין קיזוז ההפקדות במזומן המהוות בטוחה ונוגעות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 11.ב. לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. עסקאות עתידיות, המשוקללות בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תיאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס הדירוג האחרון הקיים לאותו מוסד, אשר בוצע על ידי אחת מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים זמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בניירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

סיכון האשראי לדירוג והתפתחותו

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדירוג. הבנק מעריך את פרופיל הסיכון הגלום במתן אשראי לדירוג כנמוך ביחס לסיכון הגלום בתיק האשראי הכולל של הבנק, כתוצאה מפזור רחב של לקוחות, פיזור גיאוגרפי של נוטלי האשראי, מינוף נמוך באופן יחסי, שקטן בעת האחרונה עקב הוראות בנק ישראל, נהלי בדיקה מעמיקים של טיב הלווים ושל יכולת ההחזר שלהם, וגיבוי האשראי בביטחון הנכסי.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדירוג, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניתוח התיק לפי גורמי הסיכון הטמונים בו (LTV, יחס החזר, מיקום גאוגרפי, גיל ההלוואה, עשירוני הכנסה ועוד), וביצוע מגוון מבחני מצוקה, הבוחנים את השפעת גורמי המאקרו על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת אבטלה ושיעור הריבית. הבנק פיתח מודל מתקדם לדירוג אשראי לדירוג הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מתווסף למערך הניטור הקיים של הבנק.

תיאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכונים האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדירוג, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. גורמים אלה נבחנו מעת לעת ובהתאם מתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות מוגדר במספר רב של מדדי סיכון הבוחנים היבטי סיכון אשראי וריכוזיות ברמת הביצועים השוטפים. מדדים אלה כוללים, בין השאר, את פרמטיית הסיכון הדיפרנציאלית (המבטאת את רמת הסיכון של נוטל המשכנתא), שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), מדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי), יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, ואת התפתחותו לאורך זמן, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע. בפרט, מתבצע ניטור זה במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המוצג ונדון בועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. מניטור זה עולה כי מדדי הסיכון המובילים, ממשיכים להימצא ברמה נמוכה יחסית. מדדים אלה כוללים את שיעורי המימון, יחס החזר להכנסה, שיעורי האובליגו בכשל ובפרט, שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה) הנמצאים בירידה מתמדת לשיעורים נמוכים מאוד, נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יצוין כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש ספטמבר 2017) עומד על כ-54.2% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי - ראה הרחבה להלן). הבנק אומדן, בנוסף, את שיעור המימון ה"אמיתי" בתיק, זאת, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משמעותית משיעור המימון המקורי, עקב העלייה המתמשכת במחירי הדירוג. נתונים אלה מחזקים את הערכת הבנק כי פוטנציאל ההפסד לבנק בגין תיק המשכנתאות, גם בתרחיש של ירידה מהותית במחירי הדירוג, הוא נמוך. בנוסף, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי קיצון, כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המאקרו, במספר מתודולוגיות. תוצאות מבחני הקיצון מצביעות כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור במשק הינו נמוך.

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)			
שיעור שינוי	תשעה חודשים		
באחוזים	2016	2017	
			משכנתאות שבוצעו (לדירור ולכל מטרה)
(20.9)	18,838	14,902	מכספי הבנק
			מכספי האוצר:
104.3	70	143	הלוואות מוכונות
(44.3)	97	54	הלוואות עומדות ומענקים
(20.6)	19,005	15,099	סך הכל הלוואות חדשות
(41.0)	1,748	1,032	הלוואות שמוחזרו
(22.3)	20,753	16,131	סך הכל ביצועים
(19.9)	38,365	30,735	מספר לווים (כולל מיחזורים)

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור⁽¹⁾ ליום 30 בספטמבר 2017 (במיליוני שקלים חדשים):

סך הכל	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)					שיעור מימון מההכנסה הקבועה	שיעור ההחזר
	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים		
62,502	4,478	15,135	20,353	11,763	8,280	2,493	עד 60%
12,522	919	4,049	4,272	1,768	1,198	316	עד 35%-50%
2,262	343	1,364	554	1	-	-	עד 50%-80%
245	64	120	61	-	-	-	מעל 80%
31,993	1,021	6,828	12,764	7,304	3,174	902	עד 60%-75%
5,355	272	1,740	1,884	968	383	108	עד 35%-50%
740	106	508	126	-	-	-	עד 50%-80%
62	16	44	2	-	-	-	מעל 80%
3,768	1,184	1,786	492	141	122	43	עד 75%
932	397	398	102	17	11	7	עד 35%-50%
215	129	82	4	-	-	-	עד 50%-80%
40	29	10	1	-	-	-	מעל 80%
120,636	8,958	32,064	40,615	21,962	13,168	3,869	סך הכל

מזה:

5,749	91	1,416	1,941	1,204	846	251	הלוואות שניתנו בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים
4.8%	1.0%	4.4%	4.8%	5.5%	6.4%	6.5%	אחוז מסך האשראי לדירור
36,357	2,245	12,489	11,505	6,022	3,146	950	הלוואות בריבית משתנה: לא צמודות בריבית פריים
6,028	1,527	4,176	274	23	22	6	צמודות למדד ⁽³⁾
3,917	285	1,363	1,389	407	346	127	במטבע חוץ ⁽³⁾
46,302	4,057	18,028	13,168	6,452	3,514	1,083	סך הכל
30.1%	25.1%	39.0%	28.3%	27.4%	23.9%	24.6%	הלוואות לא צמודות בריבית פריים מסך האשראי לדירור
5.0%	17.0%	13.0%	0.7%	0.1%	0.2%	0.2%	הלוואות צמודות למדד בריבית משתנה מסך האשראי לדירור
4.1%	19.4%	7.1%	1.5%	0.7%	1.0%	1.3%	הלוואות בשיעור מימון גבוה מ-75% מסך האשראי לדירור

- (1) יתרת הלוואות לדירור לאחר הפרשה לפי עומק הפיגור.
 (2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות ל"קבוצות גיל" בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, והן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר.
 בנוסף, מיחזורים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת ההלוואה משייכת למועד המקורי של העמדת ההלוואה. אופן טיפול זה רלבנטי גם למיחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומוחזרו להלוואות באחריות הבנק.
 (3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

מאפייני תיק האשראי לדיור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור ההחזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדיור והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי בירידה משמעותית במאפייני הסיכון של הלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 30 בספטמבר 2017).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום הלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 30 בספטמבר 2017 עומד על 54.2% בהשוואה ל-54.9% בתקופה המקבילה אשתקד ול-54.7% ב-31 בדצמבר 2016. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 120.6 מיליארדי שקלים חדשים, כ-96% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את הלוואה גם במקרה קיצון של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור הלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת הלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדיור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות הלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון ה"אמיתי", העדכני להיום, וכאמור לעיל, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משמעותית משיעור המימון ההיסטורי. היקף הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע ל-0.3 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-0.3% בלבד מתיק הלוואות לדיור.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 30 בספטמבר 2017, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדיור) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שגילן עד שנה, בשיעור של כ-4%. בהלוואות שגילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-7% ובהלוואות שגילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-18% בסך כל הלוואות, בשיעור של כ-10%.

ביום 1 בנובמבר 2012 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות אשר מגבילות את שיעור המימון בהלוואות לדיור (הנחיות אלה אוגדו יחד עם הנחיות נוספות במסגרת הוראה בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור מיום 15 ביולי 2014).

בהנחיות אלו נקבע כי שיעור המימון לא יעלה על השיעורים הבאים:

עד 75% - ללווים, אזרחי ישראל, הרוכשים זכות במקרקעין המהווה דירה יחידה (בהתאם להגדרה בסעיף 9(ג) לחוק מיסוי מקרקעין).
עד 70% - למשפרי דיור הרוכשים דירה חלופית (דירה הנרכשת על ידי אזרח ישראלי שבבעלותו דירת מגורים אשר מהווה דירה יחידה לולא רכישת הדירה הנרכשת, ואשר הלווה מתחייב למכור את הדירה הקיימת בהתאם לקבוע בסעיף 9(א1)(א)(2)(א) לחוק מיסוי מקרקעין).

עד 50% - לרוכשי דירה להשקעה, הלוואות לכל מטרה, והלוואות לתושבי חוץ.

הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% (מקרים המוחרגים מההוראה על הגבלת שיעור מימון), מגובות במקרים רבים בביטוח אשראי, המפחית משמעותית את הסיכון לבנק, למרות שאינו משפיע על חישוב שיעור המימון, הקצאת ההון הנדרשת בגין הלוואה זו, או שיעור ההחזר. מתוך יתרת הלוואות, שניתנו בשיעור מימון מקורי גבוה מ-75%, מבטחים בביטוח אשראי כ-2 מיליארד המהווים כ-40.4%.

בשנים האחרונות, בעקבות הצעדים שנקט הבנק למזעור הסיכון בתיק המשכנתאות, והגבלות בנק ישראל כמפורט לעיל, ירד שיעור הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מסך תיק האשראי לדיור של הבנק, ל-0.7% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, כ-1.0% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, וכ-1.3% באשראי שניתן בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדיור משמש מדד למידת הביטחון של הלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של הלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור ההחזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור ההחזר הממוצע בתיק האשראי לדיור של הבנק הוא 27.2%, 81.3% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור ההחזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-23.5%). כ-15.7% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 35% עד 50% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-39.7%). כ-2.7% מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 50% עד 80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: 59.6%) וכ-0.29% בלבד ניתן ללווים בעלי שיעור החזר גבוה מ-80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-92.5%).

ההלוואות ששיעור ההחזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, ואשר יכולת ההחזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, ללווים בעלי הכנסה גבוהה מאד שלגביה שיעור ההחזר משמעותי פחות, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן וליכולת ההחזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית.

ביום 29 באוגוסט 2013 שלח המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הגבלות על מתן הלוואות לדיור, בהן נקבעו מגבלות על שיעור ההחזר החודשי מההכנסה.

ביום 15 ביולי 2014 פרסם המפקח על הבנקים את הוראה 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור, המאגדת בתוכה, בין היתר, את ההנחיות שתוארו לעיל מיום 29 באוגוסט 2013. כמו כן, הוגדר מחדש המונח "שיעור החזר מהכנסה".

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדיור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

הנחיית המפקח על הבנקים מיום 3 במאי 2011, הגבילה את חלק ההלוואה שניתן בריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה של 5 שנים ל-33% מסך ההלוואה לכל היותר. על פי מכתב המפקח מיום 29 באוגוסט 2013 נקבע בנוסף, כי תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואות לדיור בהן היחס בין חלק ההלוואה בריבית משתנה לבין סך ההלוואה עולה על 67%, וזאת ללא תלות בתדירות שינוי הריבית.

הנחיות המפקח על הבנקים שתוארו לעיל מיום 3 במאי 2011 וכן מיום 29 באוגוסט 2013, אוגדו במסגרת הוראה בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור מיום 15 במאי 2014.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייעץ ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזהירות בהחלטתם על הרכב ההלוואה.

היקף ההלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע ל-10.1 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-8.4% בלבד מתיק ההלוואות לדיור.

עם זאת, יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת ההחזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים לשיעור "ריבית נורמטיבית".

היקף ההלוואה

היקף ההלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים הגיע ביום 30 בספטמבר 2017 ל-5.7 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-4.8% בלבד מתיק האשראי לדיור של הבנק.

הפרשה לפי עומק הפיגור

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ליום 30 בספטמבר 2017 (במיליוני שקלים חדשים):

עומק הפיגור							
יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽⁴⁾ סך הכל	בפיגור של 90 יום או יותר						
	סך הכל מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים	מעל 6 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים	בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽³⁾	סכום בפיגור
295	47	241	204	9	14	14	7
112	6	106	106	-	-	-	-
1,486	117	929	126	59	226	518	441
212	57	155	95	30	30	-	-
1,274	60	774	31	29	196	518	441

(1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

(2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

(3) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.

(4) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואות שטרם הגיע מועד פירעון.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדיור, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שיעור חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).
 סיכון ריבית בתיק הבנקאי (Interest Rate Risk in the Banking Book) - הינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחור וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק.
 סיכון השוק בתיק הסחיר הינו מזערי, על פי מדיניות הבנק. התיק הבנקאי חשוף לעליית עקומי הריבית, עקב מבנה השימושים הארוכים יחסית (תיק המשכנתאות) והירידה המתמשכת בשיעורי הסילוקים המוקדמים במשכנתאות. הערכת החשיפה של הבנק לסיכונים ריבית לרבעון השלישי של שנת 2017, נותרה ברמת סיכון בינונית. ברבעון השלישי חלה ירידה בערכי הסיכון בעיקר בשל ביצוע הנפקה של אגרת חוב צמודת מדד לטווח ארוך ומכירת תיקי משכנתאות. יצוין כי הבנק עדכן במהלך שנת 2017 את אופן מדידת הסיכון, תוך יישום המלצות מסמך העמדה של באזל מחודש אפריל 2016, בהתייחס לניהול סיכון הריבית. החשיפה מנוטרת במגוון מדדים במהלך חיים רגיל ובקיצון. בעקבות העדכונים שבוצעו במודלים לסיכון ריבית, עודכנו המגבלות במונחי מודל ה-EVE וה-VAR במסמך המדיניות. ברבעון השלישי חלה ירידה בערכי הסיכון עקב צעדים יזומים שביצע הבנק לצמצום החשיפה.

להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	תשעה חודשים	
2016	2016	2017
386	341	435
386 (דצמבר)	364 (אוגוסט)	781 (אפריל)
235 (ינואר)	235 (ינואר)	388 (פברואר)

מרבית סיכון השוק נובע מסיכון הריבית בתיק הבנקאי, כפי שיוצג להלן.
 תוצאות בחינת ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי מצביעות על מקרה אחד שבו ההפסד היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה. החריגה שנרשמה, בסכום נמוך, נבעה בעיקר מעלייה בעקום השקלי (בתקופות הארוכות). מספר מקרים זה עומד בקריטריונים, כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל, לבחינת איכות מודל ה-VAR.

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

30 בספטמבר 2017						
שינוי בשווי הוגן						
מטבע חוץ			מטבע ישראלי			
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
(1,615)	1	(33)	49	(911)	(721)	עלייה של 2%
2,441	(1)	38	(26)	1,161	1,269	ירידה של 2%
30 בספטמבר 2016						
(554)	3	(10)	64	535	(1,146)	עלייה של 2%
830	(2)	12	(51)	(701)	1,572	ירידה של 2%
31 בדצמבר 2016						
(875)	5	(25)	(55)	421	(1,221)	עלייה של 2%
1,235	(5)	29	75	(574)	1,710	ירידה של 2%

במסגרת ערכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. סיכון שוק בתיק הסחיר של הבנק, שמורכב בעיקר מתיקים המנוהלים בחדר עסקאות, מנהל באמצעות מגבלות כמותיות המוגדרות לכל תיק בהתאם לפעילותו.
 העלייה בערכי הסיכון מביאה לידי ביטוי את הירידה המתמשכת בשיעורי הסילוק המוקדם במשכנתאות.
 יצוין כי כאמור לעיל, הבנק עדכן את אופן מדידת הסיכון במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, תוך יישום המלצות מסמך העמדה של באזל מחודש אפריל 2016, בהתייחס לניהול סיכון הריבית. החשיפה מנוטרת במגוון מדדים במהלך חיים רגיל ובקיצון.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

30 בספטמבר 2017					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודשים עד שנה	מעל שלושה עד חודשים עד שנה	מעל חמש עד עשר שנים	מעל חמש שנים
מטבע ישראלי לא צמוד					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים					
125,691	1,985	5,552	11,403	7,949	6,515
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾					
5,602	12,056	27,665	11,042	8,305	6,810
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
509	1,430	1,417	432	179	40
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
131,802	15,471	34,634	22,877	16,433	13,365
סך הכל שווי הוגן					
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
80,630	12,193	20,256	18,267	10,505	6,435
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾					
17,314	25,335	17,696	10,018	8,390	6,950
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
269	863	1,711	345	126	22
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
98,213	38,391	39,663	28,630	19,021	13,407
סך הכל שווי הוגן					
מכשירים פיננסיים, נטו					
33,589	(22,920)	(5,029)	(5,753)	(2,588)	(42)
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר					
33,589	10,669	5,640	(113)	(2,701)	(2,743)
החשיפה המצטברת במגזר					

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

2016 בדצמבר 31			2016 בספטמבר 30			2017 בספטמבר 30			ללא	מעל	מעל
משך חיים	שיעור	מסך חיים	שיעור	מסך חיים	שיעור	מסך חיים	שיעור	תקופת	עשרים	עשר	
ממוצע	תשואה	סך הכל	ממוצע	תשואה	סך הכל	ממוצע	תשואה	פירעון	שנה	שנים	
אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי				
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
1.25	3.99	157,045	1.21	3.43	150,049	1.29	3.80	163,613	508	360	3,650
1.06		67,969	1.14		67,113	0.96		71,520	-	-	40
1.56		3,466	0.48		3,176	1.36		4,007	-	-	-
1.20		228,480	1.18		220,338	1.19		239,140	508	360	3,690
0.90	0.93	134,532	0.95	1.07	133,540	1.12	0.96	149,182	-	33	863
0.90		85,522	0.97		78,066	0.92		85,703	-	-	-
1.39		3,104	0.44		2,958	1.16		3,336	-	-	-
0.91		223,158	0.95		214,564	1.05		238,221	-	33	863
		5,322			5,774			919	508	327	2,827
		5,322			5,774			919	919	411	84

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

30 בספטמבר 2017					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודשים עד שנה	מעל שלושה עד חודשים עד שנה	מעל חמש עד עשר שנים	מעל חמש שנים
מטבע ישראלי צמוד מדד					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים					
2,056	2,884	11,501	16,068	11,869	3,943
110	133	556	2,087	512	392
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾ (למעט אופציות)					
2,166	3,017	12,057	18,155	12,381	4,335
סך הכל שווי הוגן					
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
307	812	5,509	13,107	9,175	6,502
237	580	2,802	2,497	631	327
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾ (למעט אופציות)					
544	1,392	8,311	15,604	9,806	6,829
סך הכל שווי הוגן					
מכשירים פיננסיים, נטו					
1,622	1,625	3,746	2,551	2,575	(2,494)
1,622	3,247	6,993	9,544	12,119	9,625
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר החשיפה המצטברת במגזר					

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

2016 בדצמבר 31			2016 בספטמבר 30			2017 בספטמבר 30			ללא	מעל	מעל
משך חיים	שיעור	מסך הכל	משך חיים	שיעור	מסך הכל	משך חיים	שיעור	מסך הכל	תקופת	עשרים	עשר
ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	פירעון	שנה	שנים
אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	שווי הוגן			
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
2.35	2.80	48,935	2.43	2.80	49,894	2.99	2.78	50,536	14	223	1,978
2.75		3,569	2.59		3,552	2.36		3,790	-	-	-
2.38		52,504	2.44		53,446	2.95		54,326	14	223	1,978
3.58	1.33	40,185	3.77	1.17	40,732	3.78	1.32	37,838	2	-	2,424
1.80		8,995	1.65		9,659	1.55		7,119	-	-	45
3.25		49,180	3.36		50,391	3.43		44,957	2	-	2,469
		3,324			3,055			9,369	12	223	(491)
		3,324			3,055			9,369	9,369	9,357	9,134

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

30 בספטמבר 2017					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודש עד שנה	מעל שלושה עד חודש עד שנה	מעל חמש עד עשר שנים	מעל חמש עד עשר שנים
מטבע חוץ⁽¹⁾					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים					
8,377	4,794	1,175	1,370	1,386	1,567
27,890	30,392	19,107	7,645	2,482	1,776
336	1,002	1,931	310	109	19
36,603	36,188	22,213	9,325	3,977	3,362
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
19,774	7,410	8,016	607	80	122
16,064	16,564	26,495	8,207	2,321	1,723
528	1,498	1,663	399	149	32
36,366	25,472	36,174	9,213	2,550	1,877
מכשירים פיננסיים, נטו					
237	10,716	(13,961)	112	1,427	1,485
237	10,953	(3,008)	(2,896)	(1,469)	16

הערות ספציפיות:

- (1) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (2) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (3) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

2016 בדצמבר 31			2016 בספטמבר 30			2017 בספטמבר 30			ללא	מעל	מעל
משך חיים	שיעור	מסך הכל	משך חיים	שיעור	מסך הכל	משך חיים	שיעור	מסך הכל	תקופת	עשרים	עשר
ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	פירעון	שנה	שנים
אפקטיבי ⁽³⁾	פנימי		אפקטיבי ⁽³⁾	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי ⁽³⁾	פנימי	שווי הוגן			
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
1.23	1.20	17,487	1.12	1.76	19,437	0.94	1.87	19,038	346	-	23
0.41		91,892	0.42		84,385	0.40		89,292	-	-	-
0.08		3,671	0.15		3,570	0.21		3,707	-	-	-
0.53		113,050	0.54		107,392	0.49		112,037	346	-	23
0.32	0.68	39,907	0.40	0.79	36,078	0.31	1.01	36,484	474	-	1
0.59		68,991	0.65		67,686	0.59		71,374	-	-	-
0.32		3,937	0.43		3,680	0.35		4,269	-	-	-
0.49		112,835	0.56		107,444	0.49		112,127	474	-	1
		215			(52)			(90)	(128)	-	22
		215			(52)			(90)	(90)	38	38

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

30 בספטמבר 2017

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודשים עד שנה	מעל שלושה עד חודשים עד שנה	מעל חמש עד עשר שנים	מעל חמש עד עשר שנים
------------------	--------------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------	---------------------

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

ובגין נכסים פיננסיים מורכבים

136,124	9,663	18,228	28,841	21,204	12,025
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾					
33,602	42,581	47,328	20,774	11,299	8,978
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
845	2,432	3,348	742	288	59
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
170,571	54,676	68,904	50,357	32,791	21,062
סך הכל שווי הוגן					

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים

נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות

100,711	20,415	33,781	31,981	19,760	13,059
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾					
33,615	42,479	46,993	20,722	11,342	9,000
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
797	2,361	3,374	744	275	54
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
135,123	65,255	84,148	53,447	31,377	22,113
סך הכל שווי הוגן					

מכשירים פיננסיים, נטו

35,448	(10,579)	(15,244)	(3,090)	1,414	(1,051)
סך הכל החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית					
35,448	24,869	9,625	6,535	7,949	6,898
סך הכל החשיפה המצטברת					

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

הערות כלליות:

- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי בביאור 15 בדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 15 בדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרום כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- עסקאות מסוימות שביצע הבנק מהוות מכשירים פיננסיים מורכבים, הכוללים רכיבים נגזרים משובצים שלא חולצו, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. בין היתר, כוללות עסקאות אלה הלוואות עם תחנות יציאה, פיקדונות נושאי ריבית מדורגת עם מועדי משיכה, אשראים ופיקדונות עם הבטחת רצפה ופיקדונות עם ברירת הצמדה. הבנק משקף את סיכון הריבית בגין מכשירים אלו באופן סביר, באמצעות פירעון תזרימי המזומנים על פי מועדי החוזה והנחות שונות המבוססות על ניסיון העבר.

2016 בדצמבר 31			2016 בספטמבר 30			2017 בספטמבר 30			ללא	מעל	מעל
משך חיים	שיעור	מסך חיים	שיעור	מסך חיים	שיעור	מסך חיים	שיעור	תקופת	עשרים	עשר	
ממוצע	תשואה	סך הכל	ממוצע	תשואה	סך הכל	ממוצע	תשואה	פירעון	שנה	שנים	
אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי				
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
1.49	3.40	223,467	1.48	3.08	219,380	1.63	3.30	233,187	868	583	5,651
0.73		163,430	0.78		155,050	0.69		164,602	-	-	40
0.80		7,137	0.31		6,746	0.81		7,714	-	-	-
1.16		394,034	1.20		381,176	1.23		405,503	868	583	5,691
1.29	1.13	214,624	1.40	1.11	210,350	1.44	1.13	223,504	476	33	3,288
0.82		163,508	0.87		155,411	0.80		164,196	-	-	45
0.80		7,041	0.43		6,638	0.70		7,605	-	-	-
1.08		385,173	1.18		372,399	1.16		395,305	476	33	3,333
		8,861			8,777			10,198	392	550	2,358
		8,861			8,777			10,198	10,198	9,806	9,256

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית (במיליוני שקלים חדשים):

סך הכל	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
30 בספטמבר 2017					
233,187	1,997	3,060	13,981	50,536	163,613
172,316	5,394	11,027	76,578	3,790	75,527
(223,504)	(2,578)	(4,364)	(29,542)	(37,838)	(149,182)
(171,801)	(4,903)	(9,750)	(60,990)	(7,119)	(89,039)
10,198	(90)	(27)	27	9,369	919
31 בדצמבר 2016					
223,467	1,882	2,877	12,728	48,935	157,045
170,567	5,320	13,753	76,490	3,569	71,435
(214,624)	(2,671)	(7,376)	(29,860)	(40,185)	(134,532)
(170,549)	(4,523)	(9,217)	(59,188)	(8,995)	(88,626)
8,861	8	37	170	3,324	5,322

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית (במיליוני שקלים חדשים):⁽⁴⁾

שינוי בשווי ההוגן במיליוני שקלים באחוזים	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
	סך הכל	אחר	אירו	צמוד למדד	לא צמוד
30 בספטמבר 2017					
השינוי בשיעורי הריבית:					
0.9	95	10,293	(93)	(67)	(39)
0.1	10	10,208	(90)	(31)	20
(0.3)	(33)	10,165	(87)	16	101
31 בדצמבר 2016					
השינוי בשיעורי הריבית:					
(0.5)	(40)	8,821	-	(145)	(88)
3.3	291	9,152	7	27	142
7.7	685	9,546	16	155	495

- (1) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (2) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- (3) יובהר כי בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, כפי שמפורט בביאור 15 בדוחות הכספיים, משקפת ריבית ההיוון לנכסים הפיננסיים סיכון אשראי גלום וריבית ההיוון להתחייבויות הפיננסיות משקפת גם את פרמיית גיוס המקורות של הבנק. זאת בשונה מאופן חישוב השפעת סיכון הריבית בתיק הבנקאי, במונחי Economic Value of Equity - EVE, הכולל השפעת החשיפה לריבית חסרת סיכון בלבד. כמו כן, קיימים הבדלים גם באופן פריסת התזרימים העתידיים הצפויים מהמכשירים הפיננסיים השונים, כאשר בהשפעות המוצגות לעיל חושב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים בריבית משתנה תוך הנחה כי התזרימים יפרעו במועד הקרוב ביותר של שינוי הריבית החוזי.
- (4) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.
- (5) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה בביאור 15 בדוחות הכספיים.

ניתוח החשיפה למדד ושער חליפין

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס), ליום 30 בספטמבר 2017, גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

	תרשיש קיצון היסטורי ⁽¹⁾				תרשישים		
	ירידה מקסימלית	עלייה מקסימלית	ירידה של 10%	ירידה של 5%	עלייה של 5%	עלייה של 10%	
מדד	(86.9)	162.0	(1,126.4)	(563.2)	502.4	983.3	
דולר	1.3	(1.7)	14.2	5.1	(4.3)	(9.6)	
ליש"ט	0.2	0.0	0.4	0.1	(0.1)	(0.2)	
יין	(0.1)	0.1	(0.2)	(0.1)	0.1	0.8	
אירו	0.5	1.3	12.1	2.4	2.3	(8.8)	
פר"ש	(0.1)	(0.3)	(0.1)	0.0	0.0	(0.1)	

(1) תרשישי הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק וריבית, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מחירי מניות

לפרטים בדבר סיכון מחירי מניות, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק. לפרטים בדבר השקעות במניות בתיק הבנקאי, ראה ביאור 5 בדוחות כספיים אלה וכן, ביאורים 12 ו-15 א' בדוחות הכספיים לשנת 2016.

סיכון תפעולי

תיאור הסיכון והתפתחותו

הסיכון התפעולי מוגדר על ידי בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

הבנק הגדיר מסגרת לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרה של הממשל התאגידי המפרטת את תחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה, ואת חשיבותה של הטמעת תרבות נאותה לניהול הסיכונים התפעוליים בבנק.

הסיכון התפעולי בבנק מטופל באופן אקטיבי ובמטרה לתמוך בפעילות היחידות העסקיות, לשפר את התהליכים העסקיים העיקריים הכרוכים בפעילותם, ועל ידי כך, להגדיל את הערך העסקי, ולא רק למזער את ההפסדים הצפויים מהסיכון התפעולי.

סיכון אבטחת מידע וסייבר - סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון סייבר נובע מאירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק.

סיכון טכנולוגיית המידע - הינו סיכון הנובע מכשל של מערכות הבנק כתוצאה מליקויים בזמינות וביצועי המערכות, ביצועים לא נכונים וחוסר תמיכה של המערכות בצרכים העסקיים של הבנק.

סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם בעלי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, לא חלו אירועים מהותיים בתחומי הסיכונים התפעוליים השונים.

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2017 הסתיימה בהצלחה ביקורת פנימית מקיפה בנושא המשכיות עסקית. במסגרת תוכנית העבודה השנתית לתחזוקה ותרגול תוכנית ההמשכיות העסקית, המשיך הבנק במהלך הרבעון השלישי של שנת 2017 לבצע תרגילים וניסויים טכנולוגיים. בנוסף, שולבו הדרכות לנושא המשכיות העסקית בקורסים בנקאיים שמתקיימים במרכז ההדרכה, הוחל מהלך של חיזוק מעגלי בקרה וכתבת נהלים משלימים לתהליכי עבודה בחירום. תהליכים אלו מפוקחים על ידי וועדת היגוי להמשכיות עסקית.

אבטחת מידע והגנת הסייבר

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מתווה עקרונות לניהול נאות של סיכונים סייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכונים טכנולוגית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בבנק אסטרטגיה ומדיניות הגנת סייבר מקיפה ונקבעו קווי ההגנה ליישומה, מונה מנהל אבטחת מידע והגנת סייבר הכפוף למנהל החטיבה לבקרת סיכונים ובאחריותו, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תוכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תוכנית העבודה בתחום זה ובחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר. החל משנת 2017 הופעלו במערכות הבנקאות הישירה של הבנק תהליכי הזדהות ומנגנונים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 367.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לא התרחשו אירועי סייבר משמעותיים שגרמו נזק לבנק. במהלך הרבעון השלישי של השנה, התקבלה בהנהלת בנק יהב, דרישה לתשלום כופר, תמורת אי פרסום נתוני לקוחות בנק יהב ומכירתם. בנק יהב עדכן בנושא את בנק ישראל והרשות הלאומית להגנת הסייבר ופנה בנושא ליחידת הסייבר של המשטרה. בעקבות פעילות המשטרה נעצר חשוד במעשה והוגש נגדו כתב אישום. לא נגרם נזק כלשהו לבנק.

סיכון טכנולוגיית המידע

במשך השנים האחרונות התרבו הסיכונים הכרוכים בניהול טכנולוגיית המידע, כפונקציה של פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות והתפתחויות של סיכונים ואיומים חדשים. לבד ממצב שגרה מסגרת ניהול טכנולוגיית המידע מטפלת במצבי כשלם מערכתיים כגון: תקלות מערכת ובהיערכות למצב חירום. זאת על מנת להבטיח לבנק שמירה על רצף פעילות עסקית גם בעת התראה או חירום. בכך ניתן יהיה למזער סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים העלולים להתפתח במצבים אלו. לפרטים בדבר פרויקט החלפת מערכת הליבה הבנקאית בבנק יהב ראה פרק התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע לעיל.

סיכון משפטי

סיכון משפטי הוגדר, במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא סיכונים תפעוליים כ-"כולל", אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים". החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטוחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשם לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק. לפרטים בדבר חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים. לפרטים נוספים בדבר הסיכון התפעולי ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון נזילות ומימון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. סיכון מימון - סיכון הנובע ממחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות. סיכון הנזילות מנוהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון והנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון. לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק. סיכון המימון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות באמצעות מגבלות דירקטוריון והנהלה על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים. מקורות המימון העיקריים של הבנק הינם מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים - פיקדונות קמעונאיים ועסקיים, פיקדונות ארוכים מגופים פיננסיים וכן, הנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבות. הבנק מייחס חשיבות רבה לפיזור מקורות המימון ופועל באופן יזום לגיוס מקורות לטווחים ארוכים, בין השאר על ידי מגוון הפיקדונות הרחב המוצע לציבור הלקוחות על ידי הבנק, פיקדונות עם מאפיינים ייחודיים המאפשרים ללקוח ליהנות מריבית גבוהה יחסית בטווח הארוך ואופציות לנזילות במהלך התקופה. לאורך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 סיכון ריכוזיות מקורות המימון נותר נמוך. לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל. לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

יחס כיסוי הנזילות

החל מיום 1 באפריל 2015 הבנק מיישם את הוראה 221 "יחס כיסוי נזילות" שנכנסה לתוקף במועד זה. ההוראה קובעת יחסי נזילות מינימאליים לתקופה של חודש ("LCR רגולטורי"), המחושבים על בסיס מקדמים אחידים למערכת הבנקאית אשר נקבעו על ידי בנק ישראל בהתבסס על הנחיות באזל III. בסוף שנת 2016 הסתיימה תקופת המעבר ליישום יחס כיסוי הנזילות המינימאלי והחל מיום 1 בינואר 2017 הדרישה המזערית הינה 100%. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון

הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס כסוי הנזילות של הבנק והקבוצה בשנת 2017 יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחידיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" והן היחס במאוחד מחושב יומית, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342, כפי שתואר לעיל.

יחס כסוי הנזילות הממוצע (מאוחד) לרבעון השלישי של שנת 2017 הסתכם ב-117%. כאמור לעיל, במהלך בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, לא נרשמו חריגות ממגבלות יחס זה.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק ב-9.2 מיליארדי שקלים חדשים. גיוס המקורות ומצב הנזילות בבנק - במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 חלה עלייה ביתרת פיקדונות הציבור בבנק. יתרת פיקדונות הציבור עלתה מהיקף של 178.3 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2016, להיקף של 184.2 מיליארדי שקלים חדשים ביום 30 בספטמבר 2017, גידול של 3.3%.

במגזר הלא צמוד, היקף פיקדונות הציבור במגזר זה הגיע לסך של 133.3 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 8.8% לעומת סוף שנת 2016. במגזר צמוד המדד ירד היקף פיקדונות הציבור ל-15.8 מיליארדי שקלים חדשים, ירידה של 7.4% ובמגזר מטבע חוץ ירד היקף פיקדונות הציבור ל-35.1 מיליארדי שקלים חדשים, ירידה של 9.1% לעומת סוף שנת 2016.

סיכונים אחרים

סיכון ציות ורגולציה

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את "הוראות הציות".

סיכון הציות כולל גם את הסיכון חוצה הגבולות, המוצג בנפרד להלן.

רמת הסיכון בתחום הציות והרגולציה נמצאת, להערכתנו, במגמת ירידה. הירידה נובעת מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הגבוהות, ומהמשך הגברת הבקרה הן ביחידות הקו הראשון והן בקו השני. זאת, על רקע הגברת הרגולציה, ופרסום הוראות חדשות בתכיפות גבוהה.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.

הסיכון חוצה הגבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי אכיפה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. הסיכון חוצה הגבולות חל בעיקר בשלוחות הבנק בחוץ לארץ; בפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ; בפעילות עסקית שמקיימים נציגי הבנק במדינות זרות; וביחס לכספים של לקוחות ישראלים פרטיים המושקעים בחוץ לארץ.

הסיכון חוצה הגבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act). הסיכון נובע גם מהחובות הנגזרות מהתקן שפורסם על ידי ארגון ה-OECD (CRS – Common Reporting Standard).

הסיכון חוצה הגבולות ממשיך להצטמצם במידה מתונה, כתוצאה מהמשך הפעילות לניהול הסיכון.

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור - הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מאי ציות להוראות איסור הלבנת הון ומימון טרור.

במסגרת פתיחת חשבון, וכן במהלך הפעילות העסקית השוטפת, הבנק פועל לאיתור לקוחות העלולים להיות חשופים למתן/לקבלה/לתינון של שוחד (אנשי ציבור או הקשורים אליהם; לקוחות הפעילים מול חשבונות אנשי ציבור זרים; לקוחות הפעילים בתעשיות הביטחוניות או בסחר בנשק וכן לקוחות הפעילים בהיקפים משמעותיים מול מדינות בסיכון לעניין שוחד ושחיתות), להעמקת ההיכרות עם פעילותם הצפויה/הנוכחית, ולסימונם בהתאם בקודי מעקב לאיסור הלבנת הון. במקרים מתאימים, אף ידרוש הבנק לקבל הצהרות, מסמכי מדיניות ומסמכים אחרים אשר יבהירו את מדיניות הלקוח ואת אופן יישומה במטרה למנוע עבירות של שוחד ושחיתות. הבנק מנהל טבלת מדינות בסיכון לעניין שוחד ושחיתות ופועל להעמקת ההיכרות עם לקוחות כאמור לעיל, בדגש על הדרישות בנושא מניעת שוחד ושחיתות וכן בנוגע לפעילות רגישה כגון

תשלום של דמי תיווך או ייעוץ, שימוש בכספות, ופעילות במזומנים בחשבונות תאגידים או פרטיים ללא הסבר סביר או מסמכים תומכים.

ביום 6 במרץ 2017 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411 "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור", המחליפה את הוראה 411 במתכונתה הנוכחית, ותיכנס לתוקף בתחילת שנת 2018. הבנק מקיים תהליך היערכות מקיף ליישום ההוראה החדשה עד המועד הנדרש.

סיכון איסור הלבנת הון נותר ללא שינוי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017. גידול הסיכון בשל הוראות חדשות, צומצם על ידי הרחבת תהליכי הבקרה, ההטמעה והפעילות השוטפת ביחידות העסקיות.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מוניטין

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון המוניטין מופה על ידי הבנק כסיכון מהותי, שכן, מאירועי עבר ניתן ללמוד כי פגיעה במוניטין של גוף פיננסי עשויה להביא לאובדן ערך משמעותי. סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול גם לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון הנזילות, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות.

במהלך שיבושי העבודה שאירעו בבנק במחצית הראשונה של חודש אוגוסט, ניטר הבנק באופן שוטף את מדדי המוניטין וקיים מספר דיונים מיוחדים במסגרת ועדת המוניטין.

בתקופה זו ניכרה ירידה לא משמעותית בפרמטרים תדמיתיים בקרב המודעים לסכסוך ובעיקר בקרב לקוחות הבנק, כאשר רמת המודעות לסכסוך בקרב כלל הציבור אינה גבוהה. עם סיום השיבושים נרשמה התאוששות מהירה בפרמטרים הנמדדים וחזרה לרמת מדדים גבוהה.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אסטרטגי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אסטרטגי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון. מהותיות הסיכון האסטרטגי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה ולזיהוי מקדים של אירועים, העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים סביבתיים ראה פרק סיכון האשראי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2016.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוטרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2016.

יישום כללי החשבונאות על ידי ההנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפים בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

הפרשות בגין תביעות משפטיות

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים, במקום בו לדעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, נדרשה הפרשה.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, סווגו התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון כמפורט להלן:

- 1) סיכון צפוי (Probable): הסתברות מעל 70% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"צפויה", נערכת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים.
- 2) סיכון אפשרי (Reasonably Possible): הסתברות בין 20% ל-70% להפסד בגין התביעה. בתביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"אפשרית", נערכת במקרים מסוימים הפרשה מסוימת בדוחות הכספיים, בהתאם לשיקול דעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים.
- 3) סיכון קלוש (Remote): הסתברות נמוכה מ-20% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"קלושה", לא נערכת הפרשה בדוחות הכספיים.

בביאור 26 ג' בדוחות הכספיים השנתיים ניתן גילוי לתביעות מהותיות, שסכומן (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ובביאור 10 ב. בדוחות כספיים אלה ניתן גילוי לשינויים מהותיים ביחס לאמור בדוחות הכספיים השנתיים.

כמו כן, ניתן גילוי לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת, בהתאם לעניין, על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו ועל חוות דעת יועציהם המשפטיים, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולכן לא בוצעה בגין הפרשה.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, רשאי הבנק לקבוע לגבי תובענה ייצוגית כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון, בארבעת הדוחות הכספיים המתפרסמים לאחר הגשת התביעה, וכן במקרה של עיכוב הליכים על פי החלטת בית משפט. מעבר לכך, רק במקרים נדירים רשאי הבנק לקבוע כי לא ניתן להעריך את סיכויי התממשות החשיפה.

יצוין כי ההפרשה בגין תביעות משפטיות והתחייבויות תלויות, תלויה בגורמים רבים וכרוכה באי ודאות גבוהה. מידע חדש שיגיע לבנק בעתיד ונוגע לחשיפות הקיימות למועד אישור הדוחות הכספיים יכול להשפיע באופן מהותי על גובה החשיפה או גובה ההפרשה הנדרשת בגין החשיפה. לפרטים בדבר חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

לפרטים בדבר שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים בנושא מיסים נדחים ראה פרק שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים לעיל.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקורות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן - הצהרה על הגילוי).

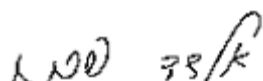
הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקורות ונהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר להנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהמשך להתאמת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי הנוגעות לשינוי מבנה הדוחות הכספיים אשר בוצעו בשנת 2016, בוצעו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 התאמות נוספות הנוגעות לדוחות כספיים רבעוניים. הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו ליום 30 בספטמבר 2017 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום התקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2017 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

אלדד פרשר
מנהל כללי

משה ידמן
יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
רמת גן, כ"ד חשון התשע"ח
13 בנובמבר 2017

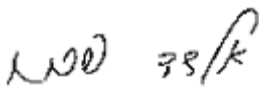

הצהרה (Certification)

אני, אלדד פרשר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי⁽¹⁾. וכן:
    - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לועדת הביקורת ולועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלדד פרשר

מנהל כללי

13 בנובמבר 2017

כ"ד חשון התשע"ח

כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"

הצהרה (Certification)

אני, מנחם אביב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי⁽¹⁾. וכן:
    - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מנחם אביב
סגן מנהל כללי
חשבונאי ראשי

13 בנובמבר 2017
כ"ד חשון התשע"ח

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה"

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מזרחי טפחות בע"מ וחברות בנות שלו ("הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2017 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של חברות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-6.29% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2017, והכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולות בדוחות הרווח והפסד המאוחדים מהוות כ-9.41% וכ-10.68%, בהתאמה, מכלל ההכנסות במאוחד מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. כמו כן, לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של חברה כלולה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני אשר ההשקעה בה הינה כ-19 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2017. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואי החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראיים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופת ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב:

1. לאמור בביאור 8 סעיף 3, בביאור 10 ב.2. (ט) ובביאור 10 ב.3. (א-ד) ביחס להתחייבויות תלויות של הבנק לרבות תביעות שהוגשו כנגד הבנק וחברה מאוחדת שלו ובקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות.
2. לאמור בביאור 10 ב.4. בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

דניאל אלמגור זר ושות'
בריתמון אלמגור זר ושות'

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

רואי חשבון

תל אביב, 13 בנובמבר 2017
כ"ד חשון התשע"ח

תל אביב - משרד ראשי

מרכז עזריאלי 1 תל אביב, ת.ד. 6701101 | טלפון: 6116402 | פקס: 03-6094022 | info@deloitte.co.il

משרד ירושלים	משרד חיפה	משרד באר שבע	משרד אילת	Deloitte	Deloitte Analytics	Seker - Deloitte
מקלט המדוע 3 מגדל הר חוצבים ירושלים 9777603 ת.ד. 45396 ירושלים, 9145101	מעלה השחרור 5 ת.ד. 5648 חיפה, 3105502	אלנומות 12 פארק התעשייה עומר ת.ד. 1369 עומר, 8495500	המרכז העירוני ת.ד. 583 אילת, 8810402	מרכז עזריאלי 3 תל אביב, 6701101	הסיבים 7 ת.ד. 7796 פתח תקווה, 4959368	גיבורי ישראל 7 ת.ד. 8458 נתניה דרום, 4250407
טלפון: 02-5018888 פקס: 02-5374173 info@deloitte.co.il	טלפון: 04-8607333 פקס: 04-8672528 info-haifa@deloitte.co.il	טלפון: 08-6909500 פקס: 08-6909600 info-beersheva@deloitte.co.il	טלפון: 08-6375676 פקס: 08-6371628 info-eliat@deloitte.co.il	טלפון: 03-6070500 פקס: 03-6070501 info@deloitte.co.il	טלפון: 077-8322221 פקס: 03-9190372 info@deloitte.co.il	טלפון: 09-8922444 פקס: 09-8922440 info@deloitte.co.il

תמצית דוחות כספיים

תוכן העניינים

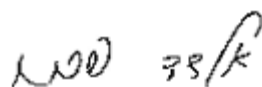
94	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
96	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
97	תמצית מאזן מאוחד
98	תמצית דוח על השינויים בהון העצמי
102	תמצית דוח על תזרימי המזומנים
104	ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית
108	ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
109	ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית
111	ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
114	ביאור 5 - ניירות ערך
118	ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
121	ביאור 7 - פיקדונות הציבור
122	ביאור 8 - זכויות עובדים
124	ביאור 9 - הלימות הון, מזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים
130	ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
140	ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור
149	ביאור 12 - מגזרי פעילות
169	ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
189	ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
192	ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
206	ביאור 16 - עניינים אחרים
208	ביאור 17 - אירועים לאחר תאריך המאזן

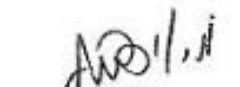
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	ביאור
2016	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
5,311	4,057	4,571	1,601	1,300	2 הכנסות ריבית
1,533	1,227	1,360	545	289	2 הוצאות ריבית
3,778	2,830	3,211	1,056	1,011	הכנסות ריבית, נטו
200	119	132	59	41	6,13 הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,578	2,711	3,079	997	970	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
295	176	81	40	61	3 הכנסות מימון שאינן מריבית
1,433	1,077	1,056	360	346	עמלות
134	120	52	20	28	הכנסות אחרות
1,862	1,373	1,189	420	435	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
2,071	1,505	1,716	508	650	משכורות והוצאות גלוות
693	522	554	177	187	אחזקה ופחת בניינים וציוד
535	403	402	130	135	הוצאות אחרות
3,299	2,430	2,672	815	972	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,141	1,654	1,596	602	433	רווח לפני מיסים
833	621	584	218	161	הפרשה למיסים על הרווח
1,308	1,033	1,012	384	272	רווח לאחר מיסים
-	1	-	1	-	חלק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס
רווח נקי:					
1,308	1,034	1,012	385	272	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(42)	(33)	(30)	(12)	(11)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,266	1,001	982	373	261	המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מנחם אביב
 סגן מנהל כללי
 חשבונאי ראשי

אלוד פרשר
 מנהל כללי

משה וידמן
 יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
 רמת גן, 13 בנובמבר 2017
 כ"ד חשון התשע"ח

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד - המשך
(סכומים מדווחים)

לשלושה חודשים שהסתיימו לתשעה חודשים שהסתיימו לשנה שהסתיימה	ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 31 בדצמבר
2016	2016	2017	2017
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)

רווח למניה⁽¹⁾

רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	1.12	1.61	4.23	4.32	5.46
----------------------------------	------	------	------	------	------

רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	1.11	1.61	4.20	4.32	5.46
----------------------------------	------	------	------	------	------

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
רווח נקי:					
1,308	1,034	1,012	385	272	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(42)	(33)	(30)	(12)	(11)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,266	1,001	982	373	261	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים					
(26)	43	49	11	5	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
1	-	(2)	-	(1)	התאמות מתרגום דוחות כספיים של השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
(9)	(5)	-	2	-	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים - התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
⁽³⁾ (294)	(33)	⁽⁴⁾ (139)	12	⁽⁴⁾ (47)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר, לפני מיסים
(328)	5	(92)	25	(43)	השפעת המס המתייחס
108	(4)	32	(8)	17	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים⁽⁵⁾
⁽³⁾ (220)	1	(60)	17	(26)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	1	13	(1)	1	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(220)	2	(47)	16	(25)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
רווח כולל:					
1,088	1,035	952	402	246	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(42)	(32)	(17)	(13)	(10)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,046	1,003	935	389	236	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

- (1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות.
- (2) כולל התאמות בגין אומדנים אקטואריים שנכללו בתקופת הדיווח של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת וכן הפחתה שוטפת של ההתאמות בגין ההתחייבות לרווח והפסד.
- (3) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית ההתייעלות המסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי.
- (4) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יהב על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.
- (5) לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ביאור	
2016	2016	2017		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
נכסים				
41,725	40,753	42,578		מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,262	9,407	10,938	5	ניירות ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
9	16	2		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
172,779	170,024	180,086	6,13	אשראי לציבור
(1,438)	(1,404)	(1,465)	6,13	הפרשה להפסדי אשראי
171,341	168,620	178,621		אשראי לציבור, נטו
330	353	426		אשראי לממשלות
34	34	33		השקעות בחברות כלולות
1,585	1,537	1,359		בניינים וציוד
87	87	87		נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,584	3,267	3,808	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,498	1,446	1,726		נכסים אחרים
230,455	225,520	239,578		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
178,252	173,748	184,221	7	פיקדונות הציבור
1,537	1,255	1,462		פיקדונות מבנקים
50	53	60		פיקדונות הממשלה
27,034	27,253	29,129		איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,566	3,520	3,293	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,692	6,365	7,387		התחייבויות אחרות ⁽³⁾
217,131	212,194	225,552		סך כל ההתחייבויות
12,714	12,726	13,399		הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
610	600	627		זכויות שאינן מקנות שליטה
13,324	13,326	14,026		סך כל ההון
230,455	225,520	239,578		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: 7,594 מיליוני שקלים חדשים בשווי הוגן במאוחד (ביום 30 בספטמבר 2016 - 6,083 מיליוני שקלים חדשים וביום 31 בדצמבר 2016 - 6,928 מיליוני שקלים חדשים).

(2) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלווים, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

(3) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים - 96 מיליוני שקלים חדשים (ביום 30 בספטמבר 2016 - 116 מיליוני שקלים חדשים וביום 31 בדצמבר 2016 - 109 מיליוני שקלים חדשים).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)				
סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	קרבן הון מהטבה בשל עסקאות מניות תשלום מבוסס מניות באוצר	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	הון מניות	
2,221	(76)	48	2,249	יתרה ליום 30 ביוני 2017
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
7	-	7	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(3)	3	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	76	-	(76)	ביטול מניות באוצר ⁽⁵⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,228	-	52	2,176	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)				
סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	קרבן הון מהטבה בשל עסקאות מניות תשלום מבוסס מניות באוצר	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	הון מניות	
2,216	(76)	68	2,224	יתרה ליום 30 ביוני 2016
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
4	-	4	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	-	-	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,220	(76)	72	2,224	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016

- (1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.
- (2) ברבעון השלישי של שנת 2017 הונפקו 123,844 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים (ברבעון השלישי של שנת 2016 הונפקו למנהל הכללי 1,028 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תוכנית אופציות לעובדים).
- (3) לפרטים ראה ביאור 4 - רווח כולל אחר מצטבר.
- (4) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2016.
- (5) ביום 18 בספטמבר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לבטל 2.5 מיליון מניות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת, בהונו המונפק של הבנק, שנרכשו על ידי הבנק ומהוות מניות רדומות שאינן מקנות לבנק זכויות כלשהן. בהתאם לכך, ביום 25 בספטמבר 2017 בוטלו, ברישומי הבנק, המניות הרדומות.
- (6) ביום 13 בנובמבר 2017, לאחר תאריך המאזן, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסך של 78 מיליוני שקלים חדשים, 30% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2017. בהתאם לכללים החשבונאיים, ייגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון הרביעי של שנת 2017.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון עצמי	עודפים ⁽⁴⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽³⁾
13,893	617	13,276	11,394	(339)
272	11	261	261	-
(120)	-	(120)	(120)	-
7	-	7	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
(26)	(1)	(25)	-	(25)
14,026	627	13,399	11,535	(364)
12,971	587	12,384	10,279	(111)
385	12	373	373	-
(51)	-	(51)	(51)	-
4	-	4	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
17	1	16	-	16
13,326	600	12,726	10,601	(95)

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי - המשך

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)				
סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	קרן הון מהטבה בשל עסקאות מניות באוצר	תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
2,221	(76)	58	2,239	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁵⁾
6	-	6	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(13)	13	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	76	-	(76)	ביטול מניות באוצר ⁽⁶⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,227	-	51	2,176	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)				
2,214	(76)	68	2,222	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
7	-	7	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(1)	-	(1)	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(2)	2	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,220	(76)	72	2,224	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)				
2,214	(76)	68	2,222	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
8	-	8	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(1)	-	(1)	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(17)	17	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,221	(76)	58	2,239	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

- (1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.
- (2) בתשעת החודשים של שנת 2017 הונפקו 419,484 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת (בתשעת החודשים של שנת 2016 הונפקו 46,091 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת) כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 9,137 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת (בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הונפקו למנהל הכללי 31,065 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת). בשנת 2016 הונפקו 157,119 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 31,065 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת.
- (3) לפרטים ראה ביאור 4 - רווח כולל אחר מצטבר.
- (4) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2016.
- (5) ביום 13 בנובמבר 2017, לאחר תאריך המאזן, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסך של 78 מיליוני שקלים חדשים, 30% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2017. בהתאם לכללים החשבונאיים, ייגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון הרביעי של שנת 2017.
- (6) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.
- (7) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בסכום של 286 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות לפרישת עובדים. ראה גם ביאור 22 ו-25 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016.
- (8) ביום 18 בספטמבר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לבטל 2.5 מיליון מניות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת, בהונו המונפק של הבנק, שנרכשו על ידי הבנק ומהוות מניות רדומות שאינן מקנות לבנק זכויות כלשהן. בהתאם לכך, ביום 25 בספטמבר 2017 בוטלו, ברישומי הבנק, המניות הרדומות.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון עצמי	עודפים ⁽⁴⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽³⁾
13,324	610	12,714	10,810	(317)
1,012	30	982	982	
(256)		(256)	(256)	
6	-	6	-	
-	-	-	-	
-	-	-	-	
(60)	(13)	(47)	-	⁽⁶⁾ (47)
14,026	627	13,399	11,536	(364)
12,415	568	11,847	9,730	(97)
1,034	33	1,001	1,001	-
(130)	-	(130)	(130)	-
7	-	7	-	-
(1)	-	(1)	-	-
-	-	-	-	-
1	(1)	2	-	2
13,326	600	12,726	10,601	(95)
12,415	568	11,847	9,730	(97)
1,308	42	1,266	1,266	-
(186)	-	(186)	(186)	-
8	-	8	-	-
(1)	-	(1)	-	-
-	-	-	-	-
(220)	-	(220)	-	⁽⁷⁾ (220)
13,324	610	12,714	10,810	(317)

תמצית דוח על תזרימי המזומנים
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
					תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
1,308	1,034	1,012	385	272	רווח נקי
					התאמות
					חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות
-	(1)	-	(1)	-	
223	162	187	53	65	פחת על בניינים וציוד
200	119	132	59	41	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(61)	(61)	(47)	(9)	(22)	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
					רווח שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(14)	(13)	-	(11)	1	
(92)	(87)	(21)	(9)	(21)	רווח ממימוש בניינים וציוד
					הוצאות הנבועות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
8	7	6	4	7	
(3)	(22)	(36)	(24)	18	מיסים נדחים, נטו
4	16	21	(1)	15	שינוי בהפרשות ובהתחייבויות עובדים
					השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
195	244	75	179	(42)	
(45)	(45)	(1)	1	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
					שינוי נטו בנכסים שוטפים
(50)	(435)	(405)	37	(459)	פיקדונות בבנקים
(14,670)	(11,864)	(8,397)	(4,002)	(2,020)	אשראי לציבור
(14)	(37)	(96)	10	(114)	אשראי לממשלות
					ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
62	55	7	30	4	
(66)	255	(224)	195	576	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(112)	5	168	1	(32)	ניירות ערך למסחר
613	624	(91)	51	335	נכסים אחרים, נטו
					שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות
371	89	(75)	72	8	פיקדונות מבנקים
15,872	11,368	5,969	4,127	3,541	פיקדונות הציבור
(8)	(5)	10	-	3	פיקדונות הממשלה
(68)	(114)	(273)	(267)	(800)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
576	505	373	555	282	התחייבויות אחרות
110	(112)	(43)	71	(28)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
4,339	1,687	(1,749)	1,506	1,630	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

תמצית דוח על תזרימי המזומנים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
-	-	(111)	-	-	רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(6,902)	(4,785)	(4,323)	(1,263)	(1,499)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
7,546	7,084	3,236	331	1,209	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
1,083	189	404	-	-	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
2,662	2,342	1,453	812	535	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(265)	-	(453)	-	(55)	רכישת תיקי אשראי
(245)	(138)	(141)	(45)	(48)	רכישת בניינים וציוד
125	116	281	16	3	תמורה ממימוש בניינים וציוד
2	3	-	2	-	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
4,006	4,811	346	(147)	145	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
6,318	6,539	6,230	3,235	3,527	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(3,096)	(2,834)	(4,048)	(416)	(2,251)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(186)	(130)	(256)	(51)	(120)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
3,036	3,575	1,926	2,768	1,156	מזומנים נטו מפעילות מימון
11,381	10,073	523	4,127	2,931	גידול (קטיון) במזומנים
30,309	30,309	41,495	36,190	38,970	יתרת מזומנים לתחילת השנה
(195)	(244)	(75)	(179)	42	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
41,495	40,138	41,943	40,138	41,943	יתרת מזומנים לסוף השנה
ריבית ומסים ששולמו /או התקבלו					
5,204	3,810	4,835	1,546	1,434	ריבית שהתקבלה
1,676	1,455	1,445	555	601	ריבית ששולמה
35	13	11	10	5	דיבידנדים שהתקבלו
81	81	64	6	-	מסים על הכנסה שהתקבלו
800	516	438	156	163	מסים על הכנסה ששולמו
נספח א' - פעולות שלא במזומן					
13	7	3	7	3	רכישות בניינים וציוד
-	-	32	-	32	מכירות בניינים וציוד

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2017 אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 13 בנובמבר 2017, כ"ד בחשון התשע"ח.

תמצית הדוחות הכספיים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים. יש לעיין בתמצית דוחות כספיים אלה ביחד עם הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2016.

כאמור בדוחות השנתיים, בעיקר הנושאים, הוראות המפקח על הבנקים מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסויים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים מאוחדים רבעוניים אלה, עקבית למדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ב' להלן.

ב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2017 (אלא אם צוין אחרת), מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות המפורטים להלן:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה.
2. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים: סוגיות במטבע חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות ואירועים לאחר תאריך המאזן.
3. עדכון תקינה בנושא תשלום מבוסס מניות.
4. עדכון קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי - החל מיום 1 ביולי 2017.
5. הקלות בנושא הלימות הון בגין יישום תוכנית להתייעלות בתחום הנדל"ן. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים הנוגעות להתקשרות כוללת של הבנק למכירת זכויות בנין המטה ברמת גן וזכירתו בחזרה ברבעון השני של שנת 2017, ראה ביאור 9 - הלימות הון, נדילות ומינוף.

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית ובכללי הדיווח בתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ותיאור של אופן השפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

1. **דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה**
ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה. על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות בנושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מיסים על ההכנסה" ובנושא 740-830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מיסים על ההכנסה".
על פי החוזר, תאגיד בנקאי אינו נדרש לתת בדוחות הכספיים בשנת 2017 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו, שנדרש לפי סעיף 740-10-50-15-d וסעיף 740-10-50-15A לקודיפיקציה.
תחולת ההוראות שנקבעו בחוזר, 1 בינואר 2017.

ביום 13 באוקטובר 2016 פרסם המפקח על הבנקים עדכון לאופן היישום לראשונה של ההוראות החדשות בחוזר מיום 22 באוקטובר 2015, כך שהפרשים זמניים בגין תקופות קודמות ימשיכו להיות מטופלים לפי ההוראות שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2016.

להלן השינויים העיקריים בעקבות יישום ההוראות וההבהרות בחוזר:

- נדרש להכיר בהתייבות מיסים נדחים בגין רווחים לא מחולקים של חברות מוחזקות.
  - הכנסות והוצאות ריבית בגין מיסים על הכנסה יסווגו בסעיף "מיסים על הכנסה".
  - קנסות לרשויות המס יסווגו בסעיף "מיסים על הכנסה".
  - חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות".
  - הוסרה הדרישה להצגת ביאור מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצרכי מס.
- ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

2. יישום דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים: סוגיות

במטבע חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 21 במרץ 2016 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארצות הברית בנושאים הבאים:

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית הנוגעים למדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, לרבות נושא 250 בקודיפיקציה בדבר "שינויים במדיניות חשבונאית ותיקון טעויות".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית הנוגעים לאירועים לאחר תאריך המאזן בהתאם לנושא 10-855 בקודיפיקציה בדבר "אירועים לאחר תאריך המאזן".

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר חלות מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. יודגש, כי ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ", בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר 2019, בנקים לא יכללו את הפרשי השער בגין איגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב אלו, אלא ימשיכו לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה.

כמו כן, תקן חשבונאות בינלאומי 29 בדבר "דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד תחילת החוזר. מובהר, כי אין שינוי במועד שבו הופסקה ההתאמה של דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים לאינפלציה וכי הדוחות הכספיים ייערכו על בסיס סכומים מדווחים, אלא אם כן נאמר אחרת בהתאם להוראות הדיווח לציבור.

ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

3. עדכון תקינה בנושא תשלום מבוסס מניות

ביום 30 במרץ 2016, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון 09-2016, אשר מהווה תיקון להוראות ASC 718 בנושא "תשלום מבוסס מניות" (להלן: "התיקון").

בהתאם לתיקון:

- יש להכיר בכל השפעות המס הקשורות לעסקאות תשלום מבוסס מניות בעת סילוק (או פקיעה) דרך רווח והפסד. עד התיקון, הטבות מס עודפות אשר עלו על ההוצאה שהוכרה בדוח רווח והפסד (המכונות "windfalls") היו מוכרות בהון, וגירעונות בהטבת מס אשר היו נמוכים מההוצאה שהוכרה ברווח והפסד (המכונות "shortfalls") היו מוכרים בהון עד לאיפוס יתרות קודמות מהטבות מס עודפות. בהעדר עודפים כאמור, גירעונות הוכרו ברווח והפסד. התיקון צפוי להגדיל את התנדודתיות בהוצאות המיסים על ההכנסה. נדרש ליישם שינוי זה בדרך של מכאן ולהבא.
- הטבות מס עודפות יוכרו במועד התהוותן, וזאת בשונה מההוראות הקיימות כיום ב-US GAAP לפיהן הכרה בהטבות מס אלו נדחתה עד למועד בו הן הקטינו את ההכנסה החייבת. שינוי זה ייושם למפרע תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים.
- כל תזרימי המזומנים הקשורים למיסים בגין תשלום מבוסס מניות, מסווגים במסגרת הפעילות השוטפת בדוח על תזרימי המזומנים.
- לעניין השפעת חילוטם (forfeitures) על ההכרה בהוצאות בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, מכיר הבנק בהשפעת החילוטם רק במועד התרחשותם. על פי הוראות התקן ניתן לחלופין לבחור במדיניות של עריכת אומדן חילוטם. שינוי במדיניות החשבונאית בנושא ייושם למפרע תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים.

תחולת העדכון לתקינה הינה מיום 1 בינואר 2017.

ליישום העדכון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

4. עדכון קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 20 בפברואר 2017 פרסם המפקח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי.

בקובץ נכללו הבהרות בנושא הגדרת מקור החזר ראשוני בקשר עם סיווג חוב בעייתי, וכן הובהר אופן הטיפול בהלוואות ממונפות. להלן עיקר הבהרות:

- מקור החזר ראשוני הוגדר כמקור מזומנים יציב לאורך זמן אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב, ואשר חייב להיות מופרד, במפורש או במהות, לכיסוי החוב. למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים, קביעת הסיווג המתאים של חוב, עד לקרות כשל או כשההסתברות לו נעשתה צפויה ברמה גבוהה, ככלל מתבססת על יכולת התשלום של החייב, כלומר - החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני.

- סיווג הלוואות ממונפות:

- בהלוואות ממונפות מקור החזר הראשוני נובע מהיכולת של החייב ליצור רמה מספקת של תזרימי מזומנים. מקורות החזר שניים עשויים לכלול בטוחות, מכירת נכסים, מימון מחדש והנפקת הון. הובהר כי אין לראות במחזור חוב, בהנפקת הון ומכירת נכסים (למעט נסיבות מיוחדות) מקור החזר ראשוני.

- הלוואות עם "התניות פיננסיות מקלות" אינה צריכה להיות מסווגת באופן אוטומטי כהלוואה בעייתית.

- יחס נמוך בין חוב לשווי החברה לבדו אינו מספיק בכדי למנוע סיווג של חוב כבעייתי.

- הלוואות ממונפות אשר הינן בעלות יחס חוב ל-EBITDA גבוה מ-6 עשויות לדרוש בדיקה מדוקדקת יותר על מנת להעריך את עמידות מבנה ההון ואת יכולת החזר של הלווה.

שינויים אלו חלים מיום 1 ביולי 2017.

ליישום הבהרות לשאלות והתשובות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ג. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ עדכון כללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים זכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בנוסף, בהוראות בנק ישראל הובהר, כי ככלל הוראות התקינה החדשה לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

בהתאם להוראות המעבר לשנת 2015 נדרש ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר בדבר אימוץ עדכון כללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות" החל מיום 1 בינואר 2018. בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת השפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה. ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

2. דיווח של תאגידי בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים: נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו; רכוש קבוע וירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה; רווח למניה; דוח על תזרימי המזומנים; דיווח לתקופות ביניים; היוון ריבית; וערבויות

ביום 13 באוקטובר 2016 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארצות הברית בנושאים הבאים:

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו".

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושאים 10-360 ו-10-360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע".

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה".

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוח על תזרימי המזומנים".

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים".

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 20-835 בקודיפיקציה בדבר "היוון ריבית".

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2018 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו.

ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

3. תשלום מבוסס מניות

בחודש מאי 2017 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון 2017-09, המהווה תיקון לנושא 718 לקודיפיקציה בדבר התחולה של שינוי תנאים (להלן: "התיקון"). התיקון נועד להבהיר מתי נדרש לטפל בשינוי תנאים של מענק תשלום מבוסס מניות כתיקון (modification). בהתאם לתיקון, נדרש ליישם חשבונאות תיקון (modification accounting) בגין שינויים בתוכנית אלא אם השווי ההוגן, תנאי הבשלה או סיווג המענק (כהוני או התחייבותי) זהים לפני ואחרי התיקון. יחד עם זאת, חברות ימשיכו ליישם חשבונאות תיקון עבור שינויים אשר נעשו כתוצאה מ:

- חוקים או תקנות; או
- התקנים החדשים בנושאים: הכרה בהכנסה, חכירות או הפסדי אשראי.

כמו כן, נדרש להמשיך לספק גילויים עבור שינויים משמעותיים בתנאים של מענק תשלום מבוסס מניות ולהעריך אם השלכות המס גם אם השינוי אינו מוביל לחשבונאות תיקון. שינויים אלו יחולו מיום 15 בדצמבר 2017 ואילך. ליישום התיקון לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

4. מגבלת חבות ענפית

ביום 10 ביולי 2017 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא מגבלת חבות ענפית הכולל שינויים להוראות ניהול בנקאי תקין 314 ו-315. להלן השינויים העיקריים בהוראות ניהול בנקאי תקין על פי החוזר:

- קביעה קטיגורית של מגבלת חבות ענפית, לפיה החבות לענף מסוים לא תעלה על 20% מסך החבות לציבור, ובמקרים מסוימים מעל 22%.
- בוטל המנגנון של ההפרשה הנוספת וההפרשה הכללית.
- יש לשקלל בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי, בין היתר, את הסיכון בגין אשראי שאין לגביו דוח כספי מעודכן. שינויים אלו יחולו מיום 1 בינואר 2018 ואילך. ליישום התיקון לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

5. נגזרים וחשבונאות גידור

בחודש אוגוסט 2017, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון 2017-12 בדבר שיפורים ממוקדים לטיפול החשבונאי בעסקאות גידור, המהווה תיקון לנושא 815 בקודיפיקציה בדבר נגזרים וחשבונאות גידור (להלן: "התיקון"). התיקון מעדכן את דרישות ההצגה והגילוי וכן את אופן הערכת אפקטיביות הגידור. כמו כן, התיקון מרחיב את היכולת של חברות לגדר רכיבי סיכון פיננסיים ולא פיננסיים כך שגידורים רבים יותר יהיו כשירים להיות מטופלים תחת חשבונאות גידור. בנוסף, התיקון נועד להתאים באופן הדוק יותר את יישום חשבונאות הגידור לאסטרטגיות ניהול הסיכונים של הארגונים, לפשט את אופן היישום של חשבונאות גידור וכן להגדיל את השקיפות בהיקף ובתוצאות של תוכנית הגידור. ההוראות יחולו על ישויות ציבוריות בארצות הברית מיום 15 בדצמבר 2018 ואילך. יישום מוקדם אפשרי. הבנק בוחן את השפעת התיקון, ככל שיחול, על הדוחות הכספיים.

6. עדכון תקינה בנושא ירידת ערך מוניטין

בחודש ינואר 2017, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון 2017-04 אשר מהווה תיקון להוראות ASC 350 בנושא "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים" (להלן: "התיקון"). בהתאם לתיקון, לא נדרש ליישם את המבחן הדו-שלבי לבחינת ירידת ערך מוניטין, כלומר לא נדרש לחשב את שווי ההוגן של המוניטין. לפי התיקון יש ליישם עבור כל יחידה מדווחת מבחן דו-שלבי, לפיו ירידת ערך מוניטין תוכר בגובה הפער שבין השווי ההוגן של היחידה המדווחת לבין הערך בספרים שלה עד לאיפוס סכום המוניטין שהוקצה ליחידה. בנוסף, בעת מדידת ההפסד מירידת ערך יש להתחשב בהשפעת מיסים על הכנסה הנובעת ממוניטין הניתן לניכוי על הערך בספרים של היחידה המדווחת, במידה וניתן ליישם. כמו כן, יש לתת גילוי לגבי סכום המוניטין שהוקצה לכל יחידה מדווחת אשר הערך בספרים של הנכסים נטו שלה הוא אפס או שלילי. ההוראות יחולו על ישויות ציבוריות בארצות הברית מיום 15 בדצמבר 2019 ואילך. יישום מוקדם אפשרי. ליישום התיקון לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות ריבית⁽¹⁾					
5,157	3,938	4,390	1,556	1,235	מאשראי לציבור
10	8	9	2	3	מאשראי לממשלה
46	34	56	13	22	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
5	4	11	2	6	מפיקדונות בבנקים
-	-	-	-	-	מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת
-	-	-	-	-	הסכמי מכר חוזר
93	73	105	28	34	מאיגרות חוב
5,311	4,057	4,571	1,601	1,300	סך כל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית					
1,045	829	909	349	233	על פיקדונות הציבור
2	1	-	-	-	על פיקדונות הממשלה
12	8	9	4	3	על פיקדונות מבנקים
472	387	440	191	53	על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2	2	2	1	-	על התחייבויות אחרות
1,533	1,227	1,360	545	289	סך כל הוצאות הריבית
3,778	2,830	3,211	1,056	1,011	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות ריבית					
(24)	(49)	(6)	3	2	
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב					
40	31	34	10	12	מוחזקות לפדיון
49	36	68	16	21	זמינות למכירה
4	6	3	2	1	למסחר
93	73	105	28	34	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2016	2016	2017	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
					א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
					1. מפעילות במכשירים נגזרים
8	3	-	-	-	חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור ⁽¹⁾
(181) ⁽³⁾	(345) ⁽³⁾	(898)	(308)	312	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾
(173)	(342)	(898)	(308)	312	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
					2. מהשקעה באגרות חוב
58	61	41	9	17	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
58	61	41	9	17	סך הכל מהשקעה באגרות חוב
					3. הפרשי שער, נטו
364	412	914	329	(279)	
					4. רווחים מהשקעה במניות
3	-	6	-	5	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
3	3	5	-	-	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
6	3	11	-	5	סך הכל מהשקעה במניות
					5. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו
45	45	1	(1)	-	
					סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
300	179	69	29	55	

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2016 ⁽³⁾	2016 ⁽³⁾	2016	2017
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר⁽¹⁾				
				הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
(19)	(16)	12	-	7
(1)	5	-	1	(1)
				רווחים (הפסדים) שמומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו
15	8	-	10	-
				רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו
(5)	(3)	12	11	6
				סך הכל מפעילויות מסחר ⁽²⁾
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון				
(3)	-	2	1	-
				חשיפת ריבית
2	1	8	13	3
				חשיפת מטבע חוץ
1	2	2	1	1
				חשיפה למניות
(5)	(6)	-	(4)	2
				חשיפה לסחורות ואחרים
(5)	(3)	12	11	6
				סך הכל

(1) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(2) להכנסות ריבית מהשקעות באיגרות חוב למסחר ראה ביאור 2 ד.

(3) סוג מחדש.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. שינויים ברווח (הפסד) הכולל האחר המצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	רווחים נטו מגידור תזרים מזומנים ⁽¹⁾	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל	יתרה ליום 30 ביוני 2017
שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
(17)	(339)	(1)	9	(364)	(356)	5
(1)	(25)	(1)	-	(30)	(26)	4
(18)	(364)	(1)	9	(394)	(382)	
שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)						
(7)	(111)	8	9	(135)	(118)	7
1	16	7	2	8	17	15
(6)	(95)	-	11	(127)	(101)	
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
(5)	(317)	(29)	9	(303)	(322)	32
(13)	(47)	32	-	(90) ⁽³⁾	(60)	3
(18)	(364)	(1)	9	(393)	(382)	
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)						
(5)	(97)	(12)	14	(104)	(102)	27
(1)	2	27	(3)	(23)	1	15
(6)	(95)	-	11	(127)	(101)	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)						
(5)	(97)	(12)	14	(104)	(102)	17
-	(220)	(17)	(5)	(199) ⁽²⁾	(220)	29
(5)	(317)	(1)	9	(303)	(322)	

- (1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממתבע הפעילות של הבנק.
- (2) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית ההתייעלות המסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, העלות נטו ממש בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי.
- (3) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממש, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. השינויים במרכיבי הרווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה: התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
28	(15)	43	16	(6)	22
(21)	11	(32)	(11)	6	(17)
7	(4)	11	5	-	5
התאמות מתרגום					
-	-	-	(1)	-	(1)
-	-	-	(1)	-	(1)
גידור תזרים מזומנים					
2	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-
2	-	2	-	-	-
הטבות לעובדים					
5	(4)	9	(32)	18	(50)
3	-	3	2	(1)	3
8	(4)	12	(30)	17	(47)
17	(8)	25	(26)	17	(43)
(1)	-	(1)	1	-	1
16	(8)	24	(25)	17	(42)

- (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפרטים ראה ביאור 3 א.2. לדוחות הכספיים.
- (2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
- (3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית. לפרטים ראה ביאור 2 ג. לדוחות הכספיים.
- (4) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית ההתייעלות המסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי.
- (5) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2016			2017		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
21	(11)	32	103	(58)	161	59	(31)	90
(38)	20	(58)	(76)	42	(118)	(27)	14	(41)
(17)	9	(26)	27	(16)	43	32	(17)	49
1	-	1	-	-	-	(2)	-	(2)
1	-	1	-	-	-	(2)	-	(2)
(5)	4	(9)	(3)	2	(5)	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
(5)	4	(9)	(3)	2	(5)	-	-	-
(205)	98	⁽⁴⁾ (303)	(30)	10	(40)	⁽⁵⁾ (95)	52	(147)
6	(3)	9	7	-	7	5	(3)	8
(199)	95	(294)	(23)	10	(33)	(90)	49	(139)
(220)	108	(328)	1	(4)	5	(60)	32	(92)
-	-	-	1	(1)	2	13	(5)	18
(220)	108	(328)	2	(5)	7	(47)	27	(74)

ביאור 5 - ניירות ערך

30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון של ממשלת ישראל				
3,255	3,255	82	-	3,337
3,255	3,255	82	-	3,337
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך זמינים למכירה איגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל⁽²⁾				
4,415	4,385	39	(9)	4,415
2,961	2,985	-	(24)	2,961
18	18	-	-	18
17	18	-	(1)	17
7,411	7,406	39	(34)	7,411
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה מניות⁽³⁾				
92	92	-	-	92
7,503	7,498	39 ⁽⁴⁾	(34) ⁽⁴⁾	7,503
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(3) ניירות ערך למסחר איגרות חוב - של ממשלת ישראל				
180	180	-	-	180
180	180	-	-	180
סך כל ניירות הערך למסחר				
11,020	10,938	121	(34)	11,020
סך כל ניירות הערך				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 405 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-89 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (5) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.

הערות:

- (1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3, א.2. ו-3. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4. לדוחות הכספיים.
- (2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך
30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון של ממשלת ישראל				
3,225	3,225	90	-	3,315
3,225	3,225	90	-	3,315
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך זמינים למכירה איגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל⁽²⁾				
4,791	4,767	39	(15)	4,791
1,021	1,018	3	-	1,021
19	19	-	-	19
19	19	-	-	19
5,850	5,823	42	(15)	5,850
של ממשלות זרות⁽⁵⁾⁽²⁾				
102	102	-	-	102
של מוסדות פיננסיים זרים				
19	19	-	-	19
של אחרים זרים				
5,850	5,823	42	(15)	5,850
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה				
102	102	-	-	102
מניות⁽³⁾				
5,952	5,925	42 ⁽⁴⁾	(15) ⁽⁴⁾	5,952
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(3) ניירות ערך למסחר איגרות חוב - של ממשלת ישראל				
230	230	-	-	230
230	230	-	-	230
סך כל ניירות הערך למסחר				
9,497	9,380	132	(15)	9,497
סך כל ניירות הערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 469 מיליוני שקלים חדשים.

(3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-99 מיליוני שקלים חדשים.

(4) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(5) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.

הערות:

(1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3, א.2. ו-3. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4. לדוחות הכספיים.

(2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ⁽¹⁾	הערך במאזן
				(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון של ממשלת ישראל
3,236	3,236	75	-	3,311
3,236	3,236	75	-	3,311
				סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ⁽¹⁾	הערך במאזן
				(2) ניירות ערך זמינים למכירה איגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל⁽²⁾
5,002	5,007	29	(34)	5,002
1,538	1,578	1	(41)	1,538
19	19	-	-	19
19	19	-	-	19
6,578	6,623	30	(75)	6,578
100	101	-	(1)	100
6,678	6,724	30 ⁽⁴⁾	(76) ⁽⁴⁾	6,678
				של מוסדות פיננסיים זרים של אחרים זרים
				סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה מניות⁽³⁾
				סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ⁽¹⁾	הערך במאזן
				(3) ניירות ערך למסחר איגרות חוב - של ממשלת ישראל
348	347	1	-	348
348	347	1 ⁽⁵⁾	-	348
				סך כל ניירות הערך למסחר
10,262	10,307	106	(76)	10,337
				סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 452 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-98 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (6) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.

הערות:

- (1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים ד2, 3 א.2, ו-3. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4 לדוחות הכספיים.
- (2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות הערך הזמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש:

ליום 30 בספטמבר 2017								
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾	הוגן	הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾	הוגן	
0%-20%	20%-40%	סך הכל		0%-20%	20%-40%	סך הכל		
-	-	-	-	9	-	9	1,297	איגרות חוב - של ממשלת ישראל
-	-	-	-	24	-	24	1,056	של ממשלות זרות
1	-	1	10	-	-	-	-	של אחרים זרים
1	-	1	10	33	-	33	2,353	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ליום 30 בספטמבר 2016								
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾	הוגן	הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾	הוגן	
0%-20%	20%-40%	סך הכל		0%-20%	20%-40%	סך הכל		
13	-	13	332	2	-	2	392	איגרות חוב - של ממשלת ישראל
13	-	13	332	2	-	2	392	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ליום 31 בדצמבר 2016								
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾	הוגן	הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾	הוגן	
0%-20%	20%-40%	סך הכל		0%-20%	20%-40%	סך הכל		
1	-	1	184	34	-	34	3,971	איגרות חוב - של ממשלת ישראל
-	-	-	-	40	-	40	1,245	של ממשלות זרות
1	-	1	3	-	-	-	-	מניות
2	-	2	187	74	-	74	5,216	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) לבנק אין ניירות ערך בפוזיצית הפסד שטרם הוכר.

(5) ניירות ערך מגובי נכסים ומגובי משכנתאות

לימים 30 בספטמבר 2017, 30 בספטמבר 2016 ו-31 בדצמבר 2016 לא קיימת יתרת ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

30 בספטמבר 2017						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל לציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
32,085	41	794	32,920	2,822	35,742	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
9,593	119,629	17,944	147,166	-	147,166	שנבדקו על בסיס פרטני
1,178	118,870	-	120,048	-	120,048	שנבדקו על בסיס קבוצתי
41,678	119,670 ⁽²⁾	18,738	180,086	2,822	182,908	מזה: לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
						סך הכל חובות
						מזה:
91	-	50	141	-	141	חובות פגומים בארגון מחדש
433	41	24	498	-	498	חובות פגומים אחרים
524	41	74	639	-	639	סך הכל חובות פגומים
65	1,024	25	1,114	-	1,114	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
739	-	125	864	-	864	חובות בעייתיים אחרים
1,328	1,065	224	2,617	-	2,617	סך הכל חובות בעייתיים
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
483	4	25	512	2	514	שנבדקו על בסיס פרטני
127	621	205	953	-	953	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5	621	-	626	-	626	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
610	625	230	1,465	2	1,467	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
102	4	14	120	-	120	מזה: בגין חובות פגומים
30 בספטמבר 2016						
						יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
29,480	22	726	30,228	4,504	34,732	שנבדקו על בסיס פרטני
9,979 ⁽⁴⁾	113,174	16,643 ⁽⁴⁾	139,796	-	139,796	שנבדקו על בסיס קבוצתי
1,178	112,599	-	113,777	-	113,777	מזה: לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
39,459	113,196 ⁽²⁾	17,369	170,024	4,504	174,528	סך הכל חובות
						מזה:
109	-	51	160	-	160	חובות פגומים בארגון מחדש
479	22	22	523	-	523	חובות פגומים אחרים
588	22	73	683	-	683	סך הכל חובות פגומים
59	827	23	909	-	909	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
472	-	87	559	-	559	חובות בעייתיים אחרים
1,119	849	183	2,151	-	2,151	סך הכל חובות בעייתיים
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
505	1	21	527	1	528	שנבדקו על בסיס פרטני
88	610	179	877	-	877	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5	610	-	615	-	615	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
593	611	200	1,404	1	1,405	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
99	1	11	111	-	111	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 6,085 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2016 - 5,652 מיליוני שקלים חדשים).

(3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 418 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2016 - 394 מיליוני שקלים חדשים).

(4) סווג מחדש.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

31 בדצמבר 2016						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾						
33,563	2,839	30,724	725	27	29,972	שנבדקו על בסיס פרטני
142,055	-	142,055	⁽⁴⁾ 17,114	114,959	⁽⁴⁾ 9,982	שנבדקו על בסיס קבוצתי
115,616	-	115,616	-	114,373	1,243	מזה: לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
175,618	2,839	172,779	17,839	⁽²⁾ 114,986	39,954	סך הכל חובות
מזה:						
148	-	148	46	-	102	חובות פגומים בארגון מחדש
533	-	533	24	27	482	חובות פגומים אחרים
681	-	681	70	27	584	סך הכל חובות פגומים
958	-	958	26	853	79	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
851	-	851	89	-	762	חובות בעייתיים אחרים
2,490	-	2,490	185	880	1,425	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
529	2	527	7	2	518	שנבדקו על בסיס פרטני
911	-	911	190	613	108	שנבדקו על בסיס קבוצתי
618	-	618	-	613	5	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,440	2	1,438	197	615	626	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
146	-	146	12	2	132	מזה: בגין חובות פגומים

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,731 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 401 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) סוג מחדש.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
1,555	2	1,553	237	621	695	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
41	-	41	33	6	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(88)	-	(88)	(45)	(2)	(41)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
55	-	55	14	-	41	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(33)	-	(33)	(31)	(2)	-	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,563	2	1,561	239	625	697	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
96	-	96	9	-	87	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
1,487	2	1,485	199	611	675	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
59	(1)	60	34	6	20	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(86)	-	(86)	(36)	(6)	(44)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
61	-	61	12	-	49	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(25)	-	(25)	(24)	(6)	5	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,521	1	1,520	209	611	700	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
116	-	116	9	-	107	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
1,549	2	1,547	208	615	724	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
132	-	132	93	18	21	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(307)	-	(307)	(104)	(8)	(195)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
189	-	189	42	-	147	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(118)	-	(118)	(62)	(8)	(48)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,563	2	1,561	239	625	697	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
96	-	96	9	-	87	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
1,509	3	1,506	195	614	697	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
119	(2)	121	70	7	44	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(246)	-	(246)	(99)	(10)	(137)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
139	-	139	43	-	96	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(107)	-	(107)	(56)	(10)	(41)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,521	1	1,520	209	611	700	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
116	-	116	9	-	107	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלוקי הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת ההפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2017	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
בישראל				
לפי דרישה				
40,470	38,921	42,208	42,208	אינם נושאים ריבית
18,935	⁽²⁾ 17,303	20,998	20,998	נושאים ריבית
59,405	56,224	63,206	63,206	סך הכל לפי דרישה
113,598	⁽²⁾ 112,582	115,885	115,885	לזמן קצוב
173,003	168,806	179,091	179,091	סך הכל פיקדונות בישראל ⁽¹⁾
מחוץ לישראל				
לפי דרישה				
694	647	559	559	אינם נושאים ריבית
7	6	5	5	נושאים ריבית
701	653	564	564	סך הכל לפי דרישה
4,548	4,289	4,566	4,566	לזמן קצוב
5,249	4,942	5,130	5,130	סך הכל פיקדונות מחוץ לישראל
178,252	173,748	184,221	184,221	סך כל פיקדונות הציבור

(1) מזה:

82,501	80,993	86,818	86,818	פיקדונות של אנשים פרטיים
35,964	35,496	39,404	39,404	פיקדונות של גופים מוסדיים
54,538	52,317	52,869	52,869	פיקדונות של תאגידים ואחרים

(2) סווגה מחדש יתרת פיקדונות ליום (פח"ק) בסך 8.7 מיליארדי שקלים חדשים.

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2017	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
59,606	59,621	62,846	62,846	תקרת הפיקדון
38,805	38,094	40,670	40,670	עד 1
25,042	23,889	26,761	26,761	מעל 1 עד 10
24,120	27,426	22,589	22,589	מעל 10 עד 100
30,679	24,718	31,355	31,355	מעל 100 עד 500
178,252	173,748	184,221	184,221	מעל 500
				סך הכל

תיאור ההטבות

1. תנאי העסקתם של הרוב המכריע של העובדים והמנהלים בקבוצה נקבעים על פי הוראות הסכמים קיבוציים. ההתחייבות לעובדים אלה, למעט עובדי בנק יהב, מכוסה באופן שוטף על-ידי הפקדות לקרנות פנסיה, קופות גמל ופיצויים, המשחררות את הבנק מהחבות לתשלום פיצויי פיטורים על פי החוק, לאותם עובדים. לפרטים נוספים בדבר ההטבות השונות לעובדים ומנהלים בבנק ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016.
2. מדיניות תגמול לכלל עובדי הבנק אשר אינם נושאי משרה ביום 20 במרץ 2017 אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול לכלל עובדי הבנק, אשר אינם נושאי משרה. מדיניות התגמול מבוססת על הוראת ניהול בנקאי תקין A301 בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי (להלן - "מדיניות התגמול").
מדיניות התגמול דנה בתנאי התגמול של העובדים המרכזיים בבנק, וכן בתנאי התגמול של המנהלים האחרים בבנק (בכללם המנהלים הבכירים שאינם עובדים מרכזיים) ושל שאר עובדי הבנק לשנים 2017-2019.
תנאי הכהונה או ההעסקה של עובדי הבנק, כוללים תגמול קבוע ותגמול משתנה, כמקובל בבנק, וכן תנאי פרישה וכל הטבה, תשלום אחר או התחייבות לתשלום כאמור, הניתנים בשל כהונה או העסקה כאמור.
3. התפתחויות ביחסי עבודה לקראת סוף שנת 2015 החל הליך של בוררות כלכלית ("בוררות") בין הבנק לארגון עובדי מזרחי טפחות ("ארגון העובדים"), בו נידונו דרישות ארגון העובדים לשנים 2015-2005.
במהלך שנת 2016 נעשה ניסיון להעביר את הדיון בדרישות ארגון העובדים למסגרת של גישור, ואולם ניסיון זה לא צלח ולקראת סוף שנת 2016 חזר הנושא להידון במסגרת של בוררות.
לדעת ההנהלה, המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את החשיפה בגין הבוררות. במקביל לבוררות, נערך בחודשים האחרונים משא ומתן לחידוש הסכם השכר בין הנהלת הבנק לארגון העובדים לשנים 2016-2020.
ביום 13 ביוני 2017 הודיע ארגון העובדים על סכסוך עבודה.
ביום 25 ביוני 2017 הודיעו הנהלת הבנק וארגון העובדים, במשותף, כי יקיימו משא ומתן במטרה להגיע להסכם עד לסוף חודש יולי 2017. המשא ומתן לא הבשיל לכדי הסכם שכר כולל לשנים האמורות.
ביום 1 באוגוסט 2017 הודיע ארגון העובדים על שביתה של עובדי הבנק המיוצגים על ידו, החל מיום 2 באוגוסט 2017.
במהלך ימי השביתה העניק הבנק שירותים סדירים, ככל הניתן.
ביום 16 באוגוסט 2017 הודיע הבנק כי בין ההנהלה וארגון העובדים גובשו הבנות, אשר בעקבותיהן הסתיימה שביתה העובדים. על פי ההודעה, הצדדים ימשיכו ויקיימו דיונים ביניהם, עד ליום 12 בספטמבר 2017, על מנת להגיע להסכמות שתאפשרנה חתימה על הסכם קיבוצי. בשלב זה, הוארך מועד ההגעה להסכם, והמגעים בין הצדדים נמשכים.
בהתאם למסמך ההבנות שגובש עם ארגון העובדים, נרשמו בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2017, הוצאות בסכום של 160 מיליוני שקלים חדשים (השפעה על הרווח הנקי בסכום של 104 מיליוני שקלים חדשים).
בנוסף, בגין ההבנות שגובשו גדלה יתרת ההתחייבות האקטוארית במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2017 בכ-106 מיליוני שקלים.
4. תוכנית התייעלות בבנק יהב ביום 13 ביוני 2017 אישר דירקטוריון בנק יהב מהלכי התייעלות הכוללים תוכנית פרישה מרצון וצמצום בשטחי נדל"ן. בנק יהב קיבל אישור לתוכנית מהפיקוח על הבנקים בהתאם לנדרש בהוראת התייעלות.
לפי תוכנית הפרישה תתאפשר פרישה מוקדמת בהתאם לקריטריונים הקבועים בתוכנית. עלויות ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית הפרישה בבנק יהב עודכנו והסתכמו בסך של כ-36 מיליוני שקלים חדשים לפני מס (23 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס).
בהתאם להנחיות בנק ישראל, ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות ההון יותאם (ויגדל) וההשפעה ההונית של התייעלות תפרסם בקו ישר לתקופה של חמש שנים.

ביאור 8 - זכויות עובדים

5. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד בגין תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפקדה מוגדרת (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה שהסתיימו ביום 30 בספטמבר ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2016	2016	2017	2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים					
26	20	35	7	12	עלות שירות ⁽¹⁾
31	23	33	8	12	עלות ריבית ⁽²⁾
(4)	(3)	(3)	(1)	(1)	תשואה חזויה על נכסי התוכנית ⁽³⁾
9	7	9	3	4	הפחתה של סכומים שלא הוכרו: הפסד אקטוארי נטו ⁽⁴⁾
62	47	74	17	27	סך עלות ההטבה, נטו
114	86	88	29	30	סך הוצאה בגין פנסיה להפקדה מוגדרת
176	133	162	46	57	סך הוצאות שנכללו במשכורות והוצאות נלוות

6. הפקדות בתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה שהסתיימו ביום 30 בספטמבר ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	תחזית לשנת ⁽⁵⁾
2016	2016	2017	2016	2017	2017
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
6	5	5	2	2	1
הפקדות					

- (1) עלות השירות הינה הצבירה השוטפת בתקופה של ההטבה העתידית לעובד.
- (2) עלות הריבית הינה הסכום המוכר בתקופה, שנקבע לפי הגידול במחויבות בגין הטבה חזויה עקב חלוף הזמן.
- (3) תשואה חזויה הינה התשואה החזויה על נכסי התוכנית הנקבעת בהתבסס על שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התוכנית ועל בסיס השווי המבוסס שוק של נכסי התוכנית.
- (4) ההפחתה של הרווח או ההפסד נטו שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר בעבר.
- (5) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן בתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת עד לתום שנת 2017.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון"

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2016	2016	2017
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	

1. בנתוני המאוחד

א. הון לצורך חישוב יחס ההון

הון עצמי רובד 1	14,055	13,136	13,318
הון רובד 1	14,055	13,136	13,318
הון רובד 2	4,603	4,893	4,888
סך הכל הון כולל	18,658	18,029	18,206

ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי	128,818	124,385	122,605
סיכויי שוק	1,213	985	1,184
סיכון תפעולי	8,332	7,979	8,113
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון⁽¹⁾	138,363	133,349	131,902

באחוזים

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון

נתוני הבנק:			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	10.16	9.85	10.10
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	10.16	9.85	10.10
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.48	13.52	13.80
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾	9.86	9.64	9.76
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾	13.36	13.14	13.26

2. חברות בת משמעותיות

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.34	9.67	9.41
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.34	9.67	9.41
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.53	14.06	13.27
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	9.00	9.00	9.00
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	12.50	12.50	12.50

(1) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי הסיכון הופחתו סך של 322 מיליוני שקלים חדשים בשל התאמות בגין תוכניות ההתייעלות (ביום 31 בדצמבר 2016 - 230 מיליוני שקלים חדשים).

(2) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח מיום 1 בינואר 2015. החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת ליחסים אלה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1.1.2017.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" - המשך

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2016	2016	2017
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	

3. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

א. הון רובד 1		
13,324	13,326	14,026
(91)	(86)	(164)
13,233	13,240	13,862
הון עצמי		
הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1		
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים		
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
(87)	(87)	(87)
(16)	(17)	(15)
מוניטין		
התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים		
(103)	(104)	(102)
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון רובד 1		
188	-	295
סך התאמות בגין תוכנית ההתייעלות ⁽¹⁾		
13,318	13,136	14,055
סך הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		

ב. הון רובד 2		
3,491	3,493	3,160
1,397	1,400	1,443
4,888	4,893	4,603
הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים		
הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים		
סך הון רובד 2, לפני ניכויים		
ניכויים:		
-	-	-
סך הכל ניכויים-הון רובד 2		
4,888	4,893	4,603
סך הכל הון רובד 2		

4. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1 (לפרטים ראה סעיף י"א וסעיף י"ג להלן):

יחס ההון לרכיבי סיכון (באחוזים)		
9.83	9.72	9.86
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראת המעבר בהוראת 299 ולפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות ⁽²⁾		
0.13	0.13	0.06
השפעת הוראות המעבר, לפני השפעת התאמות בגין תוכנית ההתייעלות		
0.14	-	0.24
השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות		
10.10	9.85	10.16
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום הוראות מעבר		

(1) מזה 218 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בנושא עובדים ו-77 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן (ביום 31 בדצמבר 2016 - 188 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בנושא עובדים).

לפרטים בדבר הקלות בנושא הלימות הון בגין יישום תוכנית התייעלות בנושא עובדים והתייעלות בתחום הנדל"ן, ראה ביאור 9 "א. וביאור 9 "ג.

(2) לפני השפעת הוראות מעבר הנוגעות לאימוץ כללי חשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא זכויות עובדים.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2016	2016	2017
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
באחוזים		
1. בנתוני המאוחד		
117	105	117
80	80	100
יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾		
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾		
2. בנתוני הבנק		
117	105	117
80	80	100
יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾		
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾		
3. חברות בת משמעותיות		
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו		
286	343	298
100	100	100
יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾		
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾		

(1) במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

(2) החל מיום 1 בינואר 2017 יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%.

ג. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 218 בדבר יחס מינוף

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2016	2016	2017
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
באחוזים		
1. בנתוני המאוחד		
13,318	13,136	14,055
252,489	247,564	261,982
הון רובד ⁽¹⁾		
סך החשיפות		
יחס המינוף		
5.27	5.31	5.36
5.00	5.00	5.00
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾		
2. חברות בת משמעותיות		
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו		
5.00	4.95	5.03
4.70	4.70	4.70
יחס המינוף		
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾		

(1) להשפעת הוראות המעבר והשפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות, ראה סעיף א.3, א.4. לעיל.

(2) תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2018.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

- ד. ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329, וכן, קובץ שאלות ותשובות באותו נושא. החוזר כולל שני תיקונים להוראה:
- הגדלת יעד ההון - יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל לרכיבי סיכון יכללו תוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדיו. הגדלת יעדי ההון תבצע בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד 1 בינואר 2017 (לאורך שמונה רבעונים).
  - משקל סיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה - משקל הסיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה יפחת משיעור של 100% ל-75%.
- דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017.
- יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינם 9.86% ו-13.36% בהתאמה.
- יעד זה, יכול שישתנה בהתאם לנתונים בפועל של תיק האשראי לדיוור ושל סך נכסי הסיכון.
- ה. ביום 23 בדצמבר 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת לשנים 2015 ו-2016. מדיניות הדיבידנד המעודכנת הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים, בשנים 2015 ו-2016 (החל מן הרבעון הראשון של שנת 2015) דיבידנד בשיעור של עד 15% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות.
- מדיניות הדיבידנד המעודכנת כפופה לכך, כי הבנק ישמור על שולי ביטחון נאותים, כפי שנקבעו לעניין זה, על מנת שהון עצמי רובד 1 של הבנק לא יפחת מן היעד הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים ואשר אומץ על ידי הדירקטוריון.
- ו. החל מיום 1 בינואר 2015 מאמץ הבנק את כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים.
- בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת הפסד כולל אחר מצטבר וסכומים שנזקפו ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013, בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים, לא מובאים בחשבון באופן מיידי לצורך חישוב דרישות הון אלא כפופים להוראות מעבר, כך שההשפעה נפרסת בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.
- ז. ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014.
- יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לפי כללי באזל לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.
- על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.
- ח. ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים (CCP). החוזר כולל עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא מדידה והלימות הון, בהתאם להנחיות ועדת באזל בנושא.
- בהוראה נקבעו הכללים לטיפול בחשיפה למסלקות הנובעות ממסחר בנגזרי OTC, מעסקאות נגזרים סחירים ומעסקאות מימון ניירות ערך.
- להלן עיקרי ההוראה המעודכנת:
- צד נגדי מרכזי הוגדר כמסלקה הפועלת כמתווך פיננסי בין צדדים נגדיים של חוזים הנסחרים בשוק פיננסי.
  - חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי כשיר (QCCP), תשוקלל במשקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס כיום). חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה, אשר מבצע העברות לקרן הסיכונים של המסלקה, תשוקלל בהתאם לנוסחה שנקבעה בהוראה.
  - חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה ללקוחות הפעילים בבורסה בישראל, תחושב בהתאם לשיטת החישוב של עסקאות דו צדדיות (לעומת חישוב לפי כללי הבורסה בישראל כיום).
  - חשיפת מסחר של בנק הפועל באמצעות חבר מסלקה, תשוקלל במשקל סיכון של 2% או 4%, בכפוף לעמידה בתנאים עסקיים, תפעוליים ומשפטיים שנקבעו בהוראה.
  - חשיפת מסחר של בנק לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר, תשוקלל במשקל הסיכון הרלוונטי של הצד הנגדי.
- ביום 9 ביוני 2016 פרסם המפקח על הבנקים מכתב לפיו הוראות החוזר יחולו מיום 1 בינואר 2017 וכי עד ליום 30 ביוני 2017 ניתן להתייחס לבורסה בתל-אביב כצד נגדי כשיר גם אם טרם הוכרזה ככשירה.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

ביום 28 בדצמבר 2016, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב המצוין כי על אף האמור לעיל, חישוב סכום החשיפה בגין לקוחות הפעילים בבורסת המעוף ימשיך להיות על פי שיטת התרחישים.

ביום 29.6.2017 פרסמה הרשות לניירות ערך הודעה בדבר יישום העקרונות לסטנדרטים בינלאומיים לתשתיות השוק הפיננסי על מסלקות הבורסה, העקביים עם העקרונות שפורסמו על ידי הבנק הבינלאומי (BIS) וארגון רשויות ניירות ערך הבינלאומי (IOSCO).

לאור הצהרת הרשות, אישר הפיקוח על הבנקים ביום 2 ביולי 2017, לסווג את מסלקת הבורסה ומסלקת מעו"ף כצדדים נגדיים מרכזיים כשירים לצרכי חישוב דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים. הבנק מיישם את ההוראה.

ט. בחודשים דצמבר 2015 וינואר 2016 גייס הבנק בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסכום של 600 מיליון שקלים חדשים.

כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2.

כתב ההתחייבות כולל מנגנון לספיגת הפסדים במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק יורד מתחת לשיעור של 5% או בהתרחש אירוע מכונן לאי קיימות של הבנק, וזאת בהתאם להחלטת הפיקוח על הבנקים.

במקרים אלה תבוצע מחיקה מלאה או חלקית של כתב ההתחייבות.

במקרה שבו יעלה יחס הון עצמי רובד 1 מעל היחס המזערי הנדרש הבנק יהיה רשאי להודיע על ביטול מחיקת הקרן באופן חלקי או מלא.

לפי Standard & poors Maalot דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים הוא ilAA.

בחודש יולי 2016, גייס בנק יהב בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, בסכום של 218 מיליון שקלים חדשים.

כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2.

ראה להלן בסעיף י"ד פרטים על גיוס נוסף של בנק יהב בחודש אוגוסט 2017.

י. ביום 21 בנובמבר 2016, אישר דירקטוריון הבנק תוכנית חומש אסטרטגית חדשה לשנים 2017 עד 2021 ובמסגרתה החלטה על מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת החל משנת 2017.

מדיניות הדיבידנד המעודכנת של הבנק, הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים, דיבידנד בשיעור של 30% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק.

הבנק קיבל את אישורה של המפקחת על הבנקים, למתווה של מדיניות הדיבידנד המעודכנת.

דירקטוריון הבנק יעקוב אחר הביצוע של התוכנית האסטרטגית החדשה, במטרה לבחון את האפשרות להגדלה של שיעור הדיבידנד שצוין לעיל במדרגה נוספת, החל משנת 2018. זאת בכפוף לקבלת אישורה של המפקחת על הבנקים.

מדיניות הדיבידנד המעודכנת הינה בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות הפיקוח על הבנקים ולשמירה על שולי ביטחון נאותים.

יא. ביום 27 בדצמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שהומלצה על ידי הנהלת הבנק לפיה תתאפשר פרישתם המוקדמת של כ-300 עובדים במהלך השנים 2017-2021, בתנאים מוטבים.

הנהלת הבנק מקיימת משא ומתן עם ועד העובדים בעניין תוכנית הפרישה ובשלב ראשון החלה ביישום התוכנית בחטיבת הטכנולוגיה בע"מ עד להגעה להסדר עם ועד העובדים בבנק.

עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית התייעלות שנרשמו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016, מסתכמות ב-286 מיליון שקלים חדשים, כאשר העלות נטו ממש בסכום של 188 מיליון שקלים חדשים נזקפה להון העצמי (במסגרת הרווח הכולל האחר).

בהתאם למכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל, אישר הפיקוח על הבנקים הקלה הונית בקשר עם התוכנית. הבנק מיישם את ההקלה הונית באופן שבו ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות ההון יותאם (יוגדל) וההשפעה הונית (קיטון של 0.14%) של התייעלות תיפרס בקו ישר החל משנת 2017 לתקופה של חמש שנים.

לפרטים נוספים בדבר תוכנית התייעלות שאישר דירקטוריון הבנק ביום 27 בדצמבר 2016, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2016.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

י"ב. ביום 28 בדצמבר 2016 השלים הבנק רכישת פוליסת ביטוח לחשיפות אשראי בגין ערבויות שהבנק הוציא בהתאם לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) התשל"ה-1974 ולהתחייבויות להוצאת ערבויות כאמור. פוליסת הביטוח מכסה שיעור של 80% מתוך ערבויות בסכום של כ-15.5 מיליארדי שקלים חדשים והוא בתוקף מיום 31 בדצמבר 2016. רכישת הביטוח הביאה להפחתה של כ-3.3 מיליארד שקלים בנכסי הסיכון של הבנק ולגידול ביחס הון עצמי רובד 1 של הבנק בשיעור של 0.25%.

ג. הקלות בנושא הלימות הון בגין יישום תוכנית להתייעלות בתחום הנדל"ן ביום 12 בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב, דירקטוריון התאגיד הבנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה, לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית על פני 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב הלימות ההון. כאמור בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 בביאורים 22 ו-25, יישם הבנק ביום 27 בדצמבר 2016 תוכנית התייעלות הנוגעת לפרישתם המוקדמת של עובדים וכן, פריסה של הקלה הונית באופן שבו ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות ההון יותאם (יוגדל) וההשפעה ההונית של התייעלות תיפרס בקו ישר החל משנת 2017 לתקופה של 5 שנים. ביום 13 ביוני 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב נוסף ובו הוא מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כח אדם, גם אפשרות לצמצם עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה והנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי.

על פי המכתב הפיקוח על הבנקים יאשר לתאגיד בנקאי הקלות דומות כאמור לעיל בנושא הלימות ההון בגין יישום של תוכנית להתייעלות בתחום הנדל"ן, בכפוף לתנאים להלן:

- התוכנית כוללת מעבר של יחידות המטה והנהלה של התאגיד.
  - התוכנית כדאית מבחינה כלכלית וצפויה להשיג חיסכון ארוך טווח בעלויות.
  - התוכנית נותנת מענה לצרכים הנוכחיים והצפויים באופק התוכנית האסטרטגית של התאגיד הבנקאי.
- ביום 19 ביוני 2017 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית לריכוז פעילות יחידות מטה הבנק באתר מרכזי אחד בעיר לוד, והנחה את הנהלת הבנק לבצע את הפעולות הנדרשות לשם כך. זאת בהמשך להתקשרות לרכישת קרקע באזור התעשייה בלוד בסמיכות לבניין הקיים בלוד. ביצוע התוכנית, ובכלל זה התכנון, ההקמה והמעבר, צפוי להימשך לאורך מספר שנים. ביום 28 ביוני 2017 השלים הבנק (באמצעות חברת הבת נציבים נכסים וציוד בע"מ) את מכירת זכויותיו בבניין המטה ברמת גן ובמקביל חקר את המבנה למשך תקופה של 8 שנים (להלן "תקופת התייעלות"). הבנק יהיה רשאי להאריך את תקופת השכירות לתקופות נוספות. ביום 12 ביולי 2017 פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה להקלה ההונית.

בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים במכתב, הציג הבנק:

- תוכנית למעבר יחידות מטה והנהלה ללוד.
  - כדאיות כלכלית בביצוע התוכנית.
  - מחויבות קונקרטיה לביצוע תוכנית התייעלות.
- בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים יפרס רווח ההון לאורך תקופת החכירה וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית הקיימת לעסקאות מכירה וחכירה בחזרה (סעיף 2-25-40-840, בנושא 40-40-840 בקודיפיקציה בדבר "עסקאות מכירה וחכירה בחזרה"). ביום 20 ביולי 2017 אישר הפיקוח על הבנקים, לבנק הכרה ברווח ההון (כ-83 מיליוני שקלים חדשים) שנוצר ממכירת בניין המטה ברמת גן כהון רגולטורי. הפחתת ההקלה ההונית הינה לתקופת הזמן של תוכנית התייעלות.

י"ד. ביום 13 ביוני 2017 אישר דירקטוריון בנק יהב מהלכי התייעלות הכוללים תוכנית פרישה מרצון וצמצום בשטחי נדל"ן. בנק יהב קיבל אישור לתוכנית מהפיקוח על הבנקים בהתאם לנדרש בהוראת התייעלות. לפי תוכנית הפרישה תתאפשר פרישה מוקדמת של עובדים בבנק יהב בהתאם לקריטריונים הקבועים בתוכנית. עלויות ההתחייבות האקטואריות בגין תוכנית הפרישה בבנק יהב הסתכמו בסך של כ-36 מיליוני שקלים חדשים לפני מס (23 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס). בהתאם להנחיות בנק ישראל, ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות ההון יותאם (יוגדל) וההשפעה ההונית של התייעלות תיפרס בקו ישר לתקופה של 5 שנים.

ט"ו. בחודש אוגוסט 2017, גייס בנק יהב בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, בסכום של 120 מיליוני שקלים חדשים. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. התחייבויות אחרות והתקשרויות מיוחדות

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2017		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
				התחייבויות בגין:
2,401 ⁽²⁾	799	2,489		חוזי שכירות וחכירה לזמן ארוך ⁽¹⁾⁽³⁾
233	267	261		חוזי מחשב ושרותי תוכנה
6	7	8		רכישה ושיפוץ בניינים

(1) הבנק וחברות מאוחדות שכרו מבנים וציוד לתקופות ארוכות אשר דמי השכירות לתשלום בגינם, הינם כדלקמן (בכפוף לתנאי הצמדה):

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2017		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
162	68	140		שנה ראשונה
155	65	176		שנה שניה
153	61	174		שנה שלישית
145	56	165		שנה רביעית
143	52	164		שנה חמישית
1,643	497	1,670		שנה שישית ואילך
2,401	799	2,489		סך הכל

(2) כולל שירותי מחשב ותפעול שבנק יהב מקבל מחברה בינלאומית מקונצרן TaTa החל מיום 1 בינואר 2017. החברה מתמחה במתן שירותים מיכונים, בין היתר לגופים פיננסיים ותאגידיים בנקאיים בכל רחבי העולם. במסגרת זו בנק יהב עושה שימוש במערכת ליבה בנקאית הכוללת שירותים בנקאיים באפיקים שונים בהתאם לתחומי הפעילות של הבנק. כמו כן, מקבל בנק יהב שירותי תפעול מהחברה בקשר עם המערכות המיכוניות אותן היא מספקת וכן שירותים נוספים במיקור חוץ.

התקשרות בנק יהב עם החברה הינה לתקופה ארוכת טווח ובאפשרות בנק יהב להאריכה לתקופות נוספות של עד 30 שנה.

(3) לפרטים בדבר מכירת זכויות הבנק בבנין המטה ברמת גן וחכירת המבנה בחזרה, ראה ביאור 9 "ג".

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות

1. לפרטים בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות של קבוצת הבנק, ראה ביאור 26 לדוחות הכספיים לשנת 2016. להלן יובא תיאור שינויים מהותיים ביחס לביאור שנכלל, כאמור בדוחות לשנת 2016.

2. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו קיימות תביעות שונות, בעיקר תביעות של לקוחות, וכן, קיימות בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המבוססת על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו, וכן על חוות דעת של יועציה המשפטיים באשר להערכת סיכויי התביעות והבקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, לכיסוי נזקים אפשריים.

להלן פירוט של תובענות מהותיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותביעות שבהן הסכום הנתבע (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מהונו העצמי של הבנק, ואשר חלו בהן התפתחויות ושינויים ביחס למתואר בדוחות הכספיים לשנת 2016:

(א) בחודש מאי 2011, התקבלה בבנק תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית. עניינה של התביעה הוא בשתי טענות הנטענות כלפי הבנק - האחת, איחור בדיווח להוצאה לפועל אודות תשלומים שבוצעו להקטנת חוב שבגינו מתנהל תיק הוצאה לפועל. השנייה, אי סימון בטפסי הדיווח, את מספר הקרן שלהקטנתה יש לזקוף את התשלום המדווח ואת מספר כלל חישוב הריבית החל על סכום התשלום המדווח. בתביעה ובבקשת האישור נטען, כי באיחור במסירת הדיווח להוצאה לפועל, ובאי סימון טפסי הדיווח כנדרש, מטעה הבנק את הלקוחות, גורם לכך שהלקוחות אינם מזוכים בריבית בהתאם למועד התשלום שביצעו ובהתאם לשיעור הריבית הנכון, יוצר מצב שבו החוב בתיקי ההוצאה לפועל גבוה מהחוב האמיתי, וגובה תשלומים ביתר. עוד נטען בתביעה ובבקשת האישור, כי רשות האכיפה והגביה ולשכת ההוצאה לפועל מודות שמבוצע זיכוי בחסר במקרה של דיווח באיחור, תוך אי סימון טופס הדיווח כנדרש.

התובע מציון, שאינו יכול לאמוד את הנזק שנגרם לקבוצת התובעים כולם, אך מעריכו (על בסיס שאינו ברור לבנק), במאות מיליוני שקלים.

ביום 9 בינואר 2012, הוגשה תשובת הבנק לבקשת האישור, בה פורטו בהרחבה טענות ההגנה העובדתיות והמשפטיות העומדות לבנק. ביום 20 במאי 2012, הגיש המבקש את תגובתו לתשובת הבנק לבקשת האישור. לאור טענות חדשות שהועלו על ידי המבקש בתגובתו לתשובת הבנק, הגיש הבנק תגובה נוספת ומפורטת ביום 15 באוגוסט 2012.

ביום 17 באוקטובר 2012 וביום 29 באוקטובר 2012 התקיימו דיונים מקדמיים בתיק בבית המשפט.

בהסכמת הצדדים החל הליך של גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקת ביניהם. הליך הגישור התנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה, וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תובענות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי ההוצאה לפועל.

החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים וחודש לאחר מכן, בניסיון להגיע להסדר מוסכם.

ביום 29 באוגוסט 2016, התקיים דיון בבית המשפט והוחלט כי על הצדדים בתובענה זו ובתובענה המפורטת בסעיף ב' שלהלן, להגיש הסדר פשרה ובקשה לאישורו עד ליום 30 באוקטובר 2016. בהחלטה מיום 7 בנובמבר 2016, ניתנה לצדדים ארכה להגשת הסדר פשרה ובקשה לאישורו וזאת עד ליום 30 בנובמבר 2016 ביום 16 בינואר 2017, התקיים דיון בנושא הסדר הפשרה. ביום 28 במרץ 2017, התקיים דיון ביחס להסכם הפשרה ובפרט בסוגיית מעשה בית-דין והיקפה. בייום 12 ביוני 2017 הוגשה מטעם הצדדים לבית המשפט טיוטת הסכם הפשרה, במסגרתו ביקשו הצדדים להסתייע בבית המשפט בעניין סוגיית מעשה בית-דין האמורה. ביום 15 ביוני 2017 התקיים דיון נוסף בעניין המחלוקת האמורה.

בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 4 ביולי 2017, הגישו הצדדים ביום 13 באוגוסט 2017 את נוסחו הסופי והמאושר של הסכם הפשרה.

ביום 7 בנובמבר 2017 הגישו הצדדים לבית המשפט, את הסכם הפשרה החתום, על נספחיו, ובצירוף הבקשה לאישורו.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(ב) בחודש דצמבר 2012, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בעניין קביעת שיעורי ריבית הפיגורים אותה גובה הבנק במסגרת ניהול תיקי הוצאה לפועל כנגד חייבים. לטענת התובעת הבנק גובה ריבית בשיעור החורג משמעותית מריבית העובר-ושב המקסימלית. התובעת איננה יודעת להעריך את סכום התביעה.

סוכם כי בקשה זו תצורף להליך גישור המתנהל בבקשות אחרות שאף עניין הוא בנושא הליכי גביה שמנהל הבנק נגד לקוחות חייבים, כמפורט בסעיפים א' לעיל ו-ג' להלן וביום 4 בינואר 2016, ניתנה החלטה להעברת התובענה הנ"ל לדין אצל אותו מותב הדן בתובענות הנ"ל.

בקשה זו נמצאת, ביחד עם בקשה לתובענה בסעיף א' לעיל, במשא ומתן על הסכם פשרה כמפורט בסעיף א' לעיל.

(ג) בחודש אוגוסט 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של "מאות מיליוני שקלים חדשים". בכתב התביעה לא ננקב סכום ספציפי. התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל לקוחות הבנק, אשר חשבונום חויב בהוצאות משפטיות שלא אושרו על ידי רשות שיפוטית, או שחשבונום חויב בריבית שלא כדין בגין הוצאות משפטיות שאושרו.

בפברואר 2012, הוגשה תגובת הבנק לבקשת האישור ובאוגוסט 2012 הוגשה תשובת המבקש לתגובת הבנק לבקשת האישור.

בחודש נובמבר 2012, החלו הצדדים הליך גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקות ביניהם. הליך הגישור התנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תביעות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי הוצאה לפועל. החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים וחודש לאחר מכן, בניסיון להגיע להסדר מוסכם. ביום 6 בינואר 2016, הגיש הבנק בקשה להכרעה מקדמית בטענתו בדבר התיישנות עילת התביעה של חברי הקבוצה הנטענת ו/או של רובם, תגובת המבקש הוגשה ביום 26 בינואר 2016 ותשובת הבנק הוגשה ביום 1 בפברואר 2016, ביום 14 בפברואר 2016 ניתנה החלטה על פיה, בין היתר, טענת ההתיישנות תוכרע בסוף ההליך.

בעקבות המשא ומתן הישיר שניהלו הצדדים כאמור, הגיעו הצדדים להסדר מוסכם, אשר הובא ביום 14 בנובמבר 2016 לאישורו של בית המשפט.

ביום 16 בינואר 2017, התקיים דיון במסגרתו הוחלט כי על הבנק להתייחס לשאלות שהועלו בדיון בקשר עם הסכם הפשרה והבקשה לאישורו שהוגשו על ידי הצדדים. ביום 8 בפברואר 2017 הגיש הבנק לבית המשפט את התייחסותו כאמור. ביום 7 במרץ 2017, הורה בית המשפט להגיש לאישורו, בתוך 15 ימים, נוסח הודעה מעודכנת, וכן להמציא עותק מהסדר הפשרה למפקח על הבנקים וליועץ המשפטי ונקבע כי הצדדים יגישו טיעוניהם בשאלת ההתיישנות.

ביום 2 באפריל אישר בית המשפט את נוסח ההודעה המתוקן וביום 12 באפריל 2017, פורסמה הודעה בעיתונות ביחס להגשת בקשה לאישור הסכם פשרה.

בהמשך להחלטות בית המשפט מיום 7 במרץ 2017 כאמור ומיום 13 ביוני 2017, הגיש הבנק טיעון משלים מטעמו לעניין טענת ההתיישנות וטרם התקבלה החלטה.

עמדת היועץ המשפטי לממשלה, להסדר הפשרה, הוגשה ביום 30 ביולי וביום 17 בספטמבר 2017, הוגשה תגובה מטעם הבנק לעמדת היועץ המשפטי לממשלה וכן הוגשה תגובה מטעם המבקש לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 2 באוקטובר 2017, התקיים דיון בעמדת היועץ המשפטי לממשלה וטרם ניתנה החלטה.

(ד) בחודש ספטמבר 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק הפועלים בע"מ, בגין גביה אסורה לכאורה של ריבית דריבית, בניגוד לדיון ולהסכמים, בהלוואות לדירור, לרבות הלוואה מוכוונת, הלוואת זכאות והלוואה משלימה, אך למעט הלוואה עומדת. סכום התביעה הכולל כנגד הבנקים עמד על סך של כ- 927 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בתובענה בסך של כ- 364 מיליוני שקלים חדשים.

בחודש מאי 2012 הבנק הגיש תגובתו לבקשה, וטען, בין היתר, כי הבקשה משוללת יסוד, הבנק פועל בהתאם להוראות הדין ואין כל חיוב בריבית דריבית באופן שבו נוהגים הבנקים בכלל והבנק בפרט. הוגשה בתיק גם עמדת המפקח על הבנקים, התומכת בעמדת הבנקים.

ביולי 2013 התקיים דיון הוכחות, במהלכו נחקרו המומחים מטעם הצדדים. המבקשים הגישו סיכומיהם, בחודש ספטמבר 2014 הוגשו סיכומי הבנק ובחודש דצמבר 2014, הוגשו סיכומי תשובה של המבקשים.

ביום 16 באוגוסט 2015, ניתן פסק דין אשר דחה את הבקשה לאישור תובענה כייצוגית.

ביום 7 בדצמבר 2015, הגישו המבקשים לבית משפט העליון ערעור על פסק הדין, הצדדים הגישו סכומים מטעמם, לרבות סיכומי תשובה.

ביום 25 בספטמבר 2017, דחה בית המשפט העליון את הדיון בערעור ליום 14 במרץ 2018.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ה) 1. בחודש אוגוסט 2013, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בסכום של כ-10.5 מיליארדי שקלים חדשים נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק, וכן נגד המנהלים הכלליים של הבנקים ובכללם המנהל הכללי של הבנק באופן אישי, בגין גביית עמלות שלא כדין על ידי הבנקים, בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח של מטבע חוץ, לטענת המבקשים ללא גילוי נאות. המבקשים גם טוענים, כי קיים הסדר כובל בין הבנקים.

בחודש ספטמבר 2013, הגישו התובעים לבית המשפט בקשה לאישור הסתלקות מהתביעה האישית נגד המנהלים הכלליים של הבנק, והתביעה האישית נגדם נמחקה.
בקשה לאישור ייצוגית מתוקנת שהוגשה ביום 3 בפברואר 2014, העמידה את הבקשה על סך של כ-11.15 מיליארד שקלים חדשים אשר נתבע מכלל הבנקים במצטבר.

2. בחודש מרץ 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של 2.07 מיליארדי שקלים חדשים כנגד הבנק וכנגד בנק אוצר החייל, בנק מרכנתיל דיסקונט, בנק אגוד ובנק יב בגין גביית עמלות שלא כדין, לכאורה, על ידי הבנקים בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח מטבע חוץ (מדובר בתביעה זהה לתביעה האמורה לעיל).

הוגשה בקשה לאיחוד הדיון בבקשה דן ביחד עם הבקשה הראשונה לעיל, ובית המשפט קיבל את הבקשה ואיחד את שתי התובעות.

ביום 23 בדצמבר 2014 הוגשה תגובת הבנק לכל אחת מהבקשות לאישור התובעות כייצוגיות. המבקשים הגישו תשובה לתגובה במאוחד לשתי הבקשות לעיל ובמסגרתה ייחסו לכל אחד מהנתבעים חלק מסכום התביעה, כאשר חלקו הנתען של הבנק לשתי התביעות גם יחד, הועמד על סך קרן של 1.145 מיליארד שקלים חדשים.
ביום 8 במרץ 2015, התקיים דיון מקדמי בבקשה, בסופו, קבע בית המשפט מועדים להשלמת כתבי טענות על ידי הצדדים.

ביום 23 באפריל 2015, הגישו המבקשים, בהתאם להחלטת בית המשפט, בקשה מקוצרת לאישור תובענה ייצוגית, על בסיס הבקשות הקיימות, תגובת הבנק לבקשה המקוצרת הוגשה ביום 18 באוקטובר 2015.

ביום 25 באוקטובר 2015 התקיים קדם משפט נוסף. במסגרת הדיון, איחד בית המשפט את הדיון בבקשות לאישור שהוגשו כנגד חברות כרטיסי האשראי ובנק הדואר עם הבקשות כנגד הבנקים. דיוני הוכחות התקיימו במהלך חודש מרץ 2016, סיכומי המבקשים הוגשו בחודש אפריל 2016 ולאור בקשת הבנקים למחיקת סיכומי המבקשים, ניתנה ארכה להגשת סיכומי הבנקים, כך שאלה יוגשו בתוך 60 ימים לאחר ההחלטה בבקשת המחיקה. ביום 10 באוגוסט 2016, קיבל בית המשפט את בקשת הבנקים והורה על מחיקת סיכומי המבקשים בהתאם להחלטת בית המשפט, ביום 4 בספטמבר 2016, הגישו המבקשים סיכומים חדשים וביום 17 בינואר 2017, הוגשו סיכומים מטעם הבנק והמבקשים הגישו סיכומי תשובה מטעמם. בחודש פברואר 2017, הוגשה בקשה מטעם הבנקים, למחיקת סיכומי התשובה וביום 23 בפברואר ניתנה החלטת בית המשפט כי ההתייחסות לבקשה זו, תינתן במסגרת ההחלטה בבקשה לאישור וזו טרם ניתנה.

ו) בחודש מרץ 2014, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין חיוב בעמלת מכתב התראה שלא כדין לכאורה ובריבית חריגה בגין חריגה מהמסגרת המאושרת בחשבונות, תוך הפרה לכאורה של הוראת ניהול בנקאי תקין 325 בנושא "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב". לטענת המבקשת הפרת ההוראה נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מכבד בחשבונות לקוחותיו חיובים שיכול ואמור היה שלא לכבדם, שכן אינו רשאי לאפשר ללקוח לחרוג ממסגרת האשראי, ובכך גרם להם לחרוג ממסגרת האשראי.
המבקשת טוענת כי אין ביכולתה להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים, אולם להערכתה מדובר בסכום של מאות מיליוני שקלים חדשים.

תגובת הבנק לבקשת האישור הוגשה בחודש אוקטובר 2014 וביום 10 במרץ 2015 הוגשה תשובת המבקשת לתגובת הבנק לבקשה לאישור. דיון מקדמי משותף לשלוש בקשות האישור שהוגשו נגד הבנק, בנק לאומי ובנק דיסקונט, שנגדם הוגשו תביעות בעילות דומות, התקיים ביום 26 במרץ 2015, ביום 2 בנובמבר הוגשה בקשת הבנק למחיקת חלקים מתשובת המבקשת לתגובת הבנק וטרם הוגשה תגובת המבקשת. ביום 18 באפריל 2016, התקיים דיון מקדמי נוסף ובהתאם להחלטת בית המשפט, ניתנה למבקשים ארכה להגשת תגובתם לבקשת הבנק למחיקת חלקים מתשובת המבקשת לתגובת הבנק. ביום 27 באוקטובר 2016 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת, במסגרתה נדונו בקשות הבנקים למחיקת סעיפים מתשובות המבקשים לתגובות הבנקים לבקשות האישור, ביום 18 באפריל 2016, התקיים דיון מקדמי נוסף.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 27 באוקטובר 2016 התקיימה ישיבת קדם משפט, במסגרתה נדונו בקשות הבנקים למחיקת סעיפים מתשובות המבקשים לתגובות הבנקים לבקשות האישור ונקבע דיון הוכחות ליום 4 במאי 2017. במקביל, מתנהל בין הצדדים משא ומתן להסדר הסתלקות מוסכם. ביום 1 במאי 2017 הגישו הצדדים בקשה להסדר הסתלקות. ביום 14 במאי 2017 ניתן פסק דינו של בית המשפט המאשר את הסתלקות המבקשת מבקשת האישור.

(ז) בחודש אוגוסט 2014, הוגשה לבית המשפט העליון בניו יורק תביעה שכנגד, על ידי תובע שנקטים נגדו הליכים לגביית חוב ערבותו להבטחת אשראי שנטלה חברה שהיתה בשליטתו. התובע טוען כי נגרמו לו נזקים בסכום של לא פחות מ-57 מיליון דולר ארה"ב, עקב הפרת התחייבות בעל פה שנתן הבנק לתובע שלא לאכוף את ערבותו האישית. לטענת התובע, מעשי הבנק ומחדליו הביאו לאי עמידה בהתחייבויותיו השונות ולהרס עסקיו. בחודש מרץ 2015, הגיש הבנק בקשה לסילוק על הסף והתובע הגיש תגובתו בחודש מאי 2015. ביום 10 ביולי 2015 הגיש הבנק תשובה לתגובת התובע לבקשה לסילוק על הסף.

ביום 31 ביולי 2015 התקיים דיון בבקשה לסילוק על הסף וביום 14 בדצמבר נתן בית המשפט החלטה על פיה נדחתה טענת התובע ביחס למחדלי הבנק הנטענים ויחד עם זאת, הותר את עילת התביעה ביחס לביטול ערבותו בעל פה.

תגובת הבנק לתביעה שהגיש התובע נגדו, הוגשה ביום 11 בפברואר 2016 והחל שלב גילוי מסמכים. ביום 18 באוגוסט 2016, הגיש הבנק ערעור על החלטת בית המשפט לדחות חלקית את בקשת הסילוק שהגיש הבנק ביחס לטענת התובע כי הבנק אישר בעל פה את ביטול ערבותו, ביום 11 בנובמבר 2016 הגיש התובע את תשובתו לערעור ובחודש דצמבר הגיש הבנק את תגובתו לתשובת התובע וטרם ניתנה החלטה. ביום 21 באפריל 2017, הצדדים חתמו על הסכם על פיו, בין היתר, סולקה התביעה נגד הבנק.

(ח) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין גביית עמלות ביתר, לכאורה, בחשבון "יחיד" ובחשבון "עסק קטן" תוך הפרה לכאורה של כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008. לטענת התובע הפרת הכללים נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מחייב בעלי חשבון "יחיד" או "עסק קטן" בעמלות בגין שירותים מסוימים, בתעריפים גבוהים יותר מהתעריפים שנקבעו בתעריפון לתאגידים גדולים, וזאת בניגוד לכללי הבנקאות כאמור.

התובע טוען כי אין ביכולתו להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים. תשובת הבנק לבקשת האישור הוגשה ביום 30 ביוני 2015. כן הוגשה תשובת התובע לתגובת הבנק. בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 10 בספטמבר 2015, הגיש בנק ישראל את עמדתו ביום 15 בדצמבר 2015. ביום 16 בדצמבר 2015 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת, בה הומלץ לצדדים להידבר ביניהם בניסיון לגבש הסכם פשרה, ביום 29 במרץ 2016 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת וביום 12 ביולי 2016, התקיים דיון הוכחות. ביום 8 בנובמבר 2016 הוגשו סיכומים מטעם המבקש וביום 22 בינואר 2017, הגיש הבנק סיכומים מטעמו, הוגשו סיכומי תשובה מטעם המבקש וטרם נתקבלה הכרעת בית המשפט בבקשת האישור.

(ט) בחודש מרץ 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, המנהל הכללי, חברי הדירקטוריון ובעלי שליטה בבנק, בגין נזקים שנגרמו לכאורה למבקש ולחברי הקבוצה כתוצאה מהפרה, כביכול, של חובת הגילוי של מידע מהותי לציבור המשקיעים.

לטענת המבקש, הנתבעים פעלו, כביכול, בניגוד לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 והתקנות שהותקנו מכוחו, בכך שנמנעו מלפרסם בדוחות הכספיים של הבנק כי הופרשו סכומים בגין חקירה המתנהלת נגד הבנק בארצות הברית, מהות הפרשות ושיעורן, והעובדה שהמפקח על הבנקים דרש את ביצוען של הפרשות בדוחות הכספיים של הבנק בגין החשיפה לחקירת הרשויות בארצות הברית.

לטענת התובע, כתוצאה מדרישת המפקח על הבנקים, ביצע הבנק הפרשות של עשרות מיליוני שקלים חדשים בדוחות הכספיים ברבעונים השני והשלישי לשנת 2014, תחת הסיווג של "הוצאה אחרת".

לטענת התובע, בהסתמך על המידע בדוחות הכספיים כאמור לעיל, רכשו עשרות אלפי משקיעים מניות של הבנק, וזאת מבלי שהיה בידיהם מידע מהותי כאמור. כמו כן לטענתם, המחיר שבו רכשו חברי הקבוצה את מניות הבנק היה מחיר גבוה מהמחיר בו היו רוכשים את המניות, אילו היה מבוצע דיווח כנדרש.

בכתב התביעה לא ננקב סכום ספציפי. יחד עם זאת, התובע התייחס למנגנון חישוב הנזק לפיו, ביום שבו פורסם דבר ההטעה כביכול, סבלה מניית הבנק מתשואת חסר של 2.19% מול מדד מניות הבנקים (בניטרול בנק הפועלים ובנק מזרחי טפחות).

התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם "כל מי שרכש מניות בנק מזרחי טפחות בע"מ החל ממועד פרסום הדוחות הכספיים של הרבעון השני לשנת 2014 (13 באוגוסט 2014) והחזיק במניות ביום 26 בפברואר 2015".

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

תגובת הבנק ויתר המשיבים הוגשה ביום 19 בנובמבר 2015, הליכים בקשר עם גילוי מסמכים הסתיימו. ביום 3 באוגוסט 2016, אישר בית המשפט את הסכמת הצדדים בדבר מחיקתם של בעלי השליטה בבנק מבקשת האישור. תשובת המבקש לתגובה של הבנק ויתר המשיבים לבקשה לאישור, הוגשה ביום 11 בספטמבר 2016 וביום 9 באוקטובר 2016, הגישו המשיבים בקשה למחיקת תשובת המבקשים, בין היתר, בשל הרחבת חזית. בנוסף, הגיש המבקש בקשה לזמן לעדות את מי שכיחן כמפקח על הבנקים בתקופה הרלוונטית לבקשת האישור. תשובה מטעם הבנק לבקשה לזימון עד הוגשה ביום 2 בנובמבר 2016.

ביום 3 בינואר 2017 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט, לפיה הבנק והמשיבים האחרים יהיו רשאים להגיש תשובה לתגובת המבקש לתשובת המשיבים לבקשה לאישור. כן קבע בית המשפט כי למועד שייקבע לשמיעת הבקשה לאישור גופה, יוזמן מי שכיחן כמפקח על הבנקים במועדים הרלוונטיים.

ביום 1 במרץ 2017 הגישו הבנק והמשיבים האחרים תשובה לתגובת המבקש לתשובת המשיבים לבקשה לאישור. ביום 23 באפריל 2017 נקבעו דיוני הוכחות ליום 11 ביוני 2017.

בחודש יוני 2017 התקיימו דיוני הוכחות, במסגרתם אף נשמעה עדותו של מי שכיחן כמפקח על הבנקים במועדים הרלוונטיים, ונקבעו מועדים להגשת סיכומים מטעם הצדדים, בהתאם לכך, סיכומים מטעם המבקש הוגשו ביום 30 באוגוסט 2017.

ביום 1 בספטמבר 2017 הוגשה לבית המשפט בקשה בהסכמה, לדחיית הבקשה לאישור ללא צו להוצאות. ביום 17 בספטמבר קבע בית המשפט כי על הצדדים לפעול בהתאם למנגנון הקבוע בסעיף 18(ג) לחוק תובענות ייצוגיות. בעניין החלטה זו הוגשה בקשה בהסכמה לעיון מחדש והבקשה נדחתה.

ראה להלן גם סעיף 4 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

(י) בחודש דצמבר 2015 הוגשה כנגד בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ בקשה לאישור תובענה ייצוגית, בה נטען כי בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ גבה מלקוחות פרטיים (ועוסקים קטנים) עמלות בסכום ושיעור גבוה מהמותר - על פי תקרה הקבועה בתעריפון לעוסקים שאינם קטנים. התביעה אינה כוללת סכום תביעה מוערך. בין הצדדים מתנהל משא ומתן להסדר מוסכם.

(יא) בחודש ינואר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום כולל של כ- 697.5 מיליוני שקלים חדשים נגד הבנק, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ובנק אגוד לישראל בע"מ (להלן - "המשיבים"). עניינה של התביעה, בהפליה, לכאורה, של האוכלוסייה הערבית בנגישות לשירותים בנקאיים, בכך שהמשיבים אינם מחזיקים סניפים בקרב האוכלוסייה הערבית ואינם מנגישים את שירותיהם הבנקאיים לאוכלוסייה זו, ובכך מפריים לכאורה, את "חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000".

התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל אזרחי מדינת ישראל מוסלמים, נוצרים ודרוזים, אשר סובלים מהפליה בנגישות לשירותים בנקאיים של המשיבים, עקב אי נוכחות סניפי בנק של המשיבים במקומות יישובם.

התובעים העמידו את תביעתם כלפי כל הבנקים המשיבים על סך של כ-697.5 מיליוני שקלים חדשים תוך שהם מציינים כי חלקו של כל משיב בנזק הנגרם לחברי הקבוצה נגזר גם מנתח השוק שלו ובהתאם גם חלקו בפיצוי חברי הקבוצה. תגובת הבנק לבקשה הוגשה ביום 4 באוגוסט 2016 וביום 13 בנובמבר 2016 הוגשה תשובה מטעם המבקשים לתגובת הבנקים הנתבעים.

דיון קדם משפט התקיים ביום 19 בדצמבר 2016, במסגרתו המליץ בית המשפט לצדדים לסיים את התיק בפשרה. בהתאם להצעת בית המשפט, החלו הצדדים במשא ומתן. ביום 10 במאי 2017, התקיים קדם משפט נוסף, במסגרתו, הצדדים מסרו לבית המשפט כי הם לא הגיעו להבנות ביניהם. ביום 24 במאי 2017, הגישו המבקשים נתונים שהתקבלו מבנק ישראל אודות מצבת הבנקים משנת 2009 ולאחר מכן הגישו המשיבים עדכון נתונים מטעמם. נקבעו מועדים לדיוני הוכחות החל מיום 6 בנובמבר 2017 וסיכומים בעל פה נקבעו ליום 30 בנובמבר 2017.

(יב) בחודש פברואר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "המשיבים"). המבקשת העמידה את סכום התובענה כלפי כל הבנקים המשיבים, ביחד ולחוד, על סך של 219 מיליוני שקלים חדשים. עניינה של הבקשה היא, בהפליה, לכאורה, במתן שירות לקבוצת סטודנטים על רקע גילם ובכך מפריים לכאורה, את חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000 (להלן: "חוק איסור הפליה") וכן את חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הבנקאות").

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

לטענת המבקשת, מדובר במדיניות גורפת של כל המשיבים, בגדרה הוחלט להדיר את אוכלוסיית ה"לא צעירים" מתוכנית ההטבות לסטודנטים ו/או מהאפשרות לפתיחת חשבון בתנאי חשבון סטודנט, בקובעם תקרת גיל לקבלת הטבות סטודנט.

המבקשת מבקשת לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התובענה תוגש בשם כלל הסטודנטים שהופלו מחמת גילם בהשוואה לסטודנטים צעירים יותר, ונמנע מהם לקבל מהמשיבים הטבות לסטודנטים בשבע השנים האחרונות (בעילות לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981) או החל מ-15 ביולי 2014 (בהתאם לתיקון לחוק איסור הפליה). תגובת הבנק לבקשת האישור הוגשה ביום 13 בספטמבר 2016 והתובעת הגישה תשובתה לתגובה. ביום 27 באוקטובר 2016 הוגשה תשובת המבקשת לתגובת הבנק לבקשת האישור. ביום 25 בינואר 2017 התקיים דיון מקדמי בבקשת האישור, ישיבת הוכחות שנקבעה לחודש ספטמבר 2017 בוטלה לאחר שהצדדים הגיעו להסכמה בכתב. סיכומי המבקשת הוגשו ביום 26 באוקטובר 2017.

(ג) בחודש מאי 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בסכום של 220 מיליון שקלים חדשים עניינה של הבקשה הוא גבייה ביתר ושלא כדיון, לכאורה, של עמלות מלקוחות הזכאים להיות מסווגים כעסקים קטנים, תוך הפרת חובות החלות על הבנק ביחסיו עם לקוחותיו.

לטענת המבקשת, הבנק לא גילה ללקוחותיו המנהלים עסקים קטנים כי הם זכאים להנות מתעריפון העמלות המוזל של "עסק קטן", מתוך מטרה לסכל את רפורמת העמלות ולגבות מעסקים קטנים עמלות שלא לפי תעריפון עסק קטן, תוך התעשרות פסולה, לכאורה, על חשבונם.

תגובת הבנק לבקשה לאישור, הוגשה ביום 1 בנובמבר 2016 ותשובת המבקשת לתגובת הבנק הוגשה ביום 30 בנובמבר 2016.

ביום 23 באפריל 2017, התקיים דיון מקדמי במסגרתו ניתנו החלטות באשר לשאלות ולגילוי מסמכים, שעל הצדדים למלא עד ליום 23 במאי 2017. לאור הודעת המבקש כי בכוונתו להגיש בקשה לצרף את הדיון בבקשה זו לדיון ב-5 בקשות נוספות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו באותו נושא, הגיש הבנק ביום 22 ביוני 2017 לבית המשפט בקשה להורות על עיכוב ההליכים בתובענה זו, לרבות הליכי הגילוי המוקדמים וזאת עד לאחר הכרעת בית המשפט העליון בבקשת האיחוד. ביום 28 ביוני 2017, הוגשה בקשה לבית המשפט העליון, לאיחוד הדיון בתובענה זו עם חמש הבקשות הנוספות ותגובת הבנק לבקשה הוגשה ביום 10 ביולי 2017, ביום 20 ביולי 2017 ניתנה החלטה, הדוחה את הבקשה לאחד את כל התביעות. בהתאם להנחיית בית המשפט העליון הוגשה בקשה לאיחוד הדיון בבקשות האישור לבית משפט המחוזי, והיא קבועה לדיון ליום 30 בינואר 2018.

(ד) בחודש אוגוסט 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, נגד הבנק ונגד 9 בנקים נוספים, בגין גבייה ביתר ושלא כדיון, לכאורה, של עמלות מלקוחות שאינם מסווגים כיחידים או כעסקים קטנים, תוך הפרת חובות החלות על הבנק ביחסיו עם לקוחותיו.

לטענת המבקשות, הבנקים המשיבים, גובים ממי שאינו מסווג כיחיד או עסק קטן עמלות שאינן מנויות בתעריפון הסטטוטורי המחייב, בהתאם לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, או בסכומים הגבוהים מהסכומים שנקבעו בו, וזאת, כביכול, בניגוד לדיון. לטענת המבקשות, אין בידן בשלב הגשת הבקשה, להראות מהו ההיקף המדויק של הקבוצה או הנזק. יחד עם זאת, הן מעמידות את הנזק הכללי לקבוצה, על דרך האומדנה, בסכום של כמיליארד שקלים חדשים לכל הפחות, נגד כל הבנקים המשיבים יחדיו.

ביום 19 במרץ 2017, הגישו הבנקים בקשה להורות למבקשת להפקיד ערובה וכן בקשה למתן ארכה להגשת תשובה לבקשת האישור והבקשה נתקבלה. על ההחלטה הוגשה בקשת רשות ערעור, אשר נדחתה בהחלטת בית המשפט העליון מיום 2 באוקטובר 2017 והמועד להפקדת ערובה להבטחת הוצאות המשיבים, נקבע ליום 2 בנובמבר 2017.

הערובה לא הופקדה על ידי המבקשת עד למועד שנקבע בהחלטת בית המשפט העליון ולפיכך, ביום 5 בנובמבר 2017 הוגשה בקשה מטעם הבנקים המשיבים, למחיקת בקשת האישור וביום 7 בנובמבר 2017 נתן בית המשפט החלטה המורה על מחיקת בקשת האישור.

בגין כל התביעות בקבוצת הבנק שסכום קרן כל אחת מהן עולה על 2 מיליון שקלים חדשים, לא כולל תביעות שצוינו בסעיף 2 לעיל, קיימת חשיפה נוספת שאינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה, בסך מצטבר של כ-72 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

3. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו תלויות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ובקשה לאישור תובענה נגזרת שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, כמפורט להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יעוציה המשפטיות, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגיבן הפרשה.

(א) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, בקשה לאישור תובענה כתובענה נגזרת ("הבקשה לאישור") בשם הבנק ובשם חברה בת שלו, UMB (Switzerland) Ltd, ("מזרחי שווייץ") נגד נושאי משרה בהווה ובעבר בבנק ובמזרחי שווייץ, בסכום מינימאלי של 95 מיליון שקלים חדשים, בגין נזקים שנגרמו כביכול, לקבוצת מזרחי, כתוצאה ממעשייהם ומחדליהם כביכול, של המשיבים, בקשר עם מתן סיוע ללקוחות אמריקאיים להתחמק מתשלומי מיסים בארצות הברית. המבקש טוען כי יש לחייב את המשיבים לשלם לבנק את שיעור הנזק אשר גרמו לקבוצת מזרחי בכלל ולבנק בפרט.

ביום 24 במרץ 2015 הגיש בעל מניות בבנק בקשה במסגרת ההליך דנן להצטרפות כצד להליך דנן ולעיכוב הדיון בו או לחילופין לסילוקו על הסף וזאת נוכח בקשה לגילוי מסמכים אשר הוגשה על ידי אותו בעל מניות בחודש דצמבר 2014 לבית המשפט המחוזי בתל אביב כנגד הבנק וכנגד נושאי משרה בבנק, מכח הוראות סעיף 198א' בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("הבקשה לגילוי"). במסגרת הבקשה לגילוי עתר אותו מבקש לבית המשפט על מנת שזה יורה לבנק ולמשיבים האחרים לגלות לו מסמכים שונים הנוגעים להליכים המתנהלים בארצות הברית על מנת שיהיה בידו "לבחון" אפשרות להגשת בקשה לאישור "הגנה נגזרת" (בשם הבנק מול הרשויות בארצות הברית) או הגשת בקשה לאישור תובענה נגזרת (כנגד "בכירים" ועובדים בבנק). לטענת המבקש בבקשה לגילוי, הליך הבקשה לגילוי הינו הליך תלוי ועומד הקודם להליך הבקשה לאישור ועל כן יש לעכב את הדיון בהליך הבקשה לאישור ואף לסלקו על הסף.

ביום 10 במאי 2015 אישר בית המשפט במסגרת הליך הבקשה לאישור, הסדר דינוי אליו הגיעו הצדדים בתיק בדבר מועדי הגשת כתבי טענות, לפיו, בין היתר, בשלב זה יושהו מועדי הגשת תגובות המשיבים לבקשה לאישור וכי בסמוך לאחר מתן ההחלטות, בין היתר, בנוגע לבקשת ההצטרפות האמורה לעיל ובכפוף להן, ייקבע המועד להגשתן, בשים לב, בין היתר, להתקדמות ההליכים מול משרד המשפטים בארצות הברית.

יצוין ביחס להליך הבקשה לגילוי, כי ביום 3 במאי 2015 התקיים דיון מקדמי בבית המשפט בבקשה לגילוי במסגרתו, בין היתר, אישר בית המשפט את הסכמת הצדדים כי הדיון לגוף הבקשה לגילוי יושהה בשלב זה עד לסיום איסוף המסמכים לשם מסירתם לרשויות בארצות הברית. בחודש דצמבר 2015 קבע בית המשפט, כי הליך הבקשה לאישור ימחק ואולם המחיקה תעוכב כך שהיה ותתקבל הבקשה לגילוי והמבקש בבקשת הגילוי יגיש בקשת אישור 90 יום לאחר קבלת המסמכים במועד עליו יורה בית המשפט במסגרת ההחלטה, כי אז תמחק בקשת האישור. היה ותדחה בקשת הגילוי או אם לא תוגש בקשת אישור 90 יום לאחר קבלת המסמכים- יראו בבקשת האישור כבקשה מוקדמת לכל בקשה אחרת- אם תוגש.

ביום 18 באפריל 2016, החליט בית המשפט, לעכב את הדיון בתיק הבקשה לגילוי עד לסיום הליכי החקירה ודיווח על תוצאותיה.

ביום 12 באפריל 2017 בית המשפט הורה כי היועץ המשפטי לממשלה יודיע בתוך 45 יום אם בדעתו להצטרף להליך. ביום 12 באפריל 2017 בית המשפט הורה כי היועץ המשפטי לממשלה יודיע אם בדעתו להצטרף להליך. ביום 3 באוגוסט 2017, הגיש היועץ המשפטי לממשלה, הודעה מטעמו על התייצבותו בהליך הגילוי ואליה צירף את עמדתו. ביום 10 בספטמבר 2017, הגישו הבנק והמשיבים האחרים תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה.

ביום 19 בספטמבר אושר על ידי בית המשפט הסדר דינוי אליו הגיעו הצדדים בתיק ועל פיו, הדיון בתיק זה יושהה בשלב זה בכפוף לכך שהמשיבים יידווחו לבית המשפט ולמבקש, החל מיום 31 בדצמבר 2017, מידי 90 ימים, אודות החקירה של משרד המשפטים בארצות הברית.

ראה להלן גם סעיף 4 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיהם האמריקאים.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(ב) בחודש דצמבר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז, בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים, בנק הבינלאומי, בנק לאומי ובנק דיסקונט, בגין גביית עמלות הקשורות לטיפול במטבע חוץ, שלא בהתאם להוראות התעריפון המלא, המפורט בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, ותוך הפרת סעיף 9 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981. לטענת המבקש, הבנקים המשיבים גובים בגין מגוון פעולות הקשורות למטבע חוץ עמלת מינימום במדרוג, בהתאם לסכומי עסקה שונים וזאת, לכאורה, בניגוד להוראות התעריפון המלא, על פיהם, הבנקים המשיבים חייבים לפרט את העמלה שהם גובים בגין מגוון פעולות כ-"אחוז (מינימום, מכסימום)". עוד טוען המבקש כי, הבנקים המשיבים מפרים את חוק ההגבלים העסקיים בכך שהם מקיימים הסדר כובל.

המבקש מצוין כי, אין בידו את הנתונים הסופיים ואלה מצויים אצל המשיבים. יחד עם זאת, הוא מעריך את הנזק שנגרם ב-500 מיליון שקלים חדשים לפחות.

תגובת הבנק הוגשה ביום 23 באפריל 2017 ותשובה לתגובה מטעם המבקש הוגשה ביום 21 במאי 2017. ביום 3 ביולי 2017 התקיים דיון קדם משפט, בסופו ניתנה למבקש אפשרות לתקן את הבקשה לאישור ולהגישה עד ליום 15 באוקטובר 2017. ביום 3 בספטמבר 2017, הוגשה בקשה מתוקנת, על הבנק להגיש תגובה מתוקנת מטעמו לבקשה לאישור, עד ליום 3 בדצמבר 2017 ונקבע דיון קדם משפט נוסף ליום 24 בדצמבר 2017.

(ג) בחודש פברואר 2017 הוגשה כנגד בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ("בנק יהב"), בקשה לאישור תובענה ייצוגית, אשר הוגשה בבית המשפט מחוזי- מרכז כנגד בנק יהב. לטענת המבקש, כתוצאה ממעבר בנק יהב למערכת ליבה חדשה, נגרמו ללקוחותיו נזקים, זאת בשל פגיעה ברמת השירות באפיקי השירות השונים, אשר על פי הנתען, הותירה את הלקוחות ללא אפשרות לפעול בחשבונותיהם.

המבקש מעריך את הפיצוי לכל חבר בקבוצה בסך של לפחות 1,000 שקלים חדשים והעמיד את סכום התובענה על סך של 370 מיליון שקלים חדשים (על בסיס 370 אלפי לקוחות בנק יהב).

ביום 21 באוגוסט 2017 הגיש בנק יהב את תגובתו לבקשה לאישור. ביום 24 בספטמבר 2017 ניתן פסק דין, המאשר את הסתלקות המבקש מהתובענה והבקשה לאישור תובענה ייצוגית נמחקה.

(ד) בחודש נובמבר 2017 הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז- לוד, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בסכום של 437.3 מיליון שקלים חדשים בגין גביית ריבית ביתר, ליכאורה, בהלוואות לדירור עקב צמצום מרכיב ההלוואות על בסיס הפריים וזאת תוך הטעייה, כביכול ובהעדר גילוי נאות.

לטענת המבקשים, הבנק נמנע מלהעמיד ללקוחותיו הלוואות דירור, בה שיעור מרכיב ההלוואה על בסיס הפריים הינו המרבי המותר על פי הנחיות בנק ישראל (33.3%), וזאת על מנת שיוכל להגדיל, כביכול, את הסכום אותו הוא יכול להעמיד בהלוואות משלימות ויקרות בהרבה.

המבקשים מציינים כי, הם אינם מכחישים או תוקפים את העובדה שלבנק יש שיקול דעת אם לאשר מתן הלוואה לדירור ואת הרכב ההלוואה אותה הוא מאשר, אלא באופן הפעלת שיקול הדעת של הבנק, ובחובות הנאמנות, האמון והגילוי המורחבות החלות עליו.

4. בהמשך לאמור בסעיף (12) בביאור 26 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016, בסעיף 4 בביאור 10 לדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2017 ובסעיף 4 בביאור 10 לדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2017 ("הדוחות הכספיים"), בסוף חודש ספטמבר ובמחצית חודש אוקטובר קיבל הבנק מכתבים ממשרד המשפטים בארצות הברית, ובהם התבקש להמציא נתונים ופרטי מידע נוספים הנוגעים לעסקי הבנק עם לקוחות אמריקאים, ובכלל זאת התבקש הבנק לעדכן נתונים מסוימים בדבר החשבונות של הלקוחות האמריקאים לגבי המשך התקופה עד אוקטובר 2017. הבנק בוחן את הנדרש על מנת להיענות לבקשות ופועל להשלמת המבוקש במכתבים אלה.

לאחרונה התקיימו מגעים מקדמיים עם משרד המשפטים בארצות הברית, ואולם נוכח הבקשות למסירת מידע נוסף, טרם החל משא ומתן בהיבט של הסדר כלשהו, לרבות ההשלכות הכספיות, ככל שתהיינה, להסדר כזה כשיגובש, על קבוצת הבנק.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

בהתאם לחוות דעתם של היועצים המשפטיים של הבנק, על בסיס נתונים שמצויים במאגר המידע הממוכן, אשר תיקופם הושלם, ובשים לב להסדרים שמשרד המשפטים בארצות הברית ערך עם בנקים אחרים בקשר לחקירות הנוגעות לחשבונות בלתי מוצהרים של נישומים אמריקאים, הרי שנתונים מסוימים במאגר עשויים להיות רלוונטים לחשיפה של קבוצת הבנק, וזאת אם עמדת הבנק ביחס אליהם לא תתקבל.

על יסוד חוות הדעת האמורה, עומד סכום ההפרשה בגין החקירה על 44.3 מיליון דולר ארה"ב (כ-156 מיליון שקלים חדשים). סכום זה חושב ביחס לנתונים אשר לגביהם חיוו היועצים המשפטיים של הבנק את דעתם, כי הם עשויים להיות רלוונטים וכן בהתאם לרכיבים שהם חיוו דעתם כי יש לקחת אותם בחשבון לצורך החישוב, לפי העניין: אמדן של סכום המס שהיו אמורים הלקוחות האמריקאים הקשורים באותם נתונים ("הלקוחות הרלוונטים") לשלם לרשות המיסים בארצות הברית, ההכנסות שנצמחו לבנק מן הפעילות הבנקאית של הלקוחות הרלוונטים ושיעור מן הנכסים הכספיים של הלקוחות הרלוונטים. באשר לנתונים אשר קשורים לעסקי מזרחי שוויץ עם לקוחות אמריקאים, חושבה ההפרשה על בסיס חישוב הנסמך על הנחה תאורטית לפיה בנק מזרחי שוויץ נכלל בקטגוריה 2 בתוכנית השוויצרית.

יצוין, כי היועצים המשפטיים של הבנק חיוו את דעתם כי בשלב זה לא ניתן להעריך את ההפסד הפוטנציאלי שעלול להגרם לקבוצת הבנק בגין החקירה או את סכומי החשיפה של קבוצת הבנק המתייחסים לכך, או את טווח החשיפה. זאת, בין היתר, בשל כך שלפי ניסיונם המקצועי של עורכי הדין האמריקאים, לא ניתן להסיק מסקנות בנדון, אלא רק לאחר ניתוח מכלול המידע והנתונים שיימסרו, וכן בשל כך שכמפורט לעיל, טרם החל משא ומתן עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לגיבוש מתווה מתאים לקבוצת הבנק.

לאור האמור לעיל, הרי שיתכן שבעתיד יתברר שסכום ההפסד שיתממש יהיה גבוה משמעותית מסכום ההפרשה שנזקפה עד כה.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2017					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל - מדד
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
1,382	-	-	-	-	1,382
חוזי forward					
18	-	-	-	18	-
חוזי אופציה אחרים:					
1,042	-	-	-	1,042	-
אופציות שנכתבו					
Swaps					
2,442	-	-	-	1,060	1,382
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps)					
1,060	-	-	-	1,060	-
בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾					
108,435	38	-	102,550	-	5,847
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
80	-	-	80	-	-
אופציות שנכתבו					
201	-	-	201	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
10,996	-	-	10,996	-	-
אופציות שנכתבו					
10,568	-	-	10,568	-	-
אופציות שנקנו					
43,975	-	-	7,803	33,935	2,237
Swaps					
174,255	38	-	132,198	33,935	8,084
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps)					
22,890	-	-	-	20,765	2,125
בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
1,138	-	-	1,138	-	-
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
18,383	5,190	8,292	4,901	-	-
אופציות שנכתבו					
18,383	5,190	8,292	4,901	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
38	-	38	-	-	-
אופציות שנכתבו					
112	-	42	-	70	-
אופציות שנקנו					
5,129	-	5,117	8	4	-
Swaps					
43,183	10,380	21,781	10,948	74	-
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps)					
4	-	-	-	4	-
בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית					

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
 (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2017						
סך הכל	חוזי			חוזי ריבית		שקל - מדד אחר
	סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	מטבע חוץ	מטבע חוץ	
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט						
680	680	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
6,893	-	-	6,893	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
7,573	680	-	6,893	-	-	סך הכל
227,453	11,098	21,781	150,039	35,069	9,466	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
25	-	-	-	7	18	שווי הוגן ברוטו חיובי
67	-	-	-	65	2	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
3,395	1	-	2,143	904	347	שווי הוגן ברוטו חיובי
2,887	1	-	1,530	1,175	181	שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
389	-	308	80	1	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
337	-	287	50	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
ד. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב						
4	4	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
2	2	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
סך הכל						
3,813	5	308	2,223	912	365	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,813	5	308	2,223	912	365	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים						
1,569	5	147	1,066	167	184	
סך הכל						
3,293	3	287	1,580	1,240	183	שווי הוגן ברוטו שלילי
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,293	3	287	1,580	1,240	183	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים						
1,628	2	262	1,040	279	45	

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 5 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2016						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל - מדד	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
2,402	-	-	-	-	2,402	חוזי forward
19	-	-	-	19	-	חוזי אופציה אחרים:
1,362	-	-	-	1,362	-	אופציות שנכתבו Swaps
3,783	-	-	-	1,381	2,402	סך הכל
1,362	-	-	-	1,362	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
101,366	51	-	93,079	1,000	7,236	חוזי Forward
780	-	-	780	-	-	חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:
639	-	-	639	-	-	אופציות שנכתבו
						אופציות שנקנו
10,110	-	-	10,110	-	-	חוזי אופציה אחרים:
9,133	-	-	9,133	-	-	אופציות שנכתבו
41,384	-	-	8,180	31,461	1,743	אופציות שנקנו Swaps
163,412	51	-	121,921	32,461	8,979	סך הכל
18,382	-	-	-	16,910	1,472	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
1,288	-	-	1,288	-	-	חוזי Forward
16,068	-	11,648	4,420	-	-	חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:
16,068	-	11,648	4,420	-	-	אופציות שנכתבו
						אופציות שנקנו
86	-	36	-	50	-	חוזי אופציה אחרים:
173	-	23	-	150	-	אופציות שנכתבו
8,330	-	8,303	27	-	-	אופציות שנקנו Swaps
42,013	-	31,658	10,155	200	-	סך הכל
-	-	-	-	-	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2016						
סך הכל	חוזי			חוזי ריבית		שקל - מדד אחר
	סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	מטבע חוץ	אחר	
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט						
666	666	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
5,971	-	-	5,971	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
6,637	666	-	5,971	-	-	סך הכל
215,845	717	31,658	138,047	34,042	11,381	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
37	-	-	-	-	37	שווי הוגן ברוטו חיובי
122	-	-	-	117	5	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
2,864	1	-	1,296	1,177	390	שווי הוגן ברוטו חיובי
2,934	1	-	1,251	1,476	206	שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
368	-	300	68	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
461	-	402	59	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
ד. נגזרי אשראי						
-	-	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
4	4	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
-	-	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
3,269	1	300	1,364	1,177	427	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,269	1	300	1,364	1,177	427	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים						
1,036	1	215	502	192	126	
סך הכל						
3,521	5	402	1,310	1,593	211	שווי הוגן ברוטו שלילי
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,521	5	402	1,310	1,593	211	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים						
1,559	4	324	1,010	208	13	

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 2 מיליוני שקלים חדשים, ושווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 1 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2016					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל - מדד
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
2,196	-	-	-	-	2,196
חוזי forward					
חוזי אופציה אחרים:					
19	-	-	-	19	-
אופציות שנכתבו					
1,218	-	-	-	1,218	-
Swaps					
3,433	-	-	-	1,237	2,196
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
1,218	-	-	-	1,218	-
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾					
110,050	53	-	103,041	200	6,756
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
4	-	-	4	-	-
אופציות שנכתבו					
21	-	-	21	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
11,058	-	-	11,058	-	-
אופציות שנכתבו					
10,251	-	-	10,251	-	-
אופציות שנקנו					
41,972	-	-	8,256	31,906	1,810
Swaps					
173,356	53	-	132,631	32,106	8,566
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
19,536	-	-	-	17,889	1,647
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
1,148	-	-	1,148	-	-
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
20,786	2	14,194	6,590	-	-
אופציות שנכתבו					
20,786	2	14,194	6,590	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
41	-	41	-	-	-
אופציות שנכתבו					
227	-	27	-	200	-
אופציות שנקנו					
9,218	-	9,200	14	4	-
Swaps					
52,206	4	37,656	14,342	204	-
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית					
4	-	-	-	4	-

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2016					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				שקל - מדד	אחר
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
882	882	-	-	-	-
4,024	-	-	4,024	-	-
4,906	882	-	4,024	-	-
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב					
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
סך הכל					
233,901	939	37,656	150,997	33,547	10,762
סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
42	-	-	-	8	34
92	-	-	-	89	3
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾					
2,854	3	-	1,486	1,016	349
2,809	3	-	1,310	1,298	198
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
692	-	606	86	-	-
664	-	579	83	2	-
ד. נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב					
4	4	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-
סך הכל					
3,592	7	606	1,572	1,024	383
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾					
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
3,592	7	606	1,572	1,024	383
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
1,346	6	294	769	154	123
סך הכל					
3,566	4	579	1,393	1,389	201
שווי הוגן ברוטו שלילי					
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
3,566	4	579	1,393	1,389	201
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
1,705	3	564	894	231	13

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוברים בסך 8 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2017						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
3,813	1,268	41	13	2,401	90	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,684)	(98)	-	-	(1,586)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(905)	(270)	(41)	-	(594)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,224	900	-	13	221	90	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,561	900	-	101	1,395	165	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
(603)	(102)	-	-	(501)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,958	798	-	101	894	165	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
3,182	1,698	-	114	1,115	255	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3,293	1,138	-	13	2,052	90	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,684)	(98)	-	-	(1,586)	-	מכשירים פיננסיים
(308)	-	-	-	(308)	-	בטחון במזומן ששועבד
1,301	1,040	-	13	158	90	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
ליום 30 בספטמבר 2016						
3,269	863	1	30	2,221	154	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,721)	(11)	-	-	(1,710)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(451)	(37)	-	-	(414)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,097	815	1	30	97	154	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,553	1,052	-	236	1,265	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
(648)	(56)	-	-	(592)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,905	996	-	236	673	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
3,002	1,811	1	266	770	154	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3,521	1,187	10	-	2,125	199	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,721)	(11)	-	-	(1,710)	-	מכשירים פיננסיים
(278)	-	(9)	-	(269)	-	בטחון במזומן ששועבד
1,522	1,176	1	-	146	199	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 5 מיליוני שקלים חדשים.

(2) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 2 מיליוני שקלים חדשים.

(3) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(4) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 1 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2016					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים		בנקים	בורסות
		דילרים/ ברוקרים			
3,592	1,099	-	14	2,264	215 ⁽¹⁾ יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
					סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,678)	(44)	-	-	(1,634)	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(538)	(38)	-	-	(500)	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,376	1,017	-	14	130	215 סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,615	965	-	152	1,353	145 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(681)	(134)	-	-	(547)	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,934	831	-	152	806	145 סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
3,310	1,848	-	166	936	360 סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3,566	1,193	29	14	2,115	215 יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
					סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,678)	(44)	-	-	(1,634)	מכשירים פיננסיים
(318)	-	(23)	-	(295)	בטחון במזומן ששועבד
1,570	1,149	6	14	186	215 סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 8 מיליוני שקלים חדשים.

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

נתוני השווי ההוגן כוללים הכנסות מקיטון הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסכום של 2 ו-11 מיליוני שקלים חדשים לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 ו-2016 בהתאמה (לשנת 2016 - 14 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ג) פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2017					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
					חוזי ריבית:
9,466	824	4,379	3,207	1,056	שקל - מדד
35,069	7,723	17,752	5,378	4,216	אחר
150,039	1,249	10,492	45,887	92,411	חוזי מטבע חוץ
21,781	-	279	3,283	18,219	חוזים בגין מניות
11,098	354	238	21	10,485	חוזי סחורות ואחרים
227,453	10,150	33,140	57,776	126,387	סך הכל
ליום 30 בספטמבר 2016					
					חוזי ריבית:
11,381	489	6,911	2,735	1,246	שקל - מדד
34,042	8,982	16,451	6,900	1,709	אחר
138,047	2,367	8,913	37,095	89,672	חוזי מטבע חוץ
31,658	-	52	6,583	25,023	חוזים בגין מניות
717	472	103	113	29	חוזי סחורות ואחרים
215,845	12,310	32,430	53,426	117,679	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2016					
					חוזי ריבית:
10,762	866	6,458	1,386	2,052	שקל - מדד
33,547	8,534	17,150	5,055	2,808	אחר
150,997	2,186	9,704	46,200	92,907	חוזי מטבע חוץ
37,656	-	144	8,757	28,755	חוזים בגין מניות
939	422	243	229	45	חוזי סחורות ואחרים
233,901	12,008	33,699	61,627	126,567	סך הכל

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה וברת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור פעילות הלקוח. המידע הכספי בדוח הדירקטוריון וההנהלה נכלל בהתאם להגדרות המגזרים הפיקוחיים. בנוסף, נכללים בדוחות הכספיים, במסגרת ביאור 12 לדוחות, גילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה". מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות והוצאות אשר עומדות בקריטריונים להלן:

- תוצאות פעילותו נבחנות באופן סדיר לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם גבוה בין המגזרים הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשייך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת ההחלטות. לפיכך, בשלב זה, מדווחים בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות הנוגעים לאנשים פרטיים ומגזרי פעילות שאינם פרטיים (לרבות מגזרי פעילות עסקיים, גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק). אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שחבותם מסווגת כחבות של "אנשים פרטיים" - הלוואות לדירור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

להלן הגדרות המגזרים הפיקוחיים:

משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית כאמור להלן.

בנקאות פרטית - אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים מעל 3 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזור פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים גדולים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.

גופים מוסדיים - עסקים בעלי קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.

ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות.

פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.

ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפידיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, הפקדה של פיקדונות בבנקים ופיקדונות מבנקים בארץ ובחוץ לארץ, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ, פיקדונות בממשלות וממשלות.

השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים.

פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

מגזרי הפעילות לעיל נחלקים לפעילות בישראל ופעילות בחוץ לארץ, כאשר הפעילות בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית בלבד.

חריגים לסיווג לקוחות עסקיים בהתאם למחזור פעילות

בהתאם לקובץ שאלות ותשובות של בנק ישראל מסווג הבנק לקוחות עסקיים למגזרי פעילות שלא על פי מחזור פעילותם במקרים הבאים:

- כאשר לבנק אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי וחבות הלקוח קטנה מ-80 אלפי שקלים חדשים, מסווג הלקוח למגזר הפעילות הפיקוחי המתאים לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק. סיווג זה יעשה בהתאמה לקטגוריות מחזור ההכנסות לעיל כאשר סך הנכסים הפיננסיים יוכלו ב-10 לצורך סיווגים כאמור.
- כאשר לדעת הבנק, מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף פעילותו וסך המאזן של הלקוח גדול מ-100 מיליוני שקלים חדשים, מסווג הבנק את הלקוח למגזר עסקים גדולים. סיווג באופן זה מבוצע למשל בענף הנדל"ן. כאשר סך המאזן נמוך מ-100 מיליוני שקלים חדשים ומחזור ההכנסות אינו מייצג כאמור, יסווג הלקוח, בדרך כלל, כדלקמן:
עסקים זעירים וקטנים - סך הנכסים במאזן הלקוח נמוך מ-50 מיליוני שקלים חדשים.
עסקים בינוניים - עסקים שסך הנכסים במאזן הלקוח גדול או שווה ל-50 מיליוני שקלים וקטן מ-215 מיליוני שקלים חדשים.
עסקים גדולים - עסקים שסך הנכסים במאזן הלקוח גדול או שווה ל-215 מיליוני שקלים חדשים.

המוצרים העיקריים המוצעים במסגרת מגזרי הפעילות השונים של הבנק הם:

- **בנקאות ופיננסים** - מכלול השירותים הבנקאיים המוצעים ללקוחות פרטיים ולתאגידיים, לרבות ניהול חשבונות עובר-ושב וחח"ד, העמדת אשראי וערבויות לסוגיהם, קבלת פיקדונות, פעילות סחר חוץ (יבוא, יצוא, אשראי דוקומנטרי וכדומה), פעילות במכשירים נגזרים, לרבות מסחר במטבעות ובריבית ועוד.
- **שוק ההון** - פעילות בניירות ערך עבור לקוחות בבורסות בארץ ובעולם, שירותי תפעול לקופות גמל והפצה של קרנות נאמנות (ניהול קופות גמל וקרנות נאמנות עד למכירתן), המשמשות אפיקי השקעה ללקוחות הבנק.
- **כרטיסי אשראי** - מכלול המוצרים הפיננסיים והשירותים הבנקאיים הניתנים בקשר עם כרטיסי האשראי המונפקים ללקוחות הבנק על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.
- **משכנתאות** - הלוואות לדיור המובטחות במשכון דירת מגורים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תכניות הסיוע הממשלתיות.
- **בנייה ונדל"ן** - פעילות בנקאית מול חברות בתחום הנדל"ן, וכן שירותים בנקאיים ייחודיים בתחום הנדל"ן, לרבות מימון הקמת פרויקטים של נדל"ן בשיטת הליווי הסגור.

העקרונות על פיהן מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת הם כדלקמן:

הכנסות ריבית מאשראי והוצאות ריבית על פיקדונות מיוחסות ישירות ללקוח. בגין אשראי מיוחסת ללקוחות הוצאה בגובה עלות המקורות (מחיר המעבר), כנגד זיכוי בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. כל אחד מהמגזרים מחויב גם בפרמיה העודפת הגלומה בעלות גיוס מכשירי הון כשירים להלימות הון. זאת על פי ההון המיוחס לפעילותו. בגין פיקדונות מיוחסת ללקוחות הכנסה בגובה עלות המקורות, כנגד חיוב בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. מחירי המעבר לאשראי ופיקדונות דומים. כל אחד מהמגזרים מזוכה בגין ההון המיוחס לפעילותו, כנגד חיוב מגזר הניהול הפיננסי. צריכת ההון נמדדת על פי ההיקף הממוצע של נכסי הסיכון המנוהלים במגזר.
בחישוב נכסי הסיכון המיוחסים לכל מגזר, "מומרים" חשיפות אשראי חוץ מאזני לשווה ערך אשראי, לפי מקדמים שנקבעו בהוראות המדידה של הלימות הון.
בפעילות במכשירים נגזרים מיוחסת ללקוח רווחיות בגובה המרווח המגולם במחיר המכשיר הנגזר המצוטט ללקוח. רווחים הנובעים משינויים בשווי ההוגן של הנגזרים מיוחסים לניהול הפיננסי.
רווחים והפסדים מהשקעות הבנק בניירות ערך ומפוזיציות אסטרטגיות מיוחסים לניהול הפיננסי.
הוצאות בגין הפסדי אשראי מיוחסות ישירות ללקוחות שבגינם היא בוצעה.
הכנסות מעמלות והכנסות אחרות משויכות ספציפית ללקוחות.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

הוצאות שכר, אחזקת מבנים והוצאות אחרות המשויכות ספציפית לסניפי הבנק, מועמסות על לקוחות הסניף באמצעות מפתחות העמסה המביאים לידי ביטוי את נפח הפעילות של הלקוח ומספר הפעולות בחשבונו. בהמשך, מבוצעת התחשבות נוספת (בינמגזרית) במסגרתה מועמסות חלק מההוצאות הישירות של הסניף על הלקוחות ממגזרי הפעילות שאינם קמעונאיים.

ההתחשבות הבינמגזרית משקפת את העובדה שהסניף משרת גם לקוחות שאינם קמעונאיים. התחשבות זו מוצגת במסגרת ההוצאות/ההכנסות הבינמגזריות בביאור.

הוצאות השכר של עובדי המטה, הוצאות האחזקה וההוצאות האחרות שאינן מתייחסות ספציפית לסניפים, מועמסות על הלקוחות לפי בסיסי העמסה המביאים בחשבון את חלקה היחסי של ההוצאה למגזר.

לעיתים ניתן לייחס הוצאות מטה מסוימות למגזר פעילות ספציפי ועיתים ניתן לייחס הוצאות מטה מסוימות בהתאם להערכה קיימת על חלוקת המשאבים המוקצית לכל מגזר.

כאשר לא ניתן לייחס את הוצאת המטה, הן תועמסנה לפי שקלול של נפח ופעולות מחשב כאמור לעיל. במסגרת הזו, הוצאות המחשב הנוגעות באופן ישיר למגזרי פעילות ספציפיים מיוחסות לאותם המגזרים, והוצאות מחשב אחרות מועמסות על מגזרי הפעילות לפי מספר עובדים.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות יוחסה באופן יחסי ללקוחות לפי שיעור המס האפקטיבי, ובהתחשב בהשפעות מס המתייחסות למגזרים מסוימים ולא לכלל פעילות הבנק.

התשואה להון מחושבת כיחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי המיוחס. ההון העצמי מיוחס על בסיס נכסי הסיכון הממוצעים של הלקוחות.

יתרות מאזניות ויתרות נכסים בניהול שויכו ספציפית ללקוחות. הרכוש הקבוע מיוחס בהתאם למפתחות העמסה מתאימים.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל						
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית				
		הלוואות				
		מזה: כרטיסי אשראי	אחרים	לדיר	סך הכל	מזה: כרטיסי אשראי
666	1	3,047	25	637	2,410	הכנסות ריבית מחיצוניים
49	91	336	-	336	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
617	(90)	2,711	25	301	2,410	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
37	133	(911)	(4)	543	(1,454)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
654	43	1,800	21	844	956	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאין מריבית
249	7	502	101	390	112	סך עמלות והכנסות אחרות
249	7	502	101	390	112	סך הכנסות שאין מריבית
903	50	2,302	122	1,234	1,068	סך הכנסות
107	1	110	-	92	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי
489	37	1,588	15	1,120	468	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(2)	1	2	-	2	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
487	38	1,590	15	1,122	468	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
309	11	602	107	20	582	רווח לפני מיסים
113	4	220	39	7	213	הפרשה למיסים על הרווח
196	7	382	68	13	369	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
196	7	382	68	13	369	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאין מקנות שליטה
(1)	-	(14)	(2)	(14)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאין מקנות שליטה
195	7	368	66	(1)	369	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
15,943	77	135,975	3,229	18,658	117,317	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
15,943	77	135,975	3,229	18,658	117,317	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
16,428	97	138,954	3,575	19,644	119,310	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
370	-	114	-	73	41	יתרת חובות פגומים
56	-	1,049	-	25	1,024	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
18,383	11,371	73,039	3,229	73,039	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
18,383	11,371	73,039	-	73,039	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
20,010	12,032	74,786	-	74,786	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
14,714	27	81,726	1,614	17,100	64,626	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
15,394	19	83,372	1,581	17,352	66,020	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
15,186	2,404	48,894	-	41,962	6,932	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:						
577	1	1,477	21	553	924	מרווח מפעילות מתן אשראי
64	42	289	-	289	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
13	-	34	-	2	32	אחר
654	43	1,800	21	844	956	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 2017).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות ישראל				
4,571	169	4,402	103	32	384	169
1,360	38	1,322	460	253	114	19
3,211	131	3,080	(357)	(221)	270	150
-	(14)	14	373	305	74	3
3,211	117	3,094	16	84	344	153
81	5	76	76	-	-	-
1,108	28	1,080	115	38	112	57
1,189	33	1,156	191	38	112	57
4,400	150	4,250	207	122	456	210
132	2	130	-	(19)	(53)	(16)
2,672	54	2,618	222	95	111	76
-	-	-	(3)	-	1	1
2,672	54	2,618	219	95	112	77
1,596	94	1,502	(12)	46	397	149
584	34	550	(4)	17	145	55
1,012	60	952	(8)	29	252	94
-	-	-	-	-	-	-
1,012	60	952	(8)	29	252	94
(30)	-	(30)	(15)	-	-	-
982	60	922	(23)	29	252	94
233,691	10,447	223,244	49,574	1,508	14,687	5,480
33	-	33	33	-	-	-
176,725	3,055	173,670	-	1,508	14,687	5,480
180,086	3,250	176,836	-	1,079	14,564	5,714
639	1	638	-	-	100	54
1,114	-	1,114	-	-	-	9
219,954	9,005	210,949	34,948	38,543	27,595	7,070
181,105	5,104	176,001	-	38,543	27,595	7,070
184,221	5,130	179,091	-	39,404	26,250	6,609
135,300	3,499	131,801	5,716	2,365	20,902	6,351
138,363	3,549	134,814	6,217	2,167	20,679	6,966
259,270	-	259,270	12,023	149,344	26,919	4,500
2,571	68	2,503	-	25	294	129
523	10	513	-	57	42	19
117	39	78	16	2	8	5
3,211	117	3,094	16	84	344	153

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל							
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית					
		הלוואות					
		מזה: מזכה	מזה: מחויבים	מזה: מחויבים	מזה: מחויבים	מזה: מחויבים	
סך הכל	מזה: מחויבים	מזה: מחויבים	מזה: מחויבים	מזה: מחויבים	מזה: מחויבים		
624	1	2,664	24	581	2,083	הכנסות ריבית מחיצוניים	
38	76	303	-	303	-	הוצאות ריבית מחיצוניים	
586	(75)	2,361	24	278	2,083	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים	
8	112	(804)	(3)	468	(1,272)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי	
594	37	1,557	21	746	811	סך הכנסות ריבית, נטו	
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית	
247	8	500	64	388	112	סך עמלות והכנסות אחרות	
247	8	500	64	388	112	סך הכנסות שאינן מריבית	
841	45	2,057	85	1,134	923	סך הכנסות	
96	1	68	-	60	8	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
458	29	1,492	13	1,122	370	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים	
(44)	5	(77)	-	(77)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי	
414	34	1,415	13	1,045	370	סך הוצאות תפעוליות ואחרות	
331	10	574	72	29	545	רווח לפני מיסים	
124	4	216	25	11	205	הפרשה למיסים על הרווח	
207	6	358	47	18	340	רווח לאחר מיסים	
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות -	
207	6	358	47	18	340	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
(1)	-	(22)	(2)	(22)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
206	6	336	45	(4)	340	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי	
14,693	71	127,236	3,431	17,652	109,584	יתרה ממוצעת של נכסים	
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות	
14,693	71	127,236	3,166	17,652	109,584	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	
15,019	98	131,239	3,472	18,355	112,884	יתרת האשראי לציבור לטוף תקופת הדיווח	
297	-	99	-	77	22	יתרת חובות פגומים	
51	-	850	-	23	827	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה	
14,555	10,508	68,666	3,431	68,666	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות	
14,555	10,508	68,666	-	68,666	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	
15,301	10,666	70,327	-	70,327	-	יתרת פיקדונות הציבור לטוף תקופת הדיווח	
13,191	28	75,946	1,586	15,696	60,250	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾	
13,970	34	78,491	1,671	16,454	62,037	יתרת נכסי סיכון לטוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾	
13,456	2,103	44,596	-	38,672	5,924	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾	
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
540	1	1,301	21	512	789	מרווח מפעילות מתן אשראי	
40	36	233	-	233	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	
14	-	23	-	1	22	אחר	
594	37	1,557	21	746	811	סך הכל הכנסות ריבית, נטו	

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 78 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

(4) סווג מחדש. עיקר הסינוף נובע מפעילות בנק יהב שהוצגה ברובה במגזר משקי הבית. לאחר הסינוף, מוצגת פעילות יהב גם בניהול פיננסי.

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות ישראל				
4,057	150	3,907	40	41	387	150
1,227	27	1,200	426	241	98	18
2,830	123	2,707	(386)	(200)	289	132
-	(5)	5	360	273	50	6
2,830	118	2,712	(26)	73	339	138
176	5	171	170	1	-	-
1,197	22	1,175	202	41	129	48
1,373	27	1,346	372	42	129	48
4,203	145	4,058	346	115	468	186
119	(2)	121	(2)	2	(43)	(1)
2,430	57	2,373	250	71	45	28
-	-	-	2	25	50	39
2,430	57	2,373	252	96	95	67
1,654	90	1,564	96	17	416	120
621	34	587	36	6	156	45
1,033	56	977	60	11	260	75
1	-	1	1	-	-	-
1,034	56	978	61	11	260	75
(33)	-	(33)	(10)	-	-	-
1,001	56	945	51	11	260	75
214,263	9,874	204,389	41,814	1,650	14,098	4,827
36	-	36	36	-	-	-
165,755	3,180	162,575	-	1,650	14,098	4,827
170,024	3,415	166,609	-	1,321	13,966	4,966
683	6	677	-	9	203	69
909	-	909	-	-	8	-
205,894	8,826	197,068	34,187	34,686	28,133	6,333
167,527	4,646	162,881	-	34,686	28,133	6,333
173,748	4,942	168,806	-	35,496	29,958	7,058
130,981	3,645	127,336	5,448	2,611	23,710	6,402
133,349	3,712	129,637	5,732	2,515	21,947	6,948
226,468	-	226,468	105	140,874	21,593	3,741
2,344	63	2,281	-	29	291	119
422	10	412	-	44	42	17
64	45	19	(26)	-	6	2
2,830	118	2,712	(26)	73	339	138

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל							
עסקים קטנים וזעירים	בקאות פרטית	משקי בית					
		הלוואות					
		מזה: כרטיסי אשראי	אחרים	לדיוור	מזה: סך הכל	מזה: סך הכל	
225	-	775	9	207	568	הכנסות ריבית מחיצוניים	
15	26	77	-	77	-	הוצאות ריבית מחיצוניים	
210	(26)	698	9	130	568	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים	
20	40	(74)	(2)	161	(235)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי	
230	14	624	7	291	333	סך הכנסות ריבית, נטו	
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאין מריבית	
86	2	166	31	115	51	סך עמלות והכנסות אחרות	
86	2	166	31	115	51	סך הכנסות שאין מריבית	
316	16	790	38	406	384	סך הכנסות	
37	-	38	-	32	6	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
178	12	565	5	360	205	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים	
-	1	1	-	1	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי	
178	13	566	5	361	205	סך הוצאות תפעוליות ואחרות	
101	3	186	33	13	173	רווח לפני מיסים	
38	1	69	12	5	64	הפרשה למיסים על הרווח	
63	2	117	21	8	109	רווח לאחר מיסים	
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות	
63	2	117	21	8	109	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאין מקנות שליטה	
-	-	(6)	(1)	(6)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאין מקנות שליטה	
63	2	111	20	2	109	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי	
16,579	89	137,821	4,063	19,058	118,763	יתרה ממוצעת של נכסים	
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות	
16,579	89	137,821	4,063	19,058	118,763	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	
16,428	97	138,954	3,575	19,644	119,310	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	
370	-	114	-	73	41	יתרת חובות פגומים	
56	-	1,049	-	25	1,024	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה	
19,521	11,809	74,221	4,063	74,221	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות	
19,521	11,809	74,221	-	74,221	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	
20,010	12,032	74,786	-	74,786	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	
15,262	20	82,799	1,581	17,230	65,569	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾	
15,394	19	83,372	1,581	17,352	66,020	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾	
18,122	2,340	53,578	46,538	46,538	7,040	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾	
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
199	1	511	7	188	323	מרווח מפעילות מתן אשראי	
25	13	103	-	103	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	
6	-	10	-	-	10	אחר	
230	14	624	7	291	333	סך הכל הכנסות ריבית, נטו	

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות ישראל				
1,300	62	1,238	49	11	116	62
289	13	276	57	60	37	4
1,011	49	962	(8)	(49)	79	58
-	(7)	7	(85)	79	31	(4)
1,011	42	969	(93)	30	110	54
61	1	60	60	-	-	-
374	9	365	41	11	37	22
435	10	425	101	11	37	22
1,446	52	1,394	8	41	147	76
41	-	41	-	(9)	(23)	(2)
972	19	953	91	34	43	30
-	-	-	-	(2)	-	-
972	19	953	91	32	43	30
433	33	400	(83)	18	127	48
161	12	149	(31)	7	47	18
272	21	251	(52)	11	80	30
-	-	-	-	-	-	-
272	21	251	(52)	11	80	30
(11)	-	(11)	(5)	-	-	-
261	21	240	(57)	11	80	30
236,791	10,803	225,988	50,042	1,384	14,187	5,886
36	-	36	36	-	-	-
178,827	3,107	175,720	-	1,384	13,961	5,886
180,086	3,250	176,836	-	1,079	14,564	5,714
639	1	638	-	-	100	54
1,114	-	1,114	-	-	-	9
222,866	9,361	213,505	34,558	40,395	25,609	7,392
184,031	5,084	178,947	-	40,395	25,609	7,392
184,221	5,130	179,091	-	39,404	26,250	6,609
137,755	3,537	134,218	6,308	2,212	20,918	6,699
138,363	3,549	134,814	6,217	2,167	20,679	6,966
264,790	-	264,790	12,285	147,186	26,795	4,484
885	22	863	-	8	97	47
185	4	181	-	21	13	6
(59)	16	(75)	(93)	1	-	1
1,011	42	969	(93)	30	110	54

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל							
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית					
		הלוואות					
		מזה: כרטיסי אשראי	סך הכל	אחרים ⁽⁴⁾	לדיר	מזה:	
208	-	1,117	9	206	911	הכנסות ריבית מחיצוניים	
17	32	137	-	137	-	הוצאות ריבית מחיצוניים	
191	(32)	980	9	69	911	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים	
16	44	(441)	(1)	186	(627)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי	
207	12	539	8	255	284	סך הכנסות ריבית, נטו	
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית	
88	1	164	(4)	126	38	סך עמלות והכנסות אחרות	
88	1	164	(4)	126	38	סך הכנסות שאינן מריבית	
295	13	703	4	381	322	סך הכנסות	
33	1	31	-	24	7	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
156	10	499	3	356	143	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים	
(14)	1	(23)	-	(23)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי	
142	11	476	3	333	143	סך הוצאות תפעוליות ואחרות	
120	1	196	1	24	172	רווח לפני מיסים	
43	-	71	-	9	62	הפרשה למיסים על הרווח	
77	1	125	1	15	110	רווח לאחר מיסים	
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות -	
77	1	125	1	15	110	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
-	-	(8)	-	(8)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
77	1	117	1	7	110	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי	
14,907	75	130,596	3,763	18,310	112,286	יתרה ממוצעת של נכסים	
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות	
14,907	75	130,596	3,186	18,310	112,286	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	
15,019	98	131,239	3,472	18,355	112,884	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	
297	-	99	-	77	22	יתרת חובות פגומים	
51	-	850	-	23	827	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה	
15,367	10,554	70,314	3,763	70,314	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות	
15,367	10,554	70,314	-	70,314	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	
15,301	10,666	70,327	-	70,327	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	
13,758	32	77,438	1,620	16,100	61,338	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾	
13,970	34	78,491	1,671	16,454	62,037	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾	
12,780	2,593	46,180	-	39,930	6,250	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾	
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
186	-	448	8	171	277	מרווח מפעילות מתן אשראי	
15	12	83	-	83	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	
6	-	8	-	1	7	אחר	
207	12	539	8	255	284	סך הכל הכנסות ריבית, נטו	

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 78 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

(4) סווג מחדש. עיקר הסינוף נובע מפעילות בנק יהב שהוצגה ברובה במגזר משקי הבית. לאחר הסינוף, מוצגת פעילות יהב גם בניהול פיננסי.

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות ישראל				
1,601	55	1,546	12	14	150	45
545	10	535	204	102	34	9
1,056	45	1,011	(192)	(88)	116	36
-	(2)	2	262	113	(4)	12
1,056	43	1,013	70	25	112	48
40	1	39	39	-	-	-
380	7	373	49	14	41	16
420	8	412	88	14	41	16
1,476	51	1,425	158	39	153	64
59	1	58	(1)	(1)	(6)	1
815	18	797	80	29	14	9
-	-	-	-	5	16	15
815	18	797	80	34	30	24
602	32	570	79	6	129	39
218	12	206	29	2	47	14
384	20	364	50	4	82	25
1	-	1	1	-	-	-
385	20	365	51	4	82	25
(12)	-	(12)	(4)	-	-	-
373	20	353	47	4	82	25
217,189	10,692	206,497	40,108	1,566	14,416	4,829
39	-	39	39	-	-	-
169,649	3,260	166,389	-	1,566	14,416	4,829
170,024	3,415	166,609	-	1,321	13,966	4,966
683	6	677	-	9	203	69
909	-	909	-	-	8	-
209,926	9,158	200,768	33,865	35,588	28,231	6,849
171,663	4,760	166,903	-	35,588	28,231	6,849
173,748	4,942	168,806	-	35,496	29,958	7,058
132,494	3,670	128,824	5,584	2,508	22,812	6,692
133,349	3,712	129,637	5,732	2,515	21,947	6,948
233,770	-	233,770	265	143,218	24,891	3,843
804	21	783	-	10	99	40
149	4	145	-	15	13	7
103	18	85	70	-	-	1
1,056	43	1,013	70	25	112	48

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל							
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית					
		הלוואות					
		מזה: כרטיסי אשראי	סך הכל	אחרים ⁽⁴⁾	לדיר	מזה:	
817	1	3,477	32	801	2,676	הכנסות ריבית מחיצוניים	
45	101	376	-	376	-	הוצאות ריבית מחיצוניים	
772	(100)	3,101	32	425	2,676	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים	
9	147	(965)	(5)	611	(1,576)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי	
781	47	2,136	27	1,036	1,100	סך הכנסות ריבית, נטו	
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית	
320	10	674	143	520	154	סך עמלות והכנסות אחרות	
320	10	674	143	520	154	סך הכנסות שאינן מריבית	
1,101	57	2,810	170	1,556	1,254	סך הכנסות	
114	1	104	1	91	13	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
598	39	1,997	28	1,430	567	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים	
(44)	5	(77)	(8)	(77)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי	
554	44	1,920	20	1,353	567	סך הוצאות תפעוליות ואחרות	
433	12	786	149	112	674	רווח לפני מיסים	
168	5	306	58	44	262	הפרשה למיסים על הרווח	
265	7	480	91	68	412	רווח לאחר מיסים	
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות -	
265	7	480	91	68	412	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
(1)	-	(27)	(5)	(27)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
264	7	453	86	41	412	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי	
14,772	73	128,449	3,537	17,837	110,612	יתרה ממוצעת של נכסים	
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות	
14,772	73	128,449	3,083	17,837	110,612	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	
15,387	82	133,483	3,383	18,792	114,691	יתרת האשראי לציבור לוסף תקופת הדיווח	
312	-	97	-	70	27	יתרת חובות פגומים	
52	-	879	-	26	853	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה	
14,955	10,637	69,137	3,537	69,137	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות	
14,955	10,637	69,137	-	69,137	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	
15,738	11,167	71,334	-	71,334	-	יתרת פיקדונות הציבור לוסף תקופת הדיווח	
13,345	27	76,785	1,642	15,935	60,850	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾	
13,963	24	80,139	1,615	16,892	63,247	יתרת נכסי סיכון לוסף תקופת הדיווח ⁽¹⁾	
13,224	2,074	45,268	-	39,164	6,104	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾	
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
709	1	1,778	27	705	1,073	מרווח מפעילות מתן אשראי	
54	46	329	-	329	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	
18	-	29	-	2	27	אחר	
781	47	2,136	27	1,036	1,100	סך הכל הכנסות ריבית, נטו	

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 92 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

(4) סווג מחדש. עיקר הסינוף נובע מפעילות בנק יחב שהוצגה ברובה במגזר משקי הבית. לאחר הסינוף, מוצגת פעילות יחב גם בניהול פיננסי.

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות ישראל				
5,311	195	5,116	69	53	499	200
1,533	36	1,497	509	308	133	25
3,778	159	3,619	(440)	(255)	366	175
-	(5)	5	362	351	89	12
3,778	154	3,624	(78)	96	455	187
295	4	291	291	-	-	-
1,567	31	1,536	239	59	166	68
1,862	35	1,827	530	59	166	68
5,640	189	5,451	452	155	621	255
200	1	199	(1)	(1)	(29)	11
3,299	74	3,225	355	102	83	51
-	-	-	2	25	50	39
3,299	74	3,225	357	127	133	90
2,141	114	2,027	96	29	517	154
833	44	789	38	11	201	60
1,308	70	1,238	58	18	316	94
-	-	-	-	-	-	-
1,308	70	1,238	58	18	316	94
(42)	-	(42)	(14)	-	-	-
1,266	70	1,196	44	18	316	94
216,835	10,181	206,654	42,384	1,583	14,531	4,862
35	-	35	35	-	-	-
167,465	3,195	164,270	-	1,583	14,531	4,862
172,779	3,250	169,529	-	1,577	14,131	4,869
681	1	680	-	-	205	66
958	-	958	-	-	6	21
203,752	8,690	195,062	30,386	34,670	28,728	6,549
169,494	4,818	164,676	-	34,670	28,728	6,549
178,252	5,249	173,003	-	35,285	32,101	7,378
131,166	3,594	127,572	5,414	2,564	23,131	6,306
131,902	3,391	128,511	5,277	2,375	20,813	5,920
228,542	-	228,542	248	141,469	22,572	3,687
3,165	92	3,073	-	37	387	161
579	11	568	-	59	57	23
34	51	(17)	(78)	-	11	3
3,778	154	3,624	(78)	96	455	187

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

ב. מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ.

לפרטים בדבר מדידת תוצאות הפעילות של הבנק, בהתאם לגישת המגזרים הפיקוחיים כפי שהגדיר המפקח על הבנקים, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים לעיל.

להלן מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה":

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים הקטנים ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית, המטפלת גם בלקוחות עסקיים קטנים, המתאפיינים בהיקף חבות נמוך מ-6 מיליון שקלים חדשים, במחזור מכירות נמוך מ-30 מיליון שקלים חדשים וביתרת נכסים נזילים נמוכה מ-10 מיליון שקלים חדשים. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצורכיהם.

בנקאות פרטית - הטיפול בבנקאות הפרטית נמצא באחריות סקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית. על לקוחות סקטור בנקאות פרטית נמנים בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות לטווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על מיליון שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק נגישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שישה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. לקוחות עסקיים משויכים לסקטור עסקים בעיקר על פי תבחינים הכוללים היקף חבות שבין 6 ל-25 מיליון שקלים חדשים, מחזור מכירות בין 30 לבין 120 מיליון שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בין 10 לבין 40 מיליון שקלים חדשים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקית - סקטור תאגידי גדולים שבחטיבה העסקית, אחראי על מגזר הבנקאות העסקית, בו מתרכז הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. התבחינים שעל פיהם מתקבלת החלטה לשיוך לקוח לסקטור תאגידיים כוללים היקף חבות הגבוה מ-25 מיליון שקלים חדשים, מחזור מכירות מעל 120 מיליון שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בהיקף של למעלה מ-40 מיליון שקלים חדשים. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנזילות ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידיים ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית.

המוצרים העיקריים והעקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת במסגרת מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, דומים למוצרים ולעקרונות לפי גישת מגזרי הפעילות הפיקוחיים.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
 לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית משכנתאות פרטית	משקי בית משכנתאות פרטית	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
3,211	(393)	417	120	439	(8)	2,224	412	מחיצוניים
-	431	216	16	72	63	(1,403)	605	בינמגזרי
3,211	38	633	136	511	55	821	1,017	סך הכל הכנסות ריבית נטו
81	61	16	-	1	-	-	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,108	167	152	36	209	43	109	392	עמלות והכנסות אחרות
4,400	266	801	172	721	98	930	1,412	סך הכנסות
132	-	(86)	1	110	-	18	89	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,672	253	250	98	421	66	417	1,167	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,596	13	637	73	190	32	495	156	רווח לפני מס
584	4	233	27	70	12	181	57	הפרשה למסים על הרווח
1,012	9	404	46	120	20	314	99	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
1,012	9	404	46	120	20	314	99	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(30)	(16)	-	-	-	-	-	(14)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
982	(7)	404	46	120	20	314	85	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
10.1%	-	16.9%	11.9%	17.4%	42.3%	6.7%	6.9%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
175,264	-	22,984	4,675	11,523	900	112,432	22,750	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
181,104	10,237	58,224	6,422	18,794	7,981	-	79,446	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
233,691	50,749	28,647	4,733	11,229	1,559	112,807	23,967	יתרה ממוצעת של נכסים
135,300	6,273	31,963	5,142	9,246	649	62,184	19,843	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 2017).

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
 לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים ⁽⁴⁾	
הכנסות ריבית נטו:								
2,830	(474)	457	121	415	(1)	1,920	392	מחיצוניים
-	486	122	5	47	56	(1,226)	510	בינמגזרי
2,830	12	579	126	462	55	694	902	סך הכל הכנסות ריבית נטו
176	160	12	-	1	1	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,197	206	193	37	204	44	111	402	עמלות והכנסות אחרות
4,203	378	784	163	667	100	805	1,306	סך הכנסות
119	(2)	(41)	4	90	-	7	61	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,430	339	238	86	395	68	281	1,023	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,654	41	587	73	182	32	517	222	רווח לפני מס
621	17	220	27	68	12	194	83	הפרשה למסים על הרווח
1,033	24	367	46	114	20	323	139	רווח לאחר מיסים
								חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
1	1	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
								לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,034	25	367	46	114	20	323	139	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(33)	(10)	-	-	(1)	-	-	(22)	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,001	15	367	46	113	20	323	117	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
11.0%	4.7%	14.3%	12.8%	18.8%	33.8%	7.6%	11.5%	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
164,860	-	22,284	4,538	10,590	1,049	105,031	21,368	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
167,502	10,501	54,426	5,654	15,340	7,288	-	74,293	יתרה ממוצעת של נכסים
214,263	43,155	27,415	4,600	10,735	1,812	105,324	21,222	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾
130,981	5,336	35,320	4,953	8,018	832	58,067	18,455	

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 78 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.
 (4) סווג מחדש. עיקר הסיווג נובע מפעילות בנק יהב שהוצגה ברובה במגזר משקי הבית. לאחר הסיווג, מוצגת פעילות יהב גם בניהול פיננסי.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
 לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
1,011	(11)	148	41	157	(2)	509	169	מחיצוניים
-	(79)	71	7	23	22	(225)	181	בינמגזרי
1,011	(90)	219	48	180	20	284	350	סך הכל הכנסות ריבית נטו
61	54	5	-	1	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
374	60	48	13	73	14	36	130	עמלות והכנסות אחרות
1,446	24	272	61	254	34	320	481	סך הכנסות
41	-	(34)	(2)	34	1	7	35	הוצאות בגין הפסדי אשראי
972	96	91	36	154	22	153	420	הוצאות תפעוליות ואחרות
433	(72)	215	27	66	11	160	26	רווח לפני מס
161	(27)	80	10	25	4	59	10	הפרשה למסים על הרווח
272	(45)	135	17	41	7	101	16	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
272	(45)	135	17	41	7	101	16	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(11)	(5)	-	-	-	-	-	(6)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
261	(50)	135	17	41	7	101	10	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
8.0%	-	17.4%	13.3%	18.1%	56.7%	6.5%	2.3%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 2017).

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
 לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים ⁽⁴⁾	
הכנסות ריבית נטו:								
1,056	(251)	162	56	134	(3)	850	108	מחיצוניים
-	333	37	(13)	24	22	(606)	203	בימגזרי
1,056	82	199	43	158	19	244	311	סך הכל הכנסות ריבית נטו
40	31	7	-	1	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
380	53	63	11	71	14	37	131	עמלות והכנסות אחרות
1,476	166	269	54	230	33	281	443	סך הכנסות
59	(1)	(2)	(2)	29	(1)	7	29	הוצאות בגין הפסדי אשראי
815	111	81	30	134	24	95	340	הוצאות תפעוליות ואחרות
602	56	190	26	67	10	179	74	רווח לפני מס
218	20	69	9	24	4	65	27	הפרשה למסים על הרווח
384	36	121	17	43	6	114	47	רווח לאחר מיסים
1	1	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
385	37	121	17	43	6	114	47	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(12)	(4)	-	-	-	-	-	(8)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
373	33	121	17	43	6	114	39	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
12.4%	31.8%	15.0%	14.6%	20.4%	35.2%	8.1%	12.8%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾

- (1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 78 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממיומש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.
 (4) סווג מחדש. עיקר הסינוף נובע מפעילות בנק יב שהוצגה ברובה במגזר משקי הבית. לאחר הסינוף, מוצגת פעילות יב גם בניהול פיננסי.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטיות	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים ⁽⁴⁾	
הכנסות ריבית נטו:								
3,778	(533)	580	158	560	(5)	2,461	557	מחיצוניים
-	692	186	6	61	78	(1,518)	495	בינמגזרי
3,778	159	766	164	621	73	943	1,052	סך הכל הכנסות ריבית נטו
295	263	21	5	2	1	-	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,567	250	257	49	266	60	149	536	עמלות והכנסות אחרות
5,640	672	1,044	218	889	134	1,092	1,591	סך הכנסות
200	(1)	(14)	5	120	(2)	11	81	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,299	433	305	110	509	91	486	1,365	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,141	240	753	103	260	45	595	145	רווח לפני מס
833	94	293	40	101	18	231	56	הפרשה למסים על הרווח
1,308	146	460	63	159	27	364	89	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
1,308	146	460	63	159	27	364	89	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(42)	(14)	-	-	(1)	-	-	(27)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,266	132	460	63	158	27	364	62	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
10.2%	-	12.9%	11.6%	17.1%	30.2%	7.2%	10.4%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
166,302	-	22,380	4,549	10,690	1,003	106,108	21,572	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
169,469	10,283	55,327	5,665	15,781	7,472	-	74,941	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
216,839	43,229	27,570	4,613	10,829	1,766	106,420	22,412	יתרה ממוצעת של נכסים
131,166	5,457	34,446	4,964	8,181	820	58,656	18,642	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

- (1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 92 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, מממוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.
(4) סווג מחדש. עיקר הסינוג נובע מפעילות בנק י'ב שהוצגה ברובה במגזר משקי הבית. לאחר הסינוג, מוצגת פעילות י'ב גם בניהול פיננסי.

ג. השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על מגזרי הפעילות

אילו היו מיוחסות הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי למגזר בנקאות פרטית ולפעילות חוץ לארץ (ולא למגזר ניהול פיננסי, כפי שייחס הבנק), על פי הגישה הפיקוחית, תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 1 מיליוני שקלים חדשים והפסד של 11 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה. תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 היו מסתכמות בהפסד של 13 ו-47 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה.

תוצאות מגזר בנקאות פרטית על פי הגישה הפיקוחית לשנת 2016 היו מסתכמות בהפסד של 52 מיליוני שקלים חדשים.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי על פי הגישה הפיקוחית לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 היו מסתכמות בהפסד של 56 ו-5 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה. תוצאות מגזר ניהול פיננסי לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 היו מסתכמות ברווח של 61 ו-104 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי על פי הגישה הפיקוחית לשנת 2016 היו מסתכמות ברווח של 89 מיליוני שקלים חדשים.

תוצאות פעילות חוץ לארץ על פי הגישה הפיקוחית היו ללא שינוי לכל התקופות בשנת 2017 ובשנת 2016.

בהתאם לגישת ההנהלה, תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 6 ו-2 מיליוני שקלים חדשים. תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 היו מסתכמות בהפסד של 8 ו-34 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה.

תוצאות מגזר בנקאות פרטית בהתאם לגישת ההנהלה לשנת 2016 היו מסתכמות בהפסד של 33 מיליוני שקלים חדשים.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי בהתאם לגישת ההנהלה לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 היו מסתכמות בהפסד של 49 מיליוני שקלים חדשים ורווח של 11 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה. תוצאות מגזר ניהול פיננסי לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 היו מסתכמות ברווח של 47 ו-69 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי בהתאם לגישת ההנהלה לשנת 2016 היו מסתכמות ברווח של 87 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017					
הפרשה להפסדי אשראי					
מסחרי	לדירור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
695	621	237	1,553	2	1,555
2	6	33	41	-	41
(41)	(2)	(45)	(88)	-	(88)
41	-	14	55	-	55
-	(2)	(31)	(33)	-	(33)
697	625	239	1,561	2	1,563
87	-	9	96	-	96

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016					
675	611	199	1,485	2	1,487
20	6	34	60	(1)	59
(44)	(6)	(36)	(86)	-	(86)
49	-	12	61	-	61
5	(6)	(24)	(25)	-	(25)
700	611	209	1,520	1	1,521
107	-	9	116	-	116

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017					
724	615	208	1,547	2	1,549
21	18	93	132	-	132
(195)	(8)	(104)	(307)	-	(307)
147	-	42	189	-	189
(48)	(8)	(62)	(118)	-	(118)
697	625	239	1,561	2	1,563
87	-	9	96	-	96

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016					
697	614	195	1,506	3	1,509
44	7	70	121	(2)	119
(137)	(10)	(99)	(246)	-	(246)
96	-	43	139	-	139
(41)	(10)	(56)	(107)	-	(107)
700	611	209	1,520	1	1,521
107	-	9	116	-	116

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלוף הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת ההפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה:

30 בספטמבר 2017					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
32,085	41	794	32,920	2,822	35,742
שנבדקו על בסיס פרטני					
9,593	119,629	17,944	147,166	-	147,166
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
1,178	118,870	-	120,048	-	120,048
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
41,678	119,670 ⁽²⁾	18,738	180,086	2,822	182,908
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
483	4	25	512	2	514
שנבדקו על בסיס פרטני					
127	621	205	953	-	953
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
5	621	-	626	-	626
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
610	625	230	1,465	2	1,467
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
30 בספטמבר 2016					
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
29,480	22	726	30,228	4,504	34,732
שנבדקו על בסיס פרטני					
9,979 ⁽⁴⁾	113,174	16,643 ⁽⁴⁾	139,796	-	139,796
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
1,178	112,599	-	113,777	-	113,777
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
39,459	113,196 ⁽²⁾	17,369	170,024	4,504	174,528
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
505	1	21	527	1	528
שנבדקו על בסיס פרטני					
88	610	179	877	-	877
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
5	610	-	615	-	615
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
593	611	200	1,404	1	1,405
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
31 בדצמבר 2016					
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
29,972	27	725	30,724	2,839	33,563
שנבדקו על בסיס פרטני					
9,982 ⁽⁴⁾	114,959	17,114 ⁽⁴⁾	142,055	-	142,055
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
1,243	114,373	-	115,616	-	115,616
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
39,954	114,986 ⁽²⁾	17,839	172,779	2,839	175,618
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
518	2	7	527	2	529
שנבדקו על בסיס פרטני					
108	613	190	911	-	911
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
5	613	-	618	-	618
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
626	615	197	1,438	2	1,440
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 6,085 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2016 - 5,652 ליום 31 בדצמבר 2016 - 5,731 מיליוני שקלים חדשים).
 (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 418 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2016 - 394 ליום 31 בדצמבר 2016 - 401 מיליוני שקלים חדשים).
 (4) סוג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

1.א. איכות אשראי ופיגורים

ליום 30 בספטמבר 2017						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
43	27	11,875	97	79	11,699	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁸⁾
10	-	2,016	22	7	1,987	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4	1	3,272	28	185	3,059	שרותים פיננסיים
102	37	21,380	374	533	20,473	מסחרי - אחר
159	65	38,543	521	804	37,218	סך הכל מסחרי
441 ⁽⁶⁾	1,024 ⁽⁷⁾	119,310	41	1,024 ⁽⁷⁾	118,245	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
73	25	18,490	73	150	18,267	אנשים פרטיים - אחר
673	1,114	176,343	635	1,978	173,730	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	190	-	-	190	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
673	1,114	176,533	635	1,978	173,920	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
-	-	1,606	-	-	1,606	בינוי ונדל"ן
-	-	1,529	3	-	1,526	מסחרי אחר
-	-	3,135	3	-	3,132	סך הכל מסחרי
-	-	608	1	-	607	אנשים פרטיים
-	-	3,743	4	-	3,739	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	2,206	-	-	2,206	בנקים בחוץ לארץ
-	-	426	-	-	426	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	6,375	4	-	6,371	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
673	1,114	180,086	639	1,978	177,469	סך הכל ציבור
-	-	2,396	-	-	2,396	סך הכל בנקים
-	-	426	-	-	426	סך הכל ממשלות
673	1,114	182,908	639	1,978	180,291	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 13 ב.2.ג. לדוחות הכספיים.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 53 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 107 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך של 1,485 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

א. איכות אשראי ופיגורים - המשך

ליום 30 בספטמבר 2016						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
26	13	9,582	110	51	9,421	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
5	2	2,152	78	3	2,071	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
6	-	⁽⁹⁾ 3,658	15	3	⁽⁹⁾ 3,640	שרותים פיננסיים
87	44	⁽⁹⁾ 20,608	376	474	⁽⁹⁾ 19,758	מסחרי - אחר
124	59	36,000	579	531	34,890	סך הכל מסחרי
⁽⁶⁾ 365	⁽⁷⁾ 827	112,884	22	⁽⁷⁾ 827	112,035	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
68	23	⁽⁹⁾ 17,065	73	110	⁽⁹⁾ 16,882	אנשים פרטיים - אחר
557	909	165,949	674	1,468	163,807	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	264	-	-	264	בנקים בישראל
-	-	1	-	-	1	ממשלת ישראל
557	909	166,214	674	1,468	164,072	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	1,718	4	-	1,714	בינוי ונדל"ן
-	-	1,741	5	-	1,736	מסחרי אחר
-	-	3,459	9	-	3,450	סך הכל מסחרי
-	-	616	-	-	616	אנשים פרטיים
-	-	4,075	9	-	4,066	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	3,887	-	-	3,887	בנקים בחוץ לארץ
-	-	352	-	-	352	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	8,314	9	-	8,305	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
557	909	170,024	683	1,468	167,873	סך הכל ציבור
-	-	4,151	-	-	4,151	סך הכל בנקים
-	-	353	-	-	353	סך הכל ממשלות
557	909	174,528	683	1,468	172,377	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 13 ב.2.ג. לדוחות הכספיים.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 26 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 134 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסיילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך של 1,463 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (9) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

1.א. איכות אשראי ופיגורים - המשך

ליום 31 בדצמבר 2016						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
18	10	10,150	106	38	10,006	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁸⁾
4	-	2,096	78	2	2,016	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
6	1	⁽⁹⁾ 3,832	17	311	⁽⁹⁾ 3,504	שרותים פיננסיים
74	68	20,596	379	490	19,727	מסחרי - אחר
102	79	36,674	580	841	35,253	סך הכל מסחרי
⁽⁶⁾ 407	⁽⁷⁾ 853	114,691	27	⁽⁷⁾ 853	113,811	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
64	26	⁽⁹⁾ 17,565	70	115	⁽⁹⁾ 17,380	אנשים פרטיים - אחר
573	958	168,930	677	1,809	166,444	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	275	-	-	275	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
573	958	169,205	677	1,809	166,719	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	1,654	1	-	1,653	בינוי ונדל"ן
-	-	1,626	3	-	1,623	מסחרי אחר
-	-	3,280	4	-	3,276	סך הכל מסחרי
-	-	569	-	-	569	אנשים פרטיים
-	-	3,849	4	-	3,845	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	2,234	-	-	2,234	בנקים בחוץ לארץ
-	-	330	-	-	330	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	6,413	4	-	6,409	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
573	958	172,779	681	1,809	170,289	סך הכל ציבור
-	-	2,509	-	-	2,509	סך הכל בנקים
-	-	330	-	-	330	סך הכל ממשלות
573	958	175,618	681	1,809	173,128	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 13 ב.2.ג. לדוחות הכספיים.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 31 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 125 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך של 1,544 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (9) סוג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

1. ב. איכות האשראי

מצב פיגור החובות מנוטר באופן ממוכן ברמה יומית ומהווה את אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור וכפועל יוצא קביעת סיווג החוב מבוצעים, בין היתר, לפי מניין ימי הפיגור בפועל של כל חוב.

חובות לא מבצעים

חוב הנמדד על בסיס פרטני, מוגדר כלא מבצע (אינו צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. גם חוב שאורגן מחדש בעבר כחוב בעייתי וחזר לפגר בשנית ביחס לתנאיו החדשים, יוגדר כלא מבצע. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי החוב יוגדר כלא מבצע (נחות) לאחר 150 ימי פיגור. במועד זה מבוצעת גם מחיקה חשבונאית של החוב.

חובות נחותים

חוב במסלול פרטני מסווג כחוב נחות צובר הכנסה לאחר 60 ימי פיגור. חוב במסלול קבוצתי מסווג כנחות לאחר 90 ימי פיגור פיגור.

הלוואות לדיור

מצב הפיגור של הלוואות לדיור מנוטר על פי עומק הפיגור של ההלוואה, למעט בהלוואות ללא תשלום חודשי או רבעוני.

מאפייני סיכון האשראי, לרבות סיכון ספציפי בהלוואות לדיור נכללים בדוח דירקטוריון וההנהלה במסגרת פרק סקירת הסיכונים.

להלן יתרת החוב הרשומה לפי איכות האשראי ובחלוקה למגזרי האשראי של הבנק:

30 בספטמבר 2017						
מגזר האשראי						
איכות החובות	מסחרי	לדיור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	40,350	118,605	18,514	426	2,396	180,291
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	804	1,024	150	-	-	1,978
חובות פגומים	524	41	74	-	-	639
סך הכל	41,678	119,670	18,738	426	2,396	182,908

30 בספטמבר 2016						
מגזר האשראי						
איכות החובות	מסחרי	לדיור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	38,340 ⁽²⁾	112,347	17,186 ⁽²⁾	353	4,151	172,377
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	531	827	110	-	-	1,468
חובות פגומים	588	22	73	-	-	683
סך הכל	39,459	113,196	17,369	353	4,151	174,528

31 בדצמבר 2016						
מגזר האשראי						
איכות החובות	מסחרי	לדיור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	38,529 ⁽²⁾	114,106	17,654 ⁽²⁾	330	2,509	173,128
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	841	853	115	-	-	1,809
חובות פגומים	584	27	70	-	-	681
סך הכל	39,954	114,986	17,839	330	2,509	175,618

(1) סיכון אשראי מאזני נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2017					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
178	97	27	16	70	בינוי ונדל"ן - בינוי
53	22	14	-	8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
35	28	7	6	21	שרותים פיננסיים
470	374	153	80	221	מסחרי - אחר
736	521	201	102	320	סך הכל מסחרי
41	41	29	4	12	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
74	73	45	14	28	אנשים פרטיים - אחר
851	635	275	120	360	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
851	635	275	120	360	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
3	3	-	-	3	מסחרי אחר
3	3	-	-	3	סך הכל מסחרי
2	1	1	-	-	אנשים פרטיים
5	4	1	-	3	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
5	4	1	-	3	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
856	639	276	120	363	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
856	639	276	120	363	סך הכל
מזה:					
	617	263	120	354	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	141	78	15	63	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית - המשך

30 בספטמבר 2016					
ייתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל ייתרת חובות פגומים ⁽²⁾	ייתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	ייתרת הפרשה פרטנית	ייתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
227	110	21	12	89	בינוי ונדל"ן - בינוי
238	78	20	-	58	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
26	15	7	7	8	שרותים פיננסיים
475	376	122	80	254	מסחרי - אחר
966	579	170	99	409	סך הכל מסחרי
22	22	17	1	5	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
81	73	50	11	23	אנשים פרטיים - אחר
1,069	674	237	111	437	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
1,069	674	237	111	437	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
6	4	-	-	4	בינוי ונדל"ן
9	5	-	-	5	מסחרי אחר
15	9	-	-	9	סך הכל מסחרי
3	-	-	-	-	אנשים פרטיים
18	9	-	-	9	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
18	9	-	-	9	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,087	683	237	111	446	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
1,087	683	237	111	446	סך הכל
מזה:					
	547	188	111	359	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	160	58	8	102	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) ייתרת חוב רשומה.

(3) ייתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית - המשך

31 בדצמבר 2016					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
185	106	45	14	61	בינוי ונדל"ן - בינוי
242	78	23	1	55	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
28	17	8	5	9	שרותים פיננסיים
485	379	110 ⁽⁴⁾	112	269 ⁽⁴⁾	מסחרי - אחר
940	580	186	132	394	סך הכל מסחרי
27	27	11	2	16	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
75	70	47	10	23	אנשים פרטיים - אחר
1,042	677	244	144	433	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
1,042	677	244	144	433	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
1	1	-	-	1	בינוי ונדל"ן
3	3	-	-	3	מסחרי אחר
4	4	-	-	4	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
4	4	-	-	4	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
4	4	-	-	4	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,046	681	244	144	437	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
1,046	681	244	144	437	סך הכל
מזה:					
	602	195	144	407	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	148	58	7	90	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

(4) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
-	-	89	1	1	95
-	-	126	1	1	21
1	1	18	-	-	30
4	4	518	2	3	353
5	5	751	4	5	499
-	-	31	-	-	33
1	1	77	-	1	71
6	6	859	4	6	603
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
6	6	859	4	6	603
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	4	-	-	2
-	-	7	-	-	3
-	-	11	-	-	5
-	-	-	-	-	-
-	-	11	-	-	5
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	11	-	-	5
6	6	870	4	6	608
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
6	6	870	4	6	608

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
- (3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות בפיגורים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
- (4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 15 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2016 - 11 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017		
מזה:	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
3	3	96	2	2	97
-	-	153	2	2	48
1	1	31	-	-	24
8	8	389	6	7	367
12	12	669	10	11	536
-	-	15	-	-	32
2	2	76	1	2	69
14	14	760	11	13	637
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
14	14	760	11	13	637
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	4	-	-	2
-	-	6	-	-	3
-	-	10	-	-	5
-	-	-	-	-	-
-	-	10	-	-	5
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	10	-	-	5
14	14	770	11	13	642
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
14	14	770	11	13	642

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
 (3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות בפיגורים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
 (4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 47 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2016 - 39 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 בספטמבר 2017				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
16	-	-	-	16
				בינוי ונדל"ן - בינוי
2	1	-	-	1
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
3	-	-	-	3
				שרותים פיננסיים
70	1	-	-	69
				מסחרי - אחר
91	2	-	-	89
				סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-
				אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
50	22	1	-	27
				אנשים פרטיים - אחר
141	24	1	-	116
				סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-
				בנקים בישראל
-	-	-	-	-
				ממשלת ישראל
141	24	1	-	116
				סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
-	-	-	-	-
				בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-
				מסחרי אחר
-	-	-	-	-
				סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-
				אנשים פרטיים
-	-	-	-	-
				סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-
				בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-
				ממשלות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-
				סך הכל פעילות בחוץ לארץ
141	24	1	-	116
				סך הכל ציבור
-	-	-	-	-
				סך הכל בנקים
-	-	-	-	-
				סך הכל ממשלות
141	24	1	-	116
				סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

30 בספטמבר 2016					
יתרת חוב רשומה					
	צובר ⁽²⁾ בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית יותר	סך הכל ⁽³⁾
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
				בינוי ונדל"ן - בינוי	21
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	50
				שרותים פיננסיים	3
				מסחרי - אחר	32
				סך הכל מסחרי	106
				אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-
				אנשים פרטיים - אחר	23
				סך הכל ציבור - פעילות בישראל	129
				בנקים בישראל	-
				ממשלת ישראל	-
				סך הכל פעילות בישראל	129
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
				בינוי ונדל"ן	1
				מסחרי אחר	-
				סך הכל מסחרי	1
				אנשים פרטיים	-
				סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ	1
				בנקים בחוץ לארץ	-
				ממשלות בחוץ לארץ	-
				סך הכל פעילות בחוץ לארץ	1
				סך הכל ציבור	130
				סך הכל בנקים	-
				סך הכל ממשלות	-
				סך הכל	130

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

31 בדצמבר 2016				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
13	-	-	-	13
				בינוי ונדל"ן - בינוי
51	1	-	-	50
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
3	-	-	-	3
				שרותים פיננסיים
34	2	-	-	32
				מסחרי - אחר
101	3	-	-	98
				סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-
				אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
46	24	-	-	22
				אנשים פרטיים - אחר
147	27	-	-	120
				סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-
				בנקים בישראל
-	-	-	-	-
				ממשלת ישראל
147	27	-	-	120
				סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
1	1	-	-	-
				בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-
				מסחרי אחר
1	1	-	-	-
				סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-
				אנשים פרטיים
1	1	-	-	-
				סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-
				בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-
				ממשלות בחוץ לארץ
1	1	-	-	-
				סך הכל פעילות בחוץ לארץ
148	28	-	-	120
				סך הכל ציבור
-	-	-	-	-
				סך הכל בנקים
-	-	-	-	-
				סך הכל ממשלות
148	28	-	-	120
				סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ליום 30 בספטמבר 2017, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים חדשים שבוצעו ⁽²⁾					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017		
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
-	-	2	4	3	9
-	-	-	-	-	1
-	-	1	-	-	-
4	4	26	4	5	53
4	4	29	8	8	63
-	-	-	-	-	-
3	4	106	6	5	107
7	8	135	14	13	170
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
7	8	135	14	13	170
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
7	8	135	14	13	170
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
7	8	135	14	13	170

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים חדשים שבוצעו ⁽²⁾					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017		
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
	2	2	13	8	30
	-	-	2	-	6
	-	1	7	-	1
	12	12	91	51	108
	14	15	113	59	117
	-	-	-	-	-
	14	16	376	20	20
	28	31	489	79	137
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	28	31	489	79	137
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	28	31	489	79	137
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	28	31	489	79	137

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2016		30 בספטמבר 2017	
יתרת חוב רשומה			
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
-	1	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	6	1	12
-	7	1	12
-	-	-	-
-	10	-	25
-	17	1	37
-	-	-	-
-	-	-	-
-	17	1	37
פעילות לווים בחוץ לארץ			
ציבור - מסחרי			
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	17	1	37
-	-	-	-
-	-	-	-
-	17	1	37

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2016		30 בספטמבר 2017	
יתרת חוב רשומה			
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
-	4	-	5
-	-	-	-
-	-	-	-
4	37	1	20
4	41	1	25
-	-	-	-
2	85	1	67
6	126	2	92
-	-	-	-
-	-	-	-
6	126	2	92
פעילות לווים בחוץ לארץ			
ציבור - מסחרי			
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
6	126	2	92
-	-	-	-
-	-	-	-
6	126	2	92

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

להלן התפלגות היתרות לפי שיעור המימון (LTV)⁽¹⁾, סוג החזר וסוג הריבית:

מאוחד

30 בספטמבר 2017					
סיכון אשראי חוץ מאזני		יתרת הלוואות לדיור			
סך הכל	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט / בלון	סך הכל		
3,656	49,522	2,850	76,918	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,460	27,897	494	42,503	מעל 60%	
1,093	181	2	249		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
6,209	77,600	3,346	119,670		סך הכל
30 בספטמבר 2016					
4,121	45,785	2,454	70,374	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,818	28,489	462	42,665	מעל 60%	
1,270	120	2	157		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
7,209	74,394	2,918	113,196		סך הכל
31 בדצמבר 2016					
3,621	46,751	2,499	72,138	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,446	28,299	470	42,672	מעל 60%	
1,083	133	2	176		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
6,150	75,183	2,971	114,986		סך הכל

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מידע בדבר מכירות ורכישות של חובות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי
85	85	-	-	55	55	-	-
838	-	725	113	546	-	546	-

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי
85	85	-	-	453	363	-	90
2,329	-	1,431	898	1,463	-	1,276	187

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף השנה

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017	יתרה ⁽¹⁾
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
26	33	23	16,688	17,691	17,952
7	6	6	12,461	12,678	11,393
13	11	14	10,651	11,661	11,593
7	7	4	7,559	7,378	6,745
4	3	4	5,797	5,567	6,435
22	25	23	4,869	4,772	5,367
29	29	21	2,606	2,540	2,243
1	2	1	384	495	199

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
 - מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות
 בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
 - ערבויות לרוכשי דירות
 - התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי
 שאושר ועדיין לא ניתן
 - מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי
 שלא נוצלו
 - התחייבויות להוצאת ערבויות
 - ערבויות והתחייבויות אחרות⁽²⁾
 - ערבויות להבטחת אשראי
 - אשראי תעודות

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.
 (2) כולל התחייבות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 48 מיליוני שקלים חדשים. (ב-30 בספטמבר 2016 וב-31 בדצמבר 2016 סך של 66 מיליוני שקלים חדשים ו-38 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה).
 לפרטים נוספים ראה ביאור 26 ג.2. וביאור 27 ב. לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 30 בספטמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פריטים	במטבע חוץ ⁽¹⁾				מטבע ישראלי		
	סך הכל	שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	
נכסים							
42,578	-	336	273	1,955	122	39,892	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,938	92	-	375	5,728	692	4,051	ניירות ערך
2	-	-	-	-	-	2	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
178,621	-	1,615	2,207	6,257	49,950	118,592	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
426	-	28	191	207	-	-	אשראי לממשלות
33	(2)	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
1,359	1,359	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,808	-	56	240	307	381	2,824	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,726	43	18	20	21	430	1,194	נכסים אחרים
239,578	1,579	2,053	3,306	14,475	51,575	166,590	סך כל הנכסים
התחייבויות							
184,221	-	2,488	4,282	28,336	15,770	133,345	פיקדונות הציבור
1,462	-	48	74	1,056	11	273	פיקדונות מבנקים
60	-	-	-	25	2	33	פיקדונות הממשלה
29,129	-	-	-	-	20,852	8,277	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,293	-	33	304	440	124	2,392	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,387	174	42	11	232	1,153	5,775	התחייבויות אחרות
225,552	174	2,611	4,671	30,089	37,912	150,095	סך כל ההתחייבויות
14,026	1,405	(558)	(1,365)	(15,614)	13,663	16,495	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(1,363)	1,363	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	491	1,517	16,150	(2,223)	(15,935)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(14)	(45)	(638)	-	697	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(35)	(116)	284	-	(133)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
14,026	1,405	(116)	(9)	182	10,077	2,487	סך הכל כללי
-	-	(4)	526	109	-	(631)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	29	(410)	(258)	-	639	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 30 בספטמבר 2016

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פריטים	במטבע חוץ ⁽¹⁾				מטבע ישראלי		
	שאינם סך הכל	מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
							נכסים
40,753	-	287	196	3,651	121	36,498	מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,407	109	21	399	3,536	204	5,138	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת
16	-	-	-	-	-	16	הסכמי מכר חוזר
168,620	-	1,649	1,971	7,393	49,821	107,786	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
353	-	-	206	147	-	-	אשראי לממשלות
34	-	-	-	-	-	34	השקעות בחברות כלולות
1,537	1,537	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,267	-	44	19	307	278	2,619	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,446	42	1	16	118	300	969	נכסים אחרים
225,520	1,775	2,002	2,807	15,152	50,724	153,060	סך כל הנכסים
							התחייבויות
173,748	-	2,651	5,649	26,839	17,153	121,456	פיקדונות הציבור
1,255	-	9	88	635	265	258	פיקדונות מבנקים
53	-	-	-	28	5	20	פיקדונות הממשלה
27,253	-	-	-	-	21,643	5,610	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,520	-	29	217	424	186	2,664	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,365	167	42	9	235	759	5,153	התחייבויות אחרות
212,194	167	2,731	5,963	28,161	40,011	135,161	סך כל ההתחייבויות
13,326	1,608	(729)	(3,156)	(13,009)	10,713	17,899	הפרש
							השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
-	-	-	-	-	(2,360)	2,360	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	585	2,861	13,114	(3,839)	(12,721)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	7	337	(37)	-	(307)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(3)	(27)	52	-	(22)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
13,326	1,608	(140)	15	120	4,514	7,209	סך הכל כללי
-	-	3	259	268	-	(530)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	80	(639)	(482)	-	1,041	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(3) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(4) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(5) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נוכחה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 31 בדצמבר 2016

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פריטים	במטבע חוץ ⁽¹⁾				מטבע ישראלי		
	שאינם סך הכל	מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
41,725	-	280	331	1,865	121	39,128	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,262	100	20	499	3,516	146	5,981	ניירות ערך
9	-	-	-	-	-	9	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
171,341	-	1,572	1,862	7,394	49,369	111,144	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
330	-	-	191	139	-	-	אשראי לממשלות
34	(1)	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
1,585	1,585	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,584	-	23	146	1,051	333	2,031	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,498	44	13	1	68	383	989	נכסים אחרים
230,455	1,815	1,908	3,030	14,033	50,352	159,317	סך כל הנכסים
התחייבויות							
178,252	-	2,618	7,180	28,804	17,039	122,611	פיקדונות הציבור
1,537	-	18	195	899	265	160	פיקדונות מבנקים
50	-	-	-	27	3	20	פיקדונות הממשלה
27,034	-	-	-	-	21,378	5,656	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,566	-	20	160	1,105	168	2,113	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,692	155	36	9	255	1,030	5,207	התחייבויות אחרות
217,131	155	2,692	7,544	31,090	39,883	135,767	סך כל ההתחייבויות
13,324	1,660	(784)	(4,514)	(17,057)	10,469	23,550	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(2,159)	2,159	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	608	4,405	17,656	(3,431)	(19,238)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	28	208	(388)	-	152	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	19	(87)	(47)	-	115	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
13,324	1,660	(129)	12	164	4,879	6,738	סך הכל כללי
-	-	86	518	608	-	(1,212)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	(70)	(615)	(638)	-	1,323	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(1) להלן מידע בדבר הערכת שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים:

א. יתרות שווי הוגן

30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)				
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
נכסים פיננסיים				
42,563	1,165	34,868	6,530	42,578
11,020	86	3,115	7,819	10,938
2	-	-	2	2
178,564	168,274 ⁽⁵⁾	9,936	354	178,621
417	417	-	-	426
36	36	-	-	33
3,808	937 ⁽²⁾	2,723	148	3,808
677	663	-	14	676
237,087	171,578	50,642	14,867	(4)237,082
התחייבויות פיננסיות				
186,278	136,717	49,207	354	184,221
1,527	1,082	445	-	1,462
64	64	-	-	60
29,914	1,451	-	28,463	29,129
3,293	937 ⁽²⁾	2,208	148	3,293
5,721	1,489	3,831	401	5,721
226,797	141,740	55,691	29,366	(4)223,886

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 62,105 מיליון שקלים חדשים ו-50,212 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'ד' להלן.
- (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך של 5 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך

30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)				
שווי הוגן				
סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן
נכסים פיננסיים				
40,738	1,121	31,378	8,239	40,753
				מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,497	99	2,877	6,521	9,407
				ניירות ערך ⁽³⁾
16	-	-	16	16
				ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
168,370	⁽⁵⁾ 157,696	⁽⁵⁾ 10,386	288	168,620
				אשראי לציבור, נטו
353	353	-	-	353
				אשראי לממשלות
34	34	-	-	34
				השקעות בחברות כלולות
3,267	⁽²⁾ 1,643	⁽²⁾ 1,370	254	3,267
				נכסים בגין מכשירים נגזרים
481	481	-	-	481
				נכסים פיננסיים אחרים
222,756	161,427	46,011	15,318	⁽⁴⁾ 222,931
				סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות				
175,951	130,992	44,671	288	173,748
				פיקדונות הציבור
1,331	1,104	227	-	1,255
				פיקדונות מבנקים
58	58	-	-	53
				פיקדונות הממשלה
28,027	1,676	-	26,351	27,253
				איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,520	⁽²⁾ 1,805	1,447	268	3,520
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,983	904	3,864	215	4,984
				התחייבויות פיננסיות אחרות
213,870	136,539	50,209	27,122	⁽⁴⁾ 210,813
				סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) פרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 57,788 מיליון שקלים חדשים ו-48,000 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'דל' להלן.
- (5) מזה נגזרים משבוצים באשראי לציבור, נטו ובפיקדונות הציבור בסך של 2 מיליון שקלים חדשים ו-1 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך

31 בדצמבר 2016					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
נכסים פיננסיים					
41,711	1,203	33,804	6,704	41,725	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,337	98	2,434	7,805	10,262	ניירות ערך ⁽³⁾
9	-	-	9	9	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר 9
170,765	⁽⁵⁾ 160,002	10,432	331	171,341	אשראי לציבור, נטו
330	330	-	-	330	אשראי לממשלות
35	35	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
3,584	⁽²⁾ 1,717	1,524	343	3,584	נכסים בגין מכשירים נגזרים
380	380	-	-	380	נכסים פיננסיים אחרים
227,151	163,765	48,194	15,192	⁽⁴⁾227,666	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
180,285	135,246	44,708	331	178,252	פיקדונות הציבור
1,606	1,284	322	-	1,537	פיקדונות מבנקים
55	55	-	-	50	פיקדונות הממשלה
27,660	1,617	-	26,043	27,034	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,566	⁽²⁾ 1,838	1,385	343	3,566	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,018	1,098	3,715	205	5,019	התחייבויות פיננסיות אחרות
218,190	141,138	50,130	26,922	⁽⁴⁾215,458	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.
- (4) זה נכסים והתחייבויות בסך 60,183 מיליון שקלים חדשים ו-50,468 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב"ד' להלן.
- (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך של 8 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
איגרות חוב:			
4,415	-	3,080	1,335
2,961	-	-	2,961
18	-	18	-
17	-	17	-
3	-	-	3
ניירות ערך למסחר:			
180	-	-	180
2	-	-	2
354	-	-	354
חוזי ריבית:			
365	116	249	-
912	20	892	-
2,223	688	1,487	48
303	108	95	100
5	5	-	-
5	5	-	-
11,763	942	5,838	4,983
התחייבויות			
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות			
354	-	-	354
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
183	75	108	-
1,240	41	1,199	-
1,580	704	829	47
287	114	72	101
3	3	-	-
401	-	-	401
4,048	937	2,208	903

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך

1. על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)			
סך הכל	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3) שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
איגרות חוב:			
4,791	-	2,839	1,952
1,021	-	-	1,021
19	-	19	-
19	-	19	-
3	-	-	3
ניירות ערך למסחר:			
230	-	-	230
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
16	-	-	16
288	-	-	288
נכסים בגין השאלות ללקוחות נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
427	226	201	-
1,177	608	569	-
1,364	705	598	61
298	103	2	193
1	1	-	-
2	2	-	-
9,656	1,645	4,247	3,764
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
288	-	-	288
חוזי ריבית:			
211	64	147	-
1,594	754	840	-
1,310	775	460	75
400	207	-	193
5	5	-	-
215	-	-	215
4,023	1,805	1,447	771
סך כל ההתחייבויות			

(1) מדידת השווי ההוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

1. על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)				
סך הכל	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים (רמה 1)
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב:				
5,002	-	2,396	2,606	של ממשלת ישראל
1,538	-	-	1,538	של ממשלות זרות
19	-	19	-	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
19	-	19	-	של אחרים זרים
2	-	-	2	מניות
ניירות ערך למסחר:				
348	-	-	348	איגרות חוב של ממשלת ישראל
9	-	-	9	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
331	-	-	331	אשראי בגין השאלות ללקוחות נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
חוזי ריבית:				
383	205	178	-	שקל מדד
1,024	517	507	-	אחר
1,572	660	837	75	חוזי מטבע חוץ
598	328	2	268	חוזים בגין מניות
7	7	-	-	חוזי סחורות ואחרים
8	8	-	-	אחר
10,860	1,725	3,958	5,177	סך כל הנכסים
התחייבויות				
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות				
331	-	-	331	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
חוזי ריבית:				
201	64	137	-	שקל מדד
1,389	669	720	-	אחר
1,393	790	528	75	חוזי מטבע חוץ
579	311	-	268	חוזים בגין מניות
4	4	-	-	חוזי סחורות ואחרים
205	-	-	205	התחייבויות פיננסיות אחרות
4,102	1,838	1,385	879	סך כל ההתחייבויות

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

2. על בסיס שאינו חוזר ונשנה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017	30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)			
רווחים (הפסדים)		שווי הוגן			
		רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	סך הכל
					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
68	23	22	22	-	-

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)			
		שווי הוגן			
		רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	סך הכל
					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
11	11	136	136	-	-

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2016				
		שווי הוגן			
		רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	סך הכל
					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
	19	79	79	-	-

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)									
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2017			רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾						
שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2017	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2017	העברות אל רמה 3	סילוקים	מכירות	רכישות	אחר בהון	ברוח כולל	בדוח רווח והפסד	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2017
נכסים									
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾									
חוזי ריבית:									
99	116	11	(8)	-	-	-	-	13	100
56	20	-	(3)	-	-	-	-	(3)	26
434	688	-	(421)	-	219	-	-	(13)	903
-	108	-	(20)	-	22	-	-	(5)	111
-	5	-	(1)	-	-	-	-	(1)	7
-	5	-	(2)	-	-	-	-	-	7
589	942	11	(455)	-	241	-	-	(9)	1,154
סך כל הנכסים									
התחייבויות									
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾									
חוזי ריבית:									
17	75	5	-	-	-	-	-	(10)	80
64	41	-	(4)	-	-	-	-	(1)	46
466	704	-	(501)	-	194	-	-	(65)	1,076
-	114	-	(57)	-	26	-	-	69	76
-	3	-	(2)	-	-	-	-	2	3
547	937	5	(564)	-	220	-	-	(5)	1,281
סך כל ההתחייבויות									

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק). למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)								
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2016	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2016	העברות אל סילוקים רמה 3	מכירות	רכישות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾			שווי הוגן ליום 30 ביוני 2016
					ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	רווח	
נכסים								
ניירות ערך זמינים למכירה								
איגרות חוב:								
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים								
(196)	-	-	-	-	-	-	(78)	78
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾								
חוזי ריבית:								
שקל מדד								
259	226	-	(7)	-	-	-	(16)	249
אחר								
668	608	-	-	-	1	-	(34)	641
חוזי מטבע חוץ								
502	705	-	(375)	-	212	-	152	716
חוזים בגין מניות								
-	103	-	(17)	-	14	-	16	90
חוזי סחורות ואחרים								
1	1	-	(1)	-	1	-	(2)	3
אחר								
-	2	-	-	-	-	-	-	2
1,234	1,645	-	(400)	-	228	-	38	1,779
סך כל הנכסים								
התחייבויות								
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾								
חוזי ריבית:								
שקל מדד								
76	64	-	(5)	-	-	-	(4)	73
אחר								
893	754	-	(2)	-	1	-	(27)	782
חוזי מטבע חוץ								
591	775	-	(295)	-	345	-	(7)	732
חוזים בגין מניות								
-	207	-	(16)	-	15	-	12	196
חוזי סחורות ואחרים								
1	5	-	(1)	-	1	-	1	4
אחר								
-	1	-	(3)	-	1	-	-	3
1,561	1,806	-	(322)	-	363	-	(25)	1,790
סך כל ההתחייבויות								

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)									
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2017	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2017	העברות אל רמה 3	סילוקים	מכירות	רכישות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 1 בינואר 2017	
						ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד		
נכסים									
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾									
חוזי ריבית:									
99	116	24	(55)	-	1	-	(59)	205	שקל מדד
56	20	-	(9)	-	-	-	(488)	517	אחר
434	688	-	(1,148)	-	910	-	266	660	חוזי מטבע חוץ
-	108	-	(139)	-	73	-	(154)	328	חוזים בגין מניות
-	5	-	(3)	-	-	-	1	7	חוזי סחורות ואחרים
-	5	-	(5)	-	2	-	-	8	אחר
589	942	24	(1,359)	-	986	-	(434)	1,725	סך כל הנכסים
התחייבויות									
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾									
חוזי ריבית:									
17	75	59	(19)	-	2	-	(31)	64	שקל מדד
64	41	-	(17)	-	1	-	(612)	669	אחר
466	704	-	(1,375)	-	901	-	388	790	חוזי מטבע חוץ
-	114	-	(153)	-	48	-	(92)	311	חוזים בגין מניות
-	3	-	(4)	-	-	-	3	4	חוזי סחורות ואחרים
547	937	59	(1,568)	-	952	-	(344)	1,838	סך כל ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפרטיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)									
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2016	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾						שווי הוגן ליום 1 בינואר 2016		
	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2016	העברות אל רמה 3	סילוקים	מכירות	רכישות	ברוח כולל אחר בהון			בדוח רווח והפסד
(196)	-	-	-	-	-	-	(196)	196	נכסים
									ניירות ערך זמינים למכירה
									איגרות חוב:
									של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
									נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾
									חוזי ריבית:
259	226	113	(17)	-	-	-	5	125	שקל מדד
668	608	-	(7)	-	2	-	545	68	אחר
502	705	-	(1,136)	-	1,168	-	211	462	חוזי מטבע חוץ
-	103	-	(69)	-	76	-	27	69	חוזים בגין מניות
1	1	-	(2)	-	2	-	-	1	חוזי סחורות ואחרים
-	2	-	-	-	-	-	(1)	3	אחר
1,234	1,645	113	(1,231)	-	1,248	-	591	924	סך כל הנכסים
									התחייבויות
									התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾
									חוזי ריבית:
76	64	47	(6)	-	4	-	1	18	שקל מדד
893	754	-	(7)	-	3	-	638	120	אחר
591	775	-	(1,353)	-	1,652	-	(26)	502	חוזי מטבע חוץ
-	207	-	(148)	-	89	-	88	178	חוזים בגין מניות
1	5	-	(2)	-	3	-	4	-	חוזי סחורות ואחרים
-	1	-	(3)	-	1	-	3	-	אחר
1,561	1,806	47	(1,519)	-	1,752	-	708	818	סך כל ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016									
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2016	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016	העברות אל 31 בדצמבר 2016	רכישות מכירות סילוקים רמה 3	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015		רווח כולל אחר בהון	רווח בדוח והפסד
				ברוח	שווי הוגן	ברוח	שווי הוגן		
נכסים									
ניירות ערך זמינים למכירה									
איגרות חוב:									
(196)	-	-	-	-	-	(196)	196	-	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾⁽²⁾
חוזי ריבית:									
235	205	141	(76)	-	-	15	125	-	שקל מדד
559	517	-	(14)	-	2	461	68	-	אחר
416	660	-	(1,361)	-	1,472	87	462	-	חוזי מטבע חוץ
-	328	-	(87)	-	185	161	69	-	חוזים בגין מניות
1	7	-	(2)	-	3	5	1	-	חוזי סחורות ואחרים
-	8	-	-	-	-	5	3	-	אחר
1,015	1,725	141	(1,540)	-	1,662	538	924	-	סך כל הנכסים
התחייבויות									
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾									
חוזי ריבית:									
68	64	48	(7)	-	4	1	18	-	שקל מדד
799	669	-	(15)	-	4	560	120	-	אחר
802	790	-	(1,783)	-	1,930	141	502	-	חוזי מטבע חוץ
-	311	-	(270)	-	198	205	178	-	חוזים בגין מניות
1	4	-	(2)	-	4	2	-	-	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	(4)	-	1	3	-	-	אחר
1,670	1,838	48	(2,081)	-	2,141	912	818	-	סך כל ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3:

ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2017	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
0.10%	0.10% - 0.11%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	67	חוזי ריבית - שקל מדד
38.41%	38.41% - 38.41%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	83	חוזים בגין מניות
1.38%	3.10% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	792	אחר
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
0.10%	0.10% - 0.10%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	70	חוזי ריבית - שקל מדד
1.89%	3.10% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	867	אחר

ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2016	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
0.24%	0.25% - 0.24%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	106	חוזי ריבית - שקל מדד
55.7%	55.69% - 55.69%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	2	חוזים בגין מניות
2.00%	3.30% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,537	אחר
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
0.24%	0.24% - 0.24%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	29	חוזי ריבית - שקל מדד
2.10%	3.30% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,777	אחר

ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
0.53%	1.16% - 0.29%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרמי מזומנים	85	חוזי ריבית - שקל מדד
71.84%	71.84% - 71.84%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	2	חוזים בגין מניות
2.04%	3.30% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרמי מזומנים	1,638	אחר
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
0.47%	1.16% - 0.29%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרמי מזומנים	20	חוזי ריבית - שקל מדד
2.08%	3.30% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרמי מזומנים	1,818	אחר

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן

לא היו העברות מרמה 2 ורמה 3 לרמה 1 במהלך תקופת הדיווח.

ו. בחירה בחלופת השווי ההוגן

כתוצאה מבחירה בחלופת השווי ההוגן, הבנק מטפל בהשקעות באגרות חוב מסוימות לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים לרווח והפסד ומסווג אותן לתיק למסחר למרות שלא נרכשו למטרה זו.

הבחירה בחלופת השווי ההוגן נעשתה בנסיבות המפורטות להלן:

1. הפחתת תנודתיות ברווח והפסד אשר נגרמת כתוצאה מהבדלים בין בסיס המדידה המקורי של מכשירים פיננסיים, שיועדו לחלופת השווי ההוגן, לבין בסיס המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לניהול הסיכונים בגין השקעות כאמור.
2. המורכבות שביישום חשבונאות הגידור.
3. הצגה כלכלית נכונה יותר של נכסים המנוהלים על בסיס שווי הוגן.

לימים 30 בספטמבר 2017, 31 בדצמבר 2016 ו-30 בספטמבר 2016 לא בחר הבנק בחלופת השווי ההוגן.

ביאור 16 - עניינים אחרים

א. ביום 31 באוגוסט 2017 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל לכך אישור ועדת התגמול, מיום 12 ביוני 2017, הצעת כתבי אופציה לנושאי משרה בבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(1)(א) לחוק ניירות ערך. בנוסף, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול, הצעת כתבי אופציה לעובדים מרכזיים בבנק וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(1)(א) לחוק ניירות ערך, והכל כמפורט בדיווח שפרסם הבנק ביום 31 באוגוסט 2017, אסמכתא מספר 2017-01-088584 (להלן - "דוח המתאר"). (בנוסף אושרו מאגרים של כתבי אופציה להנפקה בשתי מנות שנתיות נוספות לשנים 2018, 2019 מעבר לזו שתוקצה בשנת 2017, אשר הנפקתן תהיה כפופה לקבלת האישורים הנדרשים מוועדת התגמול והדירקטוריון בבוא העת).

במסגרת החלטת הדירקטוריון מיום 31 באוגוסט אושרו תכניות להקצאת כתבי אופציה כמפורט להלן:

- תכנית אופציות א' - עד 572,985 כתבי אופציה א' שיוענקו לעד שבעה נושאי משרה בבנק שאינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-572,985 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תכנית אופציות ב' - עד 254,076 כתבי אופציה ב' שיוענקו לעד חמישה נושאי משרה שהינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-254,076 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תכנית אופציות ג' - עד 180,353 כתבי אופציה ג' שיוענקו לעד ארבעה עובדים מרכזיים בבנק וכן לעד שלושה עשר עובדים מרכזיים בחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-180,353 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תכנית אופציות ד' - עד 978,796 כתבי אופציה ד' שיוענקו לעד שישים ותשעה מנהלים בבנק המועסקים על פי חוזים אישיים וכן לעד שלושים ואחד מנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-978,796 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תכנית אופציות ה' - עד 1,365,244 כתבי אופציה ה' שיוענקו לעד מאתיים שישים ושבעה מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, והניתנים למימוש עד ל-1,365,244 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.

כמות מניות המימוש, כמפורט לעיל, הינה כמות המניות המרבית הנובעת ממימוש כל כתבי האופציה שניתן להנפיק על פי כל התכניות. ואולם, כמות כתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממש, בפועל, על פי התנאים של כל אחת מן התוכניות, תיגזר מתנאי הזכאות שנקבעו בכל אחת מהן, כמפורט להלן. בנוסף, הנפקת מלוא הכמות של מניות המימוש היא תיאורטית בלבד, הואיל ובפועל לא תונפק לניצעים מלוא הכמות של מניות המימוש הנובעות מכתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם, על פי תנאי כל אחת מן התוכניות, אלא רק מניות בכמות המשקפת את סכום ההטבה הכספי הגלום בכתבי האופציה האמורים ואשר מבוססת, בין היתר, על תקרת שער נעילה בסך של 90 שקלים חדשים בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן החל מהמדד הידוע במועד אישור הדירקטוריון ועד לשער הידוע במועד המימוש.

כמן כן, יובהר כי כמות מניות המימוש בכל אחת מהתכניות כפופה להתאמות בגין חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, איחוד או חלוקה של מניות, חלוקת דיבידנד ועוד.

כתבי האופציה שיונפקו על שם הנאמן עבור כל נושא משרה, על פי תכניות אופציות א' או ג', יחולקו לשלוש מנות שוות אשר יהיו ניתנו למימוש החל מיום 1 באפריל 2019, 1 באפריל 2020 ו-1 באפריל 2021 ותפקענה שנה וחצי ממועד זה. כתבי האופציה שיונפקו על פי תוכנית אופציות ד', ה' יהיו ניתנות למימוש במנה אחת החל מתום שנתיים ממועד ההנפקה ועד 5 שנים מיום ההנפקה.

זכאותו של ניצע לכתבי אופציה על פי כל אחת מתכניות האופציות לעיל, עבור שנת מענק כלשהי, מותנית בכך שבשנת המענק יתקיימו כל תנאי הסף להלן:

שיעור התשואה להון בשנת המענק לא יפחת מ-9%;

יחס הלימות ההון הכולל ויחס הלימות הון הליבה של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.

בנוסף, תנאי הזכאות לכתבי אופציה יקבעו על פי הקריטריונים הבאים:

- כתבי אופציה א' וכתבי אופציה ב' שיונפקו עבור ניצעים שהם נושאי משרה בבנק, כאמור לעיל, מהווים חלק מן התגמול המשתנה של נושאי המשרה. זכאותו של נושא משרה לכתבי אופציה א' או ב', הכלולים במנה השנתית עבור שנת 2017, תיקבע על פי ארבעה קריטריונים שהינם בגדר "יעדים כלל חברתיים" הניתנים למדידה (להלן - "המדדים הכמותיים") וכן, על בסיס שני קריטריונים איכותיים המבוססים על הערכת הממונה ביחס להשגת היעדים האישיים של נושא המשרה שהוגדרו במסגרת מתאר ההצעה לעובדים וכן, על הערכת תפקודו של נושא המשרה על ידי הממונה, בהתאם לשיקול דעתו.

ביאור 16 - עניינים אחרים - המשך

- זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ג' ו-ד', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, ולא תיקבע על פי מדד איכותי כלשהו. זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ה', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, וכן על פי דרגת האיכות שתקבע לאותם ניצעים, כמפורט בסעיף 2.12.9 לדוח המתאר.

המדדים הכמותיים שהוגדרו במסגרת תכנית האופציות הינם שיעור התשואה להון, תשואת מניית הבנק ביחס למדד הייחוס, יחס היעילות התפעולית, והיחס הממוצע של פיקדונות לאשראי.

מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיונפקו על פי כל אחת מהתכניות הינו 64.65 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מן המדד הידוע ביום אישור דירקטוריון הבנק את הנפקת כתבי האופציה לניצעים ועד למדד הידוע ביום המימוש של כתב האופציה על ידי הניצע. מחיר המימוש נקבע על פי הממוצע של שערי הנעילה של מניה רגילה של הבנק, בבורסה, במשך שלושים ימי המסחר שקדמו ליום אישור הדירקטוריון. בהתאם לאמור, יובהר כי ביום המימוש, ניצע לא ידרש לשלם את מחיר המימוש, ומחיר המימוש ישמש אך ורק לצורך קביעת סכום ההטבה הכספי וכמות מניות המימוש שתונפק בפועל לניצע.

לצורך חישוב השווי ההוגן, ליום האישור של הדירקטוריון את הנפקת כתבי האופציה, כאמור לעיל, נלקחו בחשבון התנאים של תכניות האופציות וכן הנתונים וההנחות שפורטו בדוח המתאר.

על בסיס ההנחות, שפורטו בדוח המתאר, השווי ההוגן של כל כתב אופציה שיוענק על פי כל אחת מתכניות האופציות, ליום האישור של הדירקטוריון את הנפקת כתבי האופציה, הינו כדלקמן:

- כתבי אופציה א' - כ-7.33 שקלים חדשים;
- כתבי אופציה ב' - כ-7.36 שקלים חדשים;
- כתבי אופציה ג' - כ-7.22 שקלים חדשים;
- כתבי אופציה ד' ו-ה' - כ-8.63 שקלים חדשים.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה במנה שאושרה, כאמור, המחושב בהתאם לכללי הרישום החשבונאי בתקינה האמריקאית (ASC 718 בנושא "תשלום מבוסס מניות") מסתכם בכ-28 מיליוני שקלים חדשים.

ערך המנה התיאורטי ייפרס בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה, כלומר החל מהרבעון השלישי של שנת 2017 ועד לתום השנה.

האופציות יוקצו במסלול "רווח הון", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור מס רווח הון שיחול עליהם במועד מימוש כתבי האופציה. לפיכך, הבנק לא יהיה חייב לשלם מס שכר בגין ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תכנית האופציות. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי הניצעים בגין ההטבה, הבנק לא יהיה זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים.

יתר פרטי התוכניות ומתאר ההצעה לעובדים (ובכלל זה תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה, מועדי ההבשלה של כתבי האופציה והתקופות למימושם וכן סמכות הדירקטוריון להפחתת הכמות של כתבי האופציה, פקיעת כתבי אופציה והשבת ההטבה הכספית) פורטו בדוח מיידי מיום 31 באוגוסט 2017, אסמכתא מספר 2017-01-088584 איזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המיידי הנזכר לעיל.

ב. ביום 18 בספטמבר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לבטל 2,500,000 מניות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת, בהונו המונפק של הבנק, שנרכשו על ידי הבנק ומהוות מניות רדומות שאינן מקנות לבנק זכויות כלשהן. בהתאם לכך, ביום 25 בספטמבר 2017 בוטלו, המניות הרדומות, ברישומי הבנק. ביטול המניות הרדומות אינו משפיע על ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק, על הזכויות שאינן מקנות שליטה ועל ההון הפיקוחי של הבנק.

ביאור 17 - אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 13 בנובמבר 2017, לאחר תאריך המאזן, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסכום של 78.3 מיליוני שקלים חדשים, 30% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2017.

סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 336.7% מההון המונפק, דהיינו 33.67 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו ב-26 בנובמבר 2017 ויום התשלום הינו ב-10 בדצמבר 2017. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המירים של הבנק. בהתאם לכללים החשבונאיים, יגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון הרביעי של שנת 2017.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

תוכן עניינים

210	ממשל תאגידי
210	הדירקטוריון וההנהלה
210	המבקרת הפנימית
210	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
210	רכוש קבוע ומתקנים
210	הון אנושי
211	חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק
214	דירוג האשראי של הבנק
214	מגזרי פעילות

ממשל תאגידי

הדירקטוריון וההנהלה

הדירקטוריון

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 קיים דירקטוריון הבנק 16 ישיבות של מליאת הדירקטוריון. כמו כן, בתקופה זו התקיימו 49 ישיבות של ועדות הדירקטוריון ו-3 השתלמויות דירקטורים.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 2 בינואר 2017 הוחלט למנות את מר יוסף שחק כחבר בוועדה לניהול סיכונים.

חברי הנהלת הבנק ונושאי משרה בכירה

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לא חלו שינויים בחברי ההנהלה ובנושאי המשרה הבכירה של הבנק.

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, היקף העסקת המבקרת הפנימית וצוות העובדים הכפופים לה ואופן הגשת דין וחשבון על ממצאי המבקרת נכללו בפרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוח השנתי לשנת 2016. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

עסקאות עם אנשים קשורים נעשו במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גורמים שאינם קשורים בבנק.

רכוש קבוע ומתקנים

לפרטים בדבר מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות לרבות צמצום עלויות הנדל"ן והתחזוקה של יחידות המטה, וכן בדבר מכירת הזכויות בבניין בו נמצאים כיום המשרדים של מטה הבנק ושכירתם בחזרה, ותוכנית הבנק לריכוז יחידות המטה של הבנק, ראה ביאור 9 י"ג לדוחות הכספיים.

הון אנושי

לפרטים בדבר גיבוש מסמך הבנות בין ההנהלה וארגון העובדים בנושא הסכם השכר שיחול בשנים 2016-2021, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק

חוקים ותקנות

European Market Infrastructure - The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act (EMIR) Regulation

בשנת 2012 פורסמו בארצות הברית כללים לצורך הסדרת יישום החוק "The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act" (להלן-"רפורמת Dodd Frank").

מטרת הרפורמה היא, בין היתר, הפחתת סיכון האשראי במסחר בשוק הנגזרים הנסחרים OTC והסיכונים המערכתיים הנובעים מהם והגברת השקיפות בשוק זה.

במסגרת הרפורמה נקבע, בין היתר, כי העסקאות תסלקנה על ידי סולק מרכזי בו יסלקו בנקים גדולים ומרכזיים, אשר יערבו לעמידה בהתחייבויות של כל צד לעסקה, יקבעו נהלי בטחונות מחייבים, וכל עסקאות ה-Swap שבוצעו ידווחו למאגרי מידע מרכזיים, אשר ישמרו מידע זה ויאפשרו נגישות אליו לכל משתתפי השוק.

במקביל לרפורמת "Dodd Frank", פורסמה באירופה רפורמה בעלת עקרונות דומים - European Market Infrastructure Regulation (להלן-"EMIR").

רפורמת EMIR, בדומה לרפורמת Dodd Frank כוללת, בין היתר, דרישה של סליקה מרכזית, דרישות מחייבות לביטחונות ודיווח על עסקאות שבוצעו למאגרי מידע ייעודיים.

הכללים הקבועים ברפורמות Dodd Frank ו-EMIR חלים גם על גופים שאינם אמריקאים או שאינם אירופאים המבצעים עסקאות (בהיקפים מסוימים המוגדרים ברפורמות אלו) מול גופים אמריקאים או אירופאים. הבנק מיישם את ההוראות הרלוונטיות אליו, בהתאם ללוחות הזמנים הקבועים ברפורמות.

רפורמת Dodd Frank ו-EMIR קובעות כללים חדשים ומחייבים גם בתחום הביטחונות (Margins - Variation Margin and Initial) הרגולטור הרלוונטי. אומנם הוראות בדבר Variation Margin נכנסו לתוקף לגבי גופים כדוגמת הבנק החל מיום 1 במרץ 2017. אולם, נתקבלה ארכה עד ליום 1 בספטמבר 2017. הבנק ממשיך להיערך ליישום הרגולציה ופועל להתאמת הסכמי הפעילות בנגזרים מול הגופים הזרים הרלוונטיים (הסכמי ISDA ונספח ה-CSA) לדרישות החקיקה.

רפורמת Dodd Frank ו-EMIR קובעות כללים חדשים ומחייבים גם בתחום הביטחונות (Margins - Variation Margin and Initial) הרגולטור הרלוונטי. הוראות בדבר Variation Margin נכנסו לתוקף לגבי גופים כדוגמת הבנק ביום 1 במרץ 2017 ונתקבלה ארכה עד ליום 1 בספטמבר 2017. הבנק מיישם את ההוראות הרלוונטיות אליו והתאים את הסכמי הפעילות בנגזרים (הסכמי ISDA ונספח ה-CSA) מול הגופים הרלבנטיים לדרישות החקיקה.

חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017

לפרטים בדבר החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל והשפעתו ראה פרק מממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות השנתיים לשנת 2016.

חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 16) - שינוי הגדרת בעל שליטה

במסגרת תיקוני חקיקה שמטרתם יישום הסכמים בינלאומיים לחילופי מידע והגברת השקיפות של ישויות משפטיות, שונתה הגדרת "בעל שליטה" בחוק איסור הלבנת הון התש"ס - 2000. ההגדרה החדשה נכנסה לתוקף ביום 4 בפברואר 2017 ועיקרה: "בעל שליטה" הינו יחיד, שלו יכולת לכוון את פעילות התאגיד (במישרין או בעקיפין) ו/או יחיד שמחזיק 25% ומעלה מסוג מסוים של אמצעי שליטה (גם הגדרת "אמצעי שליטה" הורחבה במסגרת תיקון זה). בהעדרם של יחידים כאמור נדרש להצהיר כ"בעל שליטה" על נושאי משרה בכירים: מנהל כללי ויושב ראש דירקטוריון בחברה, ונושאי משרה מקבילים בתאגידים אחרים. התיקון נעשה במטרה להתאים את ההגדרה הקבועה בחוק איסור הלבנת הון להגדרה הנדרשת על פי הסכם ה-FATCA. הבנק מיישם את ההגדרה החדשה.

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) התשע"ו - 2016

החוק נכנס לתוקף ביום 1 ליוני 2017. מטרתו להסדיר בצורה כוללת את שוק האשראי החוץ-בנקאי, לייצר תחרות שקופה והוגנת בתחום זה שהיה אפור ופרוץ בחלקו, ולהקנות לצרכנים ביטחון בנותני אשראי שאינם בנקים.

על פי החוק, מתאריך 1 ביוני 2017 לא ניתן לעסוק בישראל ב"מתן אשראי" (שהוגדר בצורה רחבה מאד) ללא רישיון תקף, שמתנה בהון מינימלי, בחינת יושר ופיקוח של הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחסכון. החל מיום 1 ביוני 2018 לא ניתן יהיה לעסוק בישראל גם ב"מתן שירות בנכס פיננסי" ללא רישיון מתאים. פטורים כמובן גופים פיננסיים שמחויבים ברישוי לפי חקיקה אחרת. הבנק רשאי לסרב לנהל חשבון למי שחלה עליו חובת רישוי לפי החוק, ואינו מציג רישיון. נכון להיום חייבים רישיון לפי החוק החדש לקוחות הבנק הנותנים שירותי נכיון ואשראי והבנק פנה ללקוחות הרלבנטיים בדרישה להציג רישיון או לחילופין הצהרה שאינם נותנים אשראי.

ליישום החוק אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

תיקון מס' 19 לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשל"ה-1974

ביום 30 במרץ 2017 פורסם תיקון מס' 19 לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשל"ה-1974 אשר עוסק בשני נושאים:

- פטור מוכר דירה מהמצאת בטוחה לרוכש בגין רכיב המע"מ בתשלום הרוכש, במקרה בו הבטוחה המונפקת לרוכש הנה ערבות חוק מוכר או פוליסת חוק מוכר:
טרם התיקון קבע החוק כי על מוכר דירה להמציא לרוכש דירה אחת הבטוחות המנויות בחוק בגין מלוא התשלומים שמשלם הרוכש למוכר בקשר עם מחיר הדירה.
התיקון פטר את המוכר מהמצאת בטוחה בגין רכיב המע"מ שבתשלום הרוכש, במקרה בו הבטוחה הנמסרת הנה ערבות בנקאית או פוליסת ביטוח.
  - החוק קבע כי השבת רכיב המע"מ בתשלום הרוכש לידי הרוכש במקרה של כשל המוכר על פי אחת העילות המנויות בחוק, תובטח ותעשה באמצעות קרן אשר תוקם לצורך זה במשרד האוצר (להלן: "הקרן"), אשר תהיה אחראית על השבת רכיב זה לרוכש במקרה של התקיימות העילות המנויות בחוק, כאשר נקבע כי ההשבה תבוצע באמצעות הבנקים המלווים, תוך הטלת חובות דיווח שונות על פי דרישת הקרן על הבנקים המלווים ביחס לפרוייקטים עליהם חל התיקון לחוק.
המועד הקובע לעניין תחולת ההוראות האמור הינו 15 יום ממועד פרסום הודעה על הקמת הקרן ברשומות.
הודעה כאמור פורסמה ביום 30 באפריל 2017, ועל כן המועד הקובע הוא 14 במאי 2017.
הבנק פועל על פי תיקון החקיקה ומיישם אותו
  - הרחבת הגדרת תאגיד מלווה גם לחברות ביטוח:
טרם התיקון הוגדר הגורם המלווה על פי החוק כתאגיד בנקאי בלבד, ובהתאמה החובות שהוטלו במסגרת החוק על תאגיד מלווה חלו על בנקים בלבד.
במסגרת תיקון זה לחוק, הורחבה הגדרת התאגיד המלווה כך שהיא כוללת גם חברות ביטוח, ובהתאמה הוחלו החובות המוטלות בחוק על תאגיד בנקאי מלווה, גם על חברות ביטוח אשר מעמידות מימון לפרוייקטי בניה בשיטת ליווי פיננסי כהגדרתו בחוק.
תחולה: החלק האמור בתיקון יחול על פרויקטי בניה שהסכמי המימון שלהם נחתמו ממועד פרסום החוק (30 במרץ 2017) ואילך.
חברות הביטוח אשר פועלות בעניין זה בשיתוף פעולה עם הבנק יישמו את תיקון החקיקה.
- ליישום התיקון לחוק אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

שינוי מבנה הבורסה

ביום 6 באפריל 2017 פורסם ברשומות חוק ניירות ערך (תיקון מספר 63) התשע"ז-2017, שעניינו שינוי מבנה הבורסה. החוק יוצר תשתית חוקית להפרדה בין הבעלות בבורסה בתל-אביב לבין הזכות של חברי הבורסה להשתמש בשירותיה, תוך הסרת המגבלה הקיימת על הבורסה כיום לחלק את רווחיה. כמו כן, קובע מגבלות לאחזקת מניות בבורסה, ובפרט דורש מחברי בורסה ותאגידים בנקאיים שאינם חברי בורסה למכור אמצעי שליטה המוחזקים בידם בשיעור העולה על 5%. בנוסף, קובע החוק הסדרים לתהליך הקצאת הון המניות של הבורסה בין חבריה ומכירת אחזקות העולות על 5%. בהתאם לחוק הוגשה על ידי הבורסה ביום 29 ביוני 2017 בקשה לכינוס אסיפה של חברי הבורסה לצורך אישור הסדר שינוי מבנה הבורסה לפי סעיף 350 לחוק החברות (להלן: "ההסדר"). במסגרת ההצעה להסדר תוקנו תקנוני המסלקות כך שחברי המסלקה לא יהיו שותפים לניהולה והובעה התנגדות לנוסח המוצע. בית המשפט נעתר לבקשה לכינוס אסיפה וכן קבע כי אם תתקבל הסכמה לגבי שינוי נוסח הצעות ההחלטה לתיקון תקנוני המסלקות לא יהיה צורך בדיון נוסף. בהתאם לכך נוסחו מחדש הוראות הנוגעות לתיקון תקנוני המסלקות כשהם כוללים הליכי טיעון וביקורת ואושרו על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבורסה (להלן: "התיקון"). ביום 10 באוגוסט אושר ההסדר עם התיקון על ידי אסיפת חברי הבורסה וביום 16 באוגוסט הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור ההסדר על פי סעיף 350 לחוק החברות. ביום 7 בספטמבר 2017, אישר בית המשפט את ההסדר לשינוי מבנה הבורסה.

ביום 18 בספטמבר 2017 התקבל מכתב מהבורסה לניירות ערך ובו הודעה על הקצאת מניות לבנק ועל רישום הבנק במרשם בעלי המניות של הבורסה.

בשלב זה אין לחוק השפעה על הדוחות הכספיים, הבנק בוחן השפעות עתידיות אפשריות.

הודעת המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשע"ז-2017

ביום 25 במאי 2017 פורסמה הודעת המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשע"ז-2017 לפיה עודכנו סכומי עיצום כספי המוטלים על מוכר או על תאגיד מממן בגין הפרת החובות המוטלות עליהם בחוק עקב עליית מדד המחירים לצרכן. לגבי תאגיד מלווה - עדכון סכום העיצום בגין הפרת החובה להנפיק שוברי תשלום ולקבל באמצעותם את תשלומי הרוכשים לחשבון הפרוייקט.

לגבי תאגיד המעמיד מימון לרוכש - עדכון סכום העיצום בגין הפרת החובה ליידע את הרוכש על זכויותיו להבטחת הכספים בהתאם לחוק, והחובה להעביר כספי הלוואה לאחר שווידיא קבלת ערבות בידי הרוכש או התחייבות בכתב מאת המוכר להוצאתה.

תחולת העדכון להוראות הינה מיום פרסום ההודעה.
ליישום התיקון לחוק אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 5), התשע"ז-2017

ביום 6 באוגוסט 2017 פרסם החוק המכונה "חוק אשראי הוגן".
החוק חל על האשראי הניתן ליחידים מתאגידים בנקאיים, סולקים, מבטחים וחברה מנהלת.
שר המשפטים בהסכמת שר האוצר, הנגיד ובאישור ועדת החוקה מוסמך להרחיב את תחולתו, כולו או חלקו, גם על אשראי שניתן לתאגידים.

החוק קובע תקרת ריבית אחידה לכל הגופים המלווים וחל לגבי:
- הלוואות בשקלים: שיעור ריבית בנק ישראל בתוספת 15%.
- הלוואות מטבע חוץ: שיעור ריבית הליבור לשנה בתוספת 15% (לגבי מטבעות שלגביהם לא פורסם ליבור- ריבית הבנק המרכזי באותה מדינה בתוספת 15%).
- ריבית פיגורים: מכפלה של ריבית בשיעור המירבי ב-1.2.
בשנה השלישית לאחר יישום החוק, יבחן שר האוצר את ממוצע שיעורי הריבית של האשראים שמעמידים הבנקים והוא יהיה מוסמך להפחית את שיעור עלות האשראי המרבי.

הוחרגו מתחולה של תקרת ריבית אחידה:
- הלוואות קצרות מועד (עד 3 חודשים) - הוגבלו בתקרה גבוהה ב-5% מהריבית המירבית (כלומר, כיום: ריבית בנק ישראל/ ליבור (לפי העניין) בתוספת 20%).
- עסקאות ניכיון שטר עבור עוסק לשימוש עסקי (לא אישי) אינן כפופות לתקרת ריבית זו.
- הלוואה שחל עלייה צו לעניין שיעור הריבית לפי חוק הריבית (כדוגמת ריבית פיגורים בהלוואות לדיור, וכן בהלוואות צמודות מדד).

הפרה של הוראות החוק עלולה לגרור אחריה הטלת עיצום כספי.
הוראות החוק יחולו רק על הלוואות חדשות. תחולת החוק הינה מיום 6 בנובמבר 2018.
הבנק נערך ליישום החוק. ליישום החוק לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ז-2017

ביום 24 באוגוסט 2017 פורסמו הכללים להלן:
- החל מיום 23 בספטמבר 2017 רשאי הבנק לגבות מלקוח מזדמן עמלה גבוה יותר מהעמלה שהוא גובה מלקוחות בעלי חשבון בבנק.
- החל מיום 1 בנובמבר 2017 עמלה בעד שירות הניתן בערוץ ישיר חייבת להיות נמוכה מסכום או משיעור העמלה לאותו שירות הניתן באמצעות פקיד. כמו כן על הבנק להוסיף לתעריפון שלו (התעריפון ליחידים ועסקים קטנים) נספח המפרט את ההטבות לפעילות בערוצים ישירים.
ליישום החוק אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הפיקוח על הבנקים

חוזרים והוראות דיווח לציבור

התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל

לפרטים בדבר תוכנית התייעלות שאישר דירקטוריון הבנק ביום 27 בדצמבר 2016, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2016.

לפרטים בדבר תוכנית לריכוז פעילות יחידות מטה הבנק באתר מרכזי אחד בעיר לוד שאישר דירקטוריון הבנק, ראה ביאור 9 בדוחות כספיים אלה.

הליכי גביית חובות

ביום 1 בפברואר 2017 פרסם בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין 450, בנושא הליכי גביית חובות, אשר נועדה להסדיר את הפעולות שיש לנקוט לצורך הגברת ההוגנות והשקיפות בעת גביית חובות מלקוחות אשר אינם עומדים בתנאי הלוואתם ואינם פורעים אותה כסדרה ובעת הטיפול בגביית החובות, טרם ואגב נקיטת הליכים משפטיים. תחילתה של ההוראה שנה ממועד פרסומה. הבנק נערך ליישום ההוראה.

איסור הלבנת הון

ביום 6 במרץ 2017 פרסם בנק ישראל עדכון והרחבה להוראת ניהול בנקאי תקין 411, בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרוור, אשר משלבת חוזרים ומכתבים פיקוחיים בנושא אשר פורסמו ממועד התיקון המקיף האחרון להוראה. ההוראה הורחבה ונערכה כהוראת ניהול סיכונים כולל זיהוי והערכה וצעדים אופרטיביים להפחתה. תחילת התיקונים לפי חוזר זה הינם 1 בינואר 2018. הבנק נערך ליישום ההוראה.

דירקטוריון

ביום 5 ביולי 2017 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 בנושא דירקטוריון. העדכונים להוראה נועדו לשפר את אפקטיביות עבודת הדירקטוריון ולהגביר את כשירותו המקצועית של הדירקטוריון כארגון. במסגרת ההוראה המעודכנת נקבע, בין היתר, כי הדירקטוריון ימנה לא יותר מ-10 חברים במקום 15 כיום, הורחבה ההגדרה של "בעל ניסיון בנקאי" והועלה שיעור הדירקטורים הנדרשים להיות בעלי ניסון כאמור מחמישית לשליש, נקבע כי הדירקטוריון יכול דירקטור אחד לפחות בעל ניסיון מוכח בתחומי הטכנולוגיה, צומצמה רשימת הנושאים שלגביהם לא ניתן להאציל את סמכות הדירקטוריון לוועדותיו, נקבע כי על הדירקטוריון לקבוע מדיניות למשך כהונה מירבי ליושב ראש הדירקטוריון וכן הוראות נוספות הקשורות לסמכויות הדירקטוריון ולדרכי עבודתו ותפקודו.

תחולת העדכון להוראות הינה מיום פרסום החוזר. לעניין מספר הדירקטורים וכשירותם מועד התחולה מיום 1 ביולי 2020. הבנק נערך ליישום העדכונים בהוראה.

דירוג האשראי של הבנק

ביום 24 באוקטובר 2017 אישרה S&P GLOBAL RATINGS MAALOT LTD (להלן: "מעלות") את דירוג המנפיק של הבנק העומד על ilAAA, תחזית דירוג "יציבה".

דירוגם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי טפחות הנפקות, משקף רמה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק, קרי בדירוג של ilAA+. כתבי התחייבות נדחים אלו כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III.

דירוג שטרי ההון הנדחים, אשר מוכרים כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III הוא ilA+.

דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III הוא ilAA-. ביום 10 בספטמבר 2017 קבעה לראשונה חברת מדרוג בע"מ (אשר הוקמה בשיתוף עם חברת מודיס העולמית המחזיקה ב-51% מהבעלות) (להלן: "מדרוג") דרוג לבנק. דירוג פיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק נקבע על ilAaa באופק יציב. דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים (הון משני תחתון) נקבע באופק יציב על ilAa1, ובאופק יציב על ilAa2 לשטרי ההון הנדחים (הון משני עליון).

כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) דורגו ilAa3 באופק יציב.

ביום 30 ביוני 2015 אישרה חברת הדירוג Moody's את דירוג פיקדונות הבנק לטווח ארוך ברמת A2 והעלתה את אופק הדירוג ל"יציב" מ"שלייל".

מגזרי פעילות

למידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות השנתיים לשנת 2016.

נספחים לתמצית הדוחות הרבעוניים

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
שיעור הכנסה ב-%	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה ב-%	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור⁽³⁾					
3.75	⁽⁷⁾ 1,508	163,029	2.78	⁽⁷⁾ 1,190	172,943
6.01	48	3,267	5.92	45	3,107
3.80	1,556	166,296	2.84	1,235	176,050
אשראי לממשלה					
1.92	1	210	2.00	1	201
2.77	1	146	6.40	2	128
2.27	2	356	3.70	3	329
פיקדונות בבנקים					
-	-	666	2.05	5	982
2.67	2	303	1.24	1	325
0.83	2	969	1.85	6	1,307
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.09	7	30,951	0.08	7	34,768
0.54	6	4,488	1.25	15	4,812
0.15	13	35,439	0.22	22	39,580
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
-	-	52	-	-	22
-	-	-	-	-	-
-	-	52	-	-	22
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾					
1.14	21	7,372	1.28	28	8,802
1.76	5	1,144	1.92	5	1,048
1.23	26	8,516	1.35	33	9,850
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾					
2.12	2	381	2.27	1	178
-	-	-	-	-	-
2.12	2	381	2.27	1	178
3.06	1,601	212,009	2.31	1,300	227,316
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
		3,174			3,299
		3,857			5,555
		219,040			236,170
2.68	62	9,348	2.92	68	9,420
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					

ראה הערות להלן .

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור						
						בישראל
0.52	11	8,444	0.02	1	20,901	לפי דרישה
1.06	330	124,616	0.75	219	117,343	לזמן קצוב
		637			514	מחוץ לישראל
-	-	4,124	1.14	13	4,570	לפי דרישה
0.78	8					לזמן קצוב
1.02	349	137,821	0.65	233	143,328	סך הכל
פיקדונות הממשלה						
		52			58	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	52	-	-	58	סך הכל
פיקדונות מבנקים						
3.31	4	490	0.79	3	1,515	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
3.31	4	490	0.79	3	1,515	סך הכל
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
		-			-	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים						
3.11	191	24,857	0.76	53	27,995	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
3.11	191	24,857	0.76	53	27,995	סך הכל
התחייבויות אחרות						
6.40	1	64	-	-	56	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
6.40	1	64	-	-	56	סך הכל
1.34	545	163,284	0.67	289	172,952	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
		33,845			40,066	פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		3,174			3,299	זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		5,591			5,842	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		205,894			222,159	סך כל ההתחייבויות
		13,146			14,011	סך כל האמצעים ההוניים
		219,040			236,170	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.71			1.64			פער הריבית
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית						
1.99	1,002	202,661	1.77	956	217,896	בישראל
2.33	54	9,348	2.36	55	9,420	מחוץ לישראל
2.01	1,056	212,009	1.79	1,011	227,316	סך הכל
0.67	8	4,761	1.03	13	5,084	סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל

ראה הערות להלן .

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
שיעור הכנסה ב-%	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה ב-%	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור⁽³⁾					
3.21	⁽⁷⁾ 3,826	159,641	3.36	⁽⁷⁾ 4,272	170,273
4.72	112	3,182	5.18	118	3,055
3.24	3,938	162,823	3.39	4,390	173,328
אשראי לממשלה					
2.20	3	182	2.07	3	194
4.38	5	153	6.20	6	130
3.20	8	335	3.72	9	324
פיקדונות בבנקים					
0.13	1	1,004	1.09	7	857
1.33	3	302	1.58	4	339
0.41	4	1,306	1.23	11	1,196
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.09	19	29,640	0.09	23	35,017
0.52	15	3,847	1.02	33	4,316
0.14	34	33,487	0.19	56	39,333
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
-	-	112	-	-	55
-	-	-	-	-	-
-	-	112	-	-	55
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾					
0.94	53	7,564	1.25	89	9,540
1.64	14	1,140	1.64	13	1,057
1.03	67	8,704	1.29	102	10,597
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾					
2.03	6	396	3.29	3	122
-	-	-	-	-	-
2.03	6	396	3.29	3	122
2.62	4,057	207,163	2.72	4,571	224,955
		3,122			3,206
		3,978			5,337 ⁽⁶⁾
		214,263			233,498
2.31	149	8,624	2.62	174	8,897

ראה הערות להלן .

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור						
						בישראל
0.26	15	7,695	0.02	3	20,044	לפי דרישה
0.89	792	118,675	1.02	873	114,747	לזמן קצוב
						מחוץ לישראל
-	-	611	-	-	595	לפי דרישה
0.73	22	4,035	0.98	33	4,509	לזמן קצוב
0.84	829	131,016	0.87	909	139,895	סך הכל
פיקדונות הממשלה						
2.48	1	54	-	-	55	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
2.48	1	54	-	-	55	סך הכל
פיקדונות מבנקים						
1.06	8	1,003	0.79	9	1,513	בישראל
-	-	6	-	-	2	מחוץ לישראל
1.06	8	1,009	0.79	9	1,515	סך הכל
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
-	-	-	-	-	-	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים						
2.12	387	24,394	2.11	440	27,865	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
2.12	387	24,394	2.11	440	27,865	סך הכל
התחייבויות אחרות						
2.12	2	126	3.01	2	89	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
2.12	2	126	3.01	2	89	סך הכל
1.05	1,227	156,599	1.07	1,360	169,419	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
		36,511			41,016	פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		3,122			3,206	זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		5,189			6,120 ⁽⁸⁾	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		201,421			219,761	סך כל ההתחייבויות
		12,842			13,737	סך כל האמצעים ההוניים
		214,263			233,498	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.57			1.65			פער הריבית
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית						
1.82	2,703	198,539	1.90	3,070	216,058	בישראל
1.97	127	8,624	2.12	141	8,897	מחוץ לישראל
1.83	2,830	207,163	1.91	3,211	224,955	סך הכל
0.63	22	4,652	0.86	33	5,106	סך ההתחייבויות נושאות ריבית המימחוסות לפעילויות מחוץ לישראל

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
מטבע ישראלי לא צמוד						
2.65	923	140,555	2.75	1,040	152,657	סך נכסים נושאי ריבית
(0.57)	(149)	104,744	(0.79)	(222)	113,258	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.08			1.96			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
4.32	537	50,557	0.82	106	51,722	סך נכסים נושאי ריבית
(3.65)	(329)	36,584	0.07	6	36,745	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.67			0.89			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
2.76	79	11,549	2.57	86	13,517	סך נכסים נושאי ריבית
(1.38)	(59)	17,195	(1.35)	(60)	17,865	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.38			1.22			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
3.07	1,539	202,661	2.28	1,232	217,896	סך נכסים נושאי ריבית
(1.36)	(537)	158,523	(0.66)	(276)	167,868	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.71			1.62			פער הריבית

ראה הערות להלן .

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
מטבע ישראלי לא צמוד						
2.64	2,665	135,288	2.65	3,022	152,728	סך נכסים נושאי ריבית
(0.61)	(450)	97,943	(0.70)	(569)	108,815	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.03			1.95			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
2.66	1,019	51,179	2.97	1,130	50,849	סך נכסים נושאי ריבית
(2.18)	(593)	36,332	(2.14)	(608)	37,964	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.48			0.83			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
2.48	224	12,072	2.63	245	12,481	סך נכסים נושאי ריבית
(1.22)	(162)	17,672	(1.14)	(150)	17,534	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.26			1.49			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
2.63	3,908	198,539	2.72	4,397	216,058	סך נכסים נושאי ריבית
(1.06)	(1,205)	151,947	(1.08)	(1,327)	164,313	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.57			1.64			פער הריבית

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור					
446	179	267	(318)	(386)	68
6	11	(5)	(3)	(1)	(2)
452	190	262	(321)	(387)	66
נכסים נושאי ריבית אחרים					
43	24	19	11	6	5
19	15	4	9	8	1
62	39	23	20	14	6
514	229	285	(301)	(373)	72
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
69	14	55	(121)	(129)	8
11	8	3	5	4	1
80	22	58	(116)	(125)	9
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
53	(7)	60	(140)	(148)	8
-	-	-	-	-	-
53	(7)	60	(140)	(148)	8
133	15	118	(256)	(273)	17

- (1) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי - לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינות למכירה לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016, לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016, נוספה / נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולות בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך 5 מיליוני שקלים, 14 מיליוני שקלים, (16) מיליוני שקלים ו-7 מיליוני שקלים בהתאמה.
- (5) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב למסחר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016, לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016, נוספה / נוספה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר בסך (1) מיליוני שקלים, בסך 4 מיליוני שקלים, בסך (1) מיליוני שקלים ובסך (3) מיליוני שקלים.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (7) עמלות בסך 61, 62, 166 ו-218 מיליוני שקלים נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2017 וביום 30.9.2016, ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2017 וביום 30.9.2016, בהתאמה.
- (8) לרבות מכשירים נגזרים.
- (9) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (10) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

להלן פירוט תמציתי למונחים שנכללו בדוחות הכספיים:

1. מונחים המתייחסים לניהול הסיכונים בבנק ולהלימות הון

מושג	הסבר
ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process	תהליך פנימי להערכת נאותות ההון הכולל של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. התהליך מהווה חלק מהנדבך השני של הוראת באזל II.
VAR	מודל המשמש לאמידת החשיפה הכוללת למגוון סיכוני שוק. ערך ה-VAR (הערך בסיכון) המתקבל במודל הינו אומדן סטטיסטי להפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש.
באזל	באזל II / באזל III - מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים.
גישת השווי הכלכלי - EVE - Economic Value of Equity	גישת השווי הכלכלי לניתוח ואמידת השפעת שינויים בשיעורי הריבית על שווי ההגון של הנכסים, ההתחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות של הבנק.
גישה הסטנדרטית	גישה לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי, שוק או תפעולי. חישוב הקצאת ההון נערך על פי נוסחה המבוססת על רכיבי הערכה פיקוחיים אשר הוגדרו על ידי המפקח על הבנקים.
יחס הון מזערי	היחס מייצג את דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 201.
מבחני מצוקה (קיצון)	כינוי למגוון שיטות שנועדו להעריך את מצבו הפיננסי של תאגיד בנקאי בתרחיש קיצון.
מסמך הסיכונים	מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק, על מנת לאפשר לדירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדירקטוריון בתדירות רבעונית.
נדבך 2	הנדבך השני במסגרת העבודה של באזל II המתייחס לתהליך הסקירה הפיקוחית. חלק זה מורכב מעקרונות היסוד הבאים: הבנק יערוך תהליך ICAAP, כהגדרתו לעיל. המפקח יקיים תהליך להערכת תהליך הערכת הלימות ההון על ידי הבנק, לבחינת יכולתו לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים והעמידה בהם. הבנק מצופה לפעול מעל יחסי ההון המזעריים אשר הוגדרו.
נדבך 3	הנדבך השלישי במסגרת העבודה של באזל II אשר מטרתו לעודד משמעת שוק על ידי פיתוח של מערכת דרישות גילוי, שתאפשר למשתתפים בשוק להעריך את ההון, החשיפות לסיכון ותהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של הבנק.
הון פיקוחי (הון כולל)	ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. הון רובד 2. בהתאם להגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
כתבי התחייבות נדחים	כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.
נכסי סיכון	מורכבים מסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק המחושבים בשיטה הסטנדרטית כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211.
סיכון CVA - Credit Valuation Adjustment	CVA הינו המרכיב בשווי הוגן של נגזר אשר מביא בחשבון את סיכון האשראי של הצד הנגדי בעסקה. סיכון CVA הוא הסיכון להפסד משערוך לשווי שוק בגין סיכון צפוי של צד נגדי לנגזרים מעבר לדלפק (OTC). כלומר, הפסד בגין ירידה בשווי ההגון של הנגזרים, בשל עלייה בסיכון האשראי של הצד הנגדי (כגון: ירידת דירוג).
סיכון אשראי של צד נגדי שיעור הימיון (LTV)	הסיכון שהצד השני לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה. היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס.

2. מונחים המתייחסים לבנקאות ופיננסיים

מושג	פירוש
OTC - Over the Counter	עסקה במכשירים פיננסיים אשר מבוצעת מעבר לדלפק, ולא בבורסה.
אשראי חוץ מאזני	התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
חבות	אשראי מאזני ואשראי חוץ מאזני כהגדרתם בהוראה 313 לניהול בנקאי תקין.
חוב שגבייתו מותנת בביטחון	חוב פגום אשר פירעונו צפוי להתבצע ממימוש הביטחונות שהועמדו להבטחתו.
איגרות חוב	נייר ערך המהווה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת ריבית במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסויים.
יתרת חוב רשומה	יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי סכום החוב שנמחק חשבונאית.
חוב בארגון מחדש	חוב בעייתי בארגון מחדש מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).
חוב בהשגחה מיוחדת	חוב בהשגחה מיוחדת הוא חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות, שבגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אם החולשות לא יטופלו, עלולה להיגרם הידרדרות בסיכויים לפירעון החוב.
חוב נחות	חוב נחות הוא חוב שאינו מוגן באופן מספק על ידי ביטחונות או על ידי יכולת התשלום של החייב, וקיימת אפשרות שהבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו, לרבות חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים שנמצא בפיגור של 60 עד 89 ימים.
חוב פגום	חוב יסווג כחוב פגום כאשר תשלום הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיוור.
חובות בעייתיים	חובות המסווגים באחד מהסיווגים השליליים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.
מכשיר פיננסי	חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
משך חיים ממוצע - מח"מ	אורך החיים הממוצע של איגרת חוב. נמדד בשנים באמצעות שקלול תשלומי הקרן של האיגרת והריבית עלייה לאורך חייה עד לפדיונה הסופי. משך חיים ממוצע של איגרת מבטא את רגישות המכשיר הפיננסי לשינויים בשיעורי הריבית. המח"מ מחושב כיחס בין ממוצע משוקלל של תשלומי איגרת החוב למחירה.
נגזרים	מכשיר פיננסי או חוזה אשר שוויו משתנה בתגובה לשינוי במחיר נכס הבסיס (מכשיר פיננסי, נכס פיזי, מדד מחירים, דירוג אשראי או נכס בסיס אחר), דורש השקעה ראשונית קטנה או מינימלית ביחס לסוגים אחרים של חוזים, וצפוי להיות מסולק במועד עתידי.
סינדיקציה	מתן הלוואה על ידי קבוצת לווים במשותף.
שוק פעיל	שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע באופן שוטף על תמחור הנכסים וההתחייבויות.

3. מונחים המתייחסים להוראות רגולטוריות

מושג	פירוש
FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act	חוק ה-FATCA האמריקאי - Foreign Account Tax Compliance Act קובע חובת דיווח לרשות המסים האמריקאית (ה-IRS) על חשבונות המוחזקים על ידי דמויות אמריקאיות (U.S Person) במוסדות פיננסיים זרים (מחוץ לארצות הברית).
LCR - Liquidity coverage ratio	יחס כיסוי הנזילות - מוגדר כיחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל-30 הימים הבאים, תחת תרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה של חודש קדימה.
EMIR - European Market Infrastructure Regulation	הוראות של האיחוד האירופאי אשר אומצו במטרה לגביר את היציבות, השקיפות והיעילות בשוקי הנגזרים.

אינדקס

,152 ,120 ,119 ,118 ,102 ,97 ,69 ,68 ,64 ,62 ,60 ,58 ,57 ,56 ,55 ,48 ,46 ,45 ,44 ,43 ,42 ,41 ,40 ,28 ,10	אשראי לציבור
,183 ,182 ,181 ,180 ,179 ,178 ,177 ,176 ,175 ,174 ,173 ,172 ,171 ,170 ,169 ,167 ,164 ,163 ,160 ,158 ,156 ,154	
221 ,217 ,215 ,194 ,193 ,192 ,191 ,190 ,189 ,188 ,187 ,186 ,185 ,184	
128 ,127 ,109 ,103 ,100 ,98 ,53 ,36 ,35 ,27 ,19 ,11 ,9	דיבידנד
86 ,85 ,83 ,53 ,51 ,50 ,47 ,35 ,34 ,33 ,28 ,27 ,25 ,12 ,11 ,10 ,8 ,5 ,4	הון
221 ,220 ,219 ,218 ,217 ,216 ,215 ,160 ,158 ,156 ,154 ,152 ,108 ,94 ,47	הוצאות ריבית
,166 ,165 ,164 ,163 ,160 ,158 ,156 ,154 ,152 ,150 ,112 ,108 ,94 ,48 ,46 ,45 ,44 ,43 ,42 ,41 ,40 ,21 ,8	הכנסות ריבית
182 ,181 ,180 ,179 ,178 ,174 ,173 ,172 ,171 ,167	
,158 ,156 ,154 ,152 ,150 ,149 ,72 ,71 ,70 ,64 ,62 ,60 ,56 ,41 ,40 ,39 ,38 ,37 ,29 ,27 ,24 ,23 ,22 ,11 ,5	הלוואות לדיוור
223 ,187 ,186 ,185 ,184 ,183 ,182 ,181 ,180 ,179 ,178 ,177 ,176 ,175 ,174 ,173 ,172 ,171 ,160	
214 ,85 ,14	הליכים משפטיים
223 ,188 ,170 ,169 ,120 ,119 ,118 ,97 ,67 ,57 ,55 ,54 ,53 ,29 ,23 ,5 ,4	הפרשה להפסדי אשראי
127 ,126 ,35 ,27 ,11	יחס המינוף
126 ,84 ,50	יחס כסיסי נזילות
222 ,214 ,128 ,12	כתבי התחייבות נדחים
,167 ,166 ,165 ,164 ,163 ,162 ,160 ,158 ,156 ,154 ,152 ,151 ,150 ,149 ,48 ,44 ,39 ,38 ,32 ,29 ,24 ,22 ,4	מגזרי פעילות
214 ,209 ,168	
105 ,104 ,87 ,19	מדיניות חשבונאית
,127 ,112 ,110 ,109 ,106 ,103 ,94 ,86 ,84 ,71 ,70 ,57 ,54 ,53 ,48 ,47 ,46 ,45 ,44 ,43 ,42 ,41 ,40 ,35 ,24 ,21 ,8	מימון
214 ,212 ,203 ,202 ,201 ,200 ,199 ,167 ,166 ,165 ,164 ,163 ,160 ,158 ,156 ,154 ,152 ,150	
,141 ,140 ,127 ,110 ,109 ,108 ,102 ,97 ,82 ,80 ,78 ,76 ,74 ,69 ,68 ,65 ,64 ,63 ,62 ,61 ,60 ,58 ,47 ,34 ,30 ,29 ,21	נגזרים
,201 ,200 ,199 ,197 ,196 ,195 ,194 ,193 ,192 ,191 ,190 ,189 ,162 ,150 ,149 ,148 ,147 ,146 ,145 ,144 ,143 ,142	
223 ,205 ,204 ,203 ,202	
,115 ,114 ,112 ,111 ,103 ,102 ,97 ,96 ,68 ,64 ,62 ,60 ,59 ,49 ,47 ,37 ,36 ,35 ,31 ,30 ,28 ,26 ,16 ,15 ,13 ,10	ניירות ערך
,217 ,216 ,215 ,212 ,203 ,202 ,201 ,200 ,199 ,197 ,196 ,195 ,194 ,193 ,192 ,191 ,190 ,189 ,149 ,127 ,117 ,116	
218	
222 ,167 ,164 ,163 ,160 ,158 ,156 ,154 ,152 ,124 ,48 ,47 ,46 ,45 ,44 ,43 ,42 ,41 ,40 ,34 ,33 ,4	נכסי סיכון
86 ,52	סיכון אסטרטיגי
,106 ,104 ,82 ,69 ,68 ,67 ,66 ,65 ,64 ,63 ,62 ,61 ,60 ,59 ,58 ,57 ,56 ,55 ,54 ,53 ,50 ,34 ,33 ,29 ,24 ,12 ,5 ,4	סיכון אשראי
,184 ,183 ,182 ,181 ,180 ,179 ,178 ,177 ,176 ,175 ,174 ,173 ,172 ,171 ,170 ,169 ,147 ,146 ,124 ,120 ,119 ,118	
222 ,188 ,187 ,186 ,185	
85 ,52 ,12	סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון
86 ,52 ,12	סיכון מוניטין
84	סיכון מימון
84 ,52 ,12	סיכון נזילות
85 ,52 ,12	סיכון ציות ורגולציה
73 ,52 ,12	סיכון ריבית
222	סיכון שוק
222 ,124 ,86 ,83 ,34 ,33 ,12	סיכון תפעולי
223 ,167 ,166 ,165 ,164 ,163 ,160 ,158 ,156 ,154 ,152 ,94 ,48 ,47 ,46 ,45 ,44 ,43 ,42 ,41 ,40 ,8	עמלות
149 ,69 ,64 ,62 ,60 ,59 ,40 ,38 ,31 ,5	ענפי משק
,160 ,158 ,156 ,154 ,152 ,121 ,108 ,102 ,97 ,85 ,49 ,48 ,46 ,45 ,44 ,43 ,42 ,41 ,40 ,32 ,31 ,28 ,11 ,10	פיקדונות הציבור
221 ,218 ,216 ,194 ,193 ,192 ,191 ,190 ,189 ,167 ,164 ,163	
106 ,95	רווח למניה
,141 ,117 ,116 ,115 ,114 ,112 ,111 ,96 ,82 ,81 ,80 ,79 ,78 ,77 ,76 ,75 ,74 ,68 ,64 ,62 ,60 ,30 ,26 ,24 ,21 ,5	שווי הוגן
205 ,204 ,203 ,202 ,201 ,200 ,199 ,198 ,197 ,196 ,195 ,194 ,193 ,192 ,147 ,146 ,145 ,143	
122	תגמול
167 ,166 ,165 ,164 ,163	תשואה להון
12 ,9	תשואה על ההון
107 ,102 ,100 ,98 ,33	תשלום מבוסס מניות
25	Cost-Income Ratio